Bondei Bible Version

The Holy Bible in the Bondei language of Tanzania: Bondei Bible version

Bondei Bible Version

The Holy Bible in the Bondei language of Tanzania: Bondei Bible version

copyright © 2025 The Word for the World International and Bondei Language translation

Language: (Bondei)

Contributor: The Word for the World International

The New Testament in the Bondei Language.
The Word for the World

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 Jul 2025 from source files dated 8 Jul 2025
2101cdea-7b5e-5183-8da3-d1895f0ff18f

Contents

MATAYO 1
Maliko 51
Luka 82
Yohana 136

Mbui Yedi yekuandikwayo ni Matayo

Uwoongoezi

Mbui yedi ekuandikayo Matayo ni mwenga aho ya vitabu vine mwe Diagane Dihya. Vigombekavyo ugima wa Yesu Klistu, kia kimwe cha kitabu icho chetangwa, "Mbui Yedi." Ziandikwa bada ya ufe wa Yesu, na Matayo na Maliko na Luka na Yohana. Wamanyisi khawamanya Talehe kuwa ni ini Matayo nee kaandika Mbui Yedi inu, Iya yadahika iyandikwa mwe myaka makumi mtandatu bada ya kuvyaigwa Yesu Klistu. Naho hantu ambaho iyandikwa khahamanyika iya wantu wangi wamamaakhanya kuwa iyandikwa uko Palesitina, yadahika ni kwe mzi wa Yelusalemu.

Muandikaji wa kitabu iki ni Matayo ambae nee kawa mtoza ushuu, kabla Yesu khazati kumwetanga awe mhina wakwe. Viyaviya nee akamanyika kwa zina da Lawi. Matayo nekawa wamwe na wamwe wa wagiiwa Yesu kumi dimwe na mbii na nee kawaandikia wasomaji wa Kiyahudi. Inu yaoneka pwii inga ekuuwiiavyo mbui zaidi makumi mtandatu kulawa mwe Diagane da kae. Kakunda koonyesha kuwa Yesu nee Klistu, mwohozi ekusagulwaye ni Muungu ambae waoni wamtamwiizia mbui zakwe. Matayo kaandika mangi yahusuyo Useuta wa Muungu, Wayahudi nee wakamkauwiya Klistu ambae endaawe Seuta wa kisiasa. Matayo ahigana mbui iyo vitana kwa kugombeka mbui za Useuta wa Muungu.

Mbui Yedi ya Matayo ni kitabu kitana cha kuvokea kusoma mwe Diagane Dihya, kwaajii vitumia vifungu kulawa mwe Diagane da kae, kitabu iki chatoza maagane maidi. Matayo kageeza kutongea msimo wa vitabu vya Musa, ambavyo ni vitabu vishano vya bosi vya Diagane dakae. Mabiikizi ya Yesu kwe muima, ambayo yapatikana mwe kitabu cha Matayo 5-7 yadaha kuiganizwa na hada ambaho Muungu ekuwaho amwekha Musa miko, kumbukizi da miko 19:3; 23:33.

Yeumondani

1 Matayo aivoka Mbui Yedi kwa kugombeka kuusu kuvyaigwa kwa Yesu Klistu na Yesu ekuvoka ndima yakwe mwe chando cha 1-4.

Uyu Matayo agombeka ndima ya Yesu na mahinyo mangi ekuhinyayo mwe chando cha 5-25.

Hantu ha kisikiizi ha kitabu cha Matayo yagombeka mbui khuu muno ya ndima ya Yesu mwe ufe wakwe na kuyuyuka kwakwe mwe chando cha 26-28.

Kolwa da Yesu Klistu
Luka 3:23-38

1 Kitabu cha mazina ya wantu wa
kolwa da Yesu Klistu mwana Daudi
mwana wa Ibulahimu.
2 Ibulahimu nekamvyaa Isaka na
Isaka akamvyaa Yakobo na Yakobo
akamvyaa Yuda na wanduguze.
3 Yuda akamvyaa Pelesi na Zela,
ambao mami yao nee ni Tamali, Pelesi akamvyaa Eziloni na Hesiloni
akamvyaa Alamu.
4 Alamu akamvyaa Aminadabu na
Aminadabu akamvyaa Nashoni na
Nashoni akamvyaa Salimoni.
5 Salimoni akamvyaa Boazi, na
mami yakwe Boazi nee ni Lahabu,
na Boazi akamvyaa Obedi, na mami
yakwe Obedi nee ni Luti, na Obedi
akamvyaa Yese.
6 Nae Yese akamvyaa Seuta Daudi.
Daudi akamvyaa Selemani, mami
yakwe Selemani ni yuda ekuwae
mkaza Ulia.
7 Selemani akamvyaa Lehoboamu
na Lehoboamu akamvyaa Abiya na
Abiya akamvyaa Asa.
8 Asa akamvyaa Yehoshafati na
Yehoshafati akamvyaa Yolamu na
Yolamu akamvyaa Uzia.

9 Uzia akamvyaa Yosamu na Yosamu akamvyaa Ahazi na Ahazi akamvyaa Ezekia.

10 Ezekia akamvyaa Manase na Manase akamvyaa Amoni na Amoni akamvyaa Yosia.

11 Yosia akamvyaa Yekonia na wanduguze. Kisingi cha kusamizwa kwa Wayahudi kuita si ya Babeli.

12 Bada ya kusamizwa na kuita mwe si ya Babeli, Yekonia akamvyaa Shealitieli na Shealitieli akamvyaa Zelubabeli.

13 Zelubabeli akamvyaa Abiudi na Abiudi akamvyaa Eliakimu na Eliakimu akamvyaa Azoli.

14 Azoli akamvyaa Sadoki na Sadoki akamvyaa Akimu na Akimu akamvyaa Eliudi.

15 Eliudi akamvyaa Eliazali, na Eliazali akamvyaa Matani na Matani akamvyaa Yakobo

16 Yakobo akamvyaa Yusufu muume da Malia ekuwae mami yakwe da Yesu etangwaye Klistu.

17 Naho kuvokea Ibulahimu adi kubua kwa seuta Daudi, nee kuwa na vivyazi kumi dimwe na nne, naho tangia Seuta Daudi hadi Wayahudi wekudoigwaho kuita Babeli nee kuwa na vivyazi kumi dimwe na nne. Naho kuvokea kisingi wekusamizwaho adi kuvyaigwa kwa Yesu Klistu nee kuwa na vivyazi kumi dimwe na nne.

Kuvyaigwa kwa Yesu Klistu

Luka 2:1-7

18 Naho kuvyaigwa kwa Yesu Klistu nekuwa ivi, Malia mami yakwe ekuwaho kaombwa na Yusufu. Akini kisingi khawazati kuteguana akaoneka ana ifu kwa udaho wa Muye wa Muungu.

19 Kwaviya Yusufu, ekuwaye akunda kumtegua Malia nekawa mntu yedi, khekukunda kumgea soni hemeso ya wantu, ivyo akakunda kumbada kwa sii.

20 Ekuwaho akamamakhanya mbui iyo, mndima wa uko uwanga kwa Muungu wa Zumbe akamwawiiya mwe sozi, nakumwamba "Yusufu mwana Daudi wesekuogoha kumdoa Malia atende mkazio mana kenua ifu kwa udaho wa Muye wa Muungu.

21 Endaavyae mwana kigosi na wendaumwekhe zina da Yesu, kwa viya yee nee mwendae awaohoe wantu wakwe kulawa mwe mavigaviga yao."

22 Naho aya yose yalawiiya ili iiganie ida mbui ya Zumbe ekugombekayo kwembokea kwa muoni wa Muungu

23 "Kauwa mvyee mwenye kiwaa endaenue ifu. Na kuvyaa mwana kigosi, nae endaetangwe Imanueli" mana yakwe, "Muungu hamwe na swie."

24 Naye Yusufu ekwenukaho mwe usisiza akagosoa inga mndima wa uko uwanga kwa Muungu wa Zumbe ekumwambavyo, akamdoa mkaziwe adi kaya.

25 Akini khekugonana nae adi Maliamu ekuvyaaho mwana kigosi. Na Yusufu akamwekha zina da Yesu.

2

Wageni kulawa awiyo da zua

1 Yesu kavyaigwa mwe mzi wa Betilehemu phande ya Uyahudi, kisingi cha ugookezi wa Seuta Helode. Ekuvyaigwaho du, wamanyi wa ntoondo kulawa awiyo da zua wakabua mzi wa Yelusalemu,

2 wakauza, "Yuhahi mwana, mwekuvyaigwa, endaeawe Seuta wa Wayahudi?, Kwaviya tiiyona ntoondo yakwe yekulawiiyaho awiyo da zuwa na swie teza kumvika."

3 Seuta Helode ekuyategeezaho ayo, yee na wantu wose wa mzi wa Yelusalemu wakatozwa ni maatu.

4 Naho akawetanga hamwe, waviki wakuu wose na wahinyi wa miko ya Muungu ekumwekhayo Musa akawauza, "Klistu avyaigwa hahi?"

5 Wowo wakamtambaisa, "Avyaigwa mwe mzi wa Betilehemu, uko Uyahudi." Inga muoni wa Muungu ekuandikavyo,

6 “ ‘Wee Betilehemu si ya Uyahudi,
Wee khio mdodo katu mwe mizi mikuu ya si ya Yudea
Kwaviya aho hako endaalawiiye Seuta mwendae awagookee wantu wangu wa Isilaeli.’ ”
7 Aho Helode akawetanga kan-
dani awo wamanyi wa ntoondo
akawauza, asa kisingi ida ntoondo
yekuwalawiiyaho.
8 Naho akawaagiiya waite mwe
mzi wa Betilehemu akawamba, “Hi-
tani mkasunguumanye kwa vitana
mbui za mwana uyo, mkabinda ku-
manya mbui zakwe niyeteani mbui
zakwe na miye niite nikamvike.”
9 Wekubindaho kumtegeeza seuta,
awo wamanyi wa ntoondo waka-
hauka, wakaongweewa na ida
ntoondo wekuiyonayo awio da zua
adi hantu hada hekuwaho yuda
mwana,
10 Wenye umanyi wekuonaho ida
ntoondo igooka nawo wakawa na
nyemi muno.
11 Wakengia mda nyumbani,
wakamwona yuda mwana hamwe
na Malia mami yakwe wakak-
inta mavindi, wakamvika. Naho
wakavugua sanduku na kulavya
funge zao, zahabu na ubani na mzigi
kwaajii ya wana wekwetangwao
manemane.
12 Ivyo wakauya mwe si yao kwa
sia ntuhu, kwaviya Muungu nee
kawahaza mwe sozi wasekuuya kwa
Helode.

Kunyiikia Misili

13 Wamanyi wa ntoondo wekuhaukaho
mndima wa uko uwanga kwa
Muungu wa Zumbe akamuawiiya
Yusufu mwe sozi akagombeka,
“Hauke, mdoe mwana hamwe
na mami yakwe mnyiikie Misili.
Mwekae uko adi nendaho niku-
gombeke vituhu, kwaviya Helode
aondeza kumkoma uyu mwana.”
14 Ivyo, Yusufu akenuka, akam-
doa mwana hamwe na mami yakwe
wakahauka na kio akaita Misili.
15 Akekaa uko hadi Helode eku-
uyaho na nyuma mbui iyo igosoka
inga ekwambavyo Zumbe kwa sia
ya muoni wakwe iiganie, “Khimwe-
tanga mwanangu kulawa Misili.”

Wana wateke wakomwa

16 Helode ekumanyaho wada
wamanyi wa ntoondo wamtiiya
akakimwa muno. Akaagiiya wana
wose wa kigosi wa mzi wa Betile-
hemu na mizi yose yekuwayo hehi
yakwe, kuvokea mwana wa msi
umwe adi myaka miidi wakomwe.
Bada ya kumanya mbui izo kulawa
kwa wada wamanyi wa ntoondo.
17 Nee yekuiganiaho mbui yeku-
gombekwayo kwa sia ya muoni
Yelemia,
18 “Mgutio wa ndio na mabwaimbo vitegeezeka uko Lama.
Laheli awaiiya wana wakwe,
Nahodu khakunda kugewa moyo kwaviya wose wakomwa.”

Kuuya kulawa Misili

19 Helode ekuuyaho na nyuma
mndima wa uko uwanga kwa
Muungu wa Zumbe akamuawiiya
Yusufu mwe sozi kuda Misili,
20 akamwamba, “Enuka! Mdoe
mwana hamwe na mami yakwe,
uuye vituhu mwe si ya Isi-
laeli kwaviya wada wekukundao
kumkoma mwana uyo khawana
ugima vituhu.”
21 Naho Yusufu ekwenukaho,
akamdoa mwana hamwe na mami
yakwe akauya mwe si ya Isilaeli.
22 Akini Yusufu ekusikiaho kuwa
Alikelao mwanawe da Helode
nekawa seuta wa si ya Yudea hantu
hatati yakwe akaogoha kuita uko.
Naho bada ya kuemezwa mwe sozi
akaita phande za Galilaya,
23 akasamia mwe mzi wetangwao
Nazaleti. Nee ivyo yekuiganiavyo
mbui zekugombekwazo kwa sia ya
Waoni wa Muungu, “Endaetangwe
mntu wa Nazaleti.”

3

Yohana Mbatiiza abiikia wantu

Maliko 1:1-8; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28

1 Misi ziya Yohana Mbatiiza keza akibiikia mwe nyika ya Uyahudi na akigombeka,

2 “Mhitukieni Muungu na mbade mavigaviga yenu kwamana useuta wa uwanga kwa Muungu uhehi.”

3 Yohana uyu ni yuda mwekutamwiiwaye na muoni Isaya ekwambaho,

“Mgutio wa mntu wetanga mwenyika
‘Mgosoeyani Zumbe sia yakwe
Nyooshani myemboko yakwe.’ ”

4 Yohana nee kavaa gwanda dekufumwado kwa mazoya ya mnyama etangwae ngamia na mkwiji wa babu mwe kigudi. Khande yakwe neiwa sige na woki.

5 Naho wantu wakamtimia kulawa mzi wa Yelusalemu, na phande zose za Uyahudi na mizi ya khandakhanda ya zigizigi da mazi da Yolodani.

6 Nawo wakagombeka mavigaviga yao na kubatiizwa mwe zigizigi da mazi da Yolodani.

7 Akini ekuwaonaho Mafalisayo na Masadukayo wangi wamwezea wakunda kubatiizwa, nee awamba, “Nywie uvyazi wa nyoka! Nindai mwekuwahaza mguuke maya yezayo?

8 Naho oneshani kwa ntendwa zenu kuwa mumhitukia Muungu na kubada mavigaviga inga mti uvyaao matunda matana.

9 Naho msekumamakhanya mwe mioyo yenu na kweamba tinae tate ni Ibulahimu. Kwaviya nawamba kwei Muungu adaha kuyagosoa maiwe aya yawe wana wa Ibulahimu.

10 Na hoya diikwa kae mwe mazindo ya miti ivyo kia mti wesaokuvyaa matunda matana wendausengwe na kwasigwa mwe moto.

11 Mie nawabatiiza kwa mazi kwaviya mhituka na kubada mavigaviga. Akini mwe mgongo wangu eza yee mwenye udaho kusima miye, ambae khikundigwa katu kwenua sabana zakwe. Yee enda awabatiize kwa Muye wa Muungu na kwa moto.

12 Ana kiheo mwe mkono wakwe, nae endaahagie hantu ha kuhetea, na kukusanya ubosi wakwe na kuuika mwe taa na mafusi endaayoke moto wesaokukomeka.”

Yesu abatiizwa
Maliko 1:9-11; Luka 3:21-22

13 Naho kisingi icho Yesu akalawa mzi wa Galilaya akabua mwe zigizigi da mazi da Yolodani akamtimia Yohana ambatiize.

14 Akini Yohana akaemea akamba, “Mie asa nemkundigwa nibatiizwe na weye, na weye weza aha hangu nikubatiize!”

15 Yesu akamtambaisa, “Eka iwe ivyo isasa, kwaajii inu nee vyeivyo tikundigwavyo kugosoa yada akundayo Muungu. Aho Yohana akazumiiya.”

16 Yesu ekubindaho kubatiizwa akalawa mwe mazi, uwanga kwa Muungu kukavuguka nae akoona Muye wa Muungu ukaseeya inga sua na kugooka uwanga yakwe.

17 Naho mgutio kulawa uwanga kwa Muungu ukagombeka, “Uyu nee mwanangu nimkundisae, anieteaye nyemi khuu.”

4

Yesu ageezwa
Maliko 1:12-13; Luka 4:1-13

1 Naho Yesu akegalwa na Muye wa Muungu adi he kiwawe na kugeezwa na ibiisi.

2 Bada ya kwekaa misi makumi mane kwehiniza kuda kio na musi na kisiikizi akaumwa ni saa muno.

3 Aho mgeeza akamwezea, na akamgombeka, “Ukawa wee ni Mwana wa Muungu yaagiiye maiwe aya yawe mabumunda.”

4 Yesu akamtambaisa, “Iyandikwa mwe Maandiko ya Muungu, ‘Mntu khadaha kwekaa du kwa mabumunda, Iya kwa kia mbui agombekayo Muungu.’ ”

5 Naho ibiisi akamdoa adi
Yelusalemu mzi wa Muungu aka-
muika uwanga ya mnaa wa Nyumba
ya Muungu,
6 akamwamba, “Ikawa wee ni
Mwana wa Muungu, etambike asi
kwaviya iyandikwa mwe Maandiko
ya Muungu
‘Muungu endaawaagiiye wandima
wakwe wa uko uwanga weze,
Wendawakudoe mwe mikono yao,
Usekweza kweumiza muundi wako
mwe iwe.’ ”
7 Yesu akatambaisa, “Naho
iyandikwa mwe Maandiko ya
Muungu, ‘Usekumgeeza Zumbe,
Muungu yako.’ ”
8 Naho Ibiisi akamdoa adi uwanga
ya muima wekulehao, akamwonye-
sha seuta zose za inusi na ukuu
wakwe.
9 Akamwamba, “Ivi vyose nen-
danikwekhe inga ukanikintia
mavindi na kunivika.”
10 Aho Yesu akamwamba, “Hauke
ibiisi! Iyandikwa mwe Maandiko
ya Muungu ‘Wendaumvikie Zumbe
Muungu yako na kumgosoeya ndima
yee ikedu!’ ”
11 Aho, ibiisi akambada, na
wandima wa uwanga uko kwa
Muungu wakamwezea na kumwambi-
iza.

Yesu avoka ndima si ya Galilaya
Maliko 1:14-15; Luka 4:14-15

12 Yesu ekusikiaho Yohana Mbati-
iza kagewa mwe kifungo akaita mwe
si ya Galilaya.
13 Yesu khekwekaa Nazaleti iya
kaita kwekaa Kapelinaumu mzi
wekuwao hehi na tondoo da mazi
da Galilaya mwe miyaka ya si ya
Zabuloni na Nafutali.
14 Iganie ida mbui ya uwoni wa
muoni Isaya inga ikugombekavyo.
15 “Si ya Zabuloni na si ya Nafutali
Kwe sia ya kwembokea tondoo da
mazi phande ya Yolodani na
Galilaya si ya wantu wesawokuwa
Wayahudi!
16 Wantu wada wekwekaao mwe
kiza.
Wauona ung'ao mkuu.
Naho wekwekaao mwe si ya kiza na
kuogoha ufe,
Ung'azi uwezea.”
17 Kuvokea kisingi icho, Yesu
akavoka kubiikia akagombeka,
“Hitukani na mbade mavigaviga
yenu kwamana useuta wa uwanga
kwa Muungu uhehi.”

Yesu awetanga wahina wakwe wa bosi
Maliko 1:16-20; Luka 5:1-11

18 Kisingi Yesu ekuwaho enda
khandakhanda ya tondoo da mazi
da Galilaya neawaona wandugu
waidi walowa samaki, Simoni etang-
wae Petulo na Andulea ekuwaye
nduguye, newawa wakazitambika
nyavu zao mwe mazimshindo
kwaviya wowo newawa walowa.
19 Naho Yesu akawamba, “Ni-
tongeani na miye nendaniwagosoe
nywie mnietee wantu inga walowa
waetavyo samaki kaya.”
20 Aho wakazibada nyavu zao na
wakamtongea.
21 Ekuitaho hemeso, akawaona
wandugu watuhu waidi Yakobo na
Yohana wana wa Zebedayo. Awo
newawa mwe ngaawa hamwe na
tati yao Zebedayo nee wakagosoa
nyavu zao. Yesu akawetanga,
22 ahoaho wakaibada ngaawa
hamwe na tati yao, wakamtongea
Yesu.

Yesu abiikia wantu na kuhonya watamu
Luka 6:17-19

23 Yesu nekawa akaita kia hantu
mwe mzi wa Galilaya, uku akahinya
mwe nyumba ya kukintania
Wayahudi na kuwaabiikia Mbui Yedi
za Useuta wa Muungu na kuhonya
kia mbai ya matamu yose wekuwayo
nayo wantu.
24 Mbui zakwe zikaambazwa
phande zose za si yose ya Siliya.
Wekutozwao na matamu mbaimbai
na suuba na wenye mazaiko na
wagwao mtwi na wekuhooawo,
naye Yesu akawahonya.
25 Mazumwezumwe makuu ya
wantu kulawa mzi wa Galilaya na

mzi wa Dekapoli na Yelusalemu na Yudea na phande ya Zigizigi da mazi da Yolodani wose wakamtongea.

5

Yesu awahinya wantu mwe muima

1 Yesu ekuyaonaho mazumwezumwe ya wantu akakwea kwe muima akekaa. Wahina wakwe nao wakambasa,
2 nae akavoka kuwahinya.

Kinyemi cha kwei
Luka 6:20-23

3 “Wenda wawe na nyemi wada wantu wamanyao kuwa wamkunda Muungu mwe wekazi wao,
Mana useuta wa uwanga uko kwa Muungu ni wao
4 Wenda wawe na nyemi wada wekuwao na hovu,
Mana awo wenda wahongezwe.
5 Wenda wawe na nyemi wada wahuhusi,
Mana wendawahokee si ambayo Muungu ekuwaikiayo kiaga endaawekhe.
6 Wenda wawe na nyemi wada wenye saa na khiu ya kugosoa akundavyo Muungu,
Kwaviya wenda weguswe.
7 Wenda wawe na nyemi wada wenye mbazi,
Kwaviya wenda wafiiwe mbazi.
8 Wenda wawe na nyemi wada wenao moyo mtana,
Kwaviya awo wenda wamwone Muungu.
9 Wenda wawe na nyemi wada waetao uivanisi,
Kwaviya awo wenda wetangwe wana wa Muungu.
10 Wenda wawe na nyemi wada wasuumizwao kwaajii ya kugosoa viya akundavyo Muungu,
Kwaviya Useuta wa uwanga uko kwa Muungu ni wao.

11 “Mwenda muwe na nyemi nywinywi wantu wendaho wawabee na kuwasuumiza na kuwagombeka ya ufyaimi wa mbai yoyose kwa uhokho kwaajii ya miye.
12 Muwe na nyemi muno kwaviya funge yenu ni khuu uko uwanga kwa Muungu. Ivyo nee wekuwasuumizavyo waoni wa Muungu wekuwaaho kisingi khamzati kuwaaho.

Nywie ni inga Munyu na Mng'ao
Maliko 9:50; Luka 14:34-35

13 “Nywie ni munyu wa inusi. Akini munyu ukaza umwiiye wakwe khaidahika vituhu kuvuza umwiiye wakwe, iya kwasigwa chongoi na kujatwa ni wantu.
14 “Nywie ni ung'azi wa inusi! Mzi wekuzengwao uwanga ya muima khaudaha kwefisa.
15 Naho wantu khawawasha taa na kuigubika na nyungu iya waiika uwanga ya kintu cha kuikia taa iyo, ili iwamuikie wantu wose weumo mwe nyumba.
16 Viyaviya mng'ao wenu na uwamuike wantu, naho waone ntendwa zenu ntana, wamtogoe Tati yenu ekuwaye uwanga uko kwa Muungu.

Miko ya Muungu ekumwekayo Musa

17 “Msekumamakhanya sheza kuiyusa miko ya Musa na mahinyo ya waoni iya ncheza kuiganiza.
18 Kwaviya nawamba kwei, adi aho mbingu na inusi zendazemboke, khahana katu hata hantu ekuwaho hadodo he miko ya Musa yendayoiyuswe adi yose yaiganie.
19 Naho mntu yoyose mwendaabade kutongea na kuwahinya wantu ivyo, endaetangwe mdodo muno mwe Useuta wa uwanga kwa Muungu, iya mntu azigosoae na kuzihinya, uyo endaetangwe mkuu mwe Useuta wa Uwanga uko kwa Muungu
20 Nawagombeka, mwakundigwa muitongee vyedi muno miko ya Muungu kusima viya wekugosoavyo wahinyi wa miko ya Musa na Mafalisayo, ama khivyo khamna mwengie mwe Useuta wa uwanga uko kwa Muungu.

Mahinyo ya kuwahaza wantu wasekuwa na maya

Luka 12:57-59

21 “Mtegeeza wantu waaho kae
wekwembigwavyo, ‘Usekukoma! Na
mntu yoyose endaeakome endaaa-
muiwe.’
22 Akini miye nawamba, yoyose
amkimae nduguye wa kigosi hambu
wakivyee akundigwa aamuiwe. Na
ambae ambea nduguye endaegalwe
he mkonga. Amwetangae nduguye,
‘Mhezi’ akundigwa engie mwe moto
wesao kukomeka.
23 Ukegaa malavyo yako uwanga
ya ingo na ahoaho ukamanya
khamwevana na nduguyo,
24 bada malavyo yako he meso ya
ingo, na uwite ukevane na nduguyo,
nee uuye ulavye malavyo yako.
25 “Evana na mmasa yako kinyio
kisingi mke siai hamwe nae uku
mwaita he mkonga, uyo mmasa yako
asekweza akakubuza kwa muamua
nae muamua akakwekhia kwa
maasikai na kugewa mwe kifungo.”
26 Kwa kwei nakwamba khu-
naulawe umo adi uihe hea ya
kisikiizi.

Yesu awahaza kwa mbui ya ukianga

27 “Mtegeeza kuwa wantu nee
wembigwa, ‘Usekugosoa ukianga.’
28 Akini miye nawamba, en-
daeamkauwe mvyee kwa kumtami-
iya endaawe kagosoa nae ukianga
mwe moyo wakwe.
29 Ziso dako da kuume dikaku-
tenda ugosoe mavigaviga diuse
ukadase hae. Ni ebae kwaza
kimamo kimwe cha mwii wako
kusima mwii wako wose utambikwe
mwe moto wesao kukomeka.
30 Na inga mkono wako wa ku-
ume ukakutenda ugosoe mavigav-
iga usenge na uwase hae. Ni
ebae hako kwaza kimamo kimwe
cha mwii wako, kusima mwii wako
wose utambikwe mwe moto wesao
kukomeka.

Mahinyo ya kuemeza kubadana

Matayo 19:9; Maliko 10:11-12; Luka 16:18

31 “Naho igombekwa kuwa,
‘Mgosi yoyose ambadae mkaziwe,
akundigwa amwekhe bauwa ya
kubadana.’
32 Akini miye nawamba mgosi
yoyose khakundigwa kumbada
mkaziwe kwa masa yoyose, iya kwa
mbui ya ukianga du, akini ambadae
mkaziwe kwa masa yoyose amtenda
mkaziwe awe mkianga na mgosi
yoyose endaeamtegue yuda mvyee
mwekubadwa agosoa ukianga.

Mbui ya kuaha

33 “Naho mtegeeza wekwembig-
wavyo wantu wa kae kuwa, ‘Inga
ukaika kiaga chako kwa Muungu
wakundigwa ukiiganize.’
34 Iya miye nawamba mwe-
sekuaha katu iwe uwanga kwa
Muungu, kwaviya uwanga kwa
Muungu ni kigoda cha Useuta wa
Muungu,
35 naho msekuahia inusi, kwaviya
nee hantu hakwe Muungu hakuikia
miundi, naho kwa Yelusalemu
kwaviya ni mzi wa Seuta Mkuu.
36 Naho usekuaha kwa mtwi
wako kwaviya khudaha kugosoa
hata fii mwenga iwe size hambu
yekung'aayo.
37 Ukagombeka, ‘Eehe, naiwe eehe’
Na ukagombeka, ‘Khio kwei naiwe
khio.’ Chochose kitendesacho cha-
lawa kwa yuda ibiisi.

Mahinyo ya kuemeza kuihiza

Luka 6:29-30

38 “Mtegeeza nee igombekwa, ‘Ziso
kwa ziso, zino kwa zino.’
39 Iya miye nawamba, usekuiha
masa kwa mntu ekukugosoeaye
mafyaimi. Mntu akakutoa kofi
funda da kuume, mhituiye na
dakumoso.
40 Mntu akundae kukwegaa mwe
mkonga na kukunda kukudoeya
shati dako mbadie adoe na koti dako.
41 Mntu akakushuutiza kwenua fu-
ushi dakwe kilomita mwenga, wee
wenue kilomita mbii.
42 Akuombezae mwekhe, akundae
kukuazima kintu usekumuemeeya.

Mahinyo ya ukundiso
Luka 6:27-28,32-36

43 “Mtegeeza kuwa nee igombekwa, ‘mkundise mmbuya wako na umkime mmasa yako.’

44 Akini miye nawamba, wakundiseni wamasa wenu na kuwavika wada wawasuumizao nywie,

45 ili mdahe kuwa wana wa tati yenu mwe uko uwanga kwa Muungu kwaviya yee aditenda zua diwekhe mng'ao wakwe kwa wantu wafyaimi na wantu wedi, na viyaviya fua yanya kwa wantu wamkundisao Muungu na wantu wesaokumkundisa Muungu.

46 Mkawakundisa du wada wawakundisao ivi mwendamwekhigwe kintu yani? Kwaviya watozao ushuu nao wagosoa ivyoivyo!

47 Inga mkasagua kugosoa yedi kwa wambuya wenu du ivi muwatendesa watuhu kintu chani? Kwaviya ata wantu wesao kummanya Muungu nao wagosoa ivyoivyo!

48 Naho mwesekuhungukiwa na kintu chochose inga Tati yenu wa uwanga kwa Muungu ambavyo khekuhungukiwa.

6

Kuwaambiza wakiwa

1 “Ekauweni mwesekugosoa inga wakundavyo wantu, ili wawatogoe. Kwaviya mkagosoa inga ivyo khamnampate funge kwa Tati yenu mwe uko uwanga kwa Muungu.

2 “Ivyo muwaambizavyo wakiwa, mwesekweambaza kwa wantu, inga wahokho wagosoavyo mwe nyumba zakukintania Wayahudi na siai ili wantu wawatogoe. Kwei nawagombeka, awo wekhigwa kae funge.

3 Akini wee umuambizavyo mkiwa gosoa ivyo na mntu yoyose asekumanya.

4 Umuambiize mtu kwesiho mntu kumanya na Muungu endaakwekhe funge.

Mahinyo ya kuvika
Luka 11:2-4

5 “Mvikaho msekugosoa inga wahokho, wowo wakunda kuvika wakawa wagooka mwe nyumba ya kuvika wayahudi na mwe sia phanda ili wantu wawakakauwe. Kwei nawamba awo wekhigwa kae funge dao.

6 Akini wee uvikaho engia gati kwako vugaa uvi, naho umvike Tati yako esae kuoneka. Nae Tati yako aonae sii, endaakwekhe funge.

7 “Naho mvikaho, mwesekutamwiiya ntamwiizi zesazo kuwa na mana inga wantu wesao kummanya Muungu, kwaviya wowo wamamakhanya wendawategeezwe kwa ntamwiizi zao kuwa nyingi.

8 Naho mwesekuigana nao kwaviya Tati yenu amanya muyakundayo kabla khamzati kumwombeza.

9 Naho ivi nemkundigwavyo kuvika,

‘Tati yetu mwe uko uwanga kwa Muungu,
Zina dako ditogolwe muno.
10 Useuta wako weze.
Yada ukundayo yagosoke uko uwanga kwako Muungu na yagosoke mwe inusi
11 Utekhe khande yetu kia msi.
12 Utiekee masa yetu
Inga swiswi tiwaekeavyo masa wamasa wetu.
13 Usekutigea mwe mageezo
Akini utihonye na ibiisi kwaviya Useuta niwako na udaho na ukuu hata misi zose zesazo na kisiikizi. Pepa.’

14 “Kwaviya mkawaekea wantu masa yao na Tati yenu wa uko uwanga kwa Muungu endaawaekee na nywinywi

15 Naho mkesekuwaekea wantu masa yao na Tati yenu khanaawaekee nywinywi masa yenu.

Miagiiyo ya kwehiniza kuda

16 “Mwehinizaho kuda khande, mwesekugosoa inga wabakha, wehituao kuwa wenye hovu na kunyafuisa vyeni vyao, ili wantu wawaone kuwa wehiniza kuda khande. Kwei nawamba wapata kae funge zawo.

17 Akini mwehinizaho kuda,
esiseni mavuta mwe mitwi yenu na
kusunta vyeni vyenu,
18 ili kwehiniza kwenu kuda kwe-
sekumanyika na wantu watuhu, iya
Tati yenu ekaae hantu hasii, nae Tati
yenu aonae sii endaawekhe funge
zenu.

Kiikizo cha uko uwanga kwa Muungu
Luka 12:33-34

19 "Mwesekweikia kiikizo hanu he
inusi ambaho sondo na kutu, na
wabavi wengia na kubawa.
20 Eikieni kiikizo uko uwanga kwa
Muungu ambaho sondo na kutu
khawadaha kubananga na wabavi
khawadaha kuita kutua na kubawa.
21 Kwaviya hada cheiho kiikizo
chako nee wendahouwe moyo wako.

Mng'ao wa mwii
Luka 11:34-36

22 "Ziso ni taa ya mwii. Inga ziso
dako ni gima mwii wako wose wen-
dauwe mwe mng'ao.
23 Akini ikawa ziso dako khio gima
mwii wako wose wendauwe mwe
kiza. Naho mng'ao wekuwao umo
mwako ukawa kiza, umanye icho
kiza ni chakutisa muno.

Kumkundisa Muungu hambu kukundisa vintu vingi
Luka 16:13; 12:22-31

24 "Khahana mntu adahae kuwag-
osoeya ndima mazumbe waidi,
kwaviya enda amgosoee ndima
vitana zumbe yumwe na kumbea
mtuhu. Khamdaha kumkundisa
Muungu hamwe na vintu vingi."
25 "Ivyo nawamba, msekuwa
na matumatu uwanga ya khande
na vidomeo hambu mii yenu
mvaeni, kwaviya kwekaa kwenu
khakukauwiiya khande du na mii
yenu khaikauwiiya magwanda.
26 Wakauweni wadege wa uwanga
khawahanda na khawabonda na
khawana khande mwe taa dodose.
Hata ivyo Tati yenu wa uwanga
awaisa. Tambe nywie khamna
yombe kusima aho?
27 Nindai gatigati yenu mwenye
maatu muno adaha kweongeza msi
wa kwekaa kwakwe?
28 "Kwambwai mwepisha kwaa-
jii ya magwanda? Kauweni maua
ya mzituni yatamavyo, khayagosoa
ndima wala khayegosweeya mag-
wanda yakwe.
29 Iya nawamba hata seuta Se-
lemani mwenye na vintu vyakwe
vyose khekuwahi kuvikwa vitana
inga uwa dimweaho.
30 Naho ikawa Muungu ayavika
ivi mani ya mwe minda ambayo
ivyeo yaaho na kioi yasigwa mwe
moto, Nywie wantu wenye uzumizi
mdodo namba nywie enda awag-
osoee muno?
31 "Aho msekuwa na matumatu,
'Tendatideni? Tendatidomee mb-
wai? Tendativae mbwai?'
32 Kwaviya ayo yose yaondezwa na
wantu wesaokummanya Muungu.
Tate yenu wa uwanga amanya ati
mwakunda vintu ivyo vyose.
33 Naho vokani kuuondeza Useuta
wakwe, na kwekaa viya akun-
davyo Muungu na ayo yose mwen-
damwekhigwe na ngeeko.
34 Naho msekuwa na matumatu ya
kioi, kwaviya kioi ina yakwe. Kiya
msi ina suuba yakwe.

7

Mahazo ya kuemeza kuwaamuia watuhu
Luka 6:37,38,41,42

1 "Msekuwaamwiiya watuhu,
msekweza na nywie mkaamwiiwa.
2 Kwaviya mwendavyomuwaamwi-
iye watuhu nee ivyo na nywie
mwendavyomuamwiiwe, na kihimo
kiakia muhimiacho watuhu nee icho
mwendachomuhimiwe.
3 Kwambwai waona kibasi mwe
ziso da nduguyo na ahoaho khuona
basi mwe ziso dako?
4 Hambu wadaha viivihi kumwamba
nduguyo 'Mwaya eka nikuuse iki
kibasi mwe ziso dako kisingi wee
mwenye una basi mwe ziso dako?'
5 Mhokho wee usa basi deumo
mwe ziso dako naho ndiho wendaho

udahe vitana kuusa kibasi mwe ziso
da nduguyo.
6 “Msekuwekha makui vintu
vya vyekuikwavyo kwajii ya
Muungu wasekweza wakahituka na
kuwakwacha naho msekuwawasia
nguuwe lulu zenu wasekweza kuzi-
jata.

Ombeza na ondeza na kon'ta uvi
Luka 11:9-13

7 “Ombezani nanywi mwen-
damwekhigwe, na ondezani nanywi
mwendampate na ukon'te uvi na
mwenda mvuguiwe.
8 Kwaviya mntu yoyose aombezae
ekhigwa na aondezae apata na
akon'tae uvi avugwiiwa.
9 Tambe kuna yumweaho
mwanawe akamwombeza bumunda
enda amwekhe iwe?
10 Hambu akamwombeza samaki
endaamwekhe mdudu?
11 Ikawa ninywi wenye mavi-
gaviga mwamanya kuwekha wana
wenu vintu vitana, haika Tati
yenu mwe uwanga kwa Muungu
endaawekhe vintu vitana muno kwa
wada wamuombezao.
12 “Yoyose mkundayo wantu
wawagosoee na nywie muwagosoee
inga ivyo. Kwaviya inu nee miko
ya Musa na mahinyo ya waoni wa
Muungu.

Sia sisii na sia phana
Luka 13:24

13 “Engiani kwa kwembokea uvi
msisii, kwaviya sia iitayo umo mwe
ubanasi ni phana, na sia ya kwengi-
iya umo ni phana, na wembokeao sia
iyo ni wangi.
14 Iya sia iitayo mwe ugima ni sisii
na uvi wa kwengiiya ni msisii, ni
wantu wachechedu wadahao kuiy-
ona sia iyo.

Mti wamanyika kwa matunda yakwe
Luka 6:43-44

15 “Muwe hae nao waoni wahokho
wowo weza kwenu wakaoneka inga
ngoto kwa chongoi akini kwa ndani
ni inga makui makai ya mzituni.
16 Mwendamuwamanye kwa
wayagosoayo inga timanyavyo mti
kulawana na matunda yakwe. Ivi
tambe wantu watunda zabibu mwe
migunga hambu matunda yetang-
wayo tini mwe mbigii?
17 Iya mti mtana wavyaa matunda
matana na mti mfyaimu wavyaa
matunda mafyaimu.
18 Mti mtana khaudaha kuvyaa
matunda mafyaimi na mti mfyaimi
khaudaha kuvyaa matunda matana.
19 Kia mti wesao kuvyaa matunda
matana wenda usengwe na
kwasigwa mwe moto.
20 Ivyo mwendamuwamanye kwa
yada wayagosoayo.

Khiwamanya nywie
Luka 13:25-27

21 “Khio kia mntu anetangae
‘Zumbe, Zumbe,’ enda engie mwe
Useuta wa uwanga kwa Muungu
iya ni yudadu mgosoa yada ya Tate
yangu wa uwanga.
22 Wantu wangi wendawanambe
misi ida, ‘Zumbe, Zumbe! Kwa zina
dako tibiikia mbui zako na kwa zina
dako tiwaavya mazaiko na kugosoa
vihii vingi.’
23 Aho nenda nimwambe
‘Nchekuwamanya nywie katu
haukeni aha hangu nywie mgosoao
mavigaviga.’

Wazengi waidi
Luka 6:47-49

24 “Ivyo kia mntu ategeezae mbui
zangu na kuzigosoa aigana na mntu
mwenye akii, mwekuzenga nyumba
yakwe uwanga ya iwe kuu.
25 Fua ikanya, mazigizigi ya mazi
yakamema na khusi khai ikeza ika-
toa iyo nyumba. Akini khayokugwa
kwaviya izengwa uwanga ya iwe
kuu.
26 “Na yoyose ategeezae mbui
zangu izi na akesekuzitozeeza,
aigana na mntu mhezi mwekuzenga
nyumba yakwe uwanga ya sanga.
27 Fua ikanya, mazigizigi ya mazi
yakamema, khusi khai ikeza na
kuitoa iyo nyumba nayo ikagwa,
naho kugwa uko kuwa kukuu
muno.”

Udaho wa Yesu

28 Yesu ekubindaho kugombeka
mbui iyo zumwezumwe da wantu
wakahondomazwa na mahinyo
yakwe.
29 Kwaviya nee kawa akahinya
khio inga wahinyi wa maagiiyo iya
kahinya inga mwenye udaho.

8

Yesu amhonya mntu mwenye nyoka khuu
Maliko 1:40-45; Luka 5:12-16

1 Yesu ekuseeaho kwe muima na
zumwezumwe da wantu dikambasa.
2 Nee eza mntu yumwe mwenye
utamu wa nyoka khuu na akamkin-
tia mavindi na kugombeka, "Zumbe
ukakunda wadaha kuning'aza!"
3 Yesu akaunyoosha mkono akam-
donta na kugombeka, "Nakunda,
ng'azika!." Ahoaho mntu uyo aka-
hona utamu wakwe wa nyoka khuu.
4 Naho akamwamba, "Kauwa,
usekumwamba mntu yoyose, iya
hita ukeonyeshe kwa mviki na
kulavya malavyo inga akwambavyo
Musa, na wantu wamanye kuwa
kuhona."

Kuzumiia kwa mkuu wa asikai wa Kilumi
Luka 7:1-10

5 Yesu ekuwaho engia mwe mzi wa
Kapelinaumu, asikai mkuu yumwe
akambasa,
6 na kumwamba, "Zumbe, mndima
yangu kagona kaya ni mtamu wa
kuhooa na ahuma muno."
7 Yesu akamwamba, "Hita nen-
daneze kumhonya."
8 Uyo mkuu wa asikai akamwamba,
"Zumbe, miye khifaa weye wengie
kaya hangu. Akini wee gombeka
mbui du na mndima yangu endaa-
hone.
9 Kwaviya hata miye ni mntu
mkuu mwenye udaho mkuu, ne-
nao asikai asi yangu. Nikamwamba
yumwe, 'Hita!' Nae aita na mtuhu
'Soo' Nae eza, naho nikamwamba
mndima wangu, 'Gosoa kintu iki!'
Nae agosoa."
10 Yesu ekusikiaho ayo aka-
hondomaa, akawagombeka wada
wantu wekuwao wambasa, "Kwei
nawamba khizati kumwona mntu
mwe si ya Isilaeli mwenye uzumizi
inga unu.
11 Iya nawamba kwei wantu wangi
wendaweze kulawa awio da zua na
engiiyo da zua naho wendawekae
he ntafuno hamwe na Ablahamu,
na Isaka na Yakobo mwe Useuta wa
uwanga kwa Muungu.
12 Iya wada Waisilaeli wose
wekukundigwao kuwa mwe Useuta
uwo wendawasigwe chongoi mwe
kiza, na uko wendawaiye na kuuma
meno kwa usungu."
13 Aho Yesu akamwamba uyo
asikai wa Kilumi, hita kaya na iwe
inga wekuzumiavyo. Na mndima
yakwe akahona saa idaida.

Yesu ahonya wantu wangi
Maliko 1:29-34; Luka 4:38-41

14 Yesu ekubuaho kaya kwa Petulo
akamwona mkwewe da Petulo kag-
ona mwe usazi, ana bomubomu kai.
15 Nee Yesu amdonta uyo mmaa
mkono nee ahona, akenuka na ku-
voka kumwembikia.
16 Yekubuaho guoni, wakamweet-
eya wantu wangi wekukwewao
ni mazaiko, nae akayalavya ayo
mazaiko kwa kugombeka mbui
yakwe du, na wantu wose wekuwao
watamu akawahonya.
17 Kagosoa ivyo ili yada eku-
gombekayo muoni Isaya yaiganie,
"Yee mwenye kadoa unyonge wetu
na akayenua matamu yetu."

Wakundigwao kuwa wahina wa Yesu
Luka 9:57-62

18 Yesu ekuonaho zumwezumwe
da wantu dimuikia bunga akawamba
wahina wakwe waite phande ya
kaidi ya tondoo da mazi.
19 Mhinyi yumwe wa miko akam-
basa na kumwamba, "Mhinyi miye
nenda nikutongee hohose wendako
uite."
20 Yesu akamtambaisa, "Ukwii
wana maphanga, wadege wana
masasa, iya Mwana wa Mntu khana
hantu hakuhumwiiza."

21 Yumwe wa wahina wakwe
akamwamba, "Zumbe unekhe uhusa
niite nikamzike tate."
22 Akini Yesu akamtambaisa,
"Nitongee! Wabade wekuuyao na
nyuma wawazike wekuuyao na
nyuma wao."

Yesu atwiiza khusi khai
Maliko 4:35-41; Luka 8:22-25

23 Naho Yesu akakwea ngaawa
hamwe na wahina wakwe waka-
hauka wose.
24 Na wekuwaho mwe tambo vu-
upuu mwe mazimshindo ikalawiiya
khusi khai hata mkubwadiso wa
mazi ukavoka kugubika ngaawa, iya
Yesu nee kagona usisiza.
25 Wahina wakambasa, wakamwenua
wakagombeka, "Zumbe, tiohoe
tadagamia!"
26 Yesu akawatambaisa, "Kwamb-
wai mwaogoha, nywie wantu wenye
uzumizi mdodo?" Ahoaho akenuka
akaiwakia ida khusi na mkubwaniso
wa mazi twiyani, nee kwatwiiya tui.
27 Wada wantu wakahondomaa
na kugombeka, "Uyu ni mntu
yevivihi? Hata khusi na mkub-
wadiso vyamtegeeza!"

Yesu ahonya wantu waidi wenye mazaiko
Maliko 5:1-20; Luka 8:26-39

28 Yesu ekubuaho phande ya
kaidi wa si ya Wagelasi na uko
nekuwa na wagosi waidi wekuwao
na mazaiko wakakintana nae, wowo
nee walawiia mwe mbia. Awa nee ni
wantu watisao muno, naho khahana
mntu mwekudaha kwembokea sia
iyo.
29 Wekukintanaho na Yesu nee
wavoka kutoa vuzo, "Wakunda
mbwai kwetu, wee Mwana wa
Muungu? Kweza kutisuumiza
kisingi kikundigwacho khakizati
kubua?"
30 Hehi na hantu aho nee hawa na
tintimo da nguuwe wakaiswa.
31 Nee ayo mazaiko yakamhem-
beeza Yesu, "Inga ukatilavya utibade
tiwengie wada nguuwe."
32 Yesu akawamba, "Hitani." Aho
wakalawa mwe wantu awo na
kuwengiiya wada nguuwe, nee
tintimo da nguuwe. Dikaseeya
mwe mpoomoko mkai wakengia
mwe tondoo da mazi, nguuwe wose
wakauya na nyuma mwe mazi.
33 Wada waisi wa awo nguuwe
wakaguuka wakaita mwe mzi uko
na kuwamba wantu mbui zose zeku-
lawiiazo kwa wada wantu wekuwao
wakwewa ni mazaiko.
34 Nee wantu wose mwe mzi uda
wakalawa mwe mzi na kumbasa
Yesu na wekumuonaho wakam-
wombeza ahauke mwe si yao.

9

Yesu amhonya mntu mwenye kuohowa
Maliko 2:1-12; Luka 5:17-26

1 Yesu akakwea ngaawa, akadu-
mua ntondoo da mazi na kubua
mwe mzi wa Kapelinaumu ekuwaho
akekaa.
2 Aho wakamwetea mntu mwenye
kuhooa mwii, kagonezwa mwe
javi. Yesu ekuonaho uzumizi
wao, akamwamba uyo mntu mwe
kuhooa, "Ekhe moyo mwanangu!
Kuekewa mavigaviga yako."
3 Naho wamwe wa wahinyi wa
miko wakavoka kumamakhanya
mwe mioyo yao, "Mntu uyu amdu-
mua Muungu!"
4 Yesu akayamanya wama-
makhanyayo, akamba "Kwambwai
mwamamakhanya ufyaimi mwe
mioyo yenu?
5 Ni dihi dekuhuhado muno,
kugombeka, 'kuekewa mavigaviga,
hambu kugombeka, gooka wende?'
6 Naho, nakunda mmanye Mwana
wa Mntu ana udaho mwe inusi
ya kuwaekea wantu mavigav-
iga." Aho akamwamba uyo mntu
mwekuhoowa, "Enuka, udoe javi
dako uite kaya kwako."
7 Yuda mntu ekuhooae akahauka
na kuita kaya kwakwe.
8 Zumwezumwe da wantu
dekuwado hada, dikahondomaa
na kuogoha, wakamtogoa Muungu
ekuwekhae wantu udaho wa namna
iyo.

Yesu amwetanga Matayo
Maliko 2:13-17; Luka 5:27-32

9 Yesu akahauka hantu hada, na ekuwaho akaita zakwe, akamwoona mntu yumwe etangwae Matayo, kekaa mwe kazumba cha kuihiiya ushuu. Nee, Yesu amwamba, "Nibase."

Matayo akenuka, akambasa.

10 Yesu ekuwaho kaya kwa Matayo kekaa ada khande, watoza ushuu wangi na wenye mavigaviga wakeza na kwekaa hamwe na Yesu na wahina wakwe.
11 Mafalisayo wekuonaho, wakawamba wahina wakwe, "Kwambwai mhinyi yenu ada khande hamwe na watoza ushuu na wenye mavigaviga?"
12 Yesu ekuwategeezaho, akawatambaisa, "Wantu wenye ugima khawakunda mganga, iya watamu du nee wakundao mganga.
13 Akini hitani, mkehinye mana ya mbui inu. 'Nakunda mbazi khio ntambiko.' Nchekweza kuwetanga wantu wedi iya wenye mavigaviga."

Yesu auzwa kuusu bui ya kwehiniza kuda
Maliko 2:18-22; Luka 5:33-39

14 Naho wahina wa Yohana Mbatiiza wakamtimia Yesu, na kumuuza, "Swie na Mafalisayo tehiniza kuda, kwambwai wahina wako khawehiniza kuda?"
15 Yesu akawatambaisa, "Ivi wekugonekwao kwe ndoza wadaha viivihi kutoa bwaimbo kisingi zumbe wa ndoza yuke hamwe nao? Havidaika! Iya kisingi chendakibue ambaho zumbe wa wiya endaho ausigwe gatigati yao, kisingi icho ndiho wendaho wehinize kuda.
16 "Wantu khawagea kilaka cha gwanda dihya mwe gwanda dekusakaayo. Kwa mana kilaka icho chendakitatue diya gwanda dekusakaayo, na hada hekutatukaho
endahagenyee. 17 Naho wantu khawageya divai mphya mwe mikwiji yekusakaayo, inga akatenda ivyo iyo divai mphya yendaitatue iyo mikwiji na divai yendayetike na mikwiji iyo yendaibanike. Divai mphya yagewa mwe mikwiji ya babu mihya."

Mwana kindee wa Mkuu yumwe na mmaa yumwe wahonywa
Maliko 5:21-43; Luka 8:40-56

18 Yesu ekuwaho akagombeka ayo, mkuu yumwe wa Wakiyahudi neabuwa, akamkintia mavindi na kugombeka, "Mwanangu ya kindee kauya kae na nyuma isasa ivi. Akini tite ukamwikie mkono, nae endaatende mgima."
19 Yesu akahauka akatongeana nae, nao wahina wakwe wakamtongea.
20 Kisingi ichoicho, mmaa yumwe, mwekuwa na utamu wa mtuo kwa kisingi cha myaka kumi dimwe na mbii, nee amtongea Yesu kwa nyuma, akadonta msao wa gwanda dakwe.
21 Kwaviya nee kegombekea mwe moyo wakwe, "Nikadonta du gwanda dakwe, nendanihone."
22 Yesu nee ahituka akamwona, akamwamba, "Ekhe moyo biti yangu! Uzumizi wako ukuohoa." Mmaa uyo akahona saa idaida.
23 Naho Yesu akengia nyumbani kwa yuda mkuu. Na ekuwaonaho wantu wavuzia fiimbi na zumwezumwe kuu da wantu wakatoa bwaimbo,
24 akagombeka, "Haukeni aha! Mndee uyu khekuuya na nyuma, kagonadu." Nawo nee wamseka.
25 Naho, zumwezumwe da wantu dekuuswaho, Yesu akengia mda ndani, akamtoza mkono uyo mndee, nae akenuka.
26 Mbui iyo ikaambazika mwe si ida yose.

Yesu awahonya matuntu waidi

27 Yesu ekuwaho ahauka hantu aho, matuntu waidi wakambasa na kutoa vuzo, "Mwana wa Daudi, utifiiye mbazi!"
28 Yesu ekwengiaho nyumbani, wantu awo waidi wakamtimia, nae akawauza, "Ivi, mwazumiiya nadaha kutenda mbui iyo?"

Nao nee wamtambaisa, "Eehe,
Zumbe."
29 Aho Yesu akayadonta meso yao,
akawamba, "Naiwe inga mzuumi-
avyo!"
30 Meso yao yakagubulwa. Nee
Yesu akawahaza muno, "Mwe-
sekumwamba mntu yoyose mbui
inu!"
31 Iya wowo wakalawa na kuam-
baza mbui zakwe Yesu mwe si ida
yose.

Yesu amhonya bubu

32 Wantu wada waidi wekuwaho
wakahauka, watuhu wakamwetea
Yesu mntu yumwe mwekuwa
mbubu naho kakwewa ni zaiko.
33 Ahoaho uyo zaiko dekulavig-
waho, mntu uyo mwekuwa mbubu
akavoka kutamwiiya vituhu. Wantu
wakahondomaa na kugombeka,
"Mbui inga inu khaizati kulawiiya
kwa wantu wa Isilaeli!"
34 Iya Mafalisayo wakagombeka,
"Ayaguusa mazaiko kwa udaho wa
mkuu wa mazaiko."

Yesu awafiiya mbazi wantu

35 Yesu akavuiiya mizi yose mikuu
na phaamo zose, akahinya he
nyumba ya kukintania Wayahudi
na kubiikia Mbui Yedi za Useuta
wa Muungu, na kuwahonya wantu
matamu yose.
36 Na ekuwaonaho wantu,
zumwezumwe kwa zumwezumwe,
akawafiiya mbazi kwaajii newa-
sokea muno na wenye maatumaatu
inga ngoto wesao kuwa na muisi.
37 Ivyo akawamba wahina wakwe,
"Ubosi ni mwingi, iya wagosozi
wandima niwacheche.
38 Ivyo mwombezeni mwenye uwo
ubosi aagiiye wagosozi wa ndima
wabonde ubosi wakwe."

10

Yesu awagiiya wahina wakwe kumi dimwe na mbii

Maliko 3:13-19; Luka 6:12-16

1 Naho Yesu akawetanga wahina
wakwe kumi dimwe na waidi na
kuwekha udaho wakulavya mazaiko
na kuhonya matamu yose.
2 Mazina ya awo waagiiwa kumi
dimwe na mbii, Wabosi ni Si-
moni etangwae Petulo na Andulea
nduguye na Yakobo mwana wa
Zebedayo na Yohana nduguye,
3 Filipo na Batiomayo, na Tomasi
na Matayo mwekuwa mtoza ushuu
na Yakobo mwana wa Alifayo na
Tadei,
4 Simoni ambae nekawa mtoanaji
kwaajii ya si yakwe hambu zelote
na Yuda Isikaliote mwekumhituka
Yesu.

Ekuwaagiiacho kuita kugosoa

Maliko 6:7-13; Luka 9:1-6

5 Yesu akawaagiiya awo waagiiwa
kumi dimwe na mbii na kuwekha
miagiiyo inu, "Mwesekuita kwa
wantu wesao kuwa Wayahudi,
naho mwesekwengiya mwe mizi ya
Wasamalia.
6 Iya hitani kwa wantu wa Isilaeli
wekwagao inga ngoto.
7 Na mwiitaho bikiani ivi, 'Useuta
wa uwanga kwa Muungu uhehi!'
8 Wahonyeni watamu na wekuyao
na nyuma wayuyuseni, na wasun-
teni wenye utamu wa nyoka na
lavyeni mazaiko. Mwekhigwa bue
na nywie lavyeni bue.
9 Mwesekudoa mwe mikwiji yenu
zahabu, wala hea wala sensi za
shaba.
10 Mwesekudoa mfuko wa ntambo
wa kuombezea vintu siai, wala
gwanda da hakiba nawala sabana
wala ngoda. Kwaviya mgosozi wa
ndima akundigwa ekhigwe maiho
yakwe.
11 "Mkengia mwe mzi wowose
mkuu hambu phaamo yoyose, on-
dezani mntu ambae akunda kuwa-
hokea na ekaeni aho hake adi mwen-
daho mhauke hantu aho.
12 Mwengiaho mwe nyumba
iyo ugusani wenyezi wakwe, na
kuwamba, 'Uivanisa uwe nanywi.'
13 Inga waaho wantu wedi umo
ndani mkawaombee Muungu awa-
jaiye, ati khawana wawe awo wantu
wedi Muungu khana awajaiye.
14 Inga mntu yoyose akaemea
kuwahokea hambu kuwategeeza,

naho mlawaho mwe nyumba iyo hambu mzi uwo kung'untani sanga ya mwe miundi yenu inga hazo kwao.

15 Kwei nawagombeka, msi wakuamuiwa mzi uwo wenda wekhigwe sugusa khuu kusima ida yekwekhigwayo ya mizi ya Sodoma na Gomola.

Masumiizo yezayo
Maliko 13:9-13; Luka 21:12-17

16 "Isasa miye nawaagiiya inga ngoto gatigati ya makui ya mzituni. Muwe na unyanyi inga nyoka na muwe wahuhusi inga sua.

17 Ekaeni hae na wantu, kwaviya wendawamigwiye na kuwegaa mwe mikonga, na wenda wamitoe ngoda mwe nyumba ya kukintania Wayahudi.

18 Mwendamwegalwe hemeso ya wagookezi na Maseuta kwaajii yangu, ili mdahe kuwagombeka wowo mbui zangu na kwa wantu wesao kuwa Wayahudi.

19 Naho wendahowawegae he mikonga msekuogoha mwendavyo mgombeke, kwaviya saa idaida mwenda mwekhigwe yakugombeka.

20 Kwaviya khio nywie mwendaomgombeke, iya ni Muye wa Muungu wa Tati yenu nee endaeagombeke umo mwenu.

21 "Ndugu endamhituke nduguye akomwe, na tate endaamhituke mwanawe, wana nao wenda wawahituke wavywazi wao wakomwe.

22 Wantu wose khawana wawakundise kwaajii yangu. Akini mwenda azizimize adi kisiikizi nee mwendaaoholwe.

23 Wantu wakasumiiza mwe mzi unu guukani mzi mtuhu. Nawamba kwei, khamna mbindiize mizi yose ya wantu wa si ya Isilaeli hadi Mwana wa Mntu endaho eze.

24 "Mhina khadaha kumwemboka mhinyi yakwe, na mndima nae khadaha kumwemboka zumbe yakwe.

25 Yadahika mhina kuwa inga mhinyi yakwe na yadahika mndima kuwa inga zumbe yakwe. Ikawa wanetanga miye mkuu yenu Beelizebuli, Ivi nywie khawana wawetange mazina mafyaimi muno.

Akundigwae kuogolwa ni Muungu na khio mntu
Luka 12:2-7

26 "Naho msekuwaogoha wantu awo, kwaviya kia mbui yekugubikwayo yendaigubulwe, na kia chekufiswacho chendakioneke.

27 Niwagombekayo nywie kandani myagombeke he wazo. Kiya niwanong'onezacho nawakunda mkitamwiiye kwa mgutio kiya mntu ategeeze.

28 Msekuwaogoha wada waukomao mwii, akini khawadaha kuukoma muye. Mwakundigwa kumwogoha Muungu adahae kudagamiza mwii hamwe na muye mwe moto wesao kukomeka.

29 Wadege waidi wadodo watagwa kwa sensi mwenga ndodo. Akini ata yumwe aho kagwa asi kwesiho Tate yenu kumanya.

30 Hata ntaazia ya fii za mitwi yenu Muungu azimanya.

31 Kwa iyo msekuogoha nywie ni watana he meso ya Muungu kusima wadege wangi.

Kumzumiia na kumuemea Klistu
Luka 12:8-9

32 "Na yoyose mwendaye anizumiiye hemeso ya wantu, miye nami nendanimzumiiye hemeso ya Tate yangu wa uwanga kwa Muungu.

33 Iya yoyose mwendayeaniemee hemeso ya wantu, na miye nenda nimuemee hemeso ya Tate yangu wa uwanga kwa Muungu.

Nchekueta uivanisi iya khondo
Luka 12:51-53; 14:26-27

34 "Msekumamakhanya kuwa ncheza kueta uivanisa mwe inusi iya ncheza kueta khondo.

35 Kwaviya ncheza kueta kutokwevana kwa mntu na tati yakwe biti na mami yakwe, mkaza mwana na mame vyaa khawana wevane.

36 Na mmasa wa mntu ni wantu wakaya kwakwe.

37 “Amkundisae tate hambu mami
yakwe kusima anikundisavyo miye,
khadaha kuwa hamwe na miye na
akundisae wanawe kusima miye,
khadaha kuwa mhina wangu.
38 Mntu mwesaekuudoa mhamba
wakwe na kunitongea khadaha
kuwa mhina wangu.
39 Mntu akundae kuuhonya
ugima wakwe endaawaze, akini
endaeawaze ugima wakwe kwaajii
yangu wenda wekhigwe.

Wendao wahokee funge
Maliko 9:41

40 “Na yoyose awahokea nywie ani-
hokea miye. Na yoyose anihokea
miye, amhokea yuda mwekuniagi-
iya.
41 Na yoyose amhokeaye Muoni
kwaajii ni Muoni, endaahokee funge
da Muoni. Na yoyose amhokeaye
mntu agosoaye yada akundayo
Muungu, endaekhigwe funge idaida
ambayo wekhingwa wada ambao
wagosoa akundayo Muungu.
42 Nawagombeka kwei, yoyose
mwenda amwekhe yumwe aho wa
wadodo awa kikombe cha mazi
ya pheho kwaajii ni mhina yangu,
haika khana akose katu kwekhigwa
funge dakwe.”

11

Wahina kulawa kwa Yohana Mbatiiza
Luka 7:18-35

1 Yesu ekubindaho kuwekha mi-
agiiyo wahina wakwe, akalawa aho,
akaita kuhinya na kubiikia mwe
mizi yao uko Galilaya.
2 Yohana ekuwaho mwe kifungo
nee asikia mbui za Klistu, akawaagi-
iya wahina wakwe, waite kumuuza,
3 weye nee yuda ezae, hambu
timkauwiye mtuhu?
4 Yesu akawatambaisa, “Hitani
mkamgombekee Yohana mbui
mtegeezazo na kuziona,
5 matuntu waona, wesaokudaha
kwenda wenda, na viziba wa-
tegeeza, na wenye utamu wa nyoka
wasuntika na wekuuyao na nyuma
wayuyuswa, na wakiwa wabiikiwa
Mbui Yedi.
6 Endaawe na nyemi mntu yuda
ambae khana maatu na miye.”

7 Wada wahina wa Yohana
wekuwaho wakahauka, Yesu
akavoka kugombeka na dia
zumwezumwe kuusu Yohana, Mbat-
iiza. Akawauza, “Mwekuitaho kuda
he nyika, mwita kukauwa mbwai?
Ivi nee mkakunda kuona inde
dikasingiswa ni khusi?
8 Inga khivyo, mwiita kukauwa
mbwai? Mwiita kukauwa mntu
mwekwehasika magwanda matana?
Wantu wehasikao magwanda inga
ayo, wekaa mwe nyumba ya
Maseuta.
9 Naho, mwita kukauwa mb-
wai? Muoni wa Muungu? Haika
nawamba, nee mwiita kumuona
mntu ekuwaye mkuu kusima muoni.
10 Uyo nee ambae mbui za-
kwe ziandikwa mwe Maandiko
ya Muungu, ‘Kauwa namuagiiya
mwagiiwa yangu aniongweee,
mwendayeagosoe sia he meso yako.’
11 Nagombeka kwei mwa wantu
wekuvyaigwao na wavyee, khazati
kulawiiya mntu mkuu inga Yohana
Mbatiiza, akini ambae ni mdodo
muno mwe useuta wa uwanga kwa
Muungu, ni mkuu kusima Yohana
12 Kuvokea kisingi cha Yohana
Mbatiiza adi isasa Useuta wa
uwanga kwa Muungu wapatikana
kwa nguvu, naho wantu wenye
udaho wageeza kuudoa.
13 Kwaviya miko ya Musa na waoni
wose na wazitamwiiya mbui za
useuta wa Muungu wendavyo uwe
kwa kisingi iki.
14 Ikawa mwakunda kuzumia ido,
yee Yohana nee uyo Eliya ambae
waoni newawa wakagombeka en-
daeze.
15 Yee mwenye magutwi na
ategeeze!

16 “Akini nikiiganiye na mb-
wai kivyazi iki? Kiigana na
wana wekaao gwiiyo, wawetangao
wezwao na kuwagombeka,

17 ‘Nee tiwatoea ngoma na wala khamwekuvina, na titoa wiya za bwaimbo na wala khamwekuiya.’

18 Kwaviya Yohana Mbatiiza keza akehiniza kuda na wala kuidomea divai, nao wakamwamba, ‘Kakwewa na mazaiko.’

19 Mwana wa Mntu keza, ada khande na kudomea, nao wakamwamba. ‘Mkauweni uyu ni mmeo, na ni mkozi, wambuya wakwe ni watoza ushuu na wenye mavigaviga!’ Ata ivyo unyanyi wa Muungu imanyika kuwa niyedi kulawana na ndima yakwe.”

Mizi ya wantu wesao kuzumiiya
Luka 10:13-15

20 Ndiho Yesu akavoka kuihaza mizi ida ambayo kaigosweeya vihii vingi kusima kutuhu, kwaviya wantu wakwe khawakubada mavigaviga.

21 Wendawakione wantu wa Kolozini! Wendawakione wantu wa Betisaida! Inga vihii vyekugosokavyo aha henu ati nee vigosoka kuda Tilo na Sidoni, wantu wakwe newavaa kae magwanda ya gunia na kwesisa mazeu na kuonyesha wabada mavigaviga.

22 Nagombeka kwei yendaiwe ihuha kwa wantu wa mizi ya Tilo na Sidoni kuzizimiza mwe msi wa kuamuiwa wa Muungu kusima aha henu.

23 Na nywie wantu wa Kapelinaumu, ivi wenda wenulwe adi uwanga kwa Muungu? Eehe, wenda useezwe adi si ya wekuyao nyuma, kwaviya inga vihii vyekugosokavyo aho hako inga nevigosoka mwe Sodoma mzi uwo neukeaho adi ivyeo.

24 Akini nagombeka kwei, msi wakuamwiiwa weye wenda wekhigwe sugusa khuu kusima ya Sodoma.

Sooni hangu mhumuize
Luka 10:21-22

25 Kisingi icho Yesu akagombeka, “Nakutogoa ee Tate, Zumbe wa uwanga na wa inusi, kwaviya kuwafisa wenye unyanyi na umanyi, na ukawagubwiiya wana wadodo.

26 Eehe, Tate nee vyekukutamiavyo.

27 “Tate yangu kanekha vintu vyose. Khahana ammanyae Mwana iya Tate, nawala ammanyae Tate iya Mwana, na yoyose yuda ambae Mwana akunda kumgubwiiya uyo endaammanye Tate.

28 “Sooni aha hangu nywie nyose muangadikao na kuzamiwa na mafuushi, na miye nendaniwahumwiize.

29 Mzumiye kuongoewa na miye inga viya njeku afungwaho nila kisingi cha kuima, mkehine kulawa kwangu, kwaviya miye niyedi naho ni mnyenyekevu wa moyo, na nywie mwenda mwekhigwe nyemi.

30 Kwaviya yendaiwe vihufu kwenu kwamana mahinyo yangu ni mahufu.”

12

Zumbe wa msi wa kuhumwiiza
Maliko 2:23-28; Luka 6:1-5

1 Kisingi icho Yesu akembokea kwe minda ya uhemba msi wa kuhumwiiza. Aho wahina wakwe wakawa nasaa, kusenga uhemba, wakada khokhoo zakwe.

2 Mafalisayo wekuonaho ayo, wakamwamba Yesu, “Kauwa, wahina wako wagosoa mbui yesayokukundigwa kugosoka mwe Msi wa Kuhumwiiza.”

3 Yesu akawatambaisa, “Khamzati kusoma ekugosoavyo Daudi hamwe na weziwe kisingi wekuwaho na saa?

4 Yee kengia mwe nyumba ya Muungu akada yada mabumunda yekuikwayo hemeso ya Muungu. Khio yee wala wada weziwe khawekukundigwa kuda yada mabumunda iya nee yakundigwa kuigwa na waviki wowodu ikedu.

5 Tambe khamzati kusoma mwe miko, Waviki wakuu newawa wakabananga miko ya Msi wa Kuhumwiiza nao khawamamakhanywa kuwa wana masa?

6 Iya nawagombeka kwei, aha
yuaho mkuu kusima nyumba ya
Muungu.
7 Inga nee mmanya mana ya mbui
inu, ‘Nakunda mbazi nawala khio
ntambiko.’ Khamwekuwa mkawaa-
muiiya wantu wesaokukoa masa,
8 kwaviya Mwana wa Mntu nee
Zumbe wa Msi wa kuhumwiiza.”

Mntu mwekuhoowa mkono
Maliko 3:1-6; Luka 6:6-11

9 Yesu akahauka hantu aho, na
kwengia mwe nyumba yao yakukin-
tania Wayahudi.
10 Nekuwa na mntu yumwe
mwenye mkono wekuhoao. Naho,
wantu wakamuuza Yesu, “Kulawana
na miko yetu, ivi ni vitana kuohoa
mntu Msi wa Kuhumwiiza? Wa-
muuza ivyo wapate kumuamuiiya
masa.”
11 Yesu akawamba, “Ni ndai gati-
gati yenu mwenye ngoto yumwe, na
yuda ngoto akengia mwe tubwi Msi
wa Kuhumwiiza, ivi khanaamtoze
na kumlavya?
12 Nakunda mmanye du, mntu ana
yombe muno kusima ngoto! Aho
ni vitana kugosoa matana Msi wa
Kuhumwiiza.”
13 Naho akamwamba yuda mntu,
“Unyooshe uwo mkono.”
Akanyoosha, nao ukawa mgima
inga uda mtuhu.
14 Aho, Mafalisayo wakalawa
chongoi na kufanyanya wendavy-
owadahe kumkoma Yesu.

Mndima mwekusagulwa ni Muungu

15 Akini Yesu ekumanyaho ma-
makhanyi zao, hantu hada akaha-
lawa. Wantu wangi wakamtongea,
akawahonya watamu wose.
16 Akawaemeza wasekumwamba
mntu mbui zakwe.
17 Ili yada ekwambayo Muoni
Isaya yaiganie,
18 “Kauwa mndima yangu nekum-
saguae,
Mkundiswa wangu nitamiwae
nae mwe moyo.
Nenda niike Muye wangu,
Nae enda aiyambaze miamuiyo
kwa si zose.
19 Khana aete uhigano na wantu
wala kutoa vuzo,
Wala mgutio wakwe khauna
utegeezeke siai.
20 Lasi dekuhondekado khanaadi-
bonde,
Wala utambi wa koloboi ufufu-
tikao mosi khanaaukome
Adi endaho atende uwamuiyo wa
kwei ugooke wenye,
21 Na wantu wose wen-
dawamkauwiiye.”

Yesu na Belizebuli
Maliko 3:20-30; Luka 11:14-23

22 Aho wantu wakamwetea Yesu
mntu mwekuwae ni tuntu naho
khadaha kutamwiiya uku kakwewa
ni mazaiko. Yesu nee amhonya ata
akadaha kutamwiiya na kuona.
23 Zumwezumwe dose da wantu
dikahondomaa na kugombeka, “Ivi
yadahika ikawa nee Mwana wa
Daudi?”
24 Akini Mafalisayo wekusikiaho
ayo, newamba, “Mntu uyu ayaguusa
mazaiko kwa udaho wa Belizebuli
mkuu wa mazaiko.”
25 Yesu, akawamanya ma-
makhanyo zao, akawamba, “Useuta
wowose wekupanganikao vizumwezumwe
vihiganavyo khaudaha kwekaisa,
naho mzi wowose hambu kaya
yoyose yekupanganikayo vizumwezumwe
vihiganavyo khavina vigooke.
26 Ikawa Ibiisi amguusa Ibiisi
mweziwe ahigana mwenye. Aho
useuta wakwe wenda ugooke vi-
ivihi?
27 Nywie mwamba ati naguusa
mazaiko kwa udaho wa Belizebuli
mkuu wa mazaiko. Awo wana wenu
wayaguusa kwa udaho wa ndai?
Kwaajii iyo wao nee wendao awaa-
muiye nywinywi.
28 Akini ikawa nayaguusa mazaiko
kwa udaho wa Muye wa Muungu,
aho mmanye Useuta wa Muungu
ubua kae henu.
29 “Yadahika viivihi mntu kwengia
mwe nyumba ya mntu mwenye
nguvu na kumhoka vintu vyakwe,
kwesaho kuvoka kumzengeteza

sigi uyo mntu mwenye nguvu? Akimzengeteza kae aho ndiho endahoadahe kumhoka mai zakwe.
30 “Mntu yoyose mwese kuwa hamwe na miye ahigana na miye naho mtu yoyose mwesaekuika wantu hamwe na miye na kuwegaa kwa Muungu mtu uyo amwaganisa.
31 Kwaajii iyo nawamba, wantu wenda waekewe mavigaviga yao hamwe na kufuu zao, akini khawana waekewe mavigaviga ya kumbea Muye wa Muungu.
32 Nae agombekae mbui ya kuhigana na Mwana wa Mntu enda aekewe, akini yuda agombekae mbui ya kuhigana na Muye wa Muungu khana aekewe mwe si inu wala ida yezayo.

Mti na matunda yakwe
Luka 6:43-45

33 “Ukauweni mti uwe mtana na matunda yakwe yenda yawe matana na ugosoeni mti kuwa mfyaimi na matunda yakwe yenda yawe mafyaimi, kwaviya mti wamanyika kwa matunda yakwe.
34 Nywie uvyazi wa mdudu mwadaha viivihi kugombeka mbui ntana kisingi nywinywi wenye ni wenye mavigaviga? Kwaviya mntu agombeka yada yekumemayo mwe moyo wakwe.
35 Mntu yedi ulavya mbui zedi mwe moyo wakwe na mntu mfyaimi hulavya mbui zakwe za ufyaimi kwe moyo wakwe wa ufyaimi.
36 “Iya nawamba, mwe msi wakuamuiwa wantu wenda wakundigwe kutambaisa kuusu kia mbui wekugombekayo.
37 Kwaviya kwayada ugombekayo wendautaaziwe kuwa uyedi hemeso ya Muungu na kwa kugombeka wendauamuiwe.”

Kukunda ntangio
Maliko 8:11-12; Luka 11:29-32

38 Wamwe wa wahinyi wa Miko na Mafalisayo wakamwamba Yesu, “Mhinyi takunda kuona ntangio kulawa kwako.”
39 Iya yee akawatambaisa, “Kivyazi chesacho kutama na cha ukianga chaondeza ntangio! Iya khakina chekhigwe ntangio iya ntangio wa Yona muoni wa Muungu.
40 Kwaviya inga Yona ekuwavyo mwe ifu da samaki etangwae Nyangumi, nee ivyo Mwana wa Mntu endavyoekae asi ya sanga kwa misi mitatu kio na musi.
41 Wantu wa Ninawi wenda wagooke msi wa kuamuiwa hamwe na uvyazi unu na kuwaamuiiya, kwaviya wowo wayaeka mavigaviga kwa mabiikizi ya Yona, kauwa hanu yuaho ambae ni mkuu kusima Yona!
42 Maikia wa kusini endaagooke kisingi cha uamuiyo na kukiamuiya kivyazi iki, kwaviya yee kalawiiya kisikiizi cha inusi, kutegeeza umanyi wa Selemani, akeza kutegeeza mbui za umanyi wa Selemani na aha yuaho ekuwae mkuu kusima Selemani.

Kuuya kwa zaiko
Luka 11:24-26

43 “Zaiko dimlawaho mntu, daangadika angadika mwe hantu hesiho na mazi dikoondeza hantu hakuhumwiiza akini kadipata,
44 aho egombekea mwenye, ‘Nenda niiuiye ida nyumba yangu nekulawayo.’ Iya auyaho na kuibwiiya ibue ihagiwa na kuhambwa vitana.
45 Aho, aita kuwaeta mazaiko mfungate wafyaimi kusima yee, nao wengia nakwekaa umo. Nae hali ya kisiikizi ya mntu yuda yatenda ya ufyaimi muno kusima ya bosi. Nee yendavyoiwe mwe uvyazi unu wa mavigaviga.”

Mmaa na wanduguze da Yesu
Maliko 3:31-35; Luka 8:19-21

46 Yesu ekuwaho atamwiiya na zumwezumwe da wantu, mami yakwe na wanduguze wakabua na kugooka chongoi na kukunda kutamwiiya nae.
47 Aho mntu yumwe akamwamba, “Mhinyi, mami yako na wanduguzo

wagooka uko chongoi wakunda kutamwiiya nawe.”

48 Yesu akamtambaisa, “Mmaa yangu nindai, na wandugu zangu ni wakina ndai?”

49 Ahoaho akenua mkono kwa wahina wakwe, akagombeka, “Awa nee mmaa yangu na wandugu zangu!

50 Mana yoyose agosoae akundavyo Tate yangu wa uwanga kwa Muungu, uyo nee kaka yangu na umbu dangu na mmaa yangu.”

13

Msimo wa muimi
Maliko 4:1-9; Luka 8:4-8

1 Msi uwouwo Yesu akalawa mwe nyumba ida, akaita na kwekaa khandakhanda ya mazimshindo.

2 Zumwezumwe kuu da wantu wakamwekaiya bunga nee Yesu akakwea mwe ngaawa na kwekaa. Nawo wantu wose wakagooka khandakhanda ya mazimshindo,

3 nae Yesu akatamwiiya nawo mbui nyingi muno kwa misimo.

“Tegeezani, muimi kaita kuhanda mbeyu.

4 Ekuwaho akahanda mbeyu mwe mnda, mbeyu ntuhu zikagwa khandakhanda ya sia, wadege wakeza na kuzida.

5 Ntuhu zikagwa hantu ha uwongo wekuwao uwanga ya iwe, ahoaho zikaoneka kuhota kwa kinyio.

6 Iya zua dekusomookaho, mitengea iyo ikahya na kwaviya mazindo yakwe khayokwengia asi muno, zikanyaa.

7 Mbeyu ntuhu zikagwa gatigati ya miwa, miwa iyo ikakuwa na kufintafinta ida mitengea.

8 Naho mbeyu ntuhu zikagwa he uwongo ntana, na mitengea yakwe ikavyaa khokoo makumi kumi na ntuhu makumi mtandatu na ntuhu makumi matatu.”

9 Yesu akawamba, “Mwenye magutwi na ategeeze!”

Kuhinya kwa misimo
Maliko 4:10-12; Luka 8:9-10

10 Naho wahina wakamtimia na kumuuza Yesu, “Kwa mbwai wagombeka na wantu kwa misimo?”

11 Yesu akawatambaisa, “Muungu kawekha nywie udaho wa kumanya sii za Useuta wakwe, akini wowo khamwekwekhigwa udaho wa kumanya ayo yose.

12 Mntu yeyose ambae amanya kusu Useuta wa Muungu, Muungu endaamgosoe kwevana muno, iya mtu esayekumanya ata kidodo, Muungu endaadoe ata kiya kidodo akimanyacho.

13 Nagombeka nao kwa misimo, kwaajii wakauwa niyagosoayo, iya wegosoa khawaona, na wategeeza nihinyayo, iya wegosoa khawava.

14 Yaigania kwao yada ekugombekayo muoni Isaya,

‘Wantu awa wendawategeeze na kutegeeza akini khamnamnive;
Kukauwa mwenda mkauwe, wala khamnamuone,
15 Kwaajii akii za wantu awa zihuuzuka
Waziba magutwi yao
Meso yao wayafumba.
Ama khivyo nee woona kwa meso yao,
Nee wategeeza kwa magutwi yao,
Nee wamanya kwa akii zao,
Na kunihitukia agombeka Zumbe na miye nee kiwahonya.’

16 “Mwenda muwe na nyemi nywie, kwaviya meso yenu, kwaajii yakauwa na magutwi yenu kwaajii ya tegeeza.

17 Kwei nawamba, Waoni wangi na wantu wedi watamiwa kuyaona yada mwekuyaonayo nywie, iya khwekuyaona, na nee watamiwa muno kutegeeza yada myategeezayo iya khawekuyategeeza.

Yesu asosoa msimo wa muimi
Maliko 4:13-20; Luka 8:11-15

18 “Naho tegeezani mana ya msimo wa yuda mntu ekuwaye ahanda mbeyu.

19 Mntu yoyose ategeezae mbui inu ya Useuta wa Muungu kwesiho kuva, aigana na zia mbeyu

zekugwazo siai. Yuda Ibiisi eza
na kumhoka kia chekuhandwacho
mwe moyo wakwe.
20 Ida mbeyu zekugwiswazo mwe
uwongo wekuwao uwanga ya iwe
ni mntu yuda ateegeeza Mbui ya
Muungu na ahoaho huihokea kwa
nyemi.
21 Iya kwaviya khana mazindo
yenye udaho ndani yakwe, ida mbui
yekaa kisingi kijihi. Ilawiiaho suuba
hambu masuumizo kwaajii ya mbui
iyo, yee afa maya.
22 Ida mbeyu yekugwayo mwe
miwa ni yuda mntu ategeezae
mbui, akini maangadiko ya inusi
na usongeezi wa mai yaifintafinta
ida mbui na kuigosoa yesekuvyaa
matunda.
23 Ida mbeyu yekuhandwayo mwe
uwongo mtana ni sawa na mntu
ategeezae mbui iyo na kuiva, nae
avyaa matunda, makumi kumi
mtuhu makumi mtandatu na mtuhu
makumi matatu.”

Msimo wa ndago

24 Yesu akawamba wantu msimo
mtuhu, “Useuta wa uwanga
kwa Muungu waigana na mntu
mwekuhanda mbeyu ntana mwe
mnda wakwe.
25 Iya wantu wekuwaho wagona
akeza mmasa wakwe akahanda
ndago gatigati ya mnda wa uhemba,
akaita.
26 Naho mbeyu zekuhotaho na
mitengea ikakuwa na kuvoka
kuvyaa, viyaviya ndago ikavoka
kuoneka.
27 Wandima wa yuda mwenye
mnda wakamwezea na kumwamba,
‘Mkuu khwekuhanda mbeyu ntana
mweunu mnda wako? Inu ndago
ilawiiya hahi?’
28 Yee akawatambaisa ‘Mmasa
nee mwekutenda ivyo.’ Wandima
wakwe wakamuuza, ‘Ivi, wakunda
tiite tikayang'oe?’
29 Iya akagombeka ‘mwesekuita
kuyausa kwaviya kisingi muusaho
mainde, mwadaha kuusa ndago
hamwe na uhemba.’
30 Ekani uhemba na mainde vikue
vyose hamwe adi kisingi cha ubosi.
Kisingi icho nenda niwambe wabosi,
wavoke kuika hamwe mainde,
wayafunge matitamatita yokwe
moto wakabinda waike hamwe na
uhemba na kuika mwe taa.”

Msimo wa mbeyu yetangwayo haladali
Maliko 4:30-32; Luka 13:18-19

31 Yesu akawamba wantu msimo
mtuhu, “Useuta wa uwanga kwa
Muungu waigana na mbeyu yetang-
wayo haladali ekuidoayo mntu
yumwe, akaihanda mwe mnda
wakwe.
32 Mbeyu iyo ni ndodo kusima
mbeyu zose, akini ihotaho yawa
mtenge mkuu kusima mitengea
yose, naho yakuwa na kutenda mti
mkuu na wadege wawezea mti uwo
na kuzenga masasa mwe matambi
yakwe.”

Msimo wa hamila
Luka 13:20,21

33 Yesu akawagombeka msimo
mtuhu, “Useuta wa uwanga wa
Muungu waigana na hamila eku-
doayo mvyee yumwe, akaihanganya
mwe madebe yakwe maidi ya unga
wa ngano na hindi, ata unga wose
ukaumuka.”

Kwa mbwai Yesu atumia misimo
Maliko 4:33-34

34 Yesu nee kawamba ayo
zumwezumwe da wantu kwa mis-
imo. Na khekuwamba dodose
kwesiho misimo.
35 Ili mbui yekugombekwayo na
Muoni iiganie,
“Nenda nigombeke nao kwa misimo,
Nendaniyatamwiize yada yeku-
fiswayo tangia kuumbwa kwa
inusi.”

Yesu asosooa msimo wa mainde

36 Naho Yesu akadiaga dia
zumwezumwe da wantu, akengia
nyumbani. Wahina wakwe wakam-
timia na kumwamba, “Tisosoee
mana ya uda msimo wa mainde za
mwe mnda.”

37 Yesu akawatambaisa, “Mhasi wa
zia mbeyu ntana ni Mwana wa
Mntu,
38 uda mnda ni inusi. Zia mbeyu
ntana ni wantu wada ambao Useuta
ni wao. Akini yada mainde ni wada
wantu wa Ibiisi,
39 mmasa mwe kuhanda ida
mainde ni Ibiisi, ubosi ni kisikiizi
cha inusi wabondaji ni wandima wa
uwanga kwa Muungu.
40 Inga viya muonavyo mainde
yaikwavyo hamwe na kokwa moto,
nee ivyo vyendavyo viwe mwe
kisikiizi cha inusi.
41 Mwana wa Mntu enda awaagi-
iye wandima wakwe wa uwanga
kwa Muungu wawaike hamwe
wantu kulawa mwe Useuta wakwe,
na wada wose wawatendao wantu
wagosoe mavigaviga na wada wose
wagosoao ubanasi,
42 na kuwatambika mwe tanuli da
moto, na uko wendawaiye na kuuma
meno kwaajii maumevu makai.
43 Naho wada wantu wekugosoayo
yada yamtamiayo Muungu wen-
dawang'ae inga zua mwe Useuta
wa Tate yao. Mwenye magutwi na
ategeeze!

Msimo wa kiikizo chekufiswacho

44 “Useuta wa uwanga wa Muungu
waigana na kiikizo chekufiswacho
mwe mnda. Mntu yumwe ekuiy-
onaho akaifisa vituhu, akawa na
kinyemi muno akenda kutaga vintu
vyose ekuwavyo navyo, na akaugua
uda mnda.”

Msimo wa shanga zetangwazo lulu

45 “Naho Useuta wa uwanga kwa
Muungu waigana na mtabiashaa
yumwe mwoondeza lulu ntana,
46 na ekupataho lulu mwenga ya
hea nyingi muno, akenda kutaga
vyose ekuwavyo navyo, akaigua ida
lulu.”

Msimo wa wavu wakulowa samaki

47 “Naho, Useuta wa uwanga kwa
Muungu waigana na wavu wek-
wasigwao na walowa samaki mwe
mazimshindo, ukagwiiya samaki wa
kia mbai,
48 Wekumemaho, wantu wakaubu-
uta adi khandakhanda ya maz-
imshindo, wakekaa na kuwasaguwa
samaki watana na kuwaika mwe
majumu yao na samaki wafyaimi
wakasigwa.”
49 Nee ivyo vyendavyoviwe kisiki-
izi cha inusi, wandima wa uwanga
kwa Muungu wendawalawiiye, na
kuwabahua wantu wafyaimi na
wantu wedi,
50 nakuwasa awo wafyaimi mwe
tanuli da moto. Uko wendawaiye na
kuuma meno kwa maumevu makai.

Kiikizo kihya na cha kae

51 Yesu akawauza, “Ivi, mbui izi
mzimanya zose?”
Wakamtambaisa, “Eehe.”
52 Nae akawamba, “Nee ivyo, kia
mhinyi wa miko ya Musa awaye
mhina wa Useuta wa Muungu
aigana na mwenye kaya alavyae
kiikizo chakwe cha vintu vihya na
vya kae.”

Yesu aemewa uko Nazaleti
Maliko 6:1-6; Luka 4:16-30

53 Yesu ekubindaho kutamwiiya
misimo iyo akahauka hantu aho,
54 akaita mwe mzi wakwe. Uko
akawa awahinya wantu mwe
nyumba ya kukintania Wayahudi
ata wakahondomaa, wakamba,
“Uyu kaipata hahi akii nyingi ivi,”
wakauza, “Na udaho wa kugosoa
vihii?
55 Uyu khio yuda mwana seemaa?
Mami yakwe khio yuda etang-
wae Maliamu na wanduguze khio
Yakobo na Yusufu na Simoni na
Yuda?
56 Naho umbuze wose khawekaa
hamwe na swie? Naho khayapata
hahi aya yose?”
57 Wakamuemea.
Iya Yesu akawamba, “Muoni atun-
ywa na kia hantu kwesiho wantu wa
mwe si yakwe na kaya kwakwe.”
58 Nae khekugosoa vihii vingi uko,
kwaajii ya kwesekuzumiiya kwao.

14

Ufe wa Yohana Mbatiiza
Maliko 6:14-29; Luka 9:7-9

1 Kisingi icho Seuta Helode
ekuwae mgookezi wa si ya Galilaya
nee kategeeza mbui za Yesu.
2 Akawagombeka wandima
wakwe, “Uyo nee Yohana Mbatiiza,
ekuyuyukae, nee mana ana udaho
wakugosoa mbui za vihii uumo
mwakwe.”
3 Helode nee kamgwiiya Yohana
Mbatiiza akamzengeteza minyololo
na akamwengiza mwe geeza kwaajii
ya Helodia mkaza Filipo nduguye da
Helode.
4 Kwaajii Yohana Mbatiiza
kamwamba Helode, “Khio vitana
kumdoa Helodia awe mkazio!”
5 Helode nee kakunda kumkoma
Yohana Mbatiiza, iya nee akawao-
goha Wayahudi, kwaajii wao wenye
nee wakamanya kuwa Yohana Mbat-
iiza nekawa Muoni wa Muungu.
6 Ata yekubuaho sikukhuu ya ku-
vyaigwa kwakwe Helode, mwana
kindee wa Helodia akavina hemeso
ya wageni wekugonekwao. Adi
Helode akatamiwa muno,
7 ata akaika kiaga kwa kuaha,
“Nenda nikwekhe chochose wenda-
cho uniombeze.”
8 Uyo mndee nee kanchochewa
kae na mami yakwe akamba.
“Nekha mtwi wa Yohana Mbatiiza
mwe chano!”
9 Seuta Helode akaungumia mwe
moyo wakwe akini kwaajii ya
kuaaha kwakwe hemeso ya wada
wageni wekuwao he ntafuno akaagi-
iya ekhigwe.
10 Helode akaagiiya mntu kuda
mwe geeza Yohana mbatiiza adu-
mue mtwi.
11 Mtwi wake ukaetwa uikwa mwe
chano, wakamwekha yuda mwana
kindee, nae akamwegaiya mami
yakwe.
12 Wahina wakwe Yohana Mbat-
iiza wakeza mwe geeza na kuu-
doa mwii wakwe na kuugea mwe
mbia. Wekubindaho wakaita na
kumwamba Yesu.

Yesu awekha khande wantu elufu shano
Maliko 6:30-44; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14

13 Yesu ekusikiaho mbui ya Yohana
Mbatiiza akahauka hantu hada kwa
ngaawa, akaita hantu hesiho wantu
yee ukedu. Wantu wakamtimia kwa
miundi kulawa mwe mizi yao.
14 Aho ekuseaho khandakhanda ya
mazimshindo akoona zumwezumwe
kuu da wantu, akawafiiya mbazi na
akawahonya watamu wao.
15 Zuwa dekuswaho wahina
wakwe wakambasa na kugombeka,
“Hantu aha khahana wantu
wekaisao aha na saa zemboka kae.
Agana na awa wantu ili waite mwe
mizi wakeguiye khande.”
16 Yesu akawatambaisa, “Khawakundigwa
kuhauka wekheni nywinywi
khande.”
17 Iya wao wakamtambaisa, “Tina
mabumunda mashano na samaki
waidi du.”
18 Yesu akawamba, “Nieteyani
hanu.”
19 Akawakunda wantu wekae
asi mwe mani. Yesu akayadoa
yada mabumunda mashano na
wada samaki waidi, akakauwa
uwanga kwa Muungu, akavijaiya
na kubendua yada mabumunda
aho akawekha wahina wakwe ayo
mabumunda na wada samaki, na
wahina wakwe wakawekha wada
wantu.
20 Wantu wose wakada na
kweguta. Aho wahina wakadodoa
phuguntio, na wakamemeeza ngahu
kumi dimwe na mbii.
21 Wantu wekudao ntaazia yao nee
ni wagosi elufu shano kwesiho ku-
taazia wavyee na wana.

Yesu enda uwanga ya mazi
Maliko 6:45-52; Yohana 6:15-21

22 Ahoaho Yesu akawamba wahina
wakwe wengie mwe ngaawa waon-
goe na kuita phande ya kaidi ya
tondoo da mazi, kisingi yee aagana
na zumwezumwe da wantu.
23 Ekubindaho kuwaaga, akakwea
mwe muima yee ukedu kuvika. Na
yekubuwaho guoni yee nekekaa uko
ikedu kidege,

24 kwa kisingi icho ida ngaawa nee
igatigati ya tondoo da mazi yakub-
waniswa na mazi kwaajii khusi khai
nee yaikindia ngaawa.
25 Kio, hehi na kucha, Yesu
akawatimia wahina wakwe uku
enda uwanga ya mazi.
26 Wahina wakwe wekumwonaho
akenda uwanga ya mazi wakaogoha
muno, wakagombeka, "Ni mzimu!"
Wakatoa vuzo kwa ukeng'enta.
27 Ahoaho Yesu akagombeka nao,
"Twiiyani, ni miye, msekuogoha!"
28 Petulo akamwamba, "Zumbe,
ikawa ni wee kwei, nambia nende
uwanga ya mazi neze aho hako."
29 Yesu akamtambaisa, "Soo!" Aho
Petulo akaseeya mwe ida ngaawa,
akenda uwanga ya mazi na kum-
timia Yesu.
30 Akini ekuonaho khusi khai ak-
engiwa ni matu nae akavoka ku-
didimia mwe mazi, uku atoa vuzo,
"Zumbe niohoe!"
31 Ahoaho Yesu akanyoosha
mkono wakwe na kumtoza,
akamwamba, "Wee mwenye uzu-
mizi mcheche kwambwai kuwa na
maatu?"
32 Nao wekwengiaho mwe
ngaawa, khusi ikaeka.
33 Wose wekuwao mda mwe
ngaawa wakakinta mavindi na
kwemwenamia na kugombeka, "Ni
kwei wee ni Mwana wa Muungu."

Yesu ahonya watamu uko Genesaleti

Maliko 6:53-56

34 Wekubindaho kudumua tondoo
da mazi, wakabua si ya Genesaleti.
35 Wantu wekummanyaho Yesu,
wakaambaza mbui zakwe mwe si
yose na mizi yekuwayo hehi na mzi
uda, ivyo wakamwetea Yesu watamu
wose.
36 Wakamwombeza awaekee
wadonte msao wa nguo yakwe, na
wose wekudontao wakahona.

15

Mahinyo ya waongweezi wetu wa kae

Maliko 7:1-13

1 Naho, Mafalisayo na wahinyi
wa miko ya Musa wakabua kulawa
Yelusalemu, wakamtimia Yesu na
kumuuza,
2 "Kwambwai wahina wako
khawapatiiza mahinyo tekuya-
hokeayo kwa waongoweezi wetu wa
kae? Khawasunta inga mazweeya
yetu yakundavyo!"
3 Yesu akawatambaisa, "Kwamb-
wai nywie nanywi khampatiiza
miko ya Muungu iya mwayabasa
mahinyo yenu wenye?
4 Kwaviya Muungu kagombeka,
'Na mntu yoyose amtunyae tati yake
na mami yake na mntu yoyose am-
dumuae tati yakwe hambu mami
yakwe, yakundigwa akomwe.'
5 Iya nywie mwahinya inga mntu
akawa na kintu ambacho chadaha
kumwambiiza tati yakwe au mami
yakwe, iya akamba, 'Kintu iki ni cha
Muungu,'
6 nywie wagombeka khudaha
kumtunya tati yako kwa kumuambi-
iza kwa kumwekha kintu icho! Ivyo
nee mbeavyo Mbui ya Muungu kwa
kutongea mahinyo yenu wenye.
7 Nywie wabakha! Muoni Isaya
kaambiza vyedi kwenu ny-
winywi,
8 'Muungu amba Wantu awa wani-
tunya kwa ntamwiizi zao,
Iya mwe mioyo yao wahae na miye.
9 Kunivika kwao khakuwaambiiza
dodose,
Kwaviya mahinyo wahinyayo ni
wantu ni du wekuyagoayo
wao wenye!' "

Mbui zimtendazo mntu asekuzumiiwa kuwa hemeso ya

Maliko 7:14-23

10 Yesu akawetanga wada
zumwezumwe da wantu, ak-
agombeka, "Tegeezani, na mnive!
11 Kintu kimtendacho mntu
asekuzumiiwa kuwa he meso ya
Muungu khio via vyengiavyo mwe
muomo, iya ntamwiizi zimlawazo
mwe muomo. Ivyo nee vimtendavyo
mntu asekuzumiiwa kuwa he meso
ya Muungu."

12 Aho wahina wakambasa
nakumwamba, "Ivi, wamanya
kuwa Mafalisayo wakimwa muno
wekutegeezaho mbui zako?"

13 Yesu akawatambaisa, "Kintu
chochose ambacho Tate yangu wa
uwanga kwa Muungu khekuhanda
chendaking'olwe."

14 Wabadeni wenye, wowo ni
matuntu na waongweeya matuntu.
Inga tuntu akamwongoeya tuntu
mweziwe, wose waidi wen-
dawengiye mwe tubwi.

15 Petulo akamba, "Tisosoee msimo
uwo."

16 Yesu akawamba, "Hata nywie
khammanya?

17 Ivi khammanya kuwa kia chen-
giacho kanwai chengia mweifu na
kulavigwa chongoi na kuita nkii?

18 Iya mbui zilawazo kanwai
zalawa mwe moyo na mbui izo nee
zimtendazo mntu asekuzumiiwa
kuwa he meso ya Muungu.

19 Kwaviya umo mwe moyo wa
mntu kwalawa fanyanyi za ufyaimi
na ukomaji na ukianga na kianga na
ubavi na ugombekaji wa uhokho na
kuwagombekea watuhu mafyaimi.

20 Ayo nee yamtendayo mntu
asekuzumiiwa ni Muungu."

Mmaa kulawa si ya Kanaani azumiiaye

Maliko 7:24-30

21 Yesu akahauka hantu hada
akaita mwe si ambazo ni hehi na
mizi ya Tilo na Sidoni,

22 Aho mvyee yumwe ekuwae ni
mkanaani ambae nee kawa akekaa
mwe si iyo akamtimia Yesu, nakutoa
mgutio, "Zumbe, Mwana wa Daudi,
unifiiye mbazi! Mwanangu wa
kivyee apishwapishwa ni mazaiko."

23 Iya Yesu khekumwandua mbui
yoyose. Aho, wahina wakwe
wakambasa Yesu, na kumwamba,
"Umwambe aite kwaviya ati-
basabasa na kutitoeya vuzo!"

24 Yesu akamtambaisa, "Khiagiiwa
kwaajii ya wantu wa si ya Isilaeli
wakwagao inga ngoto."

25 Iya yuda mmaa akeza na kuk-
inta mavindi hemeso ya Yesu na
kumwamba, "Zumbe, niambiize!"

26 Yesu akamtambaisa, "Khio vi-
tana kudoa khande ya wana na
kuwatambikia makui."

27 Yuda mmaa akamtambaisa, "Ni
kwei Zumbe, akini hata makui yada
phuguntio zigwiswazo kulawa he
meza za mazumbe wao."

28 Aho Yesu akamtambaisa, "Mmaa
uzumizi wako ni mkuu na itende
inga wekukundavyo." Yuda mdee
akahona kisingi ichoicho.

Yesu awahonya wantu wangi

29 Yesu akahauka na kuita khan-
dakhanda ya tondoo da mazi ya
Galilaya. Aho akakwea mwe muima
akekaa uko.

30 Zumwezumwe kuu da wantu
dikamwezea, wakamuetea wantu
wekuviao na matuntu na weku-
viao miundi na mabubu na watuhu
watamu wangi, wakawaika hemeso
yakwe Yesu nae akawahonya.

31 Awo wantu wakahondomaa
wekuonaho mabubu watamwiiya
na wekuviao miundi wenda na
matuntu waona, wantu wakamto-
goa Muungu wa wantu wa Isilaeli.

Yesu awekha khande wantu elufu nne

Maliko 8:1-10

32 Aho Yesu akawetanga wahina
wakwe akagombeka, "Nawafiiya
mbazi wantu awa kwaajii wawa na
miye misi mitatu, naho khawana
khande. Khikunda kuwabada waite
na saa, wasekweza kugwa msae
siai."

33 Wahina wakwe wakamwamba,
"Hantu hanu khahana wantu, ten-
datiipatie kuhi khande ya kuigania
wantu wose awa?"

34 Yesu akawauza, "Mnayo mabu-
munda mangahi?"

Wakamtambaisa, "Tinayo mabu-
munda mfungate na visamaki vi-
dodo naho ni vicheche."

35 Aho akawamba wada wantu
wekae asi.

36 Akayadoa yada mabumunda
mfungate na via visamaki vicheche,
akamtogoa Muungu, akavibendua,

akawekha wahina, nao wakawapangia wada wantu.
37 Wose wakada na kweguta. Wahina wakwe wakaika hamwe phuguntio vya vyekusigaavyo wakamemeeza ngahu mfungate.
38 Awo wekudao nee wawa wagosidu elufu nne kwesaho kutaazia wavyee na wana.
39 Aho, Yesu akaagana na wada wantu akengia mwe ngaawa, akaita phande za Magadani.

16

Wantu wakunda ntangio na vihii
Maliko 8:11-13; Luka 12:54-56

1 Mafalisayo na Masadukayo wakamwezea Yesu, na kumgeeza kwa kumwoombeza awagosoee ntangio kulawa uwanga kwa Muungu.
2 Akawatambaisa akawamba, “Ibuaho guoni mwagombeka, ‘Hali ya hewa yendaiwe ni ntana kwaviya maangwi ni mekhundu.’
3 Na keokeo mwagombeka, ‘Ivyeo fua yendainye kwaajii ni yasize nahodu mazunde yatanda.’ Naho nywie mwamanya muno kusoma misimu na kuikauwa hali ya uwanga, iya khammanya ntangio zilawiiyazo kisingi iki.
4 Kivyazi cha wantu wabanasi na chesacho kuwa na uzumizi! Chakunda ntangio, akini khakina chekhigwe ntangio yoyose, iya ida ntangio ya Yona, Yesu akawabada, akaita.”

Hamila ya Mafalisayo na Masadukayo
Maliko 8:14-21

5 Wahina wakwe wekubuaho phande ya kaidi ya tondoo da mazi, wakakumbuka wajaa kudoa mabumunda.
6 Yesu akawamba, “Kauwani, na muiyemee hamila ya Mafalisayo na Masadukayo.”
7 Akini wakauzana wowo kwa wowo, “Tambe agombeka ivyo kwakuwa khatekudoa mabumunda.”
8 Yesu akamanya yada wekuwayo watamwiiya akawamba, “Nywie wantu wenye uzumizi mdodo! Kwambwai mwauzanauzana kwa kwesekuwa na mabumunda
9 Ivi khamzati kuniva? Khamkumbuka nekubenduaho yada mabumunda mashano kwaajii ya wada wantu elufu shano? Mmemeeza ngahu nyingahi ya vyekusigaavyo?
10 Hambu yada mabumunda mfungate wekudao wada wantu elufu nne, nee mwiika hamwe ngahu nyingahi ya vyekusigaavyo.
11 Kwambwai mwavotwa kumanya miye nchekuwa nikatamwiiya mbui ya mabumunda? Ekauweni na hamila ya Mafalisayo na Masadukayo!”
12 Aho wahina wakamanya kuwa kawamba waemee khio hamila ya mabumunda, iya mahinyo ya Mafalisayo na Masadukayo.

Petulo agombeka pwii kuwa Yesu ni Mwana wa Muungu
Maliko 8:27-30; Luka 9:18-21

13 Yesu ekubuaho phande za Kaisalia Filipi, akawauza wahina wakwe, “Wantu wagombeka Mwana wa Mntu kuwa nindai?”
14 Wakamtambaisa, “Watuhu wamba ni Yohana Mbatiiza na watuhu wamba ni Eliya na watuhu wamba ni Jelemia hambu yumwe wa Waoni.”
15 Yesu akawauza, “Ivi, nywinywi mwambaze, miye nindai?”
16 Simoni Petulo akamtambaisa, “Wee nee Klistu, Mwana wa Muungu ekuwaye na ugima.”
17 Yesu akagombeka, “Wenda uwe na nyemi Simoni mwana wa Yona, kwaviya khahana mntu yoyose mwekukugubwiiya mbui inu, iya Tate yangu wa uwanga kwa Muungu ekukugubuiaye mbui izi.
18 Ivyo nakwamba, wee nee Petulo na uwanga ya iwe idi nendanizenge zumwezumwe da wantu wamzumiiyao Klistu, na udaho wa ufe khaunaudahe kudivota.
19 Nendanikwekhe funguo za Useuta wa uwanga kwa Muungu,

na dodose wendadoudivugae mwe
inusi dendadiwe divugalwa uko
uwanga kwa Muungu, na dodose
wendado udivugue mwe inusi
dendadiwe divugulwa uko uwanga
kwa Muungu."
20 Aho akawaemeza wahina
wakwe wasekumwamba mntu
yoyose kuwa yee nee mwekusag-
ulwa ni Muungu.

Yesu egombekea usuumizi hamwe na ufe wakwe
Maliko 8:31; 9:1; Luka 9:22-27

21 Tangia kisingi icho Yesu akavoka
kuwamanyisa pwii wahina wakwe,
kuwa nakundigwa niite Yelusalemu
na uko nendanekhigwe usuumizi
mwingi kulawa kwa wadaa na
Waviki wakuu na wahinyi wa miko
na nendanikomwe, na msi wa ntatu
nendaniyuyuke.
22 Aho Petulo akamdoa khandai
akavoka kumwakia Yesu, "Zumbe
isekuwa ivyo, mbui iyo khaina ikub-
wiiye!"
23 Yesu akahituka na kumwamba
Petulo, "Hauke he meso yangu, Ibi-
isi! Wee ukikindio changu. Moyo
wako khaumamakanya yekuwayo
ya Muungu iya ya wantu."
24 Aho Yesu akawamba wahina
wakwe, "Mntu yoyose akakunda
kunitongea yakundigwa eemee
mwenye na audoe mhamba wakwe
anitongee.
25 Kwaviya mntu akakunda ku-
uhonya ugima wakwe mwenye, en-
daawaze,
26 na mntu endae awaze ugima
wakwe kwaajii yangu endaekhigwe.
Ivi, mntu endaafaidike mbwai
akekhigwa vintu vyose vya inusi uku
akawaza ugima wakwe? Hambu
mntu endaalavye kintu chani kiwe
badala yakwe?
27 Kwaviya, Mwana wa Mntu en-
daeze na udeeko wa Tati yakwe
hamwe na wandima wa uwanga
kwa Muungu na aho ndiho enda-
hoamwiihe kiya mntu kwa kadii ya
ntendwa zakwe.
28 Nawamba kwei, wauko watuhu
hanu ambao khawana wauye na
nyuma kabla ya kumoona Mwana
wa Mntu akeza mwe useuta wakwe."

17

Yesu ahituka cheni
Maliko 9:2-13; Luka 9:28-36

1 Yekwembokaho misi mtandatu,
Yesu akawadoa Petulo na Yakobo
na Yohana nduguye akaita nao hadi
uwanga ya muima uko nee wawa
ikedu.
2 Wekuwaho uko Yesu akahituka
cheni hemeso yao. Cheni chakwe
kikang'ang'azika inga zuwa na mag-
wanda yakwe yakang'ang'azika inga
ung'azi.
3 Naho wada wahina watatu
nee wawaona Musa na Eliya
wakatamwiiya na Yesu.
4 Aho Petulo akamwamba Yesu,
"Zumbe, nivitana sie kuwa hanu!
Ukakunda nendanizenge makumbi
matatu. Dimwe dako na dimwe da
Musa na kitudu cha Eliya."
5 Ekuwaho bado agombeka, zunde
dekung'aado dikawagubika, na
mgutio ukategeezeka kulawa mwe
dia zunde, "Uyu ni Mwanangu
nimkundisae, nitamiwae nae,
mtegeezeni yee."
6 Wahina wekutegeezavyo ivyo,
nee wakagwa asi na kugonea maifu,
wakaogoha muno
7 Yesu akawezea akawadonta,
akawamba, "Gookani msekuogoha!"
8 Wekukauwaho uwanga khawekum-
wona mntu mtuhu, iya Yesu ikedu.
9 Aho wekuwaho waseeya
mwe muima Yesu akawaemeza,
"Wasekumwamba mntu mbui
wekuonazo adi Mwana wa Mntu
endaho ayuyuke."
10 Aho wahina wakamuuza, "Kwa
mbwai wahinyi wa miko wag-
ombeka kuwa yakundigwa Eliya
avoke kweza?"
11 Yesu akawatambaisa, "Ni kwei,
yakundigwa Eliya avoke kweza na
kuika vitana mbui zose."
12 Akini nawamba Eliya keza kae,
iya wantu khawekummanya, iya
wakamgosoeya mbui za ufyaimi
inga wakundavyo. Viyaviya Mwana

wa Mntu enda asuumizwe mwe mikono yao.

13 Aho awo wahina wakamanya kuwa nee akawamba mbui za Yohana Mbatiiza.

Yesu amhonya mbwanga mwenye mazaiko
Maliko 9:14-29; Luka 9:37-43a

14 Wekudibwiiyaho vituhu dia zumwezumwe da wantu, mntu yumwe akamwezea Yesu na kumkintia mavindi,

15 akagombeka, "Zumbe mfiiye mbazi mwanangu kwaviya agwa mtwi naho asumiiya muno, maa nyingi agwa mwe moto na mwe mazi.

16 Khiwaetea wahina wako iya khawekudaha kumhonya."

17 Yesu akawatambaisa, "Nywie wantu wa kivyazi iki chesacho kuzumiiya, chekuatukacho! Nenda nekae na nyie adi ini? Nendaniwazizimize ata ini? Mweteni hanu uyo mbwanga."

18 Aho Yesu akadiwakia ido zaiko nado dikamlawa yuda mbwanga akahona kisingi kia kia.

19 Aho wahina wakwe wakamtimia Yesu hantu kwesiho wantu, wakamuuza, "Kwa mbwai sie khatokudaha kumlavya yuda zaiko?"

20 Yesu akawatambaisa kwaajii ya uzumizi wenu mdodo. Nawamba kwei, ati nee muwa na uzumizi inga khokhoo ya haladali nee mkawamba muima unu hauke aha uite hada, nao wendauhauke. Ivyo khahana mbui yoyose yesayokudahika kwenu.

21 Mbui inga inu khaidahika iya kwa kuvika na kwa kwehiniza kuda.

Yesu agombeka vituhu mbui ya ufe wakwe na kuyuyuka kwakwe
Maliko 9:30-32; Luka 9:43b-45

22 Yesu ekuwaho na wahina wakwe uko Galilaya akawamba, "Mwana wa Mntu enda alavigwe kwa wantu.

23 Nao wenda wamkome na msi wa ntatu enda ayuyuke." Wahina wakwe wakaungumia muno.

Kuiha kodi ya Nyumba ya Muungu

24 Yesu na wahina wakwe wekubuwaho Kapelanaumu, wadoao kodi he Nyumba ya Muungu wakamwezea Petulo na kumuuza, "Wee, ivi mhinyi yenu khaiha kodi ya Nyumba ya Muungu?"

25 Petulo akatambaisa, "Eehe yee aiha."

Aho, Petulo ekwengiaho mda ndani ya nyumba hata khazati kutamwiiya mbui, Yesu akavoka kumuuza, "Simoni, wee waona viivihi? Maseuta wa inusi wadoa kodi kulawa kwa kinandai? Kulawa kwa wantu wa si yao hambu kwa wageni?"

26 Petulo akatambaisa, "Kulawa kwa wageni."

Yesu akamwamba, "Inga ni ivyo wenye si yao khawakundigwa kuiha kodi.

27 Iya khatikunda kuwasefua moyo, hita mwe tondoo da mazi ukatambike ndoano, samaki wa bosi endaeatozwe mgubue muomo wakwe wenda umbwiiye heya idoe ukaihe kodi yako na yangu."

18

Mkuu nindai?
Maliko 9:33-37; Luka 9:46-48

1 Kisingi kiya wahina wakamwezea Yesu, na kumuuza, "Nindai mkuu muno mwe useuta wa uwanga kwa Muungu?"

2 Yesu akamwetanga mwana mdodo na kumgoosa gatigati yao,

3 Aho akawagombeka, "Nawamba kwei, mkesekuhituka na kuwa inga wana khamnamwengiye katu mwe useuta wa uwanga kwa Muungu.

4 Kwaiyo mntu yoyose ajinyenyeekeshae inga mwana uyu, nee endae awe mkuu kusima wose mwe useuta wa Muungu.

5 Yuda amhokeaye mwana kwaajii yangu, endaawe anihokea miye.

Kuwahosa watuhu kugosoa mavigaviga
Maliko 9:42-48; Luka 17:1-2

6 "Iya inga mntu yoyose mwendae amtende yumwe wa wadodo awa

wanizumiiao agosoe mavigaviga, ni
ebae mntu uyo azengetezwe iwe kuu
da kubundugia mwe singo yakwe
na kutambikwa mwe kina kilehacho
cha mazimshindo. 7 Mmbwii yenu
wantu wa Inusi inu kwaajii ya yada
yaetayo wantu kugosoa mavigaviga!
Mbui izo nlazima yawe aho, iya
mmbwii yakwe mntu yuda ambae
endaagosoe.

8 "Inga mkono hambu muundi
wako ukakutenda kugosoa mavi-
gaviga usenge na uwase hae. Ni
ebae kwako kwengia mwe ugima
kwesiho mkono hambu muundi,
kusima kwasigwa mwe moto wesao
kukomeka misi yose kwesiho kisiik-
izi ukawa na mikono miidi na mi-
undi yako miidi.

9 Na ziso dako dikakutenda ugosoe
mavigaviga, ding'oe na kudasa hae.
Ni ebae kwako kwengia mwe ugima
ukawa na ziso dimwe kusima kwen-
gia mwe moto misi yose kwesaho
kukomeka ukawa na meso yako yose
maidi.

Msimo wa ngoto mwekwaga
Luka 15:3-7

10 "Ekauweni, msekumbea wamwe
wa wadodo awa. Kwaviya
nawamba, wandima wao wa uko
uwanga kwa Muungu, misi yose
wahamwe na Tate yangu uko
uwanga kwa Muungu.

11 Kwaviya Mwana wa Mntu keza
kuohoa wada wakwagao.

12 "Mwaona viivihi? Mntu akawa
na ngoto makumi kumi, akaga
yumwe endaatende viivihi? Ivi
khana awabade wada makumi
kenda na kenda kwe muima, na
nakuita kumwondeza yuda yumwe
mwekwaga?

13 Nawamba kwei endaho
amuone, endaawe na nyemi nae
uyo kusima wada makumi kenda na
kenda ambao khawekwaga.

14 Ivyoivyo na Tate yangu wa
uwanga kwa Muungu khakunda
hata yumwe wa wadodo awa age.

Kumhaza nduguyo ekuku-gosoeaye masa

15 "Nduguyo mkese kwevana,
umbase na umhaze mkawa nywie
waidi du. Akakutegeeza wendauwe
nduguyo kumpata.

16 Ikawa ata khekukutegeeza doa
mtu yumwe hambu waidi, inga
Maandiko yagombekavyo, 'kia masa
yendayaonoke kuwa ni kwei kwa
uvuhuzi wa wantu waidi hambu
watatu, masa yaamulwe.'

17 Akese kuwategeeza awo
wavuhuzi waidi hambu watatu,
wagombeke zumwezumwe da
wantu wekumzumiiyao Klistu. Na
inga khanaaditegeeze zumwezumwe
da wantu wamzumiiao Klistu na
awe kwako inga wantu wesao kum-
manya Muungu hambu watozao
ushuu.

Kuvugua na kuvugaa

18 "Kwei nawamba, mbui mwen-
dazomzivugue mwe inusi zen-
dazivugalwe na uko uwanga kwa
Muungu, na mbui zendazomzivugae
mwe inusi zendazivugulwe na uko
uwanga kwa Muungu.

19 "Nawagombekea vituhu waidi
gatigati yenu wakevana hanu he
inusi kuusu mbui yoyose waiy-
ombezayo, Tate yangu wa uko
uwanga endaagosoe mbui iyo.

20 Kwaviya hohose hada wakin-
tanaho waidi hambu watatu kwa
zina dangu, miye ni ahoaho gatigati
yao."

Msimo wa mndima mwesekuekea

21 Naho Petulo akamwezea Yesu
na kumuuza, "Zumbe, ndugu yangu
akaendeea kunikosea maa nyingahi
na miye nimfiiye mbazi? Hambu,
ata maa mfungate?"

22 Yesu akamtambaisa, "Khigombeka
maa mfungate iya mfungate maa
makumi mfungate."

23 Kwaivyo Useuta wa Muungu
wadaha kuiganywa na seuta yumwe
mwe kukunda kugosoa ntaazia ya
hea na wandima wakwe.

24 Ekuvokaho kugosoa ntaazia za-
kwe mntu yumwe mwekuwa adaiwa
vifuko magana kumi vya zahabu,
akaetwa kwakwe.

25 Ekuvotwaho kuiha deni ido, ivyo seuta yake akakunda yee atagwe na mkaziwe atagwe hamwe na wanawe watagwe na vyose ekuwavyo navyo vitagwe ili dia deni diihwe.

26 Yuda mndima akakinta mavindi na kumhembeeza yuda seuta na kugombeka, "unizizimizie, nami nenda nikuihe deni dako dose."

27 Yuda Mkuu wa uyo mndima akamfiiya mbazi na akamuekea deni dakwe dose akambada aite zakwe.

28 "Iya uyo mndima ekuwaho alawa chongoi, akakintana na mndima ekuwae amdai ntii makumi kumi ya madini yetangwayo feza. Akamfuntia na kumkeda kongomeo na kumwamba niihe kia nikudaiacho.

29 Yuda mndima mweziwe akakinta mavindi na kumhembeeza akagombeka, 'Naombeza unizizimize, nami nendanikuihe deni dako dose.'

30 Akini akaemea na akamwegaa he kifungo hadi endahoaihe ido deni.

31 Wandima weziwe wekuonaho ayo yekuawiiayo wakakimwa muno, nao wakaita nakumgombeka seuta yao kiya kintu chekulawiiacho.

32 Aho yuda seuta akamwetanga yuda mndima, akamwamba, 'wee ni mndima mfyaimi muno! Kuniombeza nikakufiiya mbazi na miye nikakufiiya mbazi deni dako dose.'

33 Ivi weye, khwekukundigwa kumfiiya mbazi mndima mwezio inga nekukufiiavyo mbazi?

34 Aho, uyo seuta akakimwa muno akamwekhiiza kwa asikai mageeza wamsuumize adi endahoaihe deni dose."

35 Na Yesu akaedeea kugombeka, "Tate yangu wa uwanga kwa Muungu nee endavyoawagoswee ivyo inga kia yumwe yenu khana amfiiye mbazi nduguye kwa moyo wakwe wose."

19

Yesu ahinya mahinyo ya talaka
Maliko 10:1-12

1 Yesu ekubindaho kutamwiiya mbui izo, akahauka Galilaya akaita Uyahudi, phande ya zigizigi da mazi da Yolodani.

2 Zumwezumwe da wantu dikamtongea, nae akawahonya uko.

3 Mafalisayo wakamwezea, wakamuuza kwa kumgeeza, "Vyafaa mgosi kumbada mkaziwe kwa masa yoyose?"

4 Yesu akawatambaisa, "Khamwekusoma mwe Maandiko ya Muungu kuwa Muungu mwe kumuumba mntu, kuvokea aho bosi kagosoa mgosi na mvyee,

5 na akagombeka, 'Kwaajii uyo mgosi endaabadane na tati yakwe na mami yakwe, na endaaungane na mkaziwe, nao awa waidi wenda wawe mwii umwe.'

6 Kwaivyo, wowo khio waidi vituhu iya ni mwii umwe. Ivyo ekukintanisacho Muungu mntu asekukibahua."

7 Akini wowo wakamuuza, "Kwambwai Musa katiagiiya mvyee ekhigwe bauwa na kubadwa?"

8 Yesu akawatambaisa, Musa kawekha uhusa kuwabada wavyee wenu kwaajii mioyo yenu itoga. Iya khayokuwa ivyo kuvokea aho bosi.

9 Na isasa nawambeni, yoyose ambadae mkaziwe kwesiho mbui ya ukianga na akategua mvyee mtuhu agosoa kianga.

10 Wahina wakwe wakamwamba, "Ikawa mbui ya mgosi na mvyee niivyo, ni ebae mtu asekutegua."

11 Yesu akawamba, "Khio wose wadahao kuhokea hinyizo idi, kwesiho kwa wada ambao Muungu kawaambiza kugosoa ivyo.

12 Kwaviya wauko mabunyenge wekuvyaigwao na mami zao na wauko mabunyenge wekugosolwao na wantu na wauko mabunyenge wekwetendao kuwa mabunyenge kwaajii ya Useuta wa Muungu. Adahae kuhokea hinyizo ido na aihokee."

Yesu awajaiya wana wadodo
Maliko 10:13-16; Luka 18:15-17

13 Wamwe wa wantu wakamwetea
wana wadodo awaikie mikono
na kuwavika. Akini wahina
wakawawakia.
14 Yesu akagombeka "Waekeni
awo wana weze hangu, naho
msekuwakindia, kwaviya Useuta wa
uwanga kwa Muungu ni wa wantu
wekuwao inga wana awa."
15 Ekubindaho kuwaikia mikono
nee ahauka hantu aho.

Mbwanga mwenye vintu vingi
Maliko 10:17-31; Luka 18:18-30

16 Mntu yumwe akamwezea Yesu
akamwamba, "Mhinyi, nigosoe mbui
yani yedi nekhigwe ugima wa misi
yose kwesiho kisiikizi?"
17 Yesu akamtambaisa, "Mbona
waniuza kuusu mbui yedi? Kuna
yumwedu ambae ni yedi. Ukakunda
kwengia mwe ugima toza amli."
18 Yuda mntu akamuuza, "Amli
ni zihi?" Yesu akamwamba,
"Usekukoma na usekugosoa kianga
na usekubawa na wesekugombeka
uhokho,
19 watunye tati yako na mami yako
na mkunde mwezio inga wekun-
davyo mwenye."
20 Uyo mbwanga akamwamba,
"Ayo yose khiyatozeeza. Ivi khihun-
gukiwa na mbwai?"
21 Yesu akamwamba, "Inga
ukakunda kuwa mwiganizi, hita
ukatage vintu vyako vyose na
izo hea ukawekhe wakiwa, nawe
wendauwe na kiikizo uwanga kwa
Muungu, ukabinda soo unitongee."
22 Yuda mbwanga ekusikiaho ayo,
akahauka kwa kuungumia kwaajii
nekawa na vintu vingi.
23 Aho Yesu akawamba wahina
wakwe, "Kwei nawamba indaiwe
khavidahika muno kwa mwenye
vintu vingi kwengia mwe Useuta wa
uwanga kwa Muungu.
24 Naho nawamba ni vihufu
ngamia kwemboka mwe ntundu ya
singano kusima mwenye vintu vingi
kwengia mwe Useuta wa Muungu."
25 Wada wahina wakwe wekusiki-
aho ivyo wakahondomaa muno
wakauzana, "Nindai adahae kuo-
holwa?"
26 Yesu akawakauwa, ak-
agombeka, "Kwa mntu mbui inu
khaidahika, iya kwa Muungu mbui
zose zadahika."
27 Aho Petulo akagombeka, "Na
swiswi tibada vyose takutongea,
tinda tipate mbwai?"
28 Yesu akawamba, "Nawamba
kwei, Mwana wa Mntu endahoekae
mwe kigoda kikuu cha Useuta mwe
inusi mphya, nywinywi mwekuni-
tongeao mnda mwekae mwe vigoda
kumi dimwe na mbii mkaamuiya
mbai kumi dimwe na mbii ya Isilaeli.
29 Kiya mwekubada nyumba
yakwe, hambu ndugu yakwe
hambu umbu dakwe hambu tati
yakwe hambu mmaa yakwe hambu
wanawe hambu minda yakwe
kwaajii yangu, endaahokee mamia
na ngeeko, na kwekhigwa ugima wa
misi yose kwesiho kisiikizi.
30 Iya ambao ni wabosi wen-
dawawe wa kisikiizi na ambao ni wa
kisikiizi wendawawe wa bosi.

20

Msimo wa waimi mwe mnda wa mizabibu

1 "Useuta wa uwanga kwa Muungu
waigana na mntu mwenye mnda
wa mizabibu, mwekulawa keokeo
da mtungaihu kwaajii ya kuwekha
waimi ndima mwe mnda wakwe.
2 Akevana nao kuwaiha sensi
mwenga ya madini yetagwayo feza
kwa msi umwe, nee awegaa mwe
mnda wakwe wa mizabibu.
3 Akalawa mwe saa tantu da keo
akawabwiiya wantu watuhu wag-
ooka gwiiyo, khawana ndima,
4 akawagombeka, 'Hitani na nywie
mkagosoe ndima mwe mnda wangu
wa mizabibu, na miye nenda ni-
wekhe kiya kikundigwacho kuihwa.'
5 Nawo wakaita. Uyo mwenye
mnda akalawa vituhu mwe saa
mtandatu na saa kenda, akatenda
ivyo.
6 Ata zua dekuswaho akalawa
vituhu akawabwiiya wantu watuhu
wagooka hada gwiiyo. Aho

akawauza, 'Mbona mgooka hanu
musi ngima kwesiho ndima?'
7 Wakamtambaisa, 'Kwaviya khahana mntu mwekutekha ndima.'
Nae akawamba, 'Hitani na nywie mkagosoe ndima mwe mnda wangu wa mizabibu.'
8 "Zua dekuswaho, uyo mwenye mnda akamwamba mgookezi wakwe, 'Wetange wandima uwahihe maiho yao, uvoke na wada wekugosoao ndima mda wa kisikiizi na uwabindiizie wada wekuvokaho ndima.'
9 Wada wandima wakeza wada wekugosoao ndima zua diswa kae wakahokea kia yumwe maiho ya sensi mwenga ya madini yetangwayo feza.
10 Wada wa bosi wekubuaho, wakamamakhanya wenda wekhigwe na ngeeko, akini hata wowo wakekhigwa sensi mwenga mwenga ya madini yetangwayo feza.
11 Wakahokea yada maiho na kuvoka kumng'ung'uzikia yuda mwenye mnda.
12 Wakamba, 'Wantu awa weza guoni na wagosoa ndima kwa mda wa saa dimwe du, mbona kutiiha sawa nao, kisingi swie tizizimiza ndima ngumu na zua kai?'
13 Naho yuda mwenye mnda akamtambaisa yumwe aho, 'Mbuyangu nchekukukonya kintu! Ivi, tambe khatekwevana kuwaiha misi yose maiho ya sensi mwenga kwa msi umwe?
14 Doa kiya wekukundigwacho kuihwa na uite. Nakunda kumwekha uyu wa kisikiizi inga nikukuihavyo wee.
15 Ivi khikundigwa kugosoa kiya nikundacho na ni vintu vyangu mwenye? Hambu waona kinyuu kwa viya khiwa yedi?' "
16 Yesu akabindiizia kwa kugombeka, "Ivyo, wakisikiizi wendawawe wa bosi na wabosi wendawawe wa kisikiizi."

Yesu agombeka maa ya ntatu mbui ya ufe na uyuyuko wakwe

Maliko 10:32-34; Luka 18:31-34

17 Yesu ekuwaho akaita Yelusalemu hamwe na wahina wakwe wangi, na wekuwaho siai akawadoa wada wahina wakwe kumi dimwe na mbii kuwegaa khandani na kutamwiia nawo wowo ikedu,
18 "Tegeezani! Taita Yelusalemu na uko Mwana wa Mntu endaekhiizwe kwa waviki wakuu na wahinyi wa miko, nao wendawamuamuiye akomwe.
19 Wenda wamwekhiize kwa wantu wesao kuwa Wayahudi, nawo wendawambee na endaatoigwe ngoda na kusuumizwa na kugong'ondewa he mhamba, iya bada ya misi mitatu endaayuyuswe."

Mmaa akunda wanawe wekhigwe ukuu

Maliko 10:35-45

20 Aho mkaza Zebedayo hamwe na wanawe waidi ambao ni Yakobo na Yohana wakamwezea Yesu, wakakinta mavindi hemeso yakwe na kumwombeza kintu.
21 Yesu akamuuza, "Wakunda mbwai?" Uyo mmaa akamtambaisa, "Niikia kiaga wendaho wengie mwe Useuta wako, awa wanangu waidi nakunda wekae, yumwe phande yako ya kuume na mtuhu phande yako ya kumoso."
22 Yesu akamtambaisa, "Khamanya mwaombeza mbwai. Ivi mwadaha kudomea kikombe iki cha usuumizi nendacho nidomee miye?"
Wakatambaisa, "Tadaha."
23 Yesu akawamba, "Kwei kikombe changu cha masuumizo mwenda mkidomee, iya kwekaa phande ya kuume hambu kumoso kwangu iyo khiyo ndima yangu kuwekha, mbui iyo wendawekhigwe wada wekuikiwao kae ni Tate yangu."
24 Wada wahina watuhu kumi dimwe wekutegeezaho ayo, wakakimwa kwaajii ya awo ndugu waidi.
25 Ivyo Yesu akawetanga wose, na akawamba, "Mwamanya kuwa wagookezi wa si ntuhu uwagookea wantu wao kwa nguvu na wakuu wao wawatumikisha wekuwao asi yao.

26 Iya kwenu isekuwa ivyo, na
mntu akundae kuwa mkuu gatigati
yenu yakundigwa awe mndima wa
wose,
27 na akundae kuwa wa bosi gati-
gati yenu, akundigwa awe mndima
yenu.
28 Inga ivyoivyo, Mwana wa Mntu
khekweza kugosoewa, iya kuwag-
osoea na kuulavya ugima wakwe na
ili wantu wangi waoholwe."

Yesu awahonya matuntu waidi
Maliko 10:47-52; Luka 18:35-43

29 Kisingi Yesu na wahina wakwe
wekuwaho wakahauka mwe mzi wa
Yeliko, zumwezumwe kuu da wantu
dikamtongea.
30 Matuntu waidi wekuwao wekaa
khandakhanda ya sia, wekusikiaho
kuwa Yesu emboka aho, wakatoa
mgutio, "Zumbe, Mwana Daudi utifi-
iye mbazi!"
31 Dia zumwezumwe da wantu
dikawaegezea na kuwakunda
wanyamae. Iya wowo wakatendesa
kutoa mgutio, "Zumbe, Mwana wa
Daudi utifiiye mbazi!"
32 Yesu akagooka, akawetanga na
kuwauuza, "Mwaonda niwagoswee
mbwai?"
33 Wakamtambaisa, "Zumbe,
takunda meso yetu yagubuke."
34 Yesu akawafiiya mbazi na
kuyadonta meso yao, ahoaho meso
yao yakadaha kuona, na wao
wakamtongea.

21

Yesu engia mzi wa Yelusalemu kwa kinyemi
Maliko 11:1-11; Luka 19:28-40; Yohana 12:12-19

1 Yesu na wahina wakwe
wekubuaho hehi na Yelusalemu
na kubua hantu hetangwaho
Betifage mwe muima wa Mizaituni,
akawaagiiya wahina wakwe waidi,
2 akawamba, "Hitani adi mwe
mzi weiho hemeso yenu na
aho mwendamumbwiiye phunda
kazengetezwa uzigi na mwanawe
kazengetezwa uzigi khandai yakwe
wavugueni mkawaete.
3 Inga mntu akawauza kwambwai
mwawadoa phunda, mmwambe,
Zumbe awakunda, na mwenye
phunda endaawekhe kinyio."
4 Mbui inu igosoka ili yada yeku-
gombekwayo na Muoni wa Muungu
yaiganyie,
5 "Wagombekeni wantu wa mzi wa
Sayuni,
Kauwa, Seuta yako akwezea!
Ni mhuhusi, nae eza akawa kekaa
uwanga ya phunda,
Mwana phunda."
6 Ivyo wada wahina wakaita wak-
agosoa inga Yesu ekuwaagiiavyo.
7 Wakamweta yuda phunda na
mwanawe, wakatandika nguo zao
uwanga ya phunda na Yesu akekaa
uwanga yakwe.
8 Zumwezumwe kuu da wantu
wakatandaza nguo zao mwe sia na
wantu watuhu wakasenga matambi
madodo dodo ya miti nayo wakay-
atandaza mwe sia.
9 Zumwezumwe da wantu
wekuongoao na wada wamtongeao
wakatoa mgutio, "Atogolwe Mwana
wa Daudi! Ajaiwe uyo ezae kwa
zina da Zumbe! Atogolwe Muungu
uwanga!"
10 Yesu ekwengiaho Yelusalemu
mzi wose wakawa na matumatu.
Wantu wakawa wauzana, "Uyu ni
nindai?"
11 Wantu mwe dia zumwezumwe
wakagombeka, "Uyu ni Yesu, yuda
muoni kulawa Nazaleti mzi wa
Galilaya."

Yesu aita he Nyumba ya Muungu
Maliko 11:15-19; Luka 19:45-48; Yohana 2:13-22

12 Aho, Yesu akengia he Nyumba
ya Muungu, na kuwaguusa wose
wekuwao wakagua na kutaga vintu
he Nyumba ya Muungu. Akazihitua
meza za wada wekuwao wahitua
hea, na vigoda vya wada wekuwao
wataga sua.
13 Akawamba, "Iyandikwa mwe
Maandiko ya Muungu, 'Nyumba
yangu indaiwe nyumba ya kuvika.'
Iya nywie mwiitenda phanga da
wabavi!"

14 Wantu wekuwao matuntu na wekuviao wakambasa uko kwe Nyumba ya Muungu, nae Yesu akawahonya.

15 Aho, waviki wakuu na wahinyi wa miko wakakimwa muno wekuonaho vihii ekugosoavyo Yesu hamwe na kuwategeeza wana wekuwavyo walavya mgutio kwe Nyumba ya Muungu wakamba, “Atogolwe Mwana Daudi.”

16 Ivyo wakamwamba, “Ivi, watégeeza wambavyo?”

Yesu akawatambaisa, “Eehe, nategeeza!”

Ivi khamzati kusoma Maandiko aya? “Kwa miomo ya wana wadodo na wateke, Muungu kawagosoa wamtogoe yee.”

17 Aho Yesu akawabada, akalawa chongoi ya mzi na kuita mwe phaamo ya Besania, na akagona uko.

Yesu aubadia lazi mti wetangwao mtini
Maliko 11:12-14,20-24

18 Keokeo da mtungaihu Yesu ekuwaho auya mwe mzi neekawa na saa.

19 Akoona mtini khandakhanda ya sia, akautimia hehi, akini khekuona tunda dodose iya manidu. Ahoaho akaugombeka uda mtini, “Wesekuvyaa vituhu matunda misi yose!” Aho uwo mtini ukanyaa.

20 Wahina wakwe wekuonaho mbui iyo wakahondomaa, wakamuuza, “Iwa viivihi mti unu wa mtini unyaa kinyio?”

21 Yesu akawatambaisa, “Nawamba kwei, inga mkazumiiya na mkesekuwa na matumatu, mwadaha khio du kugosoa ivyo kwa yada yekugosokanayo kwa unu mtini, iya ata mkawamba muima unu halawe uketambike mwe mazimshindo, inda igosoke ivyo.

22 Na mkazumiiya, dodose mwendado muombeze kwa kuvika, mwenda mwekhigwe.”

Yesu auzwa mbui ya udaho wakwe
Maliko 11:27-33; Luka 20:1-8

23 Yesu ekwengiaho, he Nyumba ya Muungu wagookezi wa waviki na wadaa wa wantu wakamwezea ekuwaho akahinya na kugombeka, “Wagosoa mbui izi kwa udaho wani, nae ni ndai mwe kukwekha udaho unu?”

24 Yesu akawatambaisa, “Na miye nendaniwauze mbui mwenga, mkanitambaisa, na miye nendaniwambe nagosoa mbui izi kwa udaho wani.

25 Ubatiizo wa Yohana, ulawa kuhi? Ulawa kwa Muungu hambu ulawa kwa wantu?” Wakavoka kuuzana wowo kwa wowo, “Tikamba ulawa kwa Muungu, endaatiuze, mbona khamwekumzumiiya?”

26 Iya tikamba, “Ulawa kwa wantu, taogoha zumwezumwe da wantu kwaviya wose wammanya Yohana Mbatiiza kuwa ni muoni wa Muungu.”

27 Kwaiyo wakamtambaisa, “Swie khatimanya.”

Nae Yesu akawamba, “Wala na miye khina niwambie ni kwa udaho wani natenda mbui izi.”

Msimo wa wana waidi wa kigosi

28 “Nywie mwamamaakhanya viivihi? Mntu yumwe nee ana wana waidi wakigosi. Akamwamba yuda wa bosi, ‘Mwanangu, ivyeo hita kwe mnda wa mizabibu ukaime.’

29 Yuda mwana akamtambaisa, ‘Miye khina niite,’ bada ya mda akamamakhanya na akaita.

30 Nee yuda tate akambasa mwanawe mtuhu akamwamba viyaviya. Yee akatambaisa, ‘Nenda niite Tate,’ iya khekuita.

31 Gatigati ya awo wana waidi ni yuhi mwe kugosoa kida ekukundacho Tati yao?”

Wakamtambaisa, “Ni yuda wa bosi.”

Yesu akawamba, “Watoza ushuu na wakiyanga wao wendawaongoe kwengia mwe Useuta wa Muungu.”

32 Kwaviya Yohana Mbatiiza keza kwenu na kuwaonyesha sia yedi, iya khamwekumzumiiya, akini watoza ushuu na wakiyanga wamzumiia. Nywie hata mwe kuonaho ayo,

khamwekuhituka na khamwekuzumiiya.

Misimo waimi mwe mnda wa mizabibu
Maliko 12:1-12; Luka 20:9-19

33 Yesu akamba, "Tegeezani msimo
mtuhu. Nee kuwa na mntu
yumwe mwenye mnda wa mizabibu.
Akadizengea buha na akafuka tubwi
mda ndani da kukamwiiya divai, na
akazenga mnaa. Naho akawekha
waimi uwo mnda, na akatamba na
kuita si ya hae."
34 Kisingi cha ubosi chekubuaho,
akawaagiiya wandima wakwe kwa
wada waimi wakadoe hantu ha
ubosi wakwe.
35 Wada waimi wakawagwiiya
awo wandima, yumwe wakamtoa
na yumwe wakamkoma na mtuhu
wakamtoa maiwe.
36 Uyo mntu akawaagiiya
wandima watuhu, wangi na wangi
kusima wada wa ntambo ya bosi.
Wada waimi wakawagosweeya ya
viyaviya inga wezwao wa bosi.
37 Kisikiizi akamwagiiya mwanawe
kwao, uku amamaakhanya, na
kugombeka, "Wendawamtunye
mwanangu."
38 Iya wada waimi wekumwonaho ni mwanawe wakegombekea
wowo kwa wowo, "Uyu nee mpazi
na timkome na upazi wakwe tiudoe
swie!"
39 Ahoaho wakamgwiiya na
kumlavya chongoi ya uda mnda wa
mizabibu na kumkoma.
40 Yesu akawauza, "Yuda mwenye
mnda, endahoeze andaawatende
mbwai wada waimi?"
41 Wowo wakamtambaisa, "Haika,
endaawakome na uda mnda enda
awekhe waimi watuhu, wendao
wamwekhe hantu ha ubosi kwa
kisingi chakwe."
42 Yesu akawamba, "Khamzati kusoma mwe Maandiko yagombekavyo?

'Iwe wekuemeado wazengi
Isasa diwa iwe kuu da khandakhanda.
Zumbe nee mwe kugosoa mbui inu,
Nayo ni kiozo muno umu mwetu!'

43 "Nawagombeka," "Useuta wa
Muungu wendauusigwe aha henu
na kwekhigwa wantu wa si ntuhu
wada wagosoao yada yamtamizayo
Muungu."
44 Yesu akaendeea kugombeka,
"Yee endaeagwe mwe iwe idi endaabondeke bondeke ntii, iya yuda
dendaedimgwiiye endaahondeke
muno."
45 Wagookezi wa waviki wakuu
na Mafalisayo wekutegeezaho misimo iyo wakamanya nee akawagombekea wowo.
46 Wakoondeza sia ya kumgwiiya, iya wakaogoha zumwezumwe
da wantu kwaviya wantu nee
wamkauwa Yesu kuwa ni muoni.

22

Msimo wa ndoza
Luka 14:15-24

1 Yesu akagombeka nao vituhu
wada wantu kwa misimo.
2 "Useuta wa uwanga kwa
Muungu waigana na zumbe yumwe
mwekumgosoeya mwanawe ntafuno ya ndoza.
3 Akawaagiiya wandima na
kuwetanga wekugonekwao weze
kwe ndoza, iya wekugonekwao
khawakukunda kweza.
4 Naho akawaagiiya wandima
vituhu wawambe wada wekugonekwao, 'Isasa ntafuno iikwa kae
khande. Na nyama za njeku na
wesao kudahaa vitana kia kintu
kiikwa kae!'
5 Iya wowo khawekupatiiza, wakahauka, yumwe kaita tanga kwakwe
na mtuhu kwe biashaa zakwe,
6 na watuhu wakawagwiiya
wakawatoa na kuwakoma.
7 Yuda Seuta akakimwa, akawaagiiya maasikai wakwe wakawadagamize
wada wakomaji na kuubananga mzi
wao kwa moto.
8 Aho akawamba wandima
wakwe, 'Ntafuno ya ndoza itayali, iya wekugonekwao wakaemea
kweza.
9 Hitani mwe baabaa na wowose
wendao muwabwiiye wetangani
weze kwe ndoza,'

10 wada wandima wakalawa na kuita mwe baabaa, wakawaika hamwe wantu wose, wafyaimi na wedi. Nyumba ya ndoza ikamema wageni.

11 “Seuta ekwengiaho kuwakauwa wageni akamwona mntu yumwe ambae khekuvaa gwanda da ndoza.

12 Seuta akamuuza, ‘Mmbuya, kwengia viivihi uku khuna gwanda da ndoza?’ Yuda mntu khekuwa na dakugombeka.

13 Ahoaho Seuta akawamba wandima, ‘Mzengetezeni sigi za mwe miundi na mwe mikono mkamwase chongoi kwe kiza, uko endaaiye na kuuma meno.’ ”

14 Yesu akabindiizia kwa kugombeka, “Wantu wekwetangwao ni wangi, iya wekusagulwao niwacheche.”

Yesu auzwa mbui kuiha ushuu
Maliko 12:13-17; Luka 20:26

15 Nee Mafalisayo wakahauka na kuita sia ya kuteganya wendavyo wamgwiye Yesu kwa ntamwiizi zakwe.

16 Aho wakawaagiiya wahina wao hamwe na wahina wa kizumwezumwe cha Mahelode. Wakamuuza, “Mhinyi, tamanya wee ni mntu yedi na wahinya sia ya Muungu ya wantu kugosoa yekuwayo yedi, khumwogoha mntu yoyose kwamana ya ukuu wakwe na ukuu wakwe kwako khio kintu.

17 Haya tambie wee waona viivihi? Ni vyedi kumuiha ushuu kwa seuta mkuu wa Lumi hambu tisekumuiha?”

18 Yesu akamanya nteganyi zao za ufyaimi akawagombeka, “Nywie ni wahokho, kwambwai mwanigeeza kwa kunihega?

19 Nionyeshani iyo sensi iihayo ushuu.” Nawo wakamwekha sensi mwenga.

20 Ahoaho, Yesu akamuuza, “Cheni na magondo aya ni ya ndai?”

21 Wakatambaisa, “Ni seuta mkuu wa lumi.” Aho Yesu akawamba, “Ya seuta mkuu wa lumi mwekheni seuta mkuu wa lumi na ya Muungu mwekheni Muungu.”

22 Wekusikiavyo ivyo nee wahondomaa, wakambada wakaita.

Yesu auzwa mbui ya uyuyuko
Maliko 12:18-27; Luka 20:27-40

23 Msi uwouwo wamwe wa Masadukayo wagombekao wekufao khawayuyuka vituhu wakamtimia Yesu.

24 Na kumwamba, “Mhinyi, Musa kagombeka mntu inga akategua na akauya na nyuma na khekubada mwana, yakundigwa nduguye amtegue uyo mvyee mwekufiiwa ni mgosi, ili ampatie wana.

25 Hanu hetu nee kuwa na wandugu mfungate. Wabosi kategua nee auya na nyuma na khekujaiwa mwana, akadoigwa ni nduguye uyo mvyee mwekufiiwa ni mgosi.

26 Vikagosoka ivyoivyo kwa ndugu wakaidi na wantatu, adi wose mfungate.

27 Bada ya ndugu ao wose kuuya na nyuma na yuda mvyee nae akauya na nyuma.

28 Wendaho ubue uwo msi wa uyuyuko wendaho wayuyuke mvyee uyo endaawe ni mkaza ndai wamwe wa wada wandugu mfungate? Kwaviya wose mfungate nee wamtegua.”

29 Yesu akawatambaisa, “Nywie mwaga kwaajii khammanya Maandiko ya Muungu wala udaho wa Muungu.

30 Kisingi wantu wendaho wayuyuke khawana wategulwe wala kutegua, iya wendawawe inga wandima wa uwanga kwa Muungu.

31 Iya kwa ida mbui ya wantu kuyuyuka tambe khamzati kusoma yada ekuwagombekayo Muungu?

32 ‘Miye ni Muungu wa Iblahimu na Muungu wa Isaka na Muungu wa Yakobo!’ Yee khie Muungu wa wekuuyao na nyuma, iya ni Muungu waugima.”

33 Yada mazumwezumwe ya wantu yekutegeezaho mahinyo yakwe wakahondomazwa muno.

Amli kuu
Maliko 12:28-34; Luka 10:25-28

34 Mafalisayo wekusikiaho kuwa
Yesu kawatwiiza Masadukayo, na
wakakintana hamwe.
35 Yumwe wa Mafalisayo ambae
amanya miko, akamuuza Yesu kwa
kumgeeza.
36 "Mhinyi mwe miko ni amli ihi
yekuwayo khuu?"
37 Yesu akamtambaisa, " 'Mkundise
Zumbe Muungu yako kwa moyo
wako wose na muye wako wose na
kwa akii zako zose.'
38 Inu nee amli khuu na ya bosi.
39 Yakaidi yaigana na inu,
'Mkundise mntu yoyose inga
wekundisavyo wee mwenye.'
40 Miko yose ya Musa na mahiny-
izo ya Waoni zizengwa na amli izi
mbii."

Mbui ya Klistu mwohozi
Maliko 12:35-37; Luka 20:41-44

41 Kisingi Mafalisayo wekukin-
tanaho hamwe, Yesu akawauza.
42 "Nywie mwaona viivihi kuusu
klistu mwohozi? Yee ni mwana wa
ndai?"
Wakamtambaisa, "Yee ni mwana
ya Daudi."
43 Yesu akawauza, "Yadahika vi-
ivihi Daudi akaongweewa na Muye
wa Muungu amwetange Klistu ni
'Zumbe?' Kwaviya kagombeka,
44 'Zumbe kamwamba Zumbe yangu,
Ekaa he mkono wangu wa ku-
ume
Adi nendaho niwavote wamasa
wako.'
45 Akawa Daudi amwetanga Klistu
'Zumbe', yadahika viivihi Daudi
kuwa mwanawe?"
46 Khahana mntu yoyose mweku-
daha kumtambaisa Yesu mbui iyo,
na kuvokea msi uwo khahana
mwekudaha kugeeza kumuuza
vituhu dodose.

23

Yesu awaakia wahinyi wa Miko na Mafalisayo
Maliko 12:38-39; Luka 11:43,46; 20:45-46

1 Naho Yesu akawamba wada
wantu wangi na wangi wekuwao
aho, hamwe na wahina,
2 "Wahinyi wa Miko na Mafalisayo
nee wekwekhigwao udaho waku-
sosoa miko ya Musa.
3 Ivyo tozani na mtongee do-
dose wendado wawagombekee. Iya
mwesekutongea yada wayagosoayo,
kwaviya wowo khawayatongea yada
wayahinyayo.
4 Wadoa maafuushi yazamayo na
kuwabadika wantu mwe mawega,
akini wowo wenye khawakunda
kuidon'ta hata kwa chaa wadahe
kuyenua.
5 Wao wagosoacho mbui zao zose
ili kwakweonyesha he meso ya
wantu. Kwaviya wavaa kwenye
vyeni vyao na mwe mikono yao ntii
khuu za babu ambavyo viandikwa
miko ya Musa, na kuomeea mafundo
mwe magwanda yao.
6 Wakunda kwekaa phasi za ku-
tunywa mwe ntafuno na vigoda vya
kutunywa mwe Nyumba za kukinta-
nia Wayahudi.
7 Wakunda kuuguswa kwa kutun-
ywa gwiiyo na nakwetangwa na
wantu. 'Mhinyi.'
8 Iya nywie wantu wasekuwetanga
'Mhinyi.' Kwaviya mhinyi yenu ni
yumwedu, na nywie wose ni ndugu.
9 Nahodu mwesekumwetanga
mntu yoyose 'Tate' hanu mwe inusi
kwaviya Tate yenu ni yumwedu,
mweuko uwanga kwa Muungu.
10 Naho mwesekwetangwa 'Wag-
ookezi,' Kwaviya mgookezi yenu ni
yumwedu nee Klistu.
11 Na mntu yoyose ambae akunda
kuwa mgookezi, akundigwa awe
awagosoeya ndima wenziwe.
12 Na mntu yoyose egosoaye
kuwa mkuu Muungu enda amtende
mdodo na yoyose etendae mdodo
Muungu enda amtende mkuu.

Yesu awawakia wahokho
Maliko 12:40; Luka 11:39-42,44,52; 20:47

13 "Mmbwii yenu, wahinyi wa
miko na Mafalisayo mwekuwao wa-
hokho! Uvi muuvugaa wa Useuta
wa Muungu hemeso ya wantu. Ny-
wie wenye khamwengia umo, naho

khamuwabada watuhu wakundao
kwengia wengie.
14 Mmbwii yenu wahinyi wa miko
na Mafalisayo nywie wahokho!
Mwada khande mwe nyumba za
wavyee wekufiwao ni wagosi, nywie
mwetenda kuwa ni wedi mwavika
kisingi kileacho. Kwaajii iyo
mwenda mwekhigwe sugusa khai.
15 "Mmbwii yenu, wahinyi wa
miko na Mafalisayo, wahokho!
Mwatamba mwe mazimshindo na
mwesanga khavu ili mmuohoe mntu
esae kuwa Myahudi awe Myahudi
mkabinda awatongea nywie, iya
mkabinda kumpata mwamgosoa
awe mntu akundigwae kuita mwe
si ya moto wesao kukomeka inga
nywie wenye.
16 "Mmbwii yenu, wagookezi
matuntu! Nywie mwahinya, 'mntu
akaaha kwa Nyumba ya Muungu
khio kintu, iya akaaha kwa zahabu
yekuwayo mwe Nyumba ya Muungu
kuaha kwakwe kwenda kumtoze.'
17 Nywie matuntu wahezi! Kihi
ambacho ni cha mana muno, ni za-
habu hambu Nyumba ya Muungu
yekugosoayo iyo zahabu iwe ya
Muungu!
18 Naho mwahinya mntu akaaha
kwa ingo da kulaviya malavyo
khio kintu, iya akaaha kwa funge
ikuikwayo uwanga ya ingo, kuaha
kwakwe uko kwamtoza.
19 Nywie matuntu kweikwei! Ni
kihi chekuwacho kikuu muno. Ni
funge hambu ingo ambado dagosoa
iyo funge iwe ya Muungu.
20 Kwaiyo mntu aahae kwa ingo
da kulaviya malavyo, kuaha kwa
ido ingo na vintu vyose vyekuwavyo
uwanga yakwe.
21 Na aahae kwa Nyumba ya
Muungu, kaaha kwa iyo Nyumba
ya Muungu na yuda ekaae ndani
yakwe.
22 Na aahae kwa uwanga kwa
uwanga kwa Muungu, aaha kwa
kigoda cha kiseuta cha Muungu na
kwa uyo ekaae uwanga yakwe.
23 "Mmbwii yao, wahinyi wa miko
na Mafalisayo, wahokho! Mwawa-
toza wantu zaka ya mani ya halufu
ntana, na binzali, na bwache, na
uku mwabada mbui za miagiiyo inga
viya haki na mbazi na uzumizi. Aya
nee asa mkundigwayo kuyagosoa na
mwesekujaa yada matuhu.
24 Wagookezi matuntu! Mwalavya
nisi mwe vyakudomeea, akini
mwakhia ngamia!
25 "Mmbwii yenu Wahinyi wa Miko
na Mafalisayo wahokho! Mwa-
sunta kikombe na kalai kwa chon-
goi, iya ndani mwabada kumema
vintu mwe kupatavyo kwa kuwa-
hoka wantu na uchoyo.
26 Nywie Mafalisayo matuntu!
Vokani kusunta kikombe ndani, na
chongoi chendakiwe kisuntika.
27 "Mmbwii yao wahinyi wa
miko na Mafalisayo nyie wahokho!
Mwaigana na mambia yekusiswayo
nchokaa ambayo kwa chongoi
yakaulwa kuwa ni matana, akini
umo ndani yamema mavuha ya
vimba na kia namna ya usama.
28 Viyaviya kwa chongoi nywie
mwaonekana kuwa ni wantu wedi,
akini kwa ndani mmema uhokho na
kia namna ya ufyaimi.

Yesu awamba mafalisayo sugusa yao yezayo
Luka 11:47-51

29 "Mmbwii yenu wahinyi wa
miko na Mafalisayo, wahokho.
Mwayazengea mambia ya waoni na
mwayazengea na kuhamba mbia za
wantu wedi,
30 nywie mwagombeka, inga nee
tiwaaho kisingi cha wadaa wetu nee
khatokutongeana nao mwe ukomaji
wa waoni!"
31 Ivyo mwesemea wenye kuwa
nywie ni uvyaigwa wa wantu
wekukomao waoni
32 Aya iiganizeni ndima ida wadaa
wenu wekuivokayo.
33 Enywi uvyazi wa mdudu
mwenye sumu! Mwendamdahe
viivihi kuhepa sugusa ya si ya moto
wesao kukomeka misi yose kwesiho
kiisikizi?
34 Nee mana miye nawegaiiya
nyie waoni, wantu wenye akii na

wahinyi, mwenda muwakome na kuwagong'ondea he mhamba na wamwe wao, na watuhu mwendamuwatoe ngoda mwe nyumba za kukintania Wayahudi na kuwaguusa kwa kia mzi.
35 Ivyo lawama yose inda iwapate kwaajii ya phome yose ya wantu wedi wa Muungu yekwetiwayo uwanga ya inusi, kuvokea phome ya Abeli ambae khekuwa na hatia hadi ida ya Zakalia, mwana wa Balakia ambae mumkoma he Nyumba ya Muungu gatigati ya hantu hang'azi ha ingo.
36 Nawamba kwei, wantu wa kivyazi iki chendachekhigwe sugusa kwaajii ya mbui izi.

Yesu ekuwakundisavyo wantu wa Yelusalemu

Luka 13:34-35

37 "Nywie wantu wa Yelusalemu! Nywie wantu wa Yelusalemu! Uwakomae waoni wa Muungu na kuwatambikia maiwe wada wose wekuagiiwao aha hako. Maa nyingahi khigeeza kuwaika hamwe wana wako kwangu, inga via nguku awatamiiavyo wanawe asi ya mawawa yakwe, akini khamwekukunda.
38 Kauwa Muungu endaaibade Nyumba yenu yenda ibomolwe na kubadwa ukiwa.
39 Nakwamba, khuna unikauwe vituhu hadi kisingi wendaho ugombeke, 'Ajaiwe uyo ezae kwa zina da Zumbe.' "

24

Yesu atamwiiya kubanangwa kwa Nyumba ya Muungu

Maliko 13:1-2; Luka 21:5-6

1 Yesu akalawa he Nyumba ya Muungu, wahina wakwe wakamtimia na kumwonyesha mazengo ya Nyumba ya Muungu.
2 Yesu akawamba, "Ni sawa, mwadaha kuyakauwa aya yose! Kwei nawamba, khahana hata iwe dimwe dendado disigae uwanga ya iwe tuhu, kia iwe dendadibomolwe."

Suuba na usuumizi

Maliko 13:3-13; Luka 21:7-19

3 Yesu ekuwaho kekaa he muima wa Mizaituni, wahina wakwe wakamtimia Yesu ili wawe ikedu, wakamuuza, "Tambie, mbui izi zendazilawiiye ini, na ni ntangio ihi ya kweza kwako na ntangio ya kisikiizi cha inusi ni mbwai."
4 Yesu akawatambaisa, "Kuwani meso mntu asekuwatiiya.
5 Kwaviya wangi wendaweze na wendawatumiye zina dangu na kugombeka, 'Miye nee Klistu, nao wenda wawatiiye wangi.' "
6 Mwenda mtegeeze mbui za khondo na ufukufuku wa khondo kauweni mwesekuogoha, kwaviya aya yakundigwa yalawiiye, iya kia kisikiizi chenye khakizati.
7 Wantu wa si mwenga wenda watoane khondo na wantu wa si ntuhu, wantu wa useuta umwe wenda watoane khondo na wantu wa useuta mtuhu. Kwendakuwe na saa na mizingizo mwe hantu mbaimbai mwe inusi.
8 Yose ayo ni inga usungu wa bosi wa kwefungua mwana.
9 "Naho mwenda muemewe na wantu na kuwasuumiza na kukomwa. Wantu wa Si zose wenda wawakime kwaajii kunizumiia miye.
10 Naho wangi wenda wabade kuzumiia kwao na wendawahitukane na khawana wakundisane katu.
11 Wendawalawiiye waoni wangi wa uhokho, nao wenda wawatiiye wantu wangi.
12 Naho ukundiso wa wantu wangi wenda uhungue, kwaajii mavigaviga yenda yawe yamema.
13 Na yoyose endaeagooke mwe untintimavu adi kisikiizi, uyo nee endaeaoholwe.
14 Mbui Yedi ya useuta wa Muungu inda ibiikiwe mwe inusi yose, ili wantu wose waimanye nee kisikiizi chendahocheze.

Suuba khuu

Maliko 13:14-23; Luka 21:20-24

15 “Ivyo mwendaho muone mbui ya kutisa na dietado ubanasi, digooka he Nyumba ya Muungu inga ekugombekavyo muoni Danieli, ivyo kia asomaye na amanye mbui iyo.”

16 Aho, wada wekaao Uyahudi waguukie he miima.

17 Yoyose mwe uwanga ya taa da nyumba yakwe asekuseeya kudoa chochose kulawa mwe nyumba yakwe.

18 Ekuwae tanga asekuuya kaya kudoa gwanda dakwe.

19 Mmbwii yao wakina mmaa wekwenuao maifu na waokhesao misi iyo!

20 Ombezani Muungu kuguuka kwenu kusekuwa kisingi cha khusi hambu Msi wa Kuhumuiza.

21 Kwaviya kisingi icho chendakiwe na suuba khuu ambayo khaizati kulawiia kuvokea aho bosi wa inusi adi ivyeo, wala khakina kilawiiye vituhu.

22 Iya Muungu kahunguza misi izo, inga khekugosoa ivyo khahana mntu ambae nee kaoholwa, na Muungu kazihunguza kwaajii ya wantu wakwe ekuwasaguwao.

23 “Kisingi icho mntu yoyose akawamba, ‘Klistu, yuhanu!’ Hambu ‘Yuhada,’ msekuzumiiya.”

24 Kwaviya wendawalawiiye wantu wetangao Klistu akini khio, naho wendawalawiiye waoni wa uhokho. Wendawagosoe ntangio na vihii vikuu vya kudaha kuwaza, vikadahika hata wekusagulwao ni Muungu.

25 Kauwani! Khibindiiza kuwahaza kae kabla mbui izo khazizati kulawiia.

26 “Kwaiyo, mntu yoyose akawamba, ‘Klistu yuuko he nyika, msekuita.’ Hambu wakagombeka, ‘Klistu yuuko gati, msekuzumiiya.’

27 Kwaviya inga umbauwa umuikavyo kulawa awiyo da zua adi engiiyo da zua, nee ivyo vyendavyoviwe kweza kwakwe Mwana wa Mntu.

28 “Hada weiho mzoga, neaho wakintanaho tai.

Kweza kwakwe Mwana wa Mntu
Maliko 13:24-27; Luka 21:25-28

29 “Maa misi iyo za suuba zendaho zemboke, Muungu endaadihitue zuwa kuwa kiza na mweenge nayo khaina ilavye mng'ao na ntoondo zendazigwe kulawa uwanga, viyaviya endaazisingise nguvu za uwanga.

30 Aho wenda uoneke ntangio ya Mwana wa Mntu uwanga kwa Muungu na wantu wose mwe inusi wenda watoe bwaimbo, wenda wamwone Mwana wa Mntu akeza uwanga ya maangwi ya uwanga kwa Muungu kwa udaho na ukuu mwingi.

31 Nae endaawaagiiye wandima wa uwanga kwa Muungu uku watoa gunda divumado muno, nao wendawawaike hamwe wekusagulwao ni Muungu kulawa phande zose nne za inusi, kulawa kisikizi iki cha inusi adi kisikizi kituhu cha inusu.

Kwehinya kulawa kwa mti wetangwao mtini
Maliko 13:28-31; Luka 21:29-33

32 “Mwehinye kulawa kwa mti wa mkuyu, muonaho matambi yakwe yamema mani, mwamanya kisingi cha fua kibua.

33 Ivyoivyo, mwonaho mbui izo zikagosoka mmanye kuwa Seuta yuhehi muno.

34 Nawamba kwei, wantu wa kivyazi iki khauna wemboke kabla ya mbui izo khazizati kulawiiya.

35 Uwanga kwa Muungu na inusi zendazemboke, iya mbui zangu khazina zemboke katu.

Khahana amanyae msi wala saa
Maliko 13:32-37; Luka 17:32-37; Luka 17:26-30,34-36

36 “Kwa mbui ya msi uda na saa ida khahana amanyae, ata wandima wa uwanga kwa Muungu wala Mwana, iya Tate ikedu nee amanyae msi uwo.

37 Inga yekuwavyo kisingi cha Nuhu, nee vyendavyoviwe kweza kwakwe Mwana wa Mntu.

38 Kwaviya kisingi icho, kabla ya mazi mangi kuigubika inusi,

wantu neewawa wakada na ku-
domea, wakategua na kutegulwa,
hadi Nuhu ekwengiaho mwe ida Sa-
fina.
39 Khawokumanya kuna mbwai
hadi yada mazi mangi yekulawi-
iyaho, kuwakumba wose. Nee ven-
davyoviwe kisingi Mwana wa Mntu
endahoeze.
40 Kisingi icho wantu waidi wen-
dawawe tanga yumwe endaadoigwe
na mtuhu endaabadwe.
41 Wavyee waidi wendawawe
wakabunduga khande, yumwe en-
daadoigwe na mtuhu endaabadwe.
42 Ekauweni, kwaviya kham-
manya msi endahoeze Zumbe yenu.
43 Iya mmanye mbui inu, inga
mwenye nyumba ati nee ka-
manya msi mbavi endahoabue, nee
akacheeza, wala khekuwa aibadie
nyumba yakwe itulwe.
44 Viyaviya nanywi mwekae meso,
kwaviya Mwana wa Mntu endaeze
saa mwesayokuikauwiya.

Mndima mkwei na mwesekuwa mkwei
Luka 12:41-48

45 "Nindai mndima mkwei na
mwenye akii, ambae zumbe yakwe
endaamwiike agookee weziwe
na awekhe khande kwa kisingi
chakwe?
46 Yendaiwe vyedi mndima uyo
ambae zumbe yakwe endahoeze en-
daambwiiye agosoa ivyo.
47 Nawamba kwei, endaamwiike
mndima uyo agookee vintu vyakwe
vyose.
48 Inga mndima ni mfyaimi
akegombekea mwe moyo, 'Zumbe
yangu endaacheewe kuuya,'
49 nae akavoka kuwatoa wandima
weziwe, na kuvoka kuda na ku-
domea hamwe na wakozi,
50 zumbe yakwe mndima uyo
endaeze msi ambao mndima
khamkauwiiya na saa ida ambayo
khaimanya.
51 Endaamsuumize vifyaimi na
kumwiika hamwe na wahokho. Uko
kwendakuwe na ndio na kuuma
meno kwa usungu.

25

Msimo wa wandee kumi dimwe

1 "Useuta wa Muungu wen-
dauigane na wandee kumi dimwe
wekudoao taa zao, na wakaita
kumhokea zumbe wa ndoza."
2 Washano nee niwahezi na
washano wawa wenye akii.
3 Wada wahezi wadoa taa zao, iya
khawekudoa mavuta ya kuomeea,
4 Iya wada wenye akii wadoa taa
zao na mavuta ya kuomeea mwe
nchupa zao.
5 Kwaviya mteguzi kacheewa
kweza, wada wandee wose
wakasikha na wakagona.
6 "Kio kikuu kukawa na vuzo,
'Homgwiiyo, homgwiiyo! Mteguzi
eza, hitani mkamhokee.'
7 Aho wada wandee wose wak-
enuka wakaziika vitana taa zao.
8 Wada wahezi wakawamba wada
wenye akii, 'Tipangieni mavuta
kwaviya taa zetu zafa.'
9 Akini wada wenye akii
wakawamba, 'Khayanayatitoshe ny-
wie na swiswi! Ni ebae mwiite kwa
watagao mavuta mkague wenye!'
10 Aho wada wandee wahezi,
wakaita kugua mavuta. Uku nyuma
mteguzi akabua, na wada wekuwao
watayali wakengia hamwe nae
mwe nyumba ya wiya, na uvi
ukavugalwa.
11 "Yekwembokaho ayo wada
wandee watuhu wakeza, na kwe-
tanga. 'Zumbe, Zumbe, tivuguiye
uvi!'
12 Akini yee akawatambaisa,
'Nawamba kwei,' khiwamanya ny-
wie."
13 Ahoaho Yesu akawamba,
"Ekauweni, kwaviya khammanya
msi wala saa.

Msimo wa wandima watatu
Luka 19:11-27

14 "Naho Useuta wa Muungu
inga mntu yumwe mwe kukunda
kutamba, akawetanga wandima
wakwe, akawekha vintu vyakwe.
15 Akamwekha kadii ya udaho wa
kia yumwe, yumwe vifuko vya hea

vishano na mtuhu vifuko vya hea vi-
idi na mtuhu kifuko cha hea kimwe,
na ahoaho akatamba.
16 Yuda mwe kwekhigwa vifuko
vya hea vishano akazigosoeya bi-
ashaa zikavyaa vifuko vya hea vis-
hano ntuhu.
17 Viavia yuda mwe kwekhigwa
vifuko vya hea viidi nazo zikavyaa
vifuko vya hea vituhu.
18 Iya yuda mwe kwekhigwa ki-
fuko cha hea kimwe, yee akaita aka-
fuka tubwi na kuifukia kia kifuko
cha hea ya zumbe yakwe.
19 “Yekwembokaho kisingi kileha-
cho, yuda zumbe wa wada wandima
akauya, na kugosoa ntaazia nao.
20 Yuda mndima mwe kwekhigwa
vifuko vishano vya hea akeza
uku kaeta vifuko vishano vya hea
zekuongezekazo. Akagombeka.
‘Zumbe kunekha vifuko vishano
vya hea, kauwa kiongeza mituhu
mishano.’
21 Zumbe wakwe akamwamba,
‘Vyedi mndima yedi, nee kuwa yedi
kwa vintu vicheche, ninda nikuike
uwe mgookezi kwa vintu vingi. Soo
ushiiki nyemi ya zumbe yako!’
22 Yuda mwekwekhigwa vifuko vi-
idi vya hea mbii nae akeza. Ak-
agombeka, ‘Zumbe kunekha vifuko
viidi vya heya mbii. Kauwa kieta
vifuko vituhu viidi.’
23 Zumbe yakwe akamtambaisa,
‘Kutenda vyedi muno mndima yedi
na kuwa mzumiiwa mwe mbui
ndodo, nendanikuike kuwa yedi
kwa vintu vingi. Soo ushiiki mwe
nyemi ya zumbe yako!’
24 Naho yuda mndima mwek-
wekhigwa kifuko kimwe cha heya
akeza na kugombeka, ‘Zumbe, na-
manya kuwa wee ni mntu utogae,
wabonda kwesiho kuhanda na kuk-
isanya kwesiho kwetiya mbeyu.
25 Khikuogoha kwaza kifiko chako
cha hea, na khiifisa kifuko kimwe
cha heya yako mwe sanga. Doa
kifuko kimwe cha heya yako.’
26 Zumbe yakwe akamwamba,
‘Wee ni mndima mfyaimi na mbwa!
Kumanya kuwa, miye nabonda
hantu ambaho nchekuhanda, nadoa
hantu ambaho nchekwetiya mbeyu.
27 Kukundingwa kuika kifuko
cha hea kwa walavyao nyongeza,
na miye mwe kifuko changu nee
khipata nyongeza.
28 Haya mhokeni icho kifuko cha
hea mkamwekhe yuda mwenye vi-
fuko kumi.
29 Kwaviya mwena endaekhigwe
na ngeeko. Na yuda mwesena hata
kia enacho endaahokwe.
30 Mtambikeni uyu mndima
mfyaimi chongoi mwe kiza! Uko
kundakuwe na ndio na kuuma meno
kwa usungu.’

Kuamwiiwa kwa kisikiizi

31 “Mwana wa Mntu endahoeze
na ukuu wakwe na wandima wa
Muungu wakawa hamwe nae, aho
endaekae mwe kigoda chakwe cha
Useuta na ukuu.
32 Wantu wa si zose wendawak-
intane hemeso yakwe, nae enda
awaike wantu inga via mwiisi
awaikavyo ngoto hantu hakwe na
mbuzi hantu hakwe.
33 Aho endaawaiike ngoto phande
ya kuume na mbuzi phande ya ku-
moso.
34 Naho Seuta endaawambe wada
wa phande ya kuume, ‘Sooni ny-
wie mwekujaiwao na Tate yangu,
hokeani Useuta mwekuikiwao kae
kuvokea kugosolwa kwa inusi.
35 Kwaviya nekhiwa na saa,
mkanekha khande, na nekhiwa na
khiu mkanidomeza na nekhiwa
mgeni mkanihokea,
36 nekhiwa mwazi mkanivika
magwanda na nekhiwa mtamu
mkeza kunikauwa na nekhiwa mwe
kifungoni mkeza kunivuiiya.’
37 Aho awo wantu wedi wenda
wamtambaise na kumwamba,
‘Zumbe ni ini, tekukuonaho una saa
tikakwekha khande hambu ukawa
na khiu tikakudomeza mazi?
38 Ni ini tekukuonaho umgeni na
swie tikakuhokea na tekukuonaho
umwazi tikakuvika magwanda?
39 Na ni ini tikuona ukawa
mtamu tikeza kukukauwa hambu
wekuwaho mwe kifungo tikeza
kukuvuiiya.’

40 Nae Seuta endaawatam-
baise, ‘Kwei nawamba, chochose
mwekuwagosweado wamwe wa
awa wandugu zangu mnigosweeya
miye!’

41 “Ahoaho endaawambe wada
wekuwao phande yakwe ya kumoso,
haukeni aha hangu, nywie mwe
kubadiwao lazi, hitani mwe moto
wa misi zose kwesaho kukomeka na
wekuikwao kae kwaajii ya ibiisi na
wandima wakwe!
42 Kwaviya nekhiwa na saa
khamwekunekha khande na
nekhiwa na khiu khamweku-
nidomeza mazi;
43 Nekhiwa mgeni nywie khamweku-
nihokea, na nekhiwa mwazi
khamwekunivika magwanda na
nekhiwa mtamu khamwekweza
kunikauwa, na nekhiwa mwe khiwa
mwe kifungo khamwekweza kuni-
vuiiya.”
44 Wowo wenda wamtambaise,
“Zumbe, ni ini, tekukuonaho una
saa na khiu, hambu ukawa mgeni
na umwazi, na ukawa mtamu, na
ukawa mwe kifungo, khatikweza
kukuambiza?”
45 Nae endaawatambaise, “Nawamba
kwei kiya mwekuemeavyo kumwambi-
iza yumwe wa wadodo awa mwe-
mea kuniambiiza miye.”
46 “Awa wendawaite kwe usuumizi
wa misi zose zesazo kuwa na kisi-
ikizi, na wada wantu wedi wenda
waite kwe ugima wa misi zose ze-
sazo kuwa na kisiikizi.”

26

Nteganyi za kumkoma Yesu
Maliko 14:1-2; Luka 22:1-2; Yohana 11:45-53

1 Yesu ekubindaho kuwahinya ayo
yose, akawamba wahina wakwe,
2 “Mwamanya kuwa bada ya
misi miidi indaiwe ni sikukhuu
ya Pasaka, na Mwana wa Mntu
endaalavigwe ili agong'ondewe mwe
mhamba.”
3 Naho wagookezi wa waviki
wakakintana hamwe kwe ukumbi
wa Mviki Mkuu zina dake Kayafa.
4 Wakagosoa nteganyi wendavyo
wamgwiiye kwa sii kwa unyanyi na
kumkoma.
5 Iya wakamba, “Isekuwa kisingi
cha sikukhuu ama khivyo kunda ku-
lawiiye khumbizi kwa wantu.”

Yesu etiiwa mavuta uko Besania
Maliko 14:3-9; Yohana 12:1-8

6 Yesu ekuwaho Besania kaya kwa
Simoni, mwekuwa na utamu wa
nyoka.
7 Mvyee yumwe mwekuwa na
nchupa ya iwe yetangwayo alibasta
yenye mavuta yanukhiayo vitana
ya yombe khuu, akamtimia hada
Yesu ekwekaaho ada khande, na
akamwetiiya ayo mavuta mwe mtwi.
8 Wahina wakwe wekuonaho
ayo wakakimwa na kugombeka,
“Kwambwai taza hea ivi!
9 Mavuta aya nee yatagwa kwa
yombe khuu, na hea izo wekhigwe
wakiwa.”
10 Yesu akamanya mamakhanyi
zao, akawamba, “Kwambwai
mwampisha uyu mvyee? Yee
kanigosoeya mbui yedi.
11 Wakiwa mnao misi yose, iya
miye khamna muwe nami misi yose.
12 Mvyee uyu kanitiiya mavuta ili
niwe tayali kwa maziko yangu.
13 Nawambeni kwei, hohose mwei-
nusi ambaho Mbui Yedi yendaibi-
ikiwe, kintu iki ekugosoacho mvyee
uyu chendakitamwiiwe kwa khum-
buso yakwe.”

Yuda Isikaliote amhituka Yesu
Maliko 14:10-11; Luka 22:3-6

14 Naho Yuda Isikaliote, yumwe wa
wada wahina kumi dimwe na waidi,
akaita kwa wagookezi wa waviki,
15 akawamba, “Mwendamnekhe
mbwahi nendahonimhituke Yesu
kwenu?” Wakamtaazia ntii makumi
matatu ya madini ya feza.
16 Kuvokea kisingi icho Yuda
Isikaliote akaondeza phasi ya
kumhituka Yesu.

Yesu ada khande ya Pasaka hamwe na wahina wakwe
Maliko 14:12-21; Luka 22:7-23; Yohana 13:21-30

17 Msi wa bosi ya sikukhuu
ya mabumunda yesayo kugewa
hamila, wahina wakaita kwa Yesu na
kumuuza, "Wakunda tikuikie kuhi
khande ya Pasaka?"
18 Yee akawatambaisa, "Hitani
mwe mzi kwa mntu yumwe, na
mmwambe, 'Mhinyi amba kisingi
changu kibua, mwe nyumba yako
nakunda niide khande ya Pasaka
hamwe na wahina wangu.' "
19 Wahina wakatenda inga Yesu
ekuwaagiiavyo, wakaandaa khande
ya Pasaka.
20 Yekubuaho guoni, akekaa asi
hamwe na wahina wakwe kumi
dimwe na waidi.
21 Wekuwaho wakada, Yesu
akawamba, "Nawambeni kwei,
yumwe yenu endaanihituke."
22 Wahina wakaungumia muno,
wakavoka kuuza yumweyumwe, "Ni
miye Zumbe?"
23 Yesu akawatambaisa, "Agintae
bumunda hamwe na miye mwe wiga
nee endae anihituke.
24 Mwana wa Mntu aita zakwe
inga Maandiko yagombekavyo, iya
mmbwii yakwe mntu yuda amhi-
tukae Mwana wa Mntu! Neeiwa
ebae kwa mntu uyo inga kheku-
vyaigwa."
25 Yuda Isikaliote ambae nee mwe
kumhituka akamuuza, "Mhinyi! Ivi
ni miye?" Yesu akamtambaisa, "Eehe
weye mwenye kugombeka".

Khande ya Zumbe
Maliko 14:22-26; Luka 22:14-20; 1 Wakolinto 11:23-25

26 Wekuwaho wakada, Yesu
akadoa bumunda akamtogoa
Muungu, akadibendua akawekha
wahina wakwe akamba, "Doani mde
unu nee mwii wangu."
27 Akakidoa kikombe cha divai
akamtogoa Muungu akawekha
akamba, domeani wose,
28 "Inu nee phome yangu iyonye-
shayo Agane dangu ni dakwei,
phome yetiwayo kwaajii ya wantu
wangi kwa kuwausia mavigaviga.
29 Nawamba, khina nidomee vi-
tuhu divai ya mzabibu adi msi uda
nendaho nidomee mphya hamwe
na nywinywi mwe Useuta wa Tate
yangu."
30 Wekubindaho kutoa wiya,
wakahauka wakaita mwe muima wa
mizeituni.

Yesu amba pwii Petulo endavyoamuemee
Maliko 14:27-31; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38

31 Aho Yesu akagombeka, "Kio
cha ivyeo nywie wose mwen-
damniguuke kwaviya Maandiko
yagombeka, 'Muungu endaamtoe
mwiisi na tintimo da ngoto denda-
diangadike.'
32 Iya bada ya miye kuyuyuka nen-
daniwaongwee uko Galilaya."
33 Petulo akamwamba Yesu,
"Wose wakakubada miye katu khi-
nanikubade."
34 Yesu akamwamba Petulo, "Kwei
nakwamba, kio iki zogoo khadizati
kukema wendauniemee maa ntatu."
35 Petulo akamwamba, "Hata
nikakudigwa niuye na nyuma
hamwe nawe khinanikubade
katu." Wada wahina watuhu wose
wakatamwiiya viyaviya.

Yesu avika uko Getisemane
Maliko 14:32-42; Luka 22:39-46

36 Yesu akaita hamwe na wahina
wakwe adi hantu ekwetangwaho Ge-
tisemani akawamba, "Ekaeni hanu,
miye naita kuvika."
37 Akamdoa Petulo hamwe na
wada wana waidi wa Zebedayo, aka-
voka kuwa na usungu na uku aona
kiyangayanga,
38 aho akawamba, "Nina usungu
muno mwe moyo ata nihehi na
kuuya na nyuma, ekaeni hanu na
msekugona na muwe hamwe na
miye."
39 Aho akaita mbee kidogo ak-
agonea ifu, akavika akamba, "Tate
yangu, usekutenda nengie mwe ma-
suumizo yezayo isasa, khio inga
nikundavyo miye iya inga ukun-
davyo wee."
40 Akawatimia wada wahina
akawabwiia wagona, neamuuza
Petulo, "Yaani khamwekudaha

kucheeza hamwe na miye hata saa dimwe?
41 Msekugona iya vikani msekweza kwengia mwe mageezo. Kwaviya muye wakunda akini mwii unyong'onyea."
42 Akaita vituhu maa ya kaidi akavika, "Eee Tate yangu, ikawa khaidahika kuyembokea maasumizo haya makuu, naho ugosoe ukundavyo wee."
43 Akawatimia vituhu akawabwiiya wagona, kwaviya nee watozwa muno na usisiza.
44 Aho akawabada, akaita vituhu kuvika maa ya ntatu kwa mbui idaida.
45 Naho akawaitiya wada wahina, akawamba, "Mke mgonie na kuhumwiza? Kauwani, saa ibua na Mwana wa Mntu endaalavigwe kwa wantu wenye mavigaviga.
46 Enukani, titeni! Kauwani, eza yuda endaeanihituke."

Yesu agwiwa

Maliko 14:43-50; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12

47 Ekuwaho ake kugombeka, Yuda Isikaliote yumwe wa wada wahina kumi dimwe na waidi akabua, uku katongeana na zumwezumwe kuu da wantu wenye malungu na mapaange wekuwao waagiiwa na wagookezi wa waviki na wagookezi wa Wayahudi.
48 Yuda Isikaliote mwe kukunda kumhituka Yesu akawekha awo wantu ntangio, "Mntu uyo nendae nimuuguse kwa kumuumbatia uyo mgwiyeni."
49 Yuda Isikaliote akamtimia Yesu hehi akamuugusa, "Mhinyi nakuugusa!" Nee amuumbatia.
50 Yesu akamwamba, "Mbuyangu gosoa wekwezeado." Aho wada wantu wakamtimia nee wamfuntia na kumgwiiya Yesu.
51 Yumwe wa wada wekuwao hamwe na Yesu akasomoa tuni dakwe khuu, akamsenga gutwi mtumwa wa mviki mkuu.
52 Yesu akamwamba, "Vuza tuni dako mwe kisafuo, kwaviya yoyose atumiae tuni kwa kukoma wantu, endaauye na nyuma kwa tuni.
53 Ivi tambe khammanya kuwa nadaha kumwombeza uwambiizi Tate yangu akanietea mazumwezumwe kumi dimwe na mbii ya wandima wakwe wa Muungu?
54 Iya nikagosoa ivyo Maandiko ya Muungu yendayaiganie viivihi?"
55 Kisingi ichoicho Yesu akadigombeka ido zumwezumwe da wantu, "Ivi mweza kunigwiiya kwa mapaange na malungu inga miye nibagaa? Kia msi nekhiwa he Nyumba ya Muungu nikahinya, na khamwekunigwiiya!
56 Iya aya yose yagosoka ili Maandiko wekuandikayo waoni yaiganie." Nee wahina wose wakambada na kumguuka.

Yesu hemeso ya Mkonga

Maliko 14:53-65; Luka 22:54-55,63-71; Yohana 18:13-14,19-24

57 Wada wantu wekumgwiiyao Yesu wakamwegaa he nyumba ya mviki mkuu ekwetangwae Kayafa, wekukintanikaho wahinyi wa miko na wagookezi wa Wayahudi.
58 Petulo akamtongea kwa hae adi kwe ukumbi da mviki mkuu, akengia mwe buha da ida nyumba hamwe na wagoji adahe kukauwa mbui zendavyozilawiiye.
59 Wagookezi wa mkonga na waviki wakuu wakaondeza uvuhuzi wa uhokho wadahe kumkoea masa Yesu ili wamkome.
60 Iya khawekupata uvuhuzi wowose, etiho nee weza wavuhuzi wangi wa uhokho. Kisikiizi wakeza wavuhuzi waidi,
61 wakamba, "Mntu uyu kagombeka, 'Nadaha kuituwa Nyumba ya Muungu na kuizenga kwa misi mitatu.' "
62 Mviki mkuu akagooka na kumuuza Yesu, "Wee khuna chakutambaisa kwa aya wagombekayo wantu awa?"
63 Iya Yesu yee khekuandua dodose. Mviki mkuu akamwamba, "Nakuahiza kwa Muungu wa ugima,

tambe ati wee nee Klistu, Mwana wa Muungu!”

64 Yesu akamtambaisa, “Inga wekugombekavyo miye nee uyo. Iya nawamba, kuvokea isasa mwendammuone Mwana wa Mntu kekaa phande ya kuume ya yuda mwenye udaho, akeza uwanga ya mazunde ya uwanga kwa Muungu.”

65 Aho mviki mkuu akatatua gwanda dakwe akamba, “Kambea Muungu takunda wavuhuzi wani vituhu? Nywie wenye mtegeeza ekumbeavyo Muungu.

66 Nywie mwaona viivihi?”

Wowo wakamtambaisa, “Akundigwa auye na nyuma!”

67 Ahoaho wakamswiiya ovu mwe cheni na watuhu wakamtoa ngumi na watuhu vibao,

68 wakamwamba, ati wee nee klistu “Otea! Ni ndai mwekukutoa!”

Petulo amuemea Yesu

Maliko 14:66-72; Luka 22:56-62; Yohana 18:15-18,25-27

69 Kisingi Petulo nekekaa chongoi he buha. Mndima yumwe wa kivyee wa Mviki Mkuu akamwezea na kumwamba, “Wee namba ne uhamwe na Yesu wa Galilaya.”

70 Petulo akaemea hemeso ya wose akamba, “Khimanya wagombeka mbwai.”

71 Ekuwaho akalawa he uvi, mndima mtuhu wa kivyee ekumwonaho, akawamba wada wekuwao hada, “Mntu uyu nekawa na Yesu wa Nazaleti.”

72 Petulo akaemea vituhu kwa kuaha, “Khimmanya mntu uyo.”

73 Kisingi kidogo, wantu wekuwao hada wakambasa Petulo na kumwamba, “Ata wee, ni yumwe yao, kwaviya ata viya ugombekavyo kwakumanyisa.”

74 Aho Petulo akavoka kweswiiya ute na kweahiza na kugombeka, “Khimmanya mntu uyo!” Ahoaho zogoo akakema,

75 aho Petulo akaikumbuka ida mbui ekwembigwayo ni Yesu, “Zogoo khadizati kukema wenda uniemee maa ntatu.” Aho akalawa chongoi na akavoka kuiya kwa usungu.

27

Yesu egalwa kwa Pilato

Maliko 15:1; Luka 23:1-2; Yohana 18:28-32

1 Kwekuchaho wagookezi wa Waviki wose na waongoezi wa Wayahudi wakakintana vituhu ili wagosoe nteganyi wadahe kumkoma Yesu.

2 Wakamzengeteza phingu na kumwegaa kwa Pilato, mwekuwa mgookezi wa Kilumi.

Kuuya na nyuma kwa Yuda Isikaliote

Ntendwa 1:18-19

3 Yuda Isikaliote mwekumhituka Yesu, ekuonaho Yesu kabindakae kuamuiwa, akamema usungu na akawavuzia wagookezi wa waviki wakuu zia ntii za makumi matatu ya madini ya feza.

4 Akawamba, “Khikoa masa kwa kumlavya mntu mwesekuwa na masa yoyose akomwe.”

Iya wowo wakamtambaisa, “Yatiambiiza mbwai swie? Ivyo umanye wee mwenye!”

5 Nee atambika zia ntii za madini ya feza he nyumba ya Muungu na kulawa chongoi na kuita kwetungika.

6 Waviki wakuu wakadoa zia ntii za madini za feza wakamba, “Khaifaa kuika hamwe madini aya ya feza na madini yalavigwayo mwe Nyumba ya Muungu kwaviya ntii izi za madini ya feza zilavigwa kwaajii ya kumkoma mntu.”

7 Wekubindaho kumamakhanya wakevana kugua mnda wa kiongo hawe hantu hauzisi ha wanyika.

8 Nee mana adi ivyeo mnda uwo wetangwa mnda wa phome.

9 Nee yaigania ida mbui yekwegombekwayo na Muoni Yelemia, kuwa, “Wakadoa ziya ntii za makumi matatu ya madini ya feza, yombe yekupangwayo na wantu wa Isilaeli,

10 wakaziguiya mnda wa kiongo,
inga Zumbe ekuniagiiavyo."

Yesu hemeso ya Pilato
Maliko 15:2-5; Luka 23:3-5; Yohana 18:33-38

11 Yesu ekuwaho kagooka hemeso
ya Pilato ekuwaye mgookezi wa Ki-
lumi, akamuuza, "Wee nee Seuta
wa Wayahudi?" Yesu akagombeka,
"Inga wekugombekavyo miye nee
uyo."
12 Iya wagookezi wa waviki
na wadaa wekumwahiavyo masa
khekutambaisa mbui.
13 Ivyo Pilato akamuuza, "Ivi
khutegeeza mbui ambazo wazigombeka?"
14 Iya Yesu khekuandua ata mbui
mwenga, ata uyo mgookezi wa Ki-
lumi akahondomaa muno.

Yesu aamuiwa kukomwa
Maliko 15:6-15; Luka 23:13-25; Yohana 18:39; 19:16

15 Neiwa kawaida kisingi cha
sikukhuu ya Pasaka mgookezi wa Ki-
lumi awavugwiiya zumwezumwe da
wantu mfungwa yumwe wamkun-
dae.
16 Kisingi icho nekuwa na
mfungwa yumwe ekuwaye mntu
mfyaimi, zina dakwe Balaba.
17 Ivyo wantu wekukintanikaho
hamwe, Pilato akawauza, "Mwakunda
ni wavugwiiye yuhi gatigati ya awa
waidi, Balaba hambu Yesu etangwae
Klistu?"
18 Kagombeka ivyo, kwaviya ka-
manya wamueta kwakwe kwaajii ya
kinyuu.
19 Pilato ekuwaho kekaa mwe
kigoda chakwe cha kuamuiya,
mkaziwe akamwetea bauwa inu.
"Usekumgosoa kintu chochose mntu
uyu yedi, na kwaviya ivyeo khisu-
umizwa muno mwe sozi kwaajii
yakwe."
20 Iya waviki wakuu na wadaa
wakawanchochea dia zumwezumwe
da wantu wamwombeze Balaba
aekewe na Yesu akomwe.
21 Pilato akawauza, "Gatigati ya
awa waidi ni yuhi mumkundae ni-
wavugwiiye?" Wakatambaisa, "Bal-
aba!"
22 Pilato akawauza, "Isasa
mwaonda nimtende viivihi na Yesu
mwetangwae Klistu?"
Wose wakagombeka, "Agong'ondewe
he mhamba!"
23 Pilato akawauza, "Kwa mbwai?
Ni ufyaimi wani ekugosoao?"
Wowo wakaendeea kutoa mgutio,
"Agong'ondewe he mhamba!"
24 Pilato ekuonaho kuwa khadaha
kugosoa dodose na kwaviya
khumbizi zavoka kulawiiya, akadoa
mazi na akasunta mikono hemeso
ya dia zumwezumwe da wantu,
akamba, "Mie khimo mwe mbui ya
kumkoma mntu uyu, mbwii yenu
wenye."
25 Wantu wose wakamba, "Kwa
mbui inu tiigosoayo, Muungu na
atekhe sugusa swie hamwe na wana
wetu!"
26 Aho Pilato akawavuguiya Bal-
aba kulawa he kifungo, na ak-
agombeka Yesu atoigwe na ngoda
yekwegosolwayo na babu da ki-
boko, na akamlavya agong'ondewe
he mhamba.

Asikai wamhega Yesu
Maliko 15:16-20; Yohana 19:1-3

27 Wakamwegaa gati mwe nyumba
ya ugookezi, na maasikai wose
wakamzunguka.
28 Wakamhambua gwanda dakwe,
wakamhasika joho dekhundu.
29 Wakagosoa kintu inga khofia
seuta yekugosolwayo na miwa
wakamhasika mwe mtwi, wakamwi-
ikia ngoda mwe mkono wakwe
kuume. Wakakinta mavindi hemeso
yakwe, wakambea kwa kumwamba,
"Takuugusa Seuta wa Wayahudi!"
30 Wakamswiiya ovu, wakadoa ida
ngoda wekumwekhayo mwe mkono
wakwe na kumtoa nayo mwe mtwi
31 Wekubindaho kumgosoeya
ayo, wakamhambua dia gwanda
na kumhasika nguo zakwe, na
wakamwegaa kumgong'ondea mwe
mhamba.

Yesu agong'ondewa he mhamba
Maliko 15:21-32; Luka 23:26-43; Yohana 19:17-27

32 Wekuwaho wakaita kumng'ondea
he mhamba wakamuona mntu
yumwe zina dakwe Simoni,
mwenyezi wa Kilene. Aho asikai wa
Wakilumi wakamshuutiza kuudoa
mhamba wakwe Yesu.
33 Wekubuaho hantu hetangwaho
Goligota mana yakwe, hantu hafufu
da mtwi,
34 wakamwekha divai yekuhangany-
wayo na nyongo. Iya Yesu ekuion-
jaho akaemea kuidomea.
35 Wakamgong'ondea he mhamba,
naho nguo zakwe wakapangana
kwa kuzitoea kula
36 Wakekaa, wakawa wamuinda.
37 Uwanga ya mtwi wakwe
kwe mhamba nee kuikwa kibao
chekuandikwacho, “Uyu ni Yesu,
Zumbe wa Wayahudi.”
38 Viyaviya mabagaa waidi nee
wagong'ondewa kia yumwe na
mhamba wakwe, yumwe phande
ya kuume na mtuhu phande ya
kumoso.

39 Wantu wekuwao wakemboka
hehi na aho wakamdumua na
kusingisa mitwi yao kwa kumseka
na kugombeka,
40 “Wee kwevuna, wadaha kuitua
Nyumba ya Muungu na kuizenga
kwa misi mitatu! Inga wee ni
Mwana wa Muungu, eohoe mwenye
na usee mwenye kulawa aho he
mhamba!”

41 Viyaviya, wagookezi wa waviki
na wahinyi wa miko na waongoezi
wa Wayahudi wakamhega na ku-
gombeka.
42 “Kawaohoa watuhu, akini kweo-
hoa mwenye khadaha! Ati yee ni
Seuta wa wantu wa Isilaeli! Na
asee mwe mhamba, na swie tenda
timzumiiye!
43 Kamkauwiya Muungu, na isasa
Muungu amwoohoe inga amkunda,
kwaviya kagombeka, ‘Mie ni Mwana
wa Muungu.’ ”

44 Ata wada wahokaji weku-
gong'ondewao hamwe nae wakam-
dumua viyaviya.

Yesu auya na nyuma

Maliko 15:33-41; Luka 23:44-49; Yohana 19:28-30

45 Kuvokea saa mtandatu, musi adi
saa kenda, si yose nenikiza du.
46 Yekubuaho saa kenda Yesu
akaiya kwa mgutio mkuu, “Eloi,
Eloi, Lama sabakitani?” Yaani,
“Muungu yangu, Muungu yangu,
mbona kunibada?”
47 Iya wantu wada wekugookao
hada wekutegeezaho ivyo wak-
agombeka, “Amwetanga Elia.”
48 Yumwe awo akaguuka na
akadoa dodoki akadiginta mwe divai
yekusasayo, akaiika uwanga ya lasi,
na akamwekha adomee.
49 Watuhu wakagombeka, “Eka
tikauwe ati Elia endaeze kum-
woohoa.”
50 Naho Yesu akaiya vituhu kwa
mgutio mkuu na akauya na nyuma.
51 Ahoaho pazia da Nyumba ya
Muungu dikatatuka ntii mbii, ku-
lawa uwanga hadi asi, na inusi
ikazingiza na maiwe makuu yak-
abondekabondeka,
52 mambiya yakavuguka na wantu
wa Muungu wakayuyuswa.
53 Bada ya kuyuyuka kwakwe
Yesu, wakalawa mwe mambiya na
wakengia mzi wa Muungu na wantu
wangi wakawaona.
54 Yuda mkuu wa maasikai hamwe
na weziwe wekuwao wakamuinda
Yesu wekuonaho zingizo da inusi na
zia mbui zekulawiiazo wakaogoha
muno na wakagombeka kwei, “Mntu
uyu neekawa Mwana wa Muungu.”
55 Hantu aho newaaho wavyee
wangi wakamkauwa kwa hae. Awo
nee wada wekumtongeao Yesu ku-
lawa Galilaya wakamwambiiza.
56 Gatigati yao nee ni Maliamu
mntu wa Magidala na Maliamu
mami yao da Yakobo na Yusufu,
hamwe na mami yao wana wa Zebe-
dayo.

Uzisi wa Yesu

Maliko 15:42-47; Luka 23:50-56; Yohana 19:38-42

57 Yekubuaho guoni, akeza mntu
yumwe mwenye vintu vingi zina

dakwe Yusufu mwenyezi wa mzi wa Alimataya. Yee naye nekawa mhina wa Yesu,
58 akambasa Pilato akauombeza mwii wa Yesu. Aho Pilato akamba ekhigwe.
59 Yusufu akaudoa uda mwii akauzengeteza sanda yekung'aayo muno,
60 akauiika mwe mbia dihya ekudisongoado mwe iwe kuu, akadoa iwe kuu na kudiika he uvi, na akahauka zakwe.
61 Maliamu mntu wa Magidala na Maliamu yuda mtuhu, newekaa kukauwa mbia da Yesu.

Mbiya daindwa

62 Kioi yakwe, yaani Msi wa Kuhumwiiza, Waviki wakuu na Mafalisayo wakambasa Pilato,
63 wakamwamba, "Mkuu tikumbuka kuwa, 'Yuda mtiizi katigombeka, kisingi khazati kuuya na nyuma, bada misi mitatu nendaniyuyuke.'
64 Kwaiyo agiiya ido mbiya diindwe adi misi mitatu ili wahina wakwe wasekweza kumbawa, na kuwamba wantu kayuyuka. Uhokho hunu wa kisikiizi wendauwe wa ufyaimi muno kusima uda wa bosi."
65 Pilato akawamba. "Haya, mnao waindaji na waite mkadiinde mmanyavyo."
66 Ivyo wakaita na wagoji ili kudiinda dia mbia vitana, na wakaika alama mwe dia mbia na aho waika asikali wainde.

28

Kuyuyuka kwa Yesu

Maliko 16:1-10; Luka 24:1-12; Yohana 20:1-10

1 Wekwembokaho Msi wa Kuhumwiiza na yekubuwaho keo muno msi wa Jumapili. Maliamu mntu wa Magidala na yuda Maliamu mtuhu wakaita kudikauwa dia mbia.
2 Vuu puu, kukalawiiya zingizo kuu da inusi mndima wa Zumbe akaseeya kulawa uwanga kwa Muungu akaditongoosa dia iwe na akadekaiya.
3 Akoonekana inga umweko na nguo zakwe nezing'aa chwee.
4 Wagoji wa dia mbiya wakakama kwa ukeng'enta mkuu wakawa inga wekuuyao na nyuma.
5 Iya yuda mndima wa uwanga kwa Muungu akawamba wada wavyee, "Nyie mwesekuogoha! Namanya mwa mwondeza Yesu mwekugong'ondewa he mhamba.
6 Hanu khayuho kwaviya kayuyuka inga ekugombekavyo. Sooni mhakauwe hantu hekuwaho mwii wakwe ugonezwa.
7 Naho hitani kinyionyio mkawambe wahina wakwe kuwa kayuyuka na isasa awaongoeya kuita Galilaya, uko mwendamumwone. Aya miye khigombeka kae."
8 Awo wavyee wakahauka hada he mbiya uku wamema ukeng'enta na nyemi muno, wakaita uku waguuka wakawambe wahina wakwe mbui iyo.
9 Vuu puu, Yesu akakintana nawo akagombeka, "Mwaona vihi." Awo wavyee wakamtimia na kukinta mavindi hemeso yakwe wakatoza miundi yakwe wakavika.
10 Nee Yesu awamba, "Mwesekuogoha! Hitani mkawambe wandugu zangu waite Galilaya na uko wenda wanione."

Wagoji waita kugombeka yada wekuyaonayo

11 Kisingi wada wavyee wekuwaho wakaita zao siai, wamwe na wamwe wa asikai wekuwao wainda mbiya wakaita mwe mzi na kuwatamwiiziya wagookezi wa waviki kia kintu chekulawiiacho.
12 Awo wagookezi wa waviki kukintana hamwe na waongoezi wa Wayahudi na kugosoa nteganyi yao, na wakawekha wada asikai hea nyingi muno,
13 wakawamba, "Nywie mwenda mgombeke ivi, 'Wahina wakwe nee weza na kio, wakaudoa mwii wakwe kisingi swie nee tigona.'
14 Inga mbui izi zikambwiiya mgookezi Pilato swie tendatigombeke nae na nywie khamnampate tatizo dodose."

15 Wada wagoji wakazidoa zia hea
inga wekuhinywavyo. Mbui iyo
ikaambazika gatigati ya Wayahudi
hadi ivyeo.

Yesu awalawiiya wahina wakwe

Maliko 16:14-18; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23; Ntendwa 1:6-8

16 Wada wahina kumi dimwe na
mwenga wakaita Galilaya kwe uda
muima inga ekuwaagiiavyo Yesu.
17 Akini watuhu newawa
khawazumiiya kuwa kwei nee ni
Yesu.
18 Yesu akeza hehi na kuwamba,
“Nchekhigwa udaho wose wa uko
uwanga kwa Muungu na mwe inusi.
19 Hitani mkawagosoe wantu wa si
zose wawe wahina wangu, mkawa-
batiiza kwa zina da Tate na da
Mwana na Muye wa Muungu.
20 Wahinyeni kutoza miagiiyo
yangu nikuwekhayo. Na miye ni
hamwe na nywie misi yose, adi
kisingi cha kisikiizi.”

Mbui Yedi inga yekuandikwavyo ni Maliko

Uwongoezi

Mbui Yedi kulawana na Maliko ni mwenga aho ya vitabu vine mwe agane dihya, vigombekavyo ugima wa Yesu Klistu. Kiya yumwe aho etangwa mbui ntana ionyeshayo Mbui Zedi na zekuandikwazo bada ya ufe wa Yesu na Matayo, Maiko, Luka na Yohana.

Mbui Yedi kulawana na Maliko ni njihi muno kusima zose nne. Yagombekwa kuwa iyandikwa bada ya kuvyaigwa Yesu, wekusomao wangi wamba iyandikwa uko Lumi kwa kusudi da kukunda waklistu wa Kilumi uko. Maliko amanyika inga Yohana Maliko nekawa hamwe na muagiiwa Paolo na Balinaba, akini ntunyo yakwe iumizwa kisingi kabada ntambo yao ya kuambaza Mbui ya Muungu Ntendwa 13:13 badae Maliko akamanyika inga mmbuya wahehi wa Petulo 1 Petulo 5:13. Inga Maliko khekumwona Yesu akini wekusomao wazumiiya na nee wamba Maliko kaandika mbui nyingi mno za Petulo na ido ne vokeo da Mbui Yedi, kuigana na Maliko mwe Mbui ya Maliko amanya uhina wakwe kwa Yesu kisingi cha kisikizi.

Yeumondani

- Maliko ivokea mwe kitabu cha Maliko 1:1-13.
- Naho Maliko atiambiza mbui za Yesu kisingi ekuwaho Galilaya, Maliko 1:14 - 8:21.
- Naho ahadisia uwanga ya ntambo ya Yesu kuita Yelusalemu mwe Maliko 8:22 - 10:52.
- Maliko abindiza kwa kuandika kisingi Yesu uko Yelusalemu hamwe na ufe wakwe na kuyuyuka, Maliko 11:1 - 16:8.

Yohana Mbatiiza abiikia wantu

Matayo 3:1-12; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28

1 Inu ni Mbui Yedi ya Yesu Klistu, Mwana wa Muungu.
2 Ivoka inga yekuandikwavyo he kitabu cha muoni wa Muungu etangwaye Isaya,

"Muungu akagombeka, 'Namuagiiya mndima yangu
Akuongwee, endaye akugoswee sia yako.'
3 Mgutio wa mntu wetanga mwenyika 'Mgosoeyani Zumbe sia yakwe Nyooshani myemboko yakwe.' "

4 Yohana mbatiiza kalawiiya mwe
nyika, akawabiikia wantu na kuwabatiiza na kuwamba, "Waeke mavigaviga na Muungu endaawaekee mavigaviga yao."
5 Wantu wose kulawa si
ya Uyahudi na wada wa mzi wa Yelusalemu, wakambasa kumtegeeza Yohana na kubada mavigaviga yao, nee wabatizwa mwe zigizigi da mazi Yolodani.
6 Yohana kavaa gwanda dekugosolwado na mazoya ya mnyama mwetangwa ngamia, na mshipi wa babu mwe kigudi chakwe, naho khande yakwe ne nsige na woki.
7 Akawamba wantu, "Eza mntu kwe mgongo wangu mwenye udaho kusima miye. Naho miye khikundigwa ata kwenama na kuchopoa sigi za sabana zakwe.
8 Miye nabatiiza kwa mazi, akini yee endaawabatiize kwa Muye wa Muungu."

Kubatiizwa na kugeezwa kwa Yesu

Matayo 3:13; 4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13

9 Misi ida Yesu akatimia kulawa
Nazaleti mzi wa Galilaya, akabatizwa ni Yohana mwe zigizigi da mazi Yolodani.
10 Ahoaho ekulawaho mwe mazi,
Yesu akaona uwanga kwa Muungu kuvuguka na Muye wa Muungu ukaseeya inga suwa uwanga yakwe.
11 Mgutio ukategeezeka kulawa
uwanga kwa Muungu, "Uyu ne

mwanangu nimkundaye, nitamiwaye naye."
12 Ahoaho Muye wa Muungu ukamuongoeeya kuita he kiwawe.
13 Akekaa uko kwa misi makumi mane, akageezwa ni Ibiisi. Kekaa uko hamwe na wanyama wa mzituni, naho wandima wa uwanga wa Muungu wamuambiza.

Yesu awetanga walowa wane
Matayo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11

14 Yohana ekuikwaho mwe kifungo, Yesu akaita mwe si ya Galilaya, akabiikia Mbui Yedi ya Muungu.
15 Akagombeka, "Kisingi kibua, Useuta wa Muungu uhehi! Hitukani mzumiiye Mbui Yedi!"
16 Naho Yesu ekuwaho akemboka khandakhanda ya tondoo da mazi ya Galilaya, nee awaona wavuvi waidi, Simoni na nduguye Anduleya,
walowa samaki. 17 Yesu akawamba,
"Nitongeani miye, nendaniwatende muwaete wantu kwangu inga walowa waetavyo samaki."
18 Aho wakazibada nyavu zao wakamtongea.
19 Ekuitaho mbee kidodo nee awaona Yakobo na nduguye Yohana wana wa Zebedayo. Wowo pia newawa mwe ngaawa yao, naho ne wakagosoa nyavu zao.
20 Ahoaho Yesu akawetanga, wakambada tati yao Zebedayo mwe ngaawa hamwe na wandima wakwe na kumtongea Yesu.

Yesu amhonya mntu mwenye mazaiko
Luka 4:31-37

21 Yesu na wahina wakwe nee waita mzi wa Kapelinaumu. Msi wekwezao wa Kuhumwiiza, Yesu akengia mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi, nee avoka kuhinya wantu.
22 Wantu wose wekumtegeezaho nee wahondomaa kwa mahinyo yakwe, kwaviya khekuwa akahinya inga wahinyi wa miko, iya inga mntu mwenye udaho.
23 Mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi akaawiiya mntu yumwe mwekuwa na mazaiko, nee agutia,
24 "Una mbwai na swie, Yesu wa Nazaleti? Kweza kutidagamiza? Namanya wee u ndai? Wee ni Mntu Mtana wa Muungu!"
25 Yesu akadiwakia ido zaiko, "Nyamaa muawe mntu uyu!"
26 Dia zaiko dikamgea ugwa mtwi, akaiya kwa mgutio mkuu akamlawa.
27 Wantu wose wakahondomaa wakauzana, "Inu ivivihi? Uwo ni mahinyo mahya? Kwaviya kwa udaho mntu uyu alavya mazaiko, naho yamtegeeza!"
28 Nee mbui za Yesu zikaambazwa mwe si yose ya Galilaya.

Yesu awahonya wantu wangi
Matayo 8:14-17; Luka 4:38-41

29 Wakalawa he Nyumba ya kukintania Wayahudi, wakaita mwenga kwa mwenga kaya kwa Simoni na Anduleya na Yakobo na Yohana wakaita hamwe nawo.
30 Naho mkwewe da Simoni ya kivyee nee yumwe usazi ni mtamu ana bombom kai, Yesu ekubuaho wakamwamba mbui zakwe.
31 Yesu akamtimia hehi yakwe, akamtoza mkono uyo mvyee, akamwenua na ahoaho homa ikamwekea. Akavoka kuwagosoeya ndima.
32 Guoni zua dekuswaho, wakamwegaiya Yesu watamu wose na wekukwewao mazaiko.
33 Wantu wose wa mzi uda wakakintana chongoi ya uvi.
34 Yesu akawahonya wantu wangi wekuwao na tamu mbaimbai na akaguusa mazaiko mangi. Naho khekuwaekea watamwiiye kintu chochose kwaviya wammanya yee ni ndai.

Yesu abiikia mwe mzi wa Galilaya
Luka 4:42-44

35 Keokeo da mtungaihu, Yesu akalawa akaita hantu kwesaho wantu kuvika.
36 Simoni na weziwe wakaita kumoondeza,

37 wekumwonaho wakamwamba,
“Kiya mntu akoondeza.”
38 Yesu akawatambaisa, “Titeni he
mizi mituhu yahehi nikabiikie uko,
miye ncheza kwaajii iyo.”
39 Naho akaita si yose ya Galilaya,
akabiikia mwe Nyumba ya kukinta-
nia Wayahudi na kuwaakia mazaiko.

Yesu amhonya mntu mwenye utamu wa nyoka
Matayo 8:1-4; Luka 5:12-16

40 Mntu yumwe mwekuwa na
utamu wa nyoka akambasa Yesu,
akamheembeza na kumkintia
mavindi na kumwamba, “Ukakunda,
wadaha kuning'aza.”
41 Yesu akamwonea mbazi, akenua
mkono wakwe na kumdonta. Nee
amwamba, “Nakunda, ng'azika!
42 Ahoaho utamu wa nyoka uka-
muekea yuda mntu, akang'azika.”
43 Naho Yesu akamwamba aite
kinyionyio na kumwamba,
44 “Tegeeza, usekumwamba mntu
yoyose mbui inu. Akini hita
ukeonyeshe kwa mviki, na kwaajii
ya kung'aa kwako ukalavye mviko
inga ekugombekavyo Musa koonye-
sha kuhona.”
45 Akini yuda mntu akaita na aka-
voka kuambaza mbui izo kiya hantu,
hata Yesu khekudaha kwengia mwe
mzi wowose kwa kweonyesha. Nee
ekaa chongoi kwesaho wantu, nee
ivyo wantu wakambasa kulawa kiya
phande.

2

Yesu amhonya mntu mwekuohoa
Matayo 9:1-8; Luka 5:17-26

1 Yekwembokaho misi micheche,
Yesu akauya mwe mzi wa Kapelin-
aumu wantu wakategeeza yukaya.
2 Aho wakeza wantu wangi na
kumema hewazo adi kwe uvi. Yesu
nee awabiikia mbui zakwe,
3 kisingi ichoicho wantu wane nee
wabua wakamwenua mntu yumwe
mwekuhooa, wakamwegaa kwa
Yesu.
4 Kwaajii ya zumwezumwe da
wantu dekumemado, khawekudaha
kubua hehi na Yesu. Ivyo wak-
abovoa hantu ha chusi yekuwayo
uwanga ya hantu ekuwaho Yesu, nee
waseeza javi da yuda mwekuhooa.
5 Yesu ekuonaho kuzumiiya kwao,
akamwamba yuda mwekuhooa,
“Mwanangu, kuekewa mavigaviga
yako.”
6 Wahinyi watuhu wa miko
newawa mwe nyumba ida wekaa,
wakamamakhanya mwe mioyo yao,
7 “Haikuka mbwahi ata agombeka
ivi? Kamdumua Muungu! Khahana
mdaha kuekea mntu mavigaviga iya
Muungu ikedu!”
8 Yesu akamanya wamamakhanyavyo
mwe mioyo yao nee awauza, “Kwa
mbwai mwamamakhanya ivyo mwe
mioyo yenu?
9 Vyedi ni vihi, kumwamba mntu
mwekuhooa, ‘Kuekewa mavigaviga
yako’, hambu kugombeka, ‘Enuka
wetwike javi dako wende?’
10 Akini mmanye Mwana wa Mntu
ana udaho wa kuekea wantu mav-
igaviga yao mwe inusi.” Nee Yesu
amwamba yuda mntu mwekuhooa,
11 “Nakwamba, gooka, wetwike
javi dako uite kaya!”
12 Ahoaho wantu wose nee
wamkauwa yuda mntu akenuka,
na kudoa kilago chakwe, akahauka.
Wantu wose nee wahondomaa
na kumtogoa Muungu wakamba,
“Khatizati kuona katu mbui inga
inu!”

Yesu amwetanga Lawi
Matayo 9:9-13; Luka 5:27-32

13 Yesu akaita vituhu khan-
dakhanda ya tondoo da mazi ya
Galilaya. Zumwezumwe da wantu
dikambasa, nee avoka kuwahinya.
14 Ekuwaho akemboka, nee am-
wona Lawi mwana wa Alifayo,
kekaa mwe kazumba ka kuihia kodi.
Yesu akamwamba, “Nitongea.” Lawi
akagooka akamtongea.
15 Kisingi kwemboka Yesu nee
kekaa mwe nyumba ya Lawi, akada
khande. Watoza ushuu na wada

wagosoao mavigaviga nee wakam-
basa Yesu, na wangi wao wawa
wekaa hamwe na wahina wakwe.
16 Wamwe wa wahinyi wa miko,
wekuwao Mafalisayo, wekumuon-
aho Yesu ada hamwe na wagosoa
mavigaviga na watoza ushuu, nee
wawauza wahina wakwe, “Kwamb-
wai ada na watoza ushuu na wag-
osoa mavigaviga?”
17 Yesu ekuwategeezaho, nee
agombeka, “Wantu wesao kuhuma
khawakunda mganga akini wamkun-
dao ni wada wahumao. Nchekweza
kuwetanga wedi, iya wenye mavi-
gaviga.”

Mbui ya kwehiniza kuda
Matayo 9:14-17; Luka 5:33-39

18 Kisingi kimwe wahina wa
Yohana mbatiiza hamwe na wahina
wa Mafalisayo nee wehiniza kuda.
Naho wantu wakeza wakamuuza
Yesu, “Kwambwai wahina wa
Yohana na wa Mafalisayo wehiniza
kuda, akini wahina wako khawe-
hiniza kuda?”
19 Yesu akatambaisa, “Wantu
wekugonekwao kwe wiya wadaha
viivihi kwehiniza kuda ikawa
zumbe wa wiya yu hamwe
nao? Khawadaha kwehiniza kuda
wakawa hamwe na zumbe wa wiya.
20 Akini kisingi chendakibue
zumbe wa wiya endaho ausigwe
gatigati yao, aho wendawehinize
kuda.
21 “Khahana mntu msenga kilaka
kihya na kukibwikabwika mwe
nguo yekusakaayo, inga akatenda
ivyo iko kilaka kihya chendak-
itatue nguo yekusakaayo, naho
yendaibanike muno.
22 Naho khahana wantu wageayo
divai mhya mwe mikwiji ya babu
yekusakaayo, inga wakagosoa ivyo
divai yendaitatue mikwiji ya babu,
na divai hamwe na mikwiji ya babu
yendaibanike. Divai mhya yagewa
mwe mikwiji mihya.”

Yesu ahinya mbui ya Msi wa Kuhumwiiza
Matayo 12:1-8; Luka 6:1-5

23 Msi umwe wa Kuhumwiiza,
Yesu na wahina wakwe wekuwaho
wemboka mwe minda ya uhemba,
wekuwaho wakenda wahina wakwe
wakavoka kusenga uhemba.
24 Mafalisayo wakamuuza Yesu,
“Kauwa, ni viivihi wagosoa mbui
ziemewazo kugosoa Msi wa
Kuhumwiiza?”
25 Yesu nee awatambaisa,
“Khamzati kusoma ekugosoavyo
Daudi hamwe na weziwe kisingi
wekuwaho na saa?
26 Yee akengia mwe Nyumba ya
Muungu akada yada mabumunda
yekuikwayo hemeso ya Muungu.
Mbui inu igosoka kisingi cha Abi-
azali, nekawa Mviki Mkuu. Na
ni waviki wowodu wakukundigwao
wade mabumunda ayo, akini Daudi
kada na kuwekha na weziwe.”
27 Naho Yesu akawamba, “Msi
wa Kuhumwiiza uikwa kwaajii ya
wantu na khio wantu kwaajii ya Msi
wa Kuhumwiiza.
28 Ivyo Mwana wa Mntu ana
udaho ata wa Msi wa Kuhumwiiza.”

3

Yesu amhonya mntu mwenye mkono wekuhooao
Matayo 12:9-14; Luka 6:6-11

1 Naho Yesu akengia vituhu mwe
Nyumba ya kuvikia Wayahudi, ne-
muwa na mntu mwekuhooa mkono.
2 Umo wantu watuhu wakam-
goja amhonye mntu uyo Msi wa
Kuhumwiiza ili wadahe kumuahiya
masa.
3 Yesu akamwamba uyo mntu
mwekuhooa mkono, “Soo aha gooka
hemeso ya kia yumwe.”
4 Naho akawauza, “Kulawana na
miko yetu takundigwa kugosoa mb-
wai Msi wa Kuhumwiiza? Kuohoa
ugima au kukoma?”
Akini wowo khawekuandua do-
dose!
5 Aho Yesu akawafuiya meso kwa
maya, akaugumia, kwaajii ya mioyo
yao itogayo. Naho amwamba yuda
mntu, “Enua mkono wako!” Naye
akenua mkono wakwe, ukatenda
mgima vituhu.

6 Ahoaho Mafalisayo wakalawa chongoi, wakakintana hamwe na kizumwezumwe cha Helode wakaondeza sia ihi wendayo wamkome Yesu.

Zumwezumwe da wantu khandakhanda ya tondoo da mazi.

7 Yesu hamwe na wahina wakwe, wakahauka na kuita khandakhanda ya tondoo da mazi. Na zumwezumwe da wantu kulawa si ya Galilaya dikambasa,
8 wekusikiaho mbui zose ekugosoazo, zumwezumwe da wantu dikamwezea kulawa Uyahudi na Yelusalemu na Idumea na si zose zekuwazo awio da zua da zigizigi da mazi Yolodani hamwe na wada wa hehi wa si ya Tilo na Sidoni.
9 Yesu akawamba wahina wakwe wamuikie ngaawa kwaviya wantu wasekumfintafinta.
10 Kwaviya ne kawahonya watamu wangi, na watamu wose ne wamfintafinta wadahe kumdonta.
11 Na kia mwenye zaiko ekumuonaho Yesu, aketambika ahosi hemeso yakwe na kugombeka, “Wee ni Mwana wa Muungu.”
12 Akini Yesu akayaemeza kwa ukai yada mazaiko yasekuwamba wantu kuwa yee ni ndai.

Yesu asagua waagiiwa kumi dimwe na waidi

Matayo 10:1-4; Luka 6:12-16

13 Yesu ne akwea kwe kiima akawetanga wada ekuwakundao ne wambasa.
14 Naho ne awasagua wantu kumi dimwe na waidi na akawetanga waagiiwa, wekae naye awaagiiye kubiikia wantu,
15 na wawe na udaho wa kulavya mazaiko.
16 Aho kumi dimwe na waidi wekusagulwao ni awa, Simoni mwekwekhigwa zina da Petulo,
17 Yakobo na kakie Yohana wana wa Zebedayo, Yesu akawekha zina Boanege mana yakwe, “Wantu wa tuntumo.”
18 Andulea na Filipo na Batolomayo na Matayo na Tomasi na Yakobo mwana wa Alifayo na Tadayo na Simoni mtoanaji wa si yakwe.
19 Yuda Isikaliyote mwekumhituka Yesu.

Yesu na Belizebuli

Matayo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10

20 Naho Yesu akauya kaya na zumwezumwe da wantu dikakintana vituhu, ata Yesu na wahina wakwe khawekupata phasi ya kuda khande.
21 Nduguze wekusikiaho mbui iyo wakenda kumdoa kwaajii wantu ne wamba, “Ana kiau.”
22 Wamwe wa Wahinyi wa Miko kulawa Yelusalemu wakamba, Kakwewa Belizebuli! Mkuu wa mazaiko awalavya wantu mazaiko kwa udaho wa mkuu wa mazaiko.
23 Yesu akawetanga, akagombeka nao kwa simo, “Ibiisi adaha viivihi kumguusa Ibiisi mweziwe?”
24 Inga wantu wa useuta umwe wakatoana khondo wenye kwa wenye, useuta wendaugwe.
25 Wantu wa kaya mwenga wakesekwevana kaya iyo yendaidagamie.
26 Kwaivyo useuta wa Ibiisi ukepanga vizumwezumwe khaudaha kwekaisa iya wendaudagamie.
27 “Khahana mntu adahae kwengia mwe nyumba ya mntu mwenye mdundugo na kuvidoa vintu vyakwe, avoke kutoana na kumzengeteza yuda mntu mwenye mdundugo nae akamvota endaadahe kuvidoa vintu vyakwe.”
28 “Kwei nawamba, wantu wadaha kuekewa mavigaviga yao hamwe na kumbea Muungu.”
29 Akini mntu agombekaye yesayokutama kwa Muye wa Muungu khana aekewe katu, endaawe na mavigaviga ya kae na kae.
30 Yesu kagombeka ivyo kwaajii wantu watuhu ne wamba, “Ana mazaiko.”

Mami yakwe da Yesu na wanduguze

Matayo 12:46-50; Luka 8:19-21

31 Mami yakwe da Yesu na
wanduguze wakabua aho, waka-
gooka chongoi wakamwagiiya mntu
kumwetanga Yesu.
32 Zumwezumwe da wantu diwa
dekaa aho wekaa bunga. Naho
wantu wakamwamba, "Kauwa
mami yako na wanduguzo wauko
chongoi, wakwetanga."
33 Yesu akawatambaisa, "Mmaa na
wandugu zangu ni wakina ndai?"
34 Aho akawakauwa wada wantu
wekuwao wekaa bunga akamba,
"Awa ne mmaa yangu na wandugu
zangu!
35 Mntu yoyose agosoaye akun-
davyo Muungu, uyo ne kaka yangu
na umbu dangu na mmaa yangu."

4

Msimo wa mntu mhanda mbeyu
Matayo 13:1-9; Luka 8:4-8

1 Yesu ne avoka vituhu kuhinya
khandakhanda ya tondoo da mazi
ya Galilaya. Zumwezumwe da
wantu wangi dikaika bunga naho
akengia mwe ngaawa na kwekaa,
wantu wose wekaa mwe sanga
khandakhanda ya tondoo da mazi.
2 Akawahinya mbui nyingi kwa
simo, na mwe mahinyo yakwe
akawamba.
3 "Tegeezani! Mntu mhanda
mbeyu kenda kwetia mbeyu."
4 Ekuaho aketia mbeyu ntuhu
zigwa khandakhanda ya sia ne
wadege weza wakazida.
5 Ntuhu zikagwa mwe iwe kwesiho
na sanga, zikahota aho, kwaviya
sanga nee ncheche.
6 Zua dekulawaho mbeyu ziya
zikanyaa, kwaviya mazindo yakwe
khayokuwa na udaho.
7 Mbeyu ntuhu nezagwa mwe
miwa, ida miwa neyakua na kuz-
ifintafinta ziya mbeyu naho kha-
zokuvyaa.
8 Na mbeyu ntuhu zikagwa mwe
sanga ntana, ne zakua na kuvyaa
vitana, mwenga makumi matatu
na mwenga makumi mtandatu, na
mwenga makumi kumi.
9 Yesu akagombeka, "Mwenye
magutwi na ategeeze."

Yesu agombeka mana ya simo
Matayo 13:10-17; Luka 8:9-10

10 Yesu ekuwaho ikedu wamwe
wa wada wekumtegeezao hamwe
na wahina wakwe kumi dimwe na
waidi ne wambasa na kumuuza kia
ekutamwiacho kwa simo.
11 Yesu akawatambaisa, "Nywie
mwekhigwa kumanya sii zose za
Useuta wa Muungu, akini kwa wada
weuko chongoi wenda wembigwe
kia kintu kwa simo,
12 ili,

'Wakaue kwei, akini wasekuona
Wategeeze kwei, akini waseku-
manya.
Ama khivyo ne wamhitukia
Muungu, wakaekewa.' "

Yesu asosoa msimo wa mhanda mbeyu
Matayo 13:18-23; Luka 8:11-15

13 Naho Yesu akawauza, "Nyie
khammanya msimo unu? Mwadaha
viivihi kumanya simo tuhu?"
14 Mbeyu ihandwayo na mntu
ahandae mbeyu ni mbui ya Muungu.
15 Wantu watuhu ni inga viya
mbeyu zekwetiwazo siai. Ahoaho
wategeezaho ida mbui ya Muungu,
Ibiisi eza na kuiusa mwe mioyo yao.
16 Wantu watuhu nao ni inga
mbeyu zekwetiwazo mwe maiwe.
Ahoaho wategeezaho mbui ida
wakaihokea kwa kinyemi.
17 Akini khaviwengia nakuwa na
mazindo mwe mioyo yao. Mbui ida
yekaa kwa misi micheche na kisingi
cha suuba kikalawiiya, ahoaho mntu
uyu hufa maya.
18 Wantu watuhu inga mbeyu
zekugwazo he miwa. Uwo ni msimo
wa wada wekutegezao ida mbui,
19 akini maatu ya mwe inusi na uti-
izi wa mai, na kukunda muno vintu
vingi zikawengia mwe mioyo yao,
zafintafinta ida mbui ya Muungu na
kuvota kuvyaa matunda.

20 Akini watuhu inga mbeyu zekwetiwazo he sanga ntana. Aho wategeeza ida mbui ya Muungu, wakaihokea na kuvyaa matunda watuhu makumi matatu, watuhu makumi mtandatu na watuhu makumi kumi.

Koloboi yekugubikwayo
Luka 8:16-18

21 Yesu akaendeea kuwamba, “Uwo wantu wadaha kuwasha koloboi na kwengiza nyumbani na kuigubika kwa biga au kuika mzungui? Aah! Waiika uwanga ya kiango.

22 Naho kintu chochose chekufiswacho chenda kioneke, na chochose chekugubikwacho chenda kigubulwe.

23 Mwenye magutwi ya kutegeeza na ategeeze!”

24 Naho akamba, “Tegeezani vitana kwa kia mtegeezacho! Miko idaida mtumiayo kuamuiiya watuhu, Muungu enda azitumie kuamuiiya nywie, nayo ata kai muno.

25 Kwaviya mwena endaamemezewe, na mwesena endaahokwe kiya kidodo enacho.”

Msimo wa mbeyu ihotayo na kukua

26 Yesu akaendeea kugombeka, “Useuta wa Muungu inga yezayo mntu ahanda mbeyu mwe mnda.

27 Kio agona, musi yu meso na kisingi icho mbeyu yahota na kukua yee mwenye khamanya vyekugosokavyo.

28 Kwaviya sanga yenye yagosoa mimea kukua na kuvyaa, uvoka kulavya zani teke, naho dakua suke na kulawiiya uhemba wekudahayo.

29 Uhemba ukabinda kudahaa, mntu uyo adoa nyengo na kuvoka kusenga, kwaajii kisingi cha ubosi kibua.”

Msimo wa mbeyu ya haladani
Matayo 13:31-32,34; Luka 13:18-19

30 Naho Yesu akagombeka, “Tiuiganye na mbwai Useuta wa Muungu? Tiutamwiize kwa simo zihi?

31 Waigana na mbeyu ya haladani, ambayo ni ndodo kwesima zose zihandwazo mwe inusi.

32 Akini ikabinda kuhandwa, yahota na kutenda ziti kuu kwesima yose mwe mnda. Naho matambi yakwe yawa makuu hata wadege wa uwanga wazenga masasa yao mwe matambi yakwe.”

33 Yesu akawabiikia mbui zakwe kwa simo tuhu nyingi inga izo, akatamwiiana nao kadii wekudahavyo kumanya.

34 Khekutamwiiya nao chochose iya kwa simo, akini ekuaho hamwe na wahina wakwe ikedu akawamba kia kintu.

Yesu atuiza khusi khai
Matayo 8:23-27; Luka 8:22-25

35 Msi udauda, guoni Yesu akagombeka na wahina wakwe, “Titeni phande ntuhu ya tondoo da mazi.”

36 Aho wakabada dia zumwezumwe da wantu, wahina wakwe wakengia mwe ngaawa ekuwayo Yesu. Viyaviya ngaawa ntuhu zikambasa.

37 Khusi khai ikaawiya, mkubwaniso wa mazi ikatoa ida ngaawa, nayo ikavoka kumema mazi.

38 Yesu ne yunyuma ya ngaawa, naho kagonea mwe kigonea, wahina wakwe wakamwenua na kumwamba, “Mhinyi kwa mbwai khutipatiiza khuona inga tinda tiuye na nyuma?”

39 Yesu akenuka na kuiwakia ida khusi na kuyamba mawimbi, “Nyamaa! Twiiya!” Ahoaho khusi ikaeka, ne kwatwiiya tui.

40 Yesu akawauza wahina wakwe, “Kwa mbwai mwaogoha? Khamzati kuzumiiya du?”

41 Naho wakaogoha muno, wakauzana wenye, “Uyu nndai? Hadi khusi na mawimbi vyamtegeeza!”

5

Yesu amhonya mntu mwenye mazaiko
Matayo 8:28-34; Luka 8:26-39

1 Yesu na wahina wakwe wakabua phande ya kaidi ya tondoo da mazi ya Galilaya mwe si ya Wagelasi.

2 Ahoaho Yesu ekuseeaho mwe ngaawa akakintana na mntu yumwe mwenye mazaiko kaawiiya he mambia.
3 Mntu yuda ne akekaa kwe mambia na khahana mntu mwekudaha kumtoza na kumzengeteza minyololo.
4 Maa nyingi wamzengeteza kwa phingu mwe mikono na minyololo mwe miundi, akini kia maa akadaha kuidumua iyo minyololo na izo phingu, naho khahana mntu mwekudaha kumuemeza.
5 Msi na kio ne akekaa mwe mambia na kwe miima akagutia na kwesengasenga na maiwe.

6 Ekumuonaho Yesu kwa hae, akamguukia, akamwenamia.
7 Akamba kwa mgutio mkuu, "Una mbwai nami?, Yesu Mwana wa Muungu mwe uko uwanga muno! Nakuhembeza kwa zina da Muungu wesekunisuumiza!"
8 Akagombeka ivyo kwaviya Yesu nekawa kamwamba, "Ee zaiko mlaweni mntu uyu!"

9 Aho, Yesu akamuuza, "Zina dako ni ndai?" Ne amtambaisa, "Zina dangu ni hindoo kwaviya ti wangi."
10 Naho akamhembeeza Yesu asekuwaguusa mwe si ida.

11 Hehi na aho ne kuwa na tintimo kuu da nguuwe uisi he mpoomoko wa muima.
12 Aho mazaiko yada yakamhembeza Yesu na kumwamba, "Tegae tikengie kwa wada nguuwe."
13 Naye akayekha uhusa, aho yada mazaiko yakamlawa mntu yuda, yakawengiia wada nguuwe. Tintimo dose ido da nguuwe ne diwa elufu mbii dikaseeya mwe uda mpoomoko mkai dikengia mwe tondoo da mazi.

14 Waisi wa wada nguuwe, ne waguuka na kuambaza mbui ida mwe mizi na mwe minda. Wantu wakaita wakauwe yekulawiayo.
15 Ne wamtimia Yesu, wakammbuiya mntu yudayuda mwekuwa kakwewa na hindoo da mazaiko kekaa asi, kavaa nguo, na akii zakwe zimuuiya, wantu wose wakaogoha.
16 Na wada wekuonaho mbui ida ne wawamba wantu watuhu, chekulawiacho kwa yuda mntu mwekuwa na mazaiko hamwe na mbui za wada nguuwe.
17 Aho, wantu wakamhembeza Yesu alawe mwe si yao.
18 Yesu ekuwaho akwea mwe ngaawa yuda mntu mwekuwa na mazaiko akamhembeza waite wose.
19 Akini Yesu akamweemeza, naho akamwamba, "Hita kwenu kaya kwa wanduguzo ukagombeke yada yose Zumbe ekukugosoeavyo na kukufiia mbazi."
20 Aho yuda mntu akaita na kuvoka kubiikia Dekapoli mana yakwe ni si ya mizi kumi dimwe, mbui zose Yesu ekumgosoeavyo. Wantu wose wakahondomaa.

Yesu awahonya mwana Yailo na mvyee yumwe

Matayo 9:18-26; Luka 8:40-56

21 Yesu akaita vituhu phande ya kaidi ya tondoo da mazi kwa ngaawa. Zumwezumwe da wantu dikammemea hemeso yakwe, naye ne kagooka khandakhanda ya tondoo da mazi.
22 Aho akeza mntu yumwe etangwa Yailo yumwe wa wakuu wa Nyumba ya kuvikia Wayahudi, ekumuonaho Yesu akakinta mavindi hemeso yakwe.
23 Akamhembeeza akamba, "Mwanangu wa kivyee mdodo ni mtamu yu hehi na kuuya na nyuma. Nakuhembeza tite ukamuikie mikono yako adahe kuhona na aendeee kwekaa."
24 Aho, Yesu akahauka hamwe naye. Wantu wangi wakamtongea Yesu na kumfintafinta kia phande.
25 Aho ne hawa na mvyee yumwe mwekuwa na utamu wa mtuo kwa kisingi cha myaka kumi dimwe na miidi.
26 Mvyee uyo ne kaangadika muno kuita kwa waganga wangi. Na etiho kaza mai zakwe zose, akini khekuona ebae, iya kaendeea kuwa mtamu muno.
27 Naye uyo mvyee ne kasikia mbui za Yesu ne ahenya gatigati ya

dia zumwezumwe da wantu. Akamlawiiya Yesu kwa nyuma na kudonta nguo yakwe.

28 Kwaviya ne kegombekea mwe moyo wakwe, “Nikadonta nguo yakwe, nenda nihone.”

29 Ahoaho utamu wa mtuo ukanyaa, akeona mwe mwii wakwe kahona utamu wakwe.

30 Ahoaho, Yesu akamanya udaho umlawa. Neahitukia dia zumwezumwe da wantu na kuwauza, “Nndai mwekudonta nguo yangu?”

31 Wahina wakwe wakamtambaisa, “Woona wantu wakufintafinta, naho wauza ni ndai mwekukudonta?”

32 Akini Yesu akakauwa phande zose amwone nndai mwekumdonta.

33 Aho yuda mvyee akamanya yekumlawiayo, akeaviiza, akakama kwa kuogoha, aketambika asi hemeso ya Yesu, na kugombeka yose yekumlawiayo.

34 Yesu akamwamba, “Mwanangu kuzumiiya kwako kukuhonya, hita kwa utuivu naho utende mgima.”

35 Yesu ekuwaaho agombeka, ne weza wantu kulawa kwa Yailo mkuu wa Nyumba ya kuvikia Wayahudi, wakamwamba, “Mwanao kauya na nyuma kae, kwambwai wampisha mhinyi?”

36 Akini, Yesu khekuwaanduwa wekugombekacho nee amwamba yuda mkuu wa Nyumba ya kuvikia Wayahudi, “Usekuogoha, wee zumiiya du.”

37 Yesu khekukunda mntu yoyose amtongee, iya Petulo na Yakobo na Yohana nduguye Yakobo.

38 Wekubuaho mwe nyumba ya Yailo, Yesu ne aona wantu waketambikatambika asi wakiiya na kutoa bwaimbo.

39 Yesu ne engia gati, na kugombeka, “Kwa mbwai mwetambikatambika na kuiiya? Mndee khekuuya na nyuma, kagona.”

40 Akini wowo wakamseka. Aho akawalavya wose chongoi, akamdoa tati yakwe na mami yakwe da yuda mwana na wahina wakwe watatu, wakengia mwe chumba wekumwikacho yuda mndee.

41 Naho akamtoza mkono, na kumwamba, “Talita, komu,” Mana yakwe “Mndee mdodo nakwamba enuka!”

42 Ahoaho mndee yuda akagooka, na kuvoka kuita. Mndee yuda ne kawa na myaka kumi dimwe na miidi. Aho wantu wakahondomaa muno kwa dekulawiado.

43 Akini Yesu akawaemeza wasekugombeka kwa mntu yoyose ida mbui. Naho akawamba wamwekhe khande yuda mndee.

6

Yesu aemewa uko Nazaleti
Matayo 13:53-58; Luka 4:16-30

1 Yesu akalawa hada, akaita mwe mzi wakwe na wahina wakwe ne wamtongea.

2 Msi wa Kuhumwiiza wekubuaho, akavoka kuhinya mwe Nyumba ya kuvikia Wayahudi. Wantu wangi wekumtegeezao wakahondomaa wakauza, “Uwo mbui izi kazilavia kuhi? Ni udaho uhi ekwekhigwao? Naho agosoa viivihi tangio izi?

3 Uwo uyu khii yuda seemaa, mwana Maliamu, wanduguze ni Yakobo na Yusufu na Yuda na Simoni? Na maumbuze wekaa ahaaha hetu?” Wantu ne wawa na matumatu nae.

4 Yesu akawamba, “Muoni wa Muungu akundwa kia hantu iya mwe si yakwe na kwa wanduguze na kaya kwakwe khakundwa.”

5 Khekugosoa tangio zozose hada, iya akaika mikono kwa watamu wacheche, ne awahonya.

6 Yesu akahondomaa muno, kwaviya wantu khawokuzumiia.

Yesu awagiiya wahina kumi dimwe na waidi
Matayo 10:5-15; Luka 9:1-6

Naho Yesu neaita mizi ya hehi, akahinya wantu.

7 Akawetanga wada wahina kumi dimwe na waidi, akavoka kuwaagiia waidiwaidi. Ne awekha udaho wa kuguusa mazaiko.

8 Akagombeka, "Msekudoa kintu chochose mwe ntambo yenu iya ngoda du. Msekudoa khande, mkwiji wala hea.
9 Vaani sabana, akini mwesekudoa gwanda tuhu."
10 Vituhu akawamba, "Kaya yoyose mwendayo mhokewe ekaani umo na msekusamasama kuita kaya tuhu hadi mwendaho mhauke mwe mzi uwo.
11 Hantu hohose wantu wendawo wawaemee kuwahokea au kuwategeeza, haukeni aho na kung'unteni sanga ya mwe miundi yenu inga hinyo kwao."
12 Awo wakahauka na kuwabiikia wantu wamhitukie Muungu.
13 Wakaguusa mazaiko mangi na kuwasisa mavuta ya mizaituni watamu wangi na kuwahonya.

Ufe wa Yohana mbatiiza
Matayo 14:1-12; Luka 9:7-9

14 Naho, Seuta Helode ekutegeezaho mbui izi kwaviya togoo za Yesu ne ziambazwa kia hantu. Wantu watuhu ne wakagombeka, "Yohana mbatiiza kayuyuka kulawa mwe wekufao, ne mana udaho wa kugosoa vihii wagosoa ndima."
15 Wantu watuhu wakagombeka, "Uyu ni Eliya" Na wantu watuhu ne wagombeka, "Uyu ni Muoni wa Muungu inga yumwe wa Waoni wa Muungu wa kae."
16 Akini Helode ekusikiaho akagombeka, "Uyu ni Yohana mbatiiza! Nekumsengae mtwi, tambe kayuyuka!"
17 Aho bosi Helode mwenye kakunda Yohana Mbatiiza agwiwe na aikwe mwe kifungo. Helode katenda ivyo kwaajii ya Helodia, mvyee uyo ne nimkaza Filipo, nduguye Helode.
18 Kwaviya Yohana ne kamwamba Helode, "Khio vitana kumdoa mkaza nduguyo."
19 Aho Helodiya akakimwa muno na Yohana na akakunda kumkoma, akini khekudaha kumkoma.
20 Helode ne akamuogoha Yohana kwaviya kamanya Yohana ni mntu mtana na yedi, ivyo akamkindia asekukomwa. Helode kakundisa kumtegeeza Yohana, akini ekumtegezaho, akahungumia muno mwe moyo wakwe.
21 Msi umwe Helodia akapata phasi kisingi cha sikukhuu ya khumbuso da kuvyaigwa kwakwe Helode. Helode kawagosoeya ntafuno wadaa waongoezi na wakuu wa mahindoo hamwe na wagookezi wose wa Galilaya.
22 Aho mwana kivyee wa Helodiya akengia akavina, akawatamiza muno Helode na wageni wakwe. Seuta Helode akamwamba yuda mndee, "Niombeza dodose ukundado, nami nenda nikwekhe."
23 Naho akamwahiiya, "Chochose wendacho uniombeze, nenda nikwekhe hata ntii ya useuta wangu."
24 Aho uyo mndee akalawa kumuuza mami yakwe, "Niombeze mbwai?"
Mmaa yakwe akamtambaisa, "Ombeza mtwi wa Yohana Mbatiiza."
25 Yuda mndee akamuuiya seuta kinyionyio na kumwombeza, "Nakunda unekhe isasa mtwi wa Yohana Mbatiiza mwe chano."
26 Seuta akoona usungu, akini kwaviya ya kuaha kwakwe na kwaviya ya wageni wose wekuwao mwe ntafuno, khekudaha kumuemeea.
27 Aho seuta akamwagiiya asikai kueta mtwi wa Yohana Mbatiiza. Asikai akaita akamdumua mtwi Yohana Mbatiiza.
28 Yuda asikali akaueta mtwi mwe chano, akamwekha yuda mndee, na mndee naye akamwekha mami yakwe.
29 Wahina wa Yohana Mbatiiza wekusikiaho mbui ida, ne waita wakaudoa mwii wakwe wakaugea mwe mbia.

Yesu awekha khande wantu elufu shano
Matayo 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14

30 Wada waagiiwa wakauya wakakintana hemeso ya Yesu na

kumwamba yose wekugosoayo na kuhinya.

31 Yesu akawamba, "Titeni swie ikedu kwesiho wantu mkahumwiize" kagombeka ivyo kwaviya ne hana wantu wangi, wekuwao wabua aho na kuhauka hata Yesu na wahina wakwe khawokudaha kuwa na phasi ya kuda khande.

32 Aho wakahauka wowodu kwa ngaawa na kuita kwesiho wantu.

33 Akini wantu wangi wakawaoona wakaita naho wakawamanya. Ne wantu kulawa kia mzi wakaguuka na kuongoa kubua ekuako aita Yesu na wahina wakwe.

34 Yesu ekuseeaho mwe ngaawa, ne aona zumwezumwe da wantu, akawafiia mbazi, kwaviya ne wawa inga ngoto wesao kuwa na muiisi. Akavoka kuwahinya mbui nyingi na nyingi.

35 Wahina wakwe wakambasa Yesu wakamwamba, "Hantu aha nihe kiwawe na zua daswa.

36 Wabade wantu awa waite mwe minda na mwe mizi ya hehi, wakague khande."

37 Akini Yesu akawatambaisa, "Wekheni nywie khande." Ne wamuuza, "Khuona inga tendatikundigwe tiwe na mshahaa wa mntu wa miongo minane idahe kugua mabumunda na kuwekha wantu wade?"

38 Yesu akawauza, "Mna mabumunda mangahi? Hitani mkakauwe." Wekumanyaho, wakamwamba, "Kuna mabumunda mashano na samaki waidi."

39 Aho Yesu akagombeka na wahina wakwe wawaike wantu vizumwezumwe na kwekaa asi he mani.

40 Ne wekaa mwe vizumwezumwe vya wantu makumi kumi na vizumwezumwe vya makumi mashano.

41 Naho Yesu akadoa yada mabumunda mashano na wada samaki waidi, akakauwa uwanga kwa Muungu, akavijaiya, ne abendua yada mabumunda na kuwekha wahina wakwe wawapangie wantu.
Na wada samaki waidi wawapangie wose.

42 Wantu wose ne wada na kweguta.

43 Wahina wakwe wakadodoa phugutio za vyekusigaavyo vya mabumunda na samaki wakamemeeza ngahu kumi dimwe na mbii.

44 Wekudao ida mikate ne wawa wagosi elufu shano.

Yesu enda uwanga ya mazi
Matayo 14:22-33; Yohana 6:15-21

45 Ahoaho Yesu akawamba wahina wakwe wakwee mwe ngaawa wamuongoee kuita Betisaida, phande ya kaidi ya tondoo da mazi, kisingi yee aaga zumwezumwe da wantu.

46 Ekubindaho kuagana nao, ne aita mwe muima kuvika Muungu.

47 Yekubuaho guoni, ngaawa ne igatigati ya tondoo da mazi, akini Yesu ne awa ikedu mwe sanga khavu.

48 Aho akoona wahina wakwe mwe ngaawa wakepisha kwa kutoa makasia, kwaviya ne wakahigana na khusi. Hehi na kucha, Yesu akawabasa wahina uku enda uwanga ya mazi, akakunda kuwemboka.

49 Akini wekumuonaho akenda uwanga ya mazi, ne wammamakhanya ni mzimu, wakakema.

50 Kwaviya wose wekumuonaho ne waogoha muno. Ahoaho Yesu akagombeka nao, "Twiiyani msekuogoha! Ni mie!"

51 Naho akengia mwe ngaawa wekuwamo na khusi ikatwiiya, wahina wakwe ne wahondomaa muno.

52 Kwaviya ne khawazati kumanya mana ya yada mabumunda wekudao wantu elufu shano.

Yesu awahonya watamu uko mwe si ya Genesaleti
Matayo 14:34-36

53 Wakemboka phande ya kaidi ya tondoo da mazi wakabua mwe si ya Genezaleti, aho ne wagea kigomogomo.

54 Wekulawaho mwe ngaawa, wantu naho wakammanya Yesu.

55 Naho wakaita kinyionyio mwe si yose, wakawenua watamu mwe vilago vyao ne wamwegaiya Yesu, hohose hada wekutegeezaho yuaho.
56 Kia hantu Yesu ekubuaho, mwe mizi na mwe minda, wantu ne wawaika watamu wao wazoi, Wakamhembeeza wadon'te du msao wa nguo yakwe, na wose wekumdontao nee wahona.

7

Mahinyo ya mababa
Matayo 15:1-9

1 Wamwe wa Mafalisayo na Wahinyi wa Miko wekuwao walawa Yelusalemu ne wakintana hemeso ya Yesu.
2 Wakoona wamwe wa wahina wa Yesu wada khande kwa mikono yao kwesiho kusunta inga ikundingwavyo na Miko ya Wayahudi.

3 Mafalisayo na Wayahudi wose watozeeza mahinyo wekuyahokeayo kwa wadaa wao, khawada khande yoyose hadi wasunte mikono yao vitana kubua mwe kiko.
4 Naho khawada chochose kulawa gwiiyo hadi wasunte mikono. Viyaviya watozeeza mahinyo matuhu wekuhokeayo kuvokea kae, inga viya wasuntavyo vikombe na nyungu na via vya shaba.

5 Aho wada Mafalisayo na Wahinyi wa Miko wakamuuza Yesu, “Kwa mbwai wahina wako khawatongea mahinyo ya wadaa? Iya wada khande kwesiho kusunta mikono?”
6 Yesu akawatambaisa, “Muoni Isaya ne koona kwei kwenu nywie wabakha inga viya ekugondavyo, Muungu kagombeka, ‘Wantu awa wanitegeeza mwe miomo yao, iya mioyo yao ihae na mie.
7 Naho wanivikia buwe, kwaviya mbui wazihinyazo ni miagiiyo ya kiuntudu wakigombeka ayo ni mahinyo ya Muungu!’

8 “Nyie mwabada Miko ya Muungu na kutongea miagiiyo ya wantu.”
9 Yesu akatendesa kugombeka, “Nyie mwadaha kuiemea kwa unyanyi Miko ya Muungu kwaajii ya kutongea mahinyo yenu!
10 Mana Musa kagombeka, ‘Wategeezeni tati zenu na mami zenu naho mntu yoyose amdumuae tati yakwe au mami yakwe yakundigwa akomwe.’
11 Akini nywie mwahinya, inga mntu mwenacho kintu kidahacho kumwambiiza tati yakwe au mami yakwe, akini akamba kintu icho ni ‘Kolobani’ yani ni funge kwa Muungu.
12 Naho kheshuutiza vituhu kumwambiiza tati yakwe au mami yakwe.
13 Ivi ne mbeavyo mbui za Muungu, kwaajii ya mahinyo mhokezanayo. Naho mwagosoa mbui nyingi inga izi.”

Mbui zimtendazo mntu asekukudigwa na Muungu
Matayo 15:10-20

14 Yesu ne awetanga vituhu zumwezumwe da wantu, akawamba, “Nitegeezani nyose, mmanye.”
15 Khakuna kintu chengiacho kwa mntu kidahacho kumtenda asekukundigwa na Muungu, akini kilawacho ndani ya mntu nee kimtendacho mntu asekukudigwa na Muungu.
16 Mwenye magutwi ya kutegeeza na ategeeze!

17 Ekubadaho zumwezumwe da wantu na kwengia kaya, wahina wakwe wakamuuza mana ya msimo uwo.
18 Yesu akagombeka, “Hata nywie khamna umanyi? Khammanya kintu kimwengiacho mntu kulawa chongoi khakidaha kumtenda mntu asekukudigwa hemeso ya Muungu,
19 kwaviya khachekumwegia mwe moyo wakwe iya mwe ifu, naho chalawa chongoi mwe mwii.” Kwa kugombeka ivyo, Yesu kauusu khande zose ziigwe.

20 Akatendesa kugombeka, "Kimlawacho mntu ndani yakwe ne kimtendacho asekukudigwa hemeso ya Muungu.
21 Kwaviya mwe moyo wa mntu kwalawa mbui zesazo kutama, na ukianga na ubavi na ukomaji,
22 na kianga na choyo na ubanasi na utiizi na umeo wa mai na kinyuu na kubea na kibui na ubahau.
23 Mbui zose izo zalawa mwe moyo wa mntu na kumtenda asekukudigwa hemeso ya Muungu."

Kuzumiiya kwa mvyee yumwe
Matayo 15:21-28

24 Yesu akahauka aho na kuita mwe si ya hehi na mzi wa Tilo. Uko akengia mwe kaya mwenga na khekukunda mntu yoyose ammanye, akini khekudaha kwefisa.
25 Aho mvyee yumwe kawa na mwanaye wa kindee mwekuwa na zaiko, ekutegezavyo mbui za Yesu akeza hada na aketambika asi hemeso ya Yesu.
26 Mvyee yuda khekuwa Myahudi, iya nee ni mwenyezi wa Silofoinike mwe si ya Siliya. Aho akamheembeza Yesu amlavye mazaiko yuda mwanawe.
27 Akini Yesu akamtambaisa, "Eka wana wegute, kwaviya khio vitana kudoa khande ya wana na kuwasia makui."
28 Yuda mvyee ne amtambaisa, "Zumbe" ni vitana, "Akini hata makui nayo yeaho asi ya meza yadaha kudodoa phugutio za khande vyekusigazwavyo."
29 Naho Yesu ne agombeka, "Kwaajii ya kutambaisa ivyo, hita kaya, naho wenda umbwiie mwanao zaiko dimlawa!"
30 Aho yuda mvyee akauya kaya na kumbwiia mwanawe kagona mwe usazi na dia zaiko dimlawa kae.

Yesu amhonya mntu mwenye kisita kikai na kiziba

31 Yesu ne alawa mwe mihaka ya mzi wa Tilo akemboka gatigati ya Sidoni akaita Dekapoli mana yakwe si ya mizi kumi, kwembokea tondoo da mazi ya Galilaya.
32 Aho wakamwegaiiya mwenye kisita kikai na kiziba, wakamheembeza amuiikie mikono.
33 Yesu akamuusa mwe dia zumwezumwe da wantu, akamgea vyaa mwe magutwi ya yuda mntu, ne aswa ovu mwe vyaa vyakwe na kumdonta mwe ulimi wakwe.
34 Naho akakauwa uwanga, akatoa mhezemuko akamwamba, "Efata," Mana yakwe, "Vuguka."
35 Ahoaho magutwi yakwe yakavuguka na ulimi wakwe ukaegea na kuvoka kutamwiiya vitana.
36 Yesu ne awaemeza wantu wasekumwamba mntu yoyose mbui izo. Akini ekuwaemezavyo ne watendesaho kuziambaza mbui izo.
37 Wantu wose wakahondomaa muno, wakagombeka, "Kagosoa yose matana kawajaiya viziba kutegeeza na mabubu kudaha kugombeka!"

8

Yesu awekha khande wantu elufu nne
Matayo 15:32-39

1 Kisingi icho, zumwezumwe da wantu dikakintana vituhu, na khawekuwa na khande. Aho, Yesu akawetanga wahina wakwe akawamba,
2 "Nawafiiya mbazi wantu awa kwaviya wawa na mie kwa misi mitatu, naho khawana khande.
3 Nikawabada waite kaya kwesaho kuda wenda wagwe msae siai, kwaviya watuhu walawa hae."
4 Wahina wakwe wakamuuza, "Hanu he kiwawe tendatikundigwe tipatie kuhi mabumunda ya kuwegusa wantu wose awa?"
5 Yesu akawauza, "Mna mabumunda mangahi?" Wakamtambaisa, "Tina mabumunda mfungate."
6 Aho Yesu akawamba wantu wekae asi, akayadoa yada mabumunda mfungate, akamtogoa Muungu, akayabendua yada mabumunda, akawekha wahina wakwe wawapangie wantu, ne wawapangia.

7 Naho kuwa na samaki wacheche. Yesu akamtogoa Muungu, na kuwekha wahina wakwe wawapangie wantu viyaviya.

8 Wantu wose wakada, na kweguta. Ne wahina wakwe wakadodoa phugutio za khande za vyekusigaavyo na kumemeeza ngahu mfungate.

9 Naho wekudao khande wabua wantu elufu nne, Yesu akabadana nao.

10 Ahoaho akakwea ngaawa hamwe na wahina wakwe na kuita mzi wa Dalumanuta.

Mafalisayo wakunda tangio
Matayo 12:38-42; 16:1-4

11 Wamwe wa Mafalisayo wakambasa Yesu na kuvoka kutambaisana nae. Wakamgeeza, wakakunda agosee tangio koonesha kuwa udaho wakwe walawa uwanga kwa Muungu.

12 Akini Yesu akoona usungu mwe moyo wakwe akagombeka, “Ni kwambwai wantu wa uvyazi unu wakunda tangio? Kwei nawamba khahana tangio zozose zendazo mwekhigwe uvyazi unu.”

13 Aho akawabada na akakwea vituhu ngaawa, akavoka ntambo ya kuita phande ya kaidi ya mazimshindo.

Hamila ya Mafalisayo na Helode
Matayo 16:5-12

14 Wahina wakwe wajaa kudoa mabumunda ya kuiganyia. Ne wawa na bumunda dimwe mwe ngaawa.

15 Yesu akawaemeza, “Kauwani muno, na mwekae hae na hamila ya Mafalisayo na hamila ya Helode.”

16 Wahina wakavoka kuuzana, “Agombeka ivi kwaviya khatina mabumunda.”

17 Yesu kamanya ayo ne awamba, “Kwambwai mwauzana mbui ya kwesekupata mabumunda? Nyie khammanya au khamna umanyi? Kwambwai mioyo yenu yatoga?

18 Mna meso akini khamdaha kuona? Mna magutwi akini khamdaha kutegeeza? Khambukhua?

19 Kisingi kiya nikubenduaho yada mabumunda mashano na kuwekha wantu elufu shano? Mdodoa ngahu nyingahi za phugutio za khade za vyekusigaavyo?” Wahina wakatambaisa, “Ni ngahu kumi dimwe na viidi.”

20 Yesu akawauza, “Na hada nikubenduao yada mabumunda mfungate na kuwekha wantu elufu nne wakada, mdodoa ngahu nyingahi za phugutio za khande za vyekusigaavyo?” Ne wamtambaisa, “Ni ngahu mfungate.”

21 Aho akawauza, “Khamzati kumanya?”

Yesu amhonya mntu tuntu uko Betisaida

22 Yesu akabua mzi wetangwao Betisaida hamwe na wahinyi wakwe. Uko wantu wakamwegaiya mntu tuntu, wakamheembeza amdonte.

23 Yesu akamtoza mkono yuda tuntu na kumlavya chongoi ya mzi. Akamswiia ovu mwe meso, akamwiikia mikono kwe meso na kumuuza, “Wadaha koona chochose?”

24 Yuda tuntu akakauwa na kugombeka, “Naona wantu wakenda inga miti yendayo.”

25 Naho Yesu akamwiikia vituhu mikono yakwe mwe meso ya yuda tuntu, naye yuda mntu akafua meso, ne meso yakavuguka, koona kwakwe kukamuuiya akoona kia kintu pwii.

26 Yesu akamwamba aite kaya na kumuemeza, “Naho usekwengia mwe mzi.”

Petulo agombeka pwii Yesu ne Klistu
Matayo 16:13-20; Luka 9:18-21

27 Naho Yesu na wahina wakwe wakaita mwe mizi ya hehi na Kaisalia Filipi. Wekuwaho siai Yesu akawauza wahina wakwe, “Wantu wamba mie nndai?”

28 Wakamtambaisa, “Watuhu wamba wee ni Yohana mbatiiza, watuhu wamba u Eliya na watuhu wamba ni yumwe wa Waoni wa Muungu.”

29 Yesu akawauza, “Na nywie mwamba mie nndai?” Petulo akagombeka, “Wee ne Klistu.”

30 Naho Yesu akawaemeza wasekugombeka kwa mntu yoyose mbui zakwe.

Yesu agombeka mbui ya suuba, ufe na kuyuyuka kwakwe
Matayo 16:21-28; Luka 9:22-27

31 Naho Yesu akavoka kuwahinya wahina wakwe, nlazima Mwana wa Mntu ekhigwe usuumizi mwingi na kuemewa na wadaa na Waviki wakuu na Wahinyi wa Miko. Enda akomwe, akini mwe msi wa ntatu enda ayuyuke.

32 Yesu kagombeka mbui ida pwiii. Aho Petulo akamdoa Yesu khandani, na kuvoka kumuakia.

33 Akini Yesu akahituka na kuwakauwa wahina wakwe, akamuakia Petulo na akamba, “Hauke hemeso yangu Ibiisi wee! Umamakhanyo wako khio wa Muungu iya ni wa kiuntu.”

34 Naho akawetanga zumwezumwe da wantu hamwe na wahina wakwe akawamba, “Inga mntu yoyose akakunda kunitongea nlazima eemee mwenye, enue mhamba wakwe anitongee.

35 Kwaviya mntu yoyose akundae kuohoa ugima wakwe mwenye enda awaze, akini mntu mwaza ugima wakwe kwaajii ya mie na kwaajii ya Mbui Yedi za Muungu enda ayaohoe.

36 Mntu enda ekhigwe mbwai inga akekhigwa vintu vyose vya inusi na kuwaza ugima wakwe?

37 Khahana kintu wendacho ukilavye ili uupate ugima?

38 Mntu yoyose mwenda anionee soni mie na mahinyo yangu, mwe uvyazi unu wa kianga na cha mavigaviga, Mwana wa Mntu enda amuonee soni mntu uyo, kisingi endaho auye he ukuu wa Tati yakwe hamwe na wandima wa Muungu wa uwanga.”

9

1 Yesu akatendesa kugombeka, “Nawamba kwei, kuna wantu watuhu aha khawana wauye na nyuma, hadi wendaho wauone Useuta wa Muungu ukeza kwa udaho.”

Yesu ahituka cheni
Matayo 17:1-13; Luka 9:28-36

2 Yekwembokaho misi mtandatu, Yesu akawadoa Petulo na Yakobo na Yohana, akaita nao uwanga ya muima ulehao kwesaho wantu. Uko Yesu akahituka cheni hemeso yao.

3 Nguo zakwe zikang'aa pee, ung'ao wakwe khahana mnyukuaji yoyose mwe inusi mdaha kunyukuua nguo zing'ae inga izo.

4 Naho Eliya na Musa wakalawiia wakatamwiiya na Yesu.

5 Petulo akamwamba Yesu, “Mhinyi, ni vitana sie tiwe aha. Ebae tikazenga makumbi matatu, dimwe dako, dimwe da Musa na dimwe da Eliya.”

6 Petulo na weziwe wakaogoha muno hata wasekumanya da kugombeka.

7 Naho kukalawia zunde dikawagubika, na mgutio ukategeezeka kulawa mwe dia zunde, “Uyu ne Mwanangu wa kigosi nimkundaye mtegeezeni.”

8 Ahoaho wahina wakakaua vituhu, akini khawekumwona mntu mtuhu iya Yesu ikedu.

9 Aho wekuwaho wakaseea kulawa kwe muima, Yesu akawaemeza, wasekumwamba mntu mbui zozose wekuzionazo, adi aho Mwana wa Mntu endaho ayuyuke.

10 Aho wakatoza miagiiyo iyo, akini wakauzana, mana ya kuyuyuka ni mbwai?

11 Wahina wakamuuza Yesu, “Kwambwai Wahinyi wa Miko wagombeka, Eliya akundigwa avoke kweza?”

12 Yesu akawatambaisa, “Ni kwei, Eliya avoke kweza na kuika mbui zose vitana. Ata ivyo kwambwai iandikwa mwe Maandiko ya Mungu, Mwana wa Mntu enda asumizwe muno na kubewa?

13 Akini nawamba Eliya keza kae naho wakamgosoa wakundavyo

inga Maandiko yekugombekavyo kwaajii yakwe."

Yesu amhonya mbwanga mwenye mazaiko
Matayo 17:14-21; Luka 9:37-43a

14 Naho wekuwabwiaho wada wahina watuhu, ne waona zumwezumwe kuu da wantu diwaikia bunga. Na wamwe wa Wahinyi wa Miko watambaisana nawo.
15 Ahoaho wada wantu wekumwonaho Yesu, wakahondomaa muno, wakamguukia na kumuugusa.
16 Yesu akawauza wahina wakwe, "Mwatambaisana mbwai?"
17 Aho mntu yumwe mwe dia zumwezumwe akagombeka, "Mhinyi khimueta mwanangu kwaviya ana mazaiko yekumgosoayo asekudaha kutamwiiya.
18 Naho zaiko ido dikamkwea mwanangu damgwisa asi na kumtenda alawe fuo mwe kanwa, na akeuma meno naho akakama mwii wose. Kiwamba wahina wako walavye ido zaiko, akini khawekudaha."
19 Yesu akagombeka, "Nywie kivyazi chesacho kuzumiiya! Nenda nekae na nywie hata ini? Nenda niwazizimize hata ini? Mweeteni hangu!"
20 Naho wakamweta yuda mbwanga kwa Yesu. Na dia zaiko dekumuonaho Yesu dikamsingisa, yuda mbwanga akagwa asi, akagaagaa ne alawa fuo mwe kanwa.
21 Yesu akamuuza tate ya yuda mbwanga, "Mazaiko aya yamvoka ini?" Nee amtambaisa, "Kuvokea udodo wakwe.
22 Maa zose zaiko idi damgwisa mwe moto na mwe mazi, ili dimkome. Inga ukadaha tifiiye mbazi na kutiambiza!"
23 Yesu akagombeka, "Ati ukadaha, Mbui zose zadahika kwa yuda azumiiae."
24 Aho tati yakwe yuda mbwanga akatoa vuzo kwa mgutio mkuu, na akamba "Nakuzumiia, niambiza kwesekudaha kuzumiiya."
25 Yesu ekuonaho zumwezumwe da wantu dagenyea hemeso yakwe, ne amwamba dia zaiko, "Wee zaiko umgosoae mwana uyu asekudaha kugombeka na kutenda kiziba, nakwamba mlawe mbwanga uyu usekumuuwiya vituhu!"
26 Aho zaiko dia ne dagutia na kumgea ugwa mtwi na kumgwisa yuda mbwanga asi na kumlawa. Yuda mbwanga akekaa inga kimba hata watuhu ne wamba, "Kauya na nyuma!"
27 Akini Yesu akamtoza mkono yuda mbwanga, akamwenua, ne agooka.
28 Aho, Yesu akengia kaya, wahina wakwe wakamuuza wekuwaho ikedu, "Kwambwai swie khatekudaha kumlavya yuda zaiko?"
29 Yesu akawamba, "Zaiko inga idi khadidaha kulawa, kwesiho kuvika."

Yesu agombeka vituhu ufe wakwe
Matayo 17:22-23; Luka 9:43b-45

30 Yesu na wahina wakwe walawa hada, ne waita wakembokea Galilaya, Yesu khekukunda wantu wowose wamanye weiho,
31 kwaviya ne awahinya wahina wakwe, akawamba, "Mwana wa Mntu enda egalwe kwa wantu wendao wamkome. Akini bada ya msi wa ntatu enda ayuyuke."
32 Akini wahina wakwe khawokumanya mahinyo yada na wakaogoha kumuuza.

Nndai mwekuwa Mkuu?
Matayo 18:1-5; Luka 9:46-48

33 Naho wakabua Kapelinaumu, ekuaho kaya, Yesu akawauza wahina wakwe, "Ne mkatambaisana mbwai mwe sia?"
34 Akini khawokuandua, kwaviya ne wakatambaisana wakamba nndai mkuu gatigati yao.
35 Yesu akekaa asi, akawetanga wada wahina wakwe kumi dimwe na waidi na kuwamba, "Mntu akakunda awe mgookezi akundigwa awe wa kisikizi na mndima wa wose."

36 Naho akamdoa mwana mdodo
akamgoosa gatigati yao, akamuumbatia na kuwamba,
37 “Mntu yoyose amhokeae mwana
inga uyu kwa zina dangu anihokea mie, naho mntu anihokeaye mie, khanihokea miedu iya amhokeea yuda mwekuniagiiya.”

Mwesekuhigana na swie yu hamwe na swie
Luka 9:49-50

38 Yohana akamwamba Yesu,
“Mhinyi, timuona mntu yumwe akalavya zaiko kwazina dako, nee tageeza kumweemeza kwaviya khayuko hamwe na swie.”
39 Akini Yesu akagombeka,
“Msekumweemeza kwaviya khahana mntu agosoae tangio kwa zina dangu, na ahoaho akagombeka ufyaimu wa mbui zangu.”
40 Kwaviya mntu yoyose esaye
kuhigana nasi, yu hamwe na swie.
41 Nagombeka kwei mntu yoyose
endae amyekhe kikombe cha mazi ya kudomea kwaviya nywie ni wantu wa Klistu, na kwei enda ahokee funge.

Mageezo ya kugosoa mavigaviga
Matayo 18:6-9; Luka 17:1-2

42 Mntu yoyose endae amkindie
yumwe wa awa wadodo wanizumiiyao agosoe mavigaviga ni ebae kwa mntu uyo azongomezwe he singo yakwe iwe kuu da kubundugia na kutambikwa mwe mazimshindo.
43 Mkono wako ukakutenda ku-
gosoa mavigaviga, uusenge. Ebae wengie mwe ugima kwesaho mkono umwe, kusima na mikono miidi na kwengia mwe moto wa misi yose wesao kukomeka.
44 Umo minyula yakwe khaifa na
moto wa misi yose kwesiho kisiikizi.
45 Na muundi wako ukakutenda
kugosoa mavigaviga uusenge! Ebae kwengia mwe ugima kwesaho muundi umwe kusima na miundi yose miidi na kutambikwa mwe moto wa kae na kae.
46 Uko mafunyo yakwe khayafa na
moto wa misi yose wesao kukomeka.
47 Ziso dako dikakutenda ugosoe
mavigaviga diuse. Ebae kwengia mwe Uzumbe wa Muungu na ziso dimwe kusima na meso yose maidi na kutambwikwa mwe moto wa kae na kae.
48 Minyula yakwe khaifa na moto
wa misi yose kwesiho kisiikizi.
49 Kwaviya kiya yumwe enda
agewe munyu kwa moto.
50 “Munyu ni mtana akini inga ik-
abanika inda ikweezwe na mbwai? Muwe na munyu mwe mioyo yenu na kwekaisa kwevana gatigati yenu.”

10

Yesu auzwa mbui ya kuteguana na kubadana.
Matayo 19:1-12; Luka 16:18

1 Yesu akalawa hada na kuita
si ya Uyahudi, akadumua zigizigi da mazi da wa Yolodani. Zumwezumwe da wantu dikambasa vituhu, ne awahinya vituhu inga viya agosoavyo.
2 Aho Mafalisayo watuhu wakam-
basa na kumuuza kwa kumgeeza wakagombeka, “Miko yamuekea mgosi kumbada mkaziwe?”
3 Yesu akawatambaisa kwa
kuwauza. “Musa kawekha mwiko wani?”
4 Wowo wakagombeka, “Musa
katiagiiya kuwa mgosi aluusiwa kuandika bauwa ya kumbada mkaziwe.”
5 Yesu akawamba, “Musa kagonda
mwiko uwo, kwaajii ya kutoga kwa mioyo yenu.”
6 Akini kuvokea kugosolwa inusi,
Muungu kaumba mgosi na mvyee.
7 Ivyo mgosi enda ambade tati
yakwe na mami yakwe, enda awe hamwe na mkaziwe.
8 Na awa waidi wenda wawe mwii
umwe. Kwaivyo wowo khio waidi vituhu iya mwii umwe.
9 Naho, ekukintanisacho Muungu,
mntu asekukibahua.
10 Wekwengiaho kaya vituhu,
wahina wakwe ne wamuuza Yesu mbui ida.

11 Akawamba, "Mgosi yoyose ambadae mkaziwe na kutegua mvyee mtuhu, agosoa kianga.
12 Mvyee naye akambada mgosi yakwe na kutegulwa na mgosi mtuhu, yee nae agosoa kianga."

Yesu awajaiya wana wadodo
Matayo 19:13-15; Luka 18:15-17

13 Wantu wakamwetea Yesu wana wadodo awadonte, akini wahina wakwe wakawaemeza wantu wada.
14 Yesu ekuonaho ivyo akakimwa, akawamba wahina wakwe, "Waekeeni wana wadodo weze hangu, naho msekuwakindia, kwaviya Uzumbe wa Muungu ni kwa wantu inga awa wana wadodo.
15 Nawamba kwei, mntu yoyose mwesekuuhokea Useuta wa Muungu inga mwana mdodo, khana engie umo."
16 Akawahokea wana wada akawaumbatia na kuwaikia mikono kwa kuwajaiya.

Mntu mwekuwa na mai nyingi
Matayo 19:16-30; Luka 18:18-30

17 Yesu ekuvokaho ntambo yakwe, mntu yumwe nee amguukia, akakin'ta mavindi hemeso yakwe, akamuuza, "Mhinyi yedi, nitende viivihi nidahe kuhokea ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi?"
18 Yesu akamtambaisa, "Kwambwai wanetanga yedi? Khahana mntu yedi iya Muungu ikedu.
19 Miko waimanya, 'Usekuwa mkianga, Usekukoma, Usekubawa, Usekugombeka uhonko, Usekutiiya Wategeeze tati yako na mami yako.' "
20 Nee amtambaisa, "Mhinyi, ayo yose khiyatozeeza kuvokea udodo wangu."
21 Yesu akamkauwa akamkundisa akamwamba, "Kuhungukiwa na kintu kimwe. Hita ukatage vyose wenavyo navyo uwekhe hea wakiwa, nawe wenda uwe na utajii mwingi uwanga kwa Muungu naho unibase."
22 Ekutegeezavyo ayo, ne agumia, na kuhauka kwa usungu, kwaviya ne kawa na mai nyingi.
23 Yesu akamagaza magaza kia phande na kuwamba wahina wakwe, "Yenda iwe vyatoga kwa mwenye mai kwengia mwe Useuta wa Muungu!"
24 Wahina wakwe wakahondomaa kwa ida mbui, akini Yesu akawamba vituhu, "Wanangu, vyatoga muno kwa wenye mai kwengia mwe Useuta wa Muungu!
25 Vyadahika ng'ombe kwengia mwe ntundu ya singano iya khaidaika kwa mntu mwe mai kwengia kwe Useuta wa Muungu."
26 Wahina ne wahondomaa na kuzana, "Nndai mwenda adahae kuoholwa?"
27 Yesu akawafuiya meso na kuwamba, "Kwa wantu khavidahika, akini kwa Muungu vintu vyose vyadahika."
28 Naho Petulo akamwamba, "Kauwa, tibada vyose, tikakutongea weye."
29 Yesu akagombeka, "Nawamba kwei, kia mntu mwekubada kaya, na wanduguze wa kigosi na maumbu zakwe na mami yakwe na tati yakwe na wanawe na minda yakwe kwaajii ya mie na Mbui Zedi,
30 enda ahokee maa mia kisingi cha isasa, kaya na wanduguze wa kigosi na maumbu na mame na wana na minda hamwe na suuba. Na mwe kisingi chezacho enda ahokee ugima wa kae na kae.
31 Akini wantu wangi wabosi wenda wawe wa kisikizi, na wakisikizi wenda wawe wabosi."

Yesu agombeka maa ya ntatu mbui ya ufe na kuyuyuka kwakwe
Matayo 20:17-19; Luka 18:31-34

32 Naho wawa siai kuita Yelusalemu, na Yesu ne mwekuwaongweea, wahina wakwe wakamema maatu, na wantu wekuwatongeao nee waogoha. Yesu akawadoa wada wahina kumi dimwe na waidi akavoka kuwamba mbui zendazo zimlawie.
33 "Tegeezani, taita Yelusalemu uko Mwana wa Mntu enda ekhiizwe kwa Waviki Wakuu na Wahinyi wa Miko

wendao wamuamwiie akomwe na
kumwekhiiza kwa wantu wesiho
Wayahudi.
34 Naho wenda wambee na kum-
swiia ovu na kumtoa na koto na
kumkoma, akini mwe msi wa ntatu
enda ayuyuke."

Yakobo na Yohana weegaa ombezo kwa Yesu
Matayo 20:20-28

35 Naho, Yakobo na Yohana wana
wa Zebedayo, ne wambasa Yesu
na kumwamba, "Mhinyi, takunda
utigosoee kintu tendacho tiombeze."
36 Yesu akawauza, "Mwonda ni-
wagosoee mbwai?"
37 Ne wamtambaisa, "Hada wen-
daho wekae mwe kigoda chako cha
ukuu cha Uzumbe, takunda tekae
hamwe nawe, utigosoe kwekaa
yumwe phande yako ya kumuso na
mtuhu phande yako ya kuume."
38 Yesu akawamba, "Khammanya
ido mdiombezado. Mwadaha kuz-
izimiza kusuubikaa inga nendavyo
nisuubike? Naho mwenda muwe
tayali kuuya na nyuma inga nen-
davyo niuye na nyuma?"
39 Wakamtambaisa, "Tadaha" Yesu
akawamba, "Suuba nendazo nipate
mwendamzizimize kusuubika kwei,
naho kwei mwenda muuye na
nyuma inga nendavyo niuye na
nyuma mie.
40 Akini khidaha kusagua ni yuhi
endae ekae phande ya kuume
hambu kumoso kwangu. Ni Muungu
ne ahiganyaye yuhi ekae phande ya
kuume hambu kumoso kwa wada
ekuwasaguao."
41 Wada wahina watuhu kumi
dimwe wekutegeezaho mbui ida
wekuombezayo Yakobo na Yohana
ne wakimwa.
42 Yesu akawetanga wose na ku-
gombeka, "Mwamanya kuwa wada
wamamakhanywao kuwa waon-
goezi wa si wawagookea wantu wao
kwa mdundugo, na wakuu awo
wawashuutiza wantu wao.
43 Akini kwenu isekuwa ivyo, iya
akundae kuwa mkuu gatigati yenu
akundigwa awe mndima yenu.
44 Mntu yoyose akundae kuwa
mwoongoezi wa wantu, akundigwa
awe mndima wa wose.
45 Kwaviya Mwana wa Mntu khek-
weza kugosoewa ndima, iya keza
kugosoea wantu ndima na kulavya
ugima wakwe kwajii ya kuohoa
wantu wangi."

Yesu amhonya Batimayo tuntu
Matayo 20:29-34; Luka 18:35-43

46 Naho wakabua Yeliko, Yesu
ekuwaho akahauka mwe mzi
uwo na wahina wakwe hamwe
na zumwezumwe da wantu,
tuntu yumwe etangwaye Batimayo
mwana wa Timayo ne kekaa khan-
dakhanda ya sia akaombeza.
47 Batimayo ekusikiaho Yesu
Mnazaleti emboka hantu aho, ne
avoka kukema, "Yesu! Mwana wa
Daudi! Nifiie mbazi!"
48 Wantu wangi wakamwakia na
kumwamba anyamae, akini ne aen-
deea kukema, "Mwana wa Daudi,
nifiiye mbazi!"
49 Yesu nee kagooka na ku-
gombeka, "Mwetangeni." Wakamwe-
tanga yuda tuntu, nee wamwamba,
"Ekhe moyo! Gooka akwetanga."
50 Akatambika gwanda dakwe,
akahauka kinyinyio na kumbasa
Yesu.
51 Yesu ne amuuza, "Wakunda
nikugosoee mbwai?" Uyo tuntu
akamwamba, "Mhinyi, nakunda
nione."
52 Yesu akamwamba, "Hita kuzu-
miiya kwako kukuhonya." Ahoaho
akoona, akamtongea Yesu na kuita
nae.

11

Yesu engia Yelusalemu kwa nyemi
Matayo 21:1-11; Luka 19:28-40;
Yohana 12:12-19

1 Wekuwaho wa hehi na
Yelusalemu, hehi ya mizi ya Betifage
na Besaniya, kwe muima wa miza-
ituni. Yesu akawaagiia wahina
wakwe waidi.
2 Akawamba, "Hitani mwe mzi
wehehi yenu. Mkabua uko
mwenda mbwiie mwanaphunda

kazengetezwa, naho khazati kugosoewa ndima. Mchopoeni mkamweete.
3 Ati mntu akawauza, 'Kwambwai mwagosoa ivi?' Mmwambe, 'Zumbe amkunda na enda amvuze isasa.' "
4 Naho, wakaita, wakambwiiya mwanaphunda siai kafungwa he uvi. Wekuwaho wamchopoa,
5 wamwe wa wantu wekuwaho wagooka aho wakawauza, "Kwambwai mwamchopoa uyo mwanaphunda?"
6 Wahina wakawatambaisa inga viya wekwembigwavyo ni Yesu, naho wakawaeka waite.
7 Wakamwegaiiya Yesu yuda mwanaphunda, wakatandika nguo uwanga ya yuda mwanaphunda, Yesu ne ekaa uwanga yakwe.
8 Wantu wangi watandaza nguo zao siai, watuhu nao watandaza vihuto vya miti wekusengayo mwe minda kwaajii ya kumtogoa.
9 Wantu wose wekuongoao na wada wekuwabasao, wakalavya mgutio wakagombeka, "Zumbe atogolwe! Ajaiwe yuda ezae kwa zina da Zumbe!
10 Ujaiwe Uzumbe wezao wa zumbe Daudi tati yetu! Atogolwe Muungu mwe uko uwanga muno!"
11 Yesu akengia mwe mzi wa Yelusalemu, akaita mwe Nyumba ya Muungu na kukauwa kia kintu. Akini kwaviya ne diswa, akaita mwe mzi wa Besaniya hamwe na wahina wakwe kumi dimwe na waidi.

Yesu aubadia lazi mti wa mtini
Matayo 21:18-19

12 Msi wekutongeao wekuwaho wakauya kulawa Besaniya, Yesu akaumwa nsaa.
13 Aho kwa hae akaona mti umanyikanao kwa zina da mtini wenye mani mangi, ne aubasa aukaue inga enda apate tini. Ekubuaho akaubwiia khauna tini iya manidu, kwaviya kisingi chakwe cha kuvyaa khakizati kubua.
14 Aho Yesu akawamba mtini, "Kuvokea ivyeo hadi misi zose khahana mntu endae ade tini kulawa kwako vituhu." Na wahina wakwe wakaitegeeza mbui iyo.

Yesu engia he Nyumba ya Muungu
Matayo 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohana 2:13-22

15 Wakabua mzi wa Yelusalemu, Yesu akengia mwe Nyumba ya Muungu akavoka kuwaguusa wantu wose wekuwaho wakataga na kugua vintu. Akahitua meza za wada wabadiishao hea na kugwisa viti vya wada watagao suwa,
16 khekukunda mntu yoyose kwembokea kwe buha da Nyumba ya Muungu kudoa kintu chochose.
17 Naho ne awahinya, "Igondwa, 'Nyumba yangu yetangwa Nyumba ya kuvikia kwaajii ya wantu wa si zose!' Akini nywie muitenda phanga da wahokaji."
18 Waviki wakuu hamwe na Wahinyi wa Miko, wekutegezavyo mbui izo, wakavoka kuondeza sia ya kumkoma Yesu. Akini wakamuogoha Yesu kwaajii ya wantu wose wekuhondomaao kwa mahinyo yakwe.
19 Ikubuaho guoni, Yesu na wahina wakwe wakahauka mwe mzi uda.

Mahinyo kulawa mwe mti wa mtini
Matayo 21:20-22

20 Keokeo da mtungaihu, wekuwaho wakemboka ne wauwona uda mtini unyaa wose hadi kwe sina.
21 Petulo akakumbuka akamwamba Yesu, "Mhinyi, kaua uda mtini wekuubadiao lazi, unyaa!"
22 Yesu akatambaisa, "Mzumieni Muungu."
23 Nawamba kwei mntu akawamba muima unu, ng'oka uketambike mwe mazimshindo naye khana matumatu mwe moyo wakwe, akini akazumiia mbui zose agombekazo zagosoka, enda agosoewe mbui iyo.
24 Kwaajii iyo nawagombekani, mvikaho na kuombeza kintu chochose, zumiani kwamba mkihokea, nacho chenda kiwe chenu.
25 Nyie mgookaho kuvika, mwekeeni kia mntu mwekukubanangia

chochose, ili Tati yenu mwe uwanga awaekee masa yenu.
26 Akini mwesekuwaekea watuhu, hata Tati yenu mwe uko uwanga kwa Muungu khana awaekee masa yenu.

Udaho wa Yesu
Matayo 21:23-27; Luka 20:1-8

27 Naho wakabua Yelusalemu vituhu, Yesu ekuwaho akaita he Nyumba ya Muungu, Waviki wakuu na Wahinyi wa Miko na wadaa waongoezi wakambasa,
28 wakamuuza, "Ni kwa udaho uhi wagosoa mbui izi? Naho nndai mwekukwekha udaho wa kugosoa mbui izi?"
29 Yesu akawatambaisa, "Nendaniwauze mbui mwenga, mkanitambaisa nami nendaniwambe nagosoa aya kwa udaho wa ndai.
30 Nigombekani, udaho wa ubatiizo wa Yohana walawa kwa Muungu au walawa kwa wantu?"
31 Wakavoka kuuzana, "Tikamba walawa uko uwanga kwa Muungu endaatiuze, 'Kwambwai khamwekumzumiia Yohana?'
32 Na tikamba, 'Ulawiiya kwa wantu.' " Wakaogoha zumwezumwe da wantu kwaajii wose wamzumiiya Yohana kwei ni muoni wa Muungu.
33 Aho wakamtambaisa Yesu, "Swie khatimanya." Yesu akawamba, "Mie nami khinaniwambe nagosoa mbui izi kwa udaho wa ndai."

12

Msimo wa mnda wa mizabibu na waimi
Matayo 21:33-46; Luka 20:9-19

1 Naho Yesu akavoka kugombeka nao kwa misimo, "Mntu yumwe kaima mnda wa mizabibu akazenga ukanto, na gatigati akagosoa hantu ha kukamuiia divai, akazenga mnaa aho. Naho akauazima uda mnda kwa waimi akatamba kuita
si ya hae." 2 Kisingi cha ubosi
chekubuaho, akamwagiiya mndima wakwe kwa wada waimi, amwetee fungu dakwe da ubosi da yuda mwenye mnda.
3 Wada waimi wakamgwiiya, yuda mndima wakamtoa na kumvuza bue.
4 Mwenye mnda akamwagiiya mndima mtuhu, uyu nae wakamtoa mwe mtwi na kumtenda vyesavyo kutama.
5 Yuda mwenye mnda akamwagiiya mndima mtuhu, awo waimi wakamkoma na mwenye mnda akawaagiiya watuhu wangi, wakatoigwa na wangi wakakomwa.
6 Mwenye mnda akasigaa na mntu yumwe ni mwanawe amkundisae. Nae akamwagiiya uyo akagombeka, "Wenda wamtunye mwanangu!"
7 Akini wada waimi wakaambizana, "Uyo ne mpazi haya timkome, upazi utende wetu."
8 Kwaiyo wakamgwiiya, wakamkoma na kumtambika chongoi ya uda mnda wa mizabibu.
9 Aho Yesu akawauza, "Mwenye mnda endaatende viivihi? Endaeze awadagamize awo waimi na kuazimisha mnda uwo wa mizabibu kwa waimi watuhu.
10 Khamzati kusoma Maandiko aya? 'Iwe dekuemewado na wazengi isasa diwa iwe kuu da khandani.
11 Zumbe ne mwekugosoa mbui inu, nado ni utangio kwetu!' "
12 Waviki wakuu, Wahinyi wa Miko na wadaa wamanya yakuwa msimo uwo wawausu, wakageeza kumgwiya akini wakaogoha zumwezumwe da wantu aho wakambada wakaita.

Kuiha kodi kwa Seuta mkuu wa Lumi
Matayo 22:15-22; Luka 20:20-26

13 Naho, wamwe wa Mafalisayo na kizumwezumwe cha Helode, wakaagiiwa kwa Yesu wamtege kwa mbui zakwe.
14 Wakambasa Yesu wakamwamba, "Mhinyi tamanya wee ni mntu mzumizi, ugombekaye ukwei. Naho khukauwa ukuu wa mntu yoyose, akini wahinya kwei sia ya Muungu. Ni vyedi kuiha kodi kwa Seuta mkuu wa Lumi? Tiihe hambu tesekuiha?"

15 Akini Yesu ne amanya uhokho
wao. Akawatambaisa, “Kwa mb-
wai mwanigeeza? Nekhani sensi
niikauwe.”
16 Wakamwegaiya sensi mwenga
ne awauza, “Cheni na idi zina ni da
ndai?” Ne wamtambaisa, “Ni vya
Seuta mkuu wa Lumi.”
17 Aho Yesu akawamba, “Ni vyedi
mwekheni Seuta mkuu wa Lumi
ayo yakwe na Muungu mwekheni
yakwe.” Wakahondomazwa muno
nae.

Mbui ya uyuyuko
Matayo 22:23-33; Luka 20:27-40

18 Naho, wamwe wa Masadukayo
wamba khakuna kuyuyuka, wakam-
basa Yesu na kumuuza,
19 “Mhinyi, Musa katiagiiya ivi,
‘Mntu akauya na nyuma na kum-
bada mkaziwe kwesiho kuvyaa.
Nduguye akundigwa amdoe yuda
mvyee mwekufiwa ni mgosi, adahe
kumvyaia wana.’
20 Naho nekuwa na ndugu mfun-
gate, yuda wa bosi kategua, akauya
na nyuma kwesiho kubada mwana.
21 Ndugu wakaidi naye akampaa
yuda mvyee mwekufiwa ni mgosi,
akini yee naye akauya na nyuma
kwesiho kubada mwana. Viyaviya
ndugu wa ntatu akauya na nyuma.
22 Wose mfungate wakauya na
nyuma kwesiho kubada mwana. Ne
yuda mvyee naye mwekufiwa ni
mgosi akauya na nyuma.
23 Aho, msi wantu wendaho
wayuyuke, mvyee uyo endaawe
mkaza ndai? Kwaviya wose mfun-
gate ne wamtegua.”
24 Yesu akawatambaisa, “Nyie
mwaga kwaviya khammanya
Maandiko ya Muungu wala udaho
wa Muungu.
25 Kwaviya wantu wendaho
wayuyuke, khawana wategue wala
kutegulwa, iya wendawawe inga
wandima wa uwanga wa Muungu.
26 Akini mbui ya kuyuyuka kwa
wekufao, khamzati kusoma mwe
kitabu cha Musa hantu ambaho
kada katundugua kekuwacho chaka
moto? Muungu akamwamba Musa,
‘Mie ni Muungu wa Ibulahimu na
Muungu wa Isaka na Muungu wa
Yakobo.’
27 Yee ni Muungu wa wantu
wagima, na khio Muungu wa
wada wekuuyao na nyuma. Ivyo
mbanikiwa muno!”

Mwiko mkuu
Matayo 22:34-40; Luka 10:25-28

28 Mhinyi yumwe wa miko akabua
hada, akategeeza wahiganavyo.
Ekuonaho Yesu kawatambaisa vi-
tana yuda Sadukayo, ne ambasa
Yesu na kumuuza, “Mwe amli zose
ni ihi ya bosi?”
29 Yesu akamtambaisa, “Mwiko
mkuu ni unu, ‘Tegeezani nywie
wantu wa Isilaeli! Zumbe Muungu
yetu ni yumwe Zumbe ikedu.
30 Mkunde Zumbe Muungu yako
kwa moyo wako wose, kwa muye
wako wose, na kwa akii zako zose na
kwa mdundugo wako wose.’
31 Ya kaidi ni inu, ‘Mkunde mwen-
zio inga wekundisavyo mwenye.’
Khahana mwiko mkuu mtuhu
kusima inu miidi.”
32 Aho yuda Mhinyi wa Miko
akamwamba Yesu, “Kugombeka
vyedi Mhinyi! Muungu ni yumwe
du na khahana Muungu mtuhu inga
yee.
33 Naho yakundigwa mntu
amkundise Muungu kwa moyo
wose na kwa muye wose na kwa
akii zose na kwa udaho wose,
na kumkundisa mwenzio inga
wekundisavyo mwenye. Mbui
inu ni ntana kusima malavyo na
ntambiko.”
34 Yesu ekuonaho yuda mntu
kamtambaisa kwa kutintimaa
akamwamba, “Wee khuho hae na
Uzumbe wa Muungu.” Bada ya
mbui ida khahana mntu yoyose
mwekudaha kumuuza vituhu mbui
yoyose.

Klistu ekusagulwaye ni Muungu nndai
Matayo 22:41-46; Luka 20:41-44

35 Naho kisingi Yesu ekuwaho
akahinya kwe Nyumba ya Muungu,

akawauza, Wahinyi wa Miko wamba
Klistu ni mwana Daudi?
36 “Daudi mwenye akaongoewa
na Muye wa Muungu akagombeka.
‘Zumbe akamwamba Zumbe yangu,
ekaa mkono wangu wa kudiiya, hadi
nendaho niwaike wamasa wako asi
he miundi yako.’
37 Daudi mwenye amwetanga
Klistu Zumbe, aho Klistu endaawe
viivihi mwanawe?”

Yesu awamba wantu kwekaa hae na Wahinyi wa Miko

Matayo 23:1-36; Luka 20:45-47

Zumwezumwe da wantu ne
wakamtegeeza Yesu kwa kinyemi.
38 Yesu ekuwaho awahinya ne
awamba, “Ekaani hae na Wahinyi
wa Miko, wakundao kwemboka emboka
wevaia khanzu zilehazo na kuuguswa
ni wantu kwa tunyo mwe
gwiiyo, wakunda kwekaa hantu ha
tunyo he Nyumba ya kukintania
Wayahudi,
39 Wakunda kwekaa viti vya
hemeso mwe Nyumba ya kuvikia
Wayahudi na kwekhigwa phasi ha
ntunyo mwe ntafuno.
40 Wawakonya wavyee wekufiwao
ni wagosi naho wegosoa kuvika
kisingi kilehacho! Msi wa kuamuiwa
wendawekhigwe sugusa khai!”

Malavyo ya mmaa mwekufiwa ni mgosi

Luka 21:1-4

41 Yesu ekuwaho kekaa hehi
na ntezu ya kuikia malavyo.
Akawakauwa wantu wangi waavyavyo
hea na kuika mwe ntezu ya Nyumba
ya Muungu. Wantu wenye mai
nyingi walavya hea nyingi.
42 Aho ne eza mmaa yumwe
mkiwa mwekufiwa ni mgosi,
akalavya sensi mbii za shaba.
43 Aho Yesu akawetanga wahina
wakwe akawamba, “Nawamba kwei
mmaa uyu mkiwa mwekufiwa
ni mgosi kagea hea nyingi mwe
ntezu ya malavyo kusima wose
wekulavyao.
44 Kwaviya Watuhu wose walavya
mai zekuwamemeazo, akini uyu
mmaa mwe ukiwa wakwe kalavya
vyose ekuwavyonavyo hata kia
chakumwambiza mwe ugima
wakwe.”

13

Yesu agombeka kubomolwa kwa Nyumba ya Muungu

Matayo 24:1-2; Luka 21:5-6

1 Yesu ekuwaho akalawa mwe
Nyumba ya Muungu, mhina wakwe
yumwe akamwamba, “Mhinyi,
kauwa maiwe aya na mazengo
yekuwavyo matana muno!”
2 Yesu akamwamba, “Wayaona
mazengo aya makuu? Khahana hata
iwe dimwe dendado disigae uwanga
ya ntuhu, yose yenda yatulwe.”

Suuba na usuumizi

Matayo 24:1-2; Luka 21:7-19

3 Yesu ekuwaho kekaa kwe muima
wa Mizaituni na kukauwa Nyumba
ya Muungu, Petulo na Yakobo na
Yohana na Andulea wakamuuza
kwesiho wantu.
4 “Tambie mbui izo zendazilawie
ini? Na utangio wakwe ni uhi
wendaoutimanyise mbui izi zihehi
kubua?”
5 Yesu akavoka kuwamba,
“Ekauweni mwesekutiiwa ni mntu
yoyose.”
6 Wangi wendaweze na kwetanga
kwa zina dangu, kia yumwe endaagombeke,
“Mie nee Klistu!” Naho
wendawawatiie wantu wangi.
7 Mwendaho mtegeeze mbui ya
khondo kwa hae na vuzo da khondo
kwa hehi, mwesekuwa na maatu.
Mbui izo zakundigwa zilawie, akini
mbui iyo khaizati kubua.
8 Wantu wa si mwenga wendawatowane
na wantu wa si ntuhu,
wantu wa useuta umwe wendawatoane
na wantu wa useuta mtuhu,
naho kia hantu hendahawe na
mizingizo ya inusi na baa da saa.
Mbui izi inga usungu wa bosi wa
kuvyaa mwana.
9 Akini nywie mwekae meso,
kwaviya wendawawegae mwe kifungo
na kuwatoa mwe Nyumba

ya kuvikia Wayahudi. Mwendamwegalwe hemeso ya wagookezi na maseuta kwaajii yangu, ili muwambe Mbui Yedi.
10 Akini yakundigwa Mbui Yedi ya Muungu ivoke kubiikiwa kwa wantu wa si zose, kabla khakizati kubua kisingi cha kisikizi.
11 Naho wendaho wawagwiiye na kuwegaa ha kuamuiwa, msekuogoha mwendamgombeke mbwai, mda wendaho ubue dodose mwendado mwekhigwe gombekani. Kwaviya khio nywie mgombekao iya ni Muye wa Muungu.
12 Mntu endaamhituke nduguye akomwe, na tate endaamhituke mwanawe. Wana nao wendawawahituke wavyazi wao na kuwakoma.
13 Wantu wose wendawakimwe na nywie Kwaajii yangu, iya mwendaazizimize adi kubua kisikizi ne endaye aoholwe.

Suuba khuu
Matayo 24:15-28; Luka 21:20-24

14 Muonaho ufyaimu ugooka hantu kwesiho hakwe, mmanyisi na amanye mana yakwe aho, wada weiho Uyahudi waguukie kwe miima.
15 Yuda mwe uwanga ya nyumba asekuseea asi kwengia mwe nyumba yakwe kudoa kintu chochose.
16 Mntu mwekuwa mwe mnda asekuuya kaya kudoa nguo yakwe.
17 Wendawakione wavyee wekwenuao maifu na wada waokhesao msi uwo!
18 Mwombezeni Muungu mbui izo zesekulawia kisingi cha pheho.
19 Kwaviya kisingi icho chendakiwe cha suuba khuu na khakizati kulawiiya kuvokea aho Muungu ekugosoavyo inusi hadi ivyeo, naho khayezakulawiiya vituhu.
20 Inga Zumbe khekuwa ahunguzie misi izo khahana mntu mwendayeaoholwe, akini kwaajii ya wantu wakwe ekuwasaguao Zumbe kahunguza misi izo.
21 “Naho mntu yoyose akawamba, Kauwani, Klistu yuaha, au yu kuda! Msekuzumiia.”
22 Kwaviya wendawalawie maklistu wa utiizi na waoni wa utiizi, wendawagosoe vihii na viozo, kwaajii ya kuwaza hata wada wekusagulwao ni Muungu, inga vikadahika.
23 Akini nywie mwekae meso! Kwaviya khiwagombekea mbui zose zekuwazo khazizati kulawiiya.

Kweza kwakwe Mwana wa Mntu
Matayo 24:29-31; Luka 21:25-28

24 “Mwe misi izo, suuba khuu ikemboka, zua dendadigewe kiza na mweenge khauna ung'ae.”
25 Ntoondo zendazigwe kulawa uwanga na mdundugo wa uwanga kwe mazunde wendausingisike.
26 Aho Mwana wa Mntu endaalawie akeza mwe mazunde kwa udaho na ukuu.
27 Naye endaawagiiye wandima wa uwanga kwa Muungu kuwaika hamwe wantu wose wekusagulwao ni Muungu, kulawiiya phande zose nne za inusi, kulawiiya kisikizi cha inusi hadi kisikizi cha mmbingu.

Msimo wa mtini
Matayo 24:31-35; Luka 21:29-33

28 “Kauwani msimo wa mti wa mtini na mwehinye. Aho matambi yakwe yavoka kutenda mateke na kulavya mani, mmanye kisingi cha ubosi kihehi.”
29 Viyaviya muonaho mbui izo zikalawia, mmanye Mwana wa Mntu yu hehi kwe uvi kweza.
30 Nawamba kwei, kivyazi iki khakinachemboke hadi mbui zose izo zendahozilawie.
31 Mmbingu na inusi zendazemboke, akini mbui zangu khazina zemboke katu.

Khahana mntu amanyae msi na saa
Matayo 24:36-44

32 Akini khahana mntu amanyae msi na saa hata wandima wa uwanga kwa Muungu, na Mwana khamanya, iya Tate ikedu ne amanyae.

33 Muwe tayali kwaviya khammanya kisingi icho chenda kibue ini.
34 Yendaiwe inga mntu alawaye kaya na kuita ntambo akawabadia wandima wakwe waikaue na waigookee, kia yumwe akamwekha ndima yakwe yakugosoa, akamwamba yuda semgoja "Asekugona."
35 Mwekae tayali kwaviya khammanya mwenye kaya endaauye ini, yadahika ni guoni, kio kikuu, keokeo da mtungaihu au keo.
36 Mwekae tayali ili akeza vuupu asekweza akawabwiiya mgona.
37 Niwambavyo nywie nawamba wose, mwekae tayali!

14

Nteganyi za kumkoma Yesu
Matayo 26:1-5; Luka 22:1-2; Yohana 11:45-53

1 Nezisigaa misi miidi kabla khaizati kubua sikukhuu ya Pasaka na ya mabumunda yesayokugewa hamila. Waviki wakuu na wahinyi wa miko wakaondeza sia ya kumgwiiya Yesu kwa unyanyi na kumkoma.
2 Akini wakamba, "Tesekumgwiya kisingi cha sikukhuu ya Pasaka, wantu wesekweza wakatikweea khumbizi."

Yesu etiiwa malashi uko Besaniya
Matayo 26:6-13; Yohana 12:1-8

3 Yesu ne yumwe mzi wa Besaniya, mwe nyumba ya Simoni mntu mwekuwa na utamu wa nyoka. Aho Yesu ekuwaho akada khande ne engia mvyee yumwe mwekuwa na nchupa ya iwe yetangwayo alibasta yenye mavuta yanukhiayo vitana ya hela nyingi. Akaitua ida nchupa na kumwetiia mavuta Yesu mwe mtwi.
4 Wamwe wa wantu wekuwaho aho wakakimwa na mbui ida wakauzana, "Kwambwai mavuta aya matana yaga buebue?
5 Mavuta ayo ne yadahika kutangwa kwa sensi nyingi na sensi izo wakekhigwa wakiwa!" Wakamwakia yuda mvyee.
6 Akini Yesu akawamba, "Mweekeni kwambwai mwampisha? Kanigosweea mbui ntana.
7 Wakiwa mnao misi yose, mwadaha kuwaambiza kisingi chochose mkundacho. Akini mie khinaniwe hamwe na nywie misi yose.
8 Mvyee uyu kagosoa viya ekudahavyo, kaongoa kuusisa mwii wangu mavuta kwaajii ya kuandaia maziko yangu.
9 Nawambeni kwei, hantu hohose mwe inusi Mbui Yedi yendaho ibiikiwe, mbui inu ekugosoayo uyu mvyee yenda itamwiiwe kwa khumbuso da yuda mvyee."

Yuda akubai kumhituka Yesu
Matayo 26:14-16; Luka 22:3-6

10 Naho Yuda Isikaliote yumwe wa wada wahina kumi dimwe na waidi, akaita kwa waviki wakuu ili kumhituka Yesu.
11 Waviki wakuu wekutegeezaho mbui izo, ne wawa na nyemi, wakamwikia kiaga cha kumwekha hela. Aho Yuda akavoka kuondeza phasi ya kumhituka Yesu.

Yesu ada khande ya sikukhuu ya Pasaka na wahina wakwe
Matayo 26:17-25; Luka 22:7-14; Yohana 13:21-30

12 Mwe msi wa bosi mwe sikukhuu ya mabumunda yesayokugewa hamila, kisingi ambaho mwanangoto wa Pasaka adumulwa singo, wahina wakwe wakamuuza Yesu, "Wakunda tikwikie hahi ntafuno ya Pasaka?"
13 Naho Yesu akawagiiya wahina wakwe waidi, akawamba, "Hitani kwe mzi na umo mwendamkintane na mgosi yumwe kenua biga da mazi. Mtongeeni,
14 hadi mwe kaya endayoengie, mkamwambe mwenye kaya, 'Mhinyi amba, nihahi gati nendaho nidiie khande ya Pasaka hamwe na wahina wangu?'
15 Naye enda awonyeshe gati khuu yeuko uwanga kwe goofa chekuikwacho tayali, tiikieni umo."

16 Wahina wakahauka wakaita kwe mzi, wakabwiiya kia kintu nsawa inga Yesu ekuwagombekeavyo. Ne waiika ntafuno ya sikukhuu ya Pasaka.
17 Yekubuaho guoni Yesu akabua hamwe na wahina wakwe kumi dimwe na waidi.
18 Wekuwaho wakada khande Yesu akawamba, "Kwei nawamba yumwe yenu mda nami, enda anihituke."
19 Wada wahina wakagumia mioyo wakamuuza Yesu yumweyumwe, "Hambu, ni mie?"
20 Yesu akawatambaisa, "Ni yumwe gatigati yenu nywie kumi dimwe na waidi, ni yuda agintae bumunda hamwe na mie mwe bakui.
21 Kwei Mwana wa Mntu aita kuuya na nyuma inga yekuandikwavyo mwe Maandiko ya Muungu, akini endaakione mntu yuda amhitukae Mwana wa Mntu! Ebae mntu uyo khekuwa avyaigiwe!"

Ntafuno ya Zumbe

Matayo 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Wakolinto 11:23-25

22 Wekuwaho wakada, Yesu akadoa bumunda akatogoa, akadibendua na kuwekha wahina wakwe, akamba, "Doani unu nee mwii wangu."
23 Naho akadoa kikombe cha divai, akamtogoa Muungu na akawekha wose wakadomea kulawa mwe kikombe icho.
24 Akawamba, "Inu ne phome yangu ya Agane yetikayo kwaajii ya wantu wangi."
25 Nawamba kwei, "Khinanidomee vituhu divai inu ya mzabibu hadi misi ida nendayo nidomee uhya mwe Uzumbe wa Muungu."
26 Naho wakatoa wiya, wakahauka wakaita kwe Muima wa Mizaituni.

Yesu aongoea kugombeka Petulo enda amuemee

Matayo 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38

27 Yesu akawamba wahina wakwe, "Nywie nyose mwendamnibade, kwaviya Maandiko ya Muungu yamba 'Nenda nimtoe mwiisi, na ngoto zenda ziangadike uko na uko.'
28 Akini nendaho niyuyuke nenda niwaongoee kuda Galilaya."
29 Petulo akamwamba Yesu, "Inga wose wendaho wakubade, mie khina nikubade katu!"
30 Yesu akamwamba Petulo, "Kwei nakwamba kio iki, zogoo khadizatikukema maa mbii, wendauniemee maa ntatu."
31 Akini petulo akaendeea kugombeka, "Hata inga nikakudigwa niuye na nyuma hamwe nawe, khina nikubade katu." Naho Wahina wose wakagombeka inga ivyo.

Yesu avika he kamnda ka Gesemane

Matayo 26:35-46; Luka 22:39-46

32 Aho, wakabua he kamnda wetangwao Gesemane, Yesu akawamba wahina wakwe, "Ekaani aha, kisingi mie navika."
33 Naho akawadoa Petulo, na Yakobo na Yohana. Akavoka kuugumia muno mwe moyo wakwe na kuangadika.
34 Ne awamba, "Nina usungu mno mwe moyo wangu hehi na kunikoma. Mwekae aha na mwekae meso."
35 Akaita mbee kidodo, aketambika asi akagonea ifu, akavika amba, ati ikadahika asekwembokea mda uwo wa suuba.
36 Akagombeka, "Abba, Tate mbui zose kwako zadahika. Uniusie kikombe iki, iya khio inga nikundavyo mie iya ukundavyo weye."
37 Naho akauya na kuwabwiiya wada wahina wakwe watatu wagona, akawamba Petulo, "Simoni, kugona? Khamwekudaha kwekaa meso hata saa mwenga?"
38 Naho akawamba, "Mwekae meso na kuvika mwesekweza kwengia mwe mageezo. Muye wakunda, iya mwii khauna udaho."
39 Akenda kuvika vituhu na kuuiya mbui ziyaziya.
40 Naho akauya vituhu, akawabwiiya wagona kwaviya meso yao ne

yamema usisiza, khawokumanya da
kumtambaisa.
41 Ekwezaho maa ya ntatu
akawamba, "Khamzati kwenuka
na kuhumwiiza? Isasa enukani!
Mda ubua kauwa, Mwana wa Mntu
agewa mwe mikono ya wagosoao
mavigaviga.
42 Enukani! Titeni! Kauwani, yuda
mntu endaeanihituke yuhehi."

Yesu agwiwa

Matayo 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12

43 Yesu ekuwaho agombeka, Yuda,
yumwe wa wada wahina kumi
dimwe na waidi akabua, keza
hamwe na zumwezumwe da wantu
wekwenuao mapaange na malungu.
Wantu awo ne waagiiwa na waviki
wakuu na wahinyi wa miko hamwe
na wadaa wagookezi.
44 Naho Yuda Isikaliote nee
kawekha utangio, "Nendaye
nimuumbatie uyo mgwiieni na
kumwiika asi ya ugoja."
45 Yuda Isikaliote ekubuaho akaita
kwa Yesu, akamwamba "Mhinyi!"
Naho akamuumbatia.
46 Wada wantu wakamgwiya Yesu
na kumwiika asi ya ugoja.
47 Yumwe da wada wekuwaho wa-
gooka aho hamwe na Yesu, akaso-
moa paange dakwe akamtoa yumwe
wa wandima wa mviki mkuu, akam-
senga gutwi.
48 Naho Yesu akawamba, "Uwo
mweza na mapaange na malungu
kunigwiiya inga mie ni mhokaji?
49 Kia msi ni hamwe nanywi
kahinya mwe Nyumba ya Muungu,
khamwekunigwiya, akini isasa
yakundigwa Maandiko ya Muungu
yaiganie."
50 Aho wahina wakwe wose
wakambada na kuguuka.
51 Nekuwa na mbwanga yumwe
ekuwaye akambasa Yesu nekavaa
shuka ing'aayo. Naho wakageeza
kumgwiiya.
52 Akini yee akachopoka na
kuwabadia shuka ing'aayo, ak-
aguuka kwesaho nguo.

Yesu hemeso ya Baaza

Matayo 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yohana 18:13-14,19-24

53 Naho Yesu akegalwa mwe kaya
ya mviki mkuu, aho akakintana
na waviki wakuu wose, wadaa na
wahinyi wa miko ne wakintana.
54 Petulo akambasa Yesu kwa hae,
akengia mda mwe buha da mviki
mkuu, akekaa hamwe na wasemgoja
aotea moto.
55 Waviki wakuu na wantu wose
wa baaza kuu wakoondeza, mbui
zendazo zimtende Yesu akomwe,
akini khawekupata.
56 Wantu wangi nee wagooka na
kugombeka uhokho, akini mbui zao
khazekuhigana.
57 Naho watuhu wakagooka wak-
agombeka uhokho,
58 "Timtegeeza mntu uyu ak-
agombeka, 'Nenda niibanange
Nyumba inu ya Muungu yekuzeng-
wayo na wantu, na kwa misi mitatu
nendaniizenga tuhu yesayokuzengwa
na wantu.' "
59 Akini ata ivyo mbui zao khazek-
wevana.
60 Nee Mviki Mkuu akagooka
hemeso yao akamuuza Yesu, "Wee
khutambaisa mbui? Wantu awa
waona mbwai kwako?"
61 Akini yee akanyamaa khekuan-
dua hata mbui mwenga. Mviki
Mkuu akamuuza vituhu, "Uwo wee
nee Klistu, Mwana wa Muungu
Mkuu?"
62 Yesu akatambaisa, "Ehe, nee
mie, na nywie mwendammwoone
Mwana wa Mntu kekaa phande ya
kuume ya Muungu mwenye udaho,
eza na maangwi ya uwanga."
63 Aho Mviki Mkuu akatatua
khanzu yakwe, akamba, "Taonda
mbui yani vituhu za kumkoea
masa?"
64 Mtegeezeni amdumuavyo
Muungu. Nyie mwaona vivihi?
Wose wakakunda akomwe.
65 Aho wamwe wa wantu waka-
voka kumswiia ovu, wakamfunga
buye, wakamtoa na kumwamba,
"Otea ni ndai mwekukutoa!" Hata

wakinasemgoja wakamdoa, wakamtoa vibao.

Petulo amuemea Yesu

Matayo 26:69-75; Luka 22:56-62; Yohana 18:15-18, 25-27

66 Petulo ekuwaho yu ahosi kwe buha, yumwe wa wandima wa kivyee wa Mviki Mkuu akeza.

67 Ekumuonaho Petulo aotea moto, akamkauwa akamwamba, “Hata wee nee uhamwe na Yesu Mnazaleti.”

68 Akini Petulo akaemea, “Hangi na khimanya ugombekayo!” Naho Petulo akahauka akaita hantu ha kwengiia, aho zogoo dikakema.

69 Yuda mndima ekumwonaho vituhu Petulo akavoka vituhu kuwamba wantu wekuwao wagooka aho, “Mntu uyu ni yumwe yao.”

70 Petulo akaemea vituhu. Mda mcheche wantu wekuwaho wagooka aho wakamwamba Petulo, “Kwei wee ni yumwe yao, kwaajii wee ni Mgalilaya.”

71 Iya Petulo akavoka kweyapiza na kuaha akamba, “Miye khimanya mntu uyu mgombekaye mbui zakwe.”

72 Aho zogoo akakema maa ya kaidi, Petulo akakumbuka viya Yesu ekuwavyo kamwamba, “Zogoo khadizati kukema maa mbii, wendauniemee maa ntatu.” Petulo akahomokeza mesozi.

15

Yesu egalwa kwa Pilato

Matayo 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yohana 18:28-38

1 Kwekuchaho waviki wakuu na wadaa na wahinyi wa miko na Baaza kuu dose, wakamgea phingu Yesu wakamwegaa na kumwekhiiza kwa Pilato.

2 Pilato akamuuza Yesu, “Wee ni Seuta wa Wayahudi?” Yesu akamtambaisa, “Eeh inga ugombekavyo wee!”

3 Waviki wakuu wakamuahia Yesu kwa mbui nyingi.

4 Pilato akamuuza vituhu Yesu, “khuna da kutambaisa? Kauwa wakusakiavyo mbui nyingi kwaajii yako.”

5 Akini Yesu khekutambaisa mbui hata Pilato akahondomaa.

Yesu amwiiwa ufe

Matayo 27:15-26; Luka 23:13-25; Yohana 18:39; 19:16

6 Kia kisingi cha sikukhuu ya Pasaka, Pilato kawa na mazweea ya kuwavuguiya mfungwa yumwe wamkundaye.

7 Kisingi icho nekuwa na mntu yumwe etangwae Balaba, nee kafungwa hamwe na wantu wekuaho waemea uongooezi, naho nee wagosoa ukomaji kwe khumbizi.

8 Wantu wangi wakaita kwa Pilato wakamwombeza awagosoee inga yekuwavyo akawagosoea.

9 Pilato akawauza, “Mwakunda niwavuguiye Seuta wa Wayahudi?”

10 Pilato kagombeka ivyo kwaajii kamanya pwii waviki wakuu wamwegaa Yesu kwakwe kwaajii ya kinyuu.

11 Akini waviki wakuu wakawatenda wantu watoe vuzo ili wamwombeze Pilato awavuguiye Balaba.

12 Pilato akawauza wantu vituhu, isasa mwakunda nigosoe mbwai mntu uyu mwetangwae Seuta wa Wayahudi?

13 Wantu wose wakatowa mgutio vituhu, “Mgong'ondeni kwe mhamba!”

14 Akini Pilato akawauza, “Kwambwai! Kagosoa ufyaimu wani?” Akini wowo wakaendeea kutoa mgutio, “Mgong'ondeni he mhamba!”

15 Pilato akakunda kutamiza dia zumwezumwe da wantu. Aho nee amwekea Balaba kulawa mwe kifungo. Akakunda Yesu atoigwe ngoda wakabinda wamgong'ondee he mhamba.

Asikai wambea Yesu

Matayo 27:27; Yohana 19:2-3

16 Naho asikai wakamwegaa Yesu mwe buha da nyumba ya mkuu wa si ya Yudea, aho wakakintana kikosi kigima cha asikai.

17 Wakamvika gwanda da zam-
balau, wakagosoa kintu inga khofia ya useuta yekugosolwayo na miwa, wakamwiikia Yesu mwe mtwi wakwe.
18 Wakavoka kumuugusa, "Mwinyi Seuta wa Wayahudi!"
19 Wakamtoa kwa ngoda ya lasi mwe mtwi, wakamswiia ovu, wakamkintia mavindi na kumwenamia.
20 Wekubindaho kumbea, wakamhambua dia gwanda da zambalau, wakamvika nguo zakwe, naho wakamlavya chongoi, wakamwegaa kumgong'ondea mwe mhamba.

Yesu agong'ondewa he mhamba

Matayo 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohana 19:17-27

21 Wekuwaho siai, wakakintana na mntu yumwe etangwae Simoni, mwenyezi wa Kilene. Yee nee ni tate yao Alekizanda na Lufo na kisingi icho ne akalawa chongoi ya mzi. Nee asikai wamshutiza audoe mhamba wa Yesu.
22 Naho wakamwegaa Yesu adi hantu hetangwaho Goligota, mana yakwe hantu ha Fufu da Mtwi.
23 Wakamwekha divai yekuhanganywayo na mzigi wetangwao manemane, akini yee akaemea kuidomea.
24 Nee wamgong'ondea he mhamba, wakapangana nguo zakwe na kuzitoea kula kia yumwe adoe yakwe.
25 Neiwa saa ntatu da keo wekumgong'ondeavyo he mhamba.
26 Nee yagondwa masa yakwe ni, "Seuta wa Wayahudi."
27 Wamgong'ondea he mhamba na wahokaji waidi kia yumwe mhamba wakwe, yumwe phande ya kudiiya na mtuhu phande ya kumoso.
28 Aho Maandiko ya Muungu yakaigania yambayo, "Kaikwa kundi dimwe hamwe na wahokaji."
29 Wantu wekuwao wemboka hantu hada wakamdumua wakasingisa mitwi yao na kugombeka, Ehee! Wee mtua Nyumba ya Muungu na kuizenga kwa misi mitatu.
30 Isasa weohoe mwenye seea he mhamba!
31 Na viyaviya waviki wakuu hamwe na wahinyi wa miko wakammbea wakamba, "Kawaohoa wantu watuhu akini khadaha kweohoa mwenye!"
32 Ati yee ni Klistu ekusagulwae ni Muungu, Seuta wa Isilaeli! Na asee kulawa he mhamba tione na kumzumiia hata wada wantu wekugong'ondwao wose he mhamba nae wakamdumua.

Yesu auya na nyuma he Mhamba

Matendo 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohana 19:28-30

33 Kuvokea saa mtandatu wa musi adi saa kenda kiza kikuu kikagwa mwe si yose.
34 Saa kenda guoni Yesu akaiya kwa mgutio mkuu, akamba, "Eloi, Eloi, lama, Sabakitani?" Mana yakwe, "Muungu yangu, Muungu yangu mbona kunibada?"
35 Wamwe wa wantu wekugookao hada wekutegezaho ivyo wakamba, "Tegeeza! Amwetanga Elia."
36 Mntu yumwe akamgukia akaginta dodoki mwe divai yekusasayo, akaika uwanga ya lasi akamwekha adomee akamba, "Hembu timkaue ati Elia endaeze amseeze he mhamba!"
37 Yesu akakema kwa mgutio mkuu, akauya na nyuma.
38 Nee pazia kuu da Nyumba ya Muungu dikatatuka ntii mbii kulawa uwanga hadi asi.
39 Mkuu wa maasikai ekuwaye kagooka hemeso ya mhamba wa Yesu, ekuonaho Yesu kauya na nyuma kwa namna iyo, akamba kwei mntu uyu nekawa Mwana wa Muungu.
40 Wawa aho wavyee wekukauwao kwa hae gatigati yao nee ni Maliamu Magidalena na Salome na Maliamu mami yakwe Yakobo mvunawe da Yusufu.
41 Awa ne wambasa Yesu ekuwaho Galilaya na kumwambiza. Nekuwa

na wavyee watuhu wangi na wangi
wekwezao Yelusalemu hamwe nae.

Yesu agewa mwe mbia

Matayo 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohana 19:38-42

42 Kisingi cha guoni ne kibua kae,
na iyo neiwa msi wa maandaiyo yani
msi uongoao Msi wa Kuhumwiiza.
43 Aho akeza Yusufu mwenyezi wa
Alimatayo ne ni mntu wa Baaza
kuu da Wayahudi, mtunywa muno.
Yee pia nee akakauwiya kweza kwa
Useuta wa Muungu. Nee aita kwa
Pilato kwesiho kumwogoha, akam-
wombeza ekhigwe mwii wa Yesu.
44 Pilato akahondomaa ekusikiaho
kuwa Yesu kabindiikia kae kuuya na
nyuma. Nee akamwetanga mkuu wa
maasikai na kumuuza ati Yesu kauya
kae na nyuma mwandoose.
45 Pilato ekwembigwaho na uyo
mkuu wa maasikai Yesu kauya kae
na nyuma, akamkunda Yusufu adoe
mwii wakwe.
46 Aho Yusufu akagua sanda,
akauseeza asi uwo mwii akauvun-
gavunga sanda. Akauwiika mwe
mbia dekuwado digosolwa kwe iwe
cha ukuu naho akatongoosa iwe kuu
hemeso ya uvi.
47 Na Maliamu Magidalena na
Maliamu mami yakwe da Yusufu
wakahaona aho ekugonezwaho.

16

Kuyuyuka kwa Yesu

Matayo 28:1-8; Luka 24:1-12; Yohana 20:1-10

1 Msi wa Kuhumwiiza yekwem-
bokayo Maliamu Magidalena na Sa-
lome na Maliamu mami yakwe da
Yakobo wakagua mavuta matana, ili
wakausise mwii wa Yesu.
2 Keo da mtungaihu msi wa bosi
wa juma wakabua he mbia zua
dekuvokaho kulawa.
3 Naho wekuwaho siai nee
watamwiiya, "Nndai mwendaatiusie
dia iwe he uvi wa mbia?"
4 Akini wekukauwaho wakoona
iwe diusigwa kae nado nee diwa kuu
muno.
5 Wekwengiaho mda mwe mbia
wakomwona mbwanga yumwe
kavaa khanzu yekung'aayo kekaa
phande ya kuume wakahondomaa
muno.
6 Akini uyo mbwanga akawamba,
"Msekuhondomaa. Mwamwon-
deza Yesu wa Nazaleti mweku-
gong'ondewa he mhamba. Kayuyuka,
khayuho aha, kauwani hantu eku-
gonezwaho.
7 Hitani mkawambe wahina
wakwe hamwe na Petulo awaong-
weea kuita Galilaya. Uko
mwendammwone inga ekuwag-
ombekeavyo."
8 Naho wakalawa hada he mbia na
uguuko, mana nee wakazingiza kwa
maatu na kuhondomaa khawekum-
gombekea mntu yoyose mbui iyo,
kwaajii waogoha mno.

Yesu amwawiiya Maliamu mntu wa Magidala

Matayo 28:9-10; Yohana 20:11-18

9 Yesu ekuyuyukaho msi wa bosi
wa juma aho akeonyesha kwa
Maliamu Magidalena, ambae Yesu
kamlavya mazaiko mfungate.
10 Maliamu Magidalena akaita,
akawamanyisa wada wekuwaho
wakitongeana na Yesu na kisingi
icho newawa na bwaimbo na kuiya.
11 Akini wekusikiaho Yesu yu
mgima ati Maliamu Magidalena
kamwoona, khawokumzumiiya.

Yesu awalawiiya wahina waidi

Luka 24:13-35

12 Yekwembokaho ayo Yesu
akawalawia wahina waidi kwa
cheni kituhu. Wahina awo newawa
wakaita chongoi ya mzi.
13 Naho wakaita kuwamba
wezwao akini wowo khawokuwazu-
miiya.

Yesu awalawiia wahina kumi dimwe na mwenga

Matayo 28:16-20; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23; Matendo 1:6-8

14 Mda mcheche Yesu akawalawia
wahina kumi dimwe na mwenga
wekuwaho hamwe wakada khande.

Akawaakia muno kwaajii ya kwe-
sekuzumiiya kwao na khani zao,
mana khawokuwazumiiya wada
wekuwao wamwona bada ya
kuyuyuka.
15 Aho akawamba, “Hitani mwe
inusi yose mkabiikie Mbui Yedi kwa
wantu wose.
16 Mwendaazumiiye na kubatizwa
endaaoholwe. Mwesekuzumiiya en-
daaamuiiwe.
17 Na vihii ivi vyenda vitongeane
na wada wazumiiyao kwa zina
dangu. Wenda walavye mazaiko na
wendawatamwiiye kwa vitamwii-
wavyo vihya.
18 Wendawatoze nyoka au ku-
domea kintu chochose cha kukoma
khakina kiwakome, wendawawaikie
watamu mikono nao wendawa-
hone.”

Yesu adoigwa kwe maangwi

Luka 24:50-53; Matendo 1:9-11

19 Naho Zumbe Yesu ekubindaho
kugombeka nao akadoigwa kwe
maangwi akekaa phande ya kuume
ya Muungu.
20 Wahina wakaita wakabiikia
kia hantu, Zumbe akagosoa ndima
hamwe nao kuika vitana mbui izo
kwa vihii vyekutongeanavyo nao.

Mbui Yedi inga yekuandikwavyo ni Luka

Uwoongoezi

Mbui yedi kulawana na Luka ni mwenga ya vitabu vine mwe Diyagane dihya vitamwiiza ugima wa Yesu Klistu. Kiya kimwe chetangwa injili mana yakwe Mbui Yedi. Vitabu ivyo viandikwa na Matayo na Maliko na Luka na Yohana kisingi Yesu ekuyaho na bada kuuya na nyuma kwa Yesu. Luka khekuandika du mbui ya ugima wa Yesu, akini pia kaandika mbui zekugosolwazo na wahina wa Yesu bada kuuya na nyuma na kuyuyuka kwakwe, mwe kitabu chetangwacho Ntendwa ya Wagiiwa. Khahana mntu amanyae ukwei ni kitabu iki kiandikwa hambu kisingi kihi kitabu iki kiandikwa akini wamanyi wangi wevana kugombeka yadahika kiandikwa myaka ya makumi mfungate kuvokea ekuvyaigwaho Klistu.

Muandikaji ni Luka, ambae viyaviya nekawa bwana mganga, uandikaji wakwe na ekutamwiiavyo vyoonyesha mntu uyo ni mmanyi. Luka nee kakunda kutamwiiza vitana mbui zenye zekuwazo ya ugima wa Yesu, akitamwiiza mbui inga zekulawiiavyo, ili watuhu wadahe kumanya kwa utana wasomaho Luka 1:1-3 Luka khekuwa Myahudi Wakolosai 4:10-14 na kaandika mwe hali ambayo wantu wesao kuwa Wayahudi wadahe kumanya. Inu yaoneka pwii viya ekugombekavyo mazweeya ya Kiyahudi Luka 1:8.

Mbui yedi yekuandikwayo na Luka yaigana na kitabu cha Matayo na Maliko, kwaviya vyagombeka mbui ziazia vituhu kwa kuigana. Gatigati mwe vitabu vitatu, Luka alavya mbui zigombekazo kuvyaigwa kwa Yohana Mbatiiza. Luka naho agombeka mbui ya kuekewa mavigaviga chando 3:3, 11:4, 17:3-4, 23:34, 24:47 na mviko chando 3:21; 5:16; 6:12; 11:1-12; 22:32.

Yeumondani

- Luka agombeka Mbui Yedi na kugombeka kwa mbwai kaandika kitabu icho, mwe chando cha 1:1-4.
- Naho akagombeka kuvyaigwa kwa Yesu na agombeka Yesu ekujiikavyo kwa ndima yakwe aha mwe inusi 1:5 - 4:13.
- Naho Luka yagombeka ndima ekugosoazo Yesu hasa vihii na mahinyo yakwe 4:14 - 21:38.
- Kisiikizi, Luka abindiiza kwa kugombeka ni viivihi Yesu ekuuyaho na nyuma na kugewa mwe mbia na kuyuyuka kwakwe, mwe chando mbii 22-24.

1 Mkuu Teofilo.

Kwaviya, wantu wangi wekaa na kuandika mbui ziya zekulawiiyazo umu mwetu.
2 Waandika inga tekugombekwavyo na wada wekuonao mbui izo kwa meso yao kuvokea aho bosi mwe ndima ya Yesu. Awo nee wekubiikiyao mbui ya Yesu.
3 Ivyo mkuu Teofilo, tekubindaho kusunguumanya mbui inu kwa akii kuvokea aho bosi, khiona ni vitana na miye nikuandikie mbui izi kwa vitana,
4 nawe udahe kumanya ukwei wa mbui zose wekuhinywazo.

Kuvyaigwa kwa Yohana Mbatiiza kwa ambizwa

5 Kisingi Helode ekuwaho seuta wa si ya Yudea nekuwa na mviki yumwe zina dakwe Zakalia, wa kizumwezumwe cha uviki cha Abiya. Mkaziwe nee aketangwa Elizabeti, nae nekawa wakolwa da mviki Haluna.
6 Wose waidi wekaa inga viya wekukundigwavyo ni Muungu, wekaa kwa kutongea miko na miagiiyo yose ya Zumbe kwesaho waa.

7 Khawokuwa na wana kwaviya Elizabeti nee khana uvyazi, na wose waidi nee ni wadaa.

8 Msi umwe, Zakalia yekuwaho zamu yakwe ya kugosoa ndima ya uviki mwe Nyumba ya Muungu,

9 kulawana na mazweeya ya waviki, Zakalia akasagulwa kwa kutoewa kula kwengiya mwe Nyumba ya Zumbe kufukiza ubani. Ivyo Zakalia akengia mwe Nyumba ya Muungu.

10 Zumwezumwe kuu da wantu nee wakintana chongoi wakavika kisingi icho cha kufukiza ubani.

11 Mndima wa uko uwanga kwa Muungu wa Zumbe akamwawiiya uko gati, akagooka phande ya kuume wa ingo da kufukizia ubani.

12 Zakalia ekumuonaho yuda mndima wa uko uwanga kwa Muungu, akavituka na akaogoha muno.

13 Iya mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamwamba, Zakalia, “Usekuogoha Kwaviya Muungu kautegeeza uviki wako, na mkazio Elizabeti endaakuvyaiye mwana kigosi, nawe wendaumwetange zina dakwe Yohana.

14 Nawe wendauwe na kinyemi kikuu na wantu wose wendawawe na kinyemi kwaajii ya kuvyaigwa kwakwe.

15 Endaawe mkuu hemeso ya Zumbe. Khanaadomee divai wala phombe, naho endaamemeezwe Muye wa Muungu kuvokea mwe ifu da mami yakwe.

16 Endaawavuze wantu wangi wa Isilaeli kwa Zumbe Muungu yao.

17 Endaamwongwee Zumbe, naho endaawe na udaho na muye inga viya Eliya. Endaawaike hamwe vituhu tate na wana wao, endaawagoswee wesaokuzumiiya wawe na umanyi wa wantu wedi, na kumwiikia Zumbe wantu wendaowawe tayali kumhokea.”

18 Zakalia akamwamba yuda mndima wa uko uwanga kwa Muungu, “Nendanimanye viivihi mbui inu ati niya kwei? Kwaviya miye ni mdaa, naho mkazangu nae ni mdaa.”

19 Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamtambaisa, “Miye ni Gablieli, mndima wa Muungu na khiagiiwa nitamwiiye nawe nikwambe mbui yedi.

20 Kwaviya khwekuzumiiya mbui zangu zendazozilawiiye kwa kisingi chakwe. Ivyo khaunaudahe kutamwiiya adi ayo nekugombekayo yendahoyaiganie.”

21 Kisingi kiya, wada wantu wekuwao wakamhafiiza Zakalia uku wahondomaa kwa kucheewa kulawa kwakwe mwe Nyumba ya Muungu.

22 Ekulawaho chongoi khekudaha kutamwiiya kwaajii nekawa akatamwiiya nao kwa utangio. Wantu wakamanya kinagaubaga kuna ekuonado mwe Nyumba ya Muungu. Kwaviya nee atamwiiya nao kwa mikono.

23 Zamu yakwe ya kugosoa ndima yakwe yekusiaho, akauya kaya kwakwe.

24 Kisingi kwemboka, Elizabeti akenua ifu, nae khekulawa kaya kwakwe kwa kisingi cha miongo mishano.

25 Akagombeka, “Zumbe ivi nee ekunigosweeavyo kisingi iki, kanikauwa na kuniusia soni yangu ya kwesekuvyaa nekuwayo nayo hemeso ya wantu.”

Kuvyaigwa kwa Yesu kwaambizwa

26 Yekubuwaho muongo wa mtandatu, mndima wa uko uwanga kwa Muungu etangwaye Gablieli nekaagiiwa ni Muungu aite kwe mzi zina dakwe Nazaleti uko si ya Galilaya,

27 kwa mndee yumwe mwenye kiwaa etangwae Malia, mwekuwaye kaombwa na mntu yumwe zina dakwe Yusufu wa kolwa da Daudi.

28 Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamlawiiya Malia akamuugusa, “Ewe mwekujaiwaye wedi na Muungu, Zumbe yu hamwe nawe.”

29 Malia ekusikiaho mbui izo
neawa na maatu, akamamakhanya
mbui izi zina mana yani?
30 Mndima wa uko uwanga
kwa Muungu akamwamba Malia,
“Usekuogoha kwaviya Muungu
kakujaiya wedi wakwe,
31 Wendawenue ifu, naho wendau-
vyae mwana kigosi, na zina dakwe
wendaumwetange Yesu.
32 Uyo endaatende mkuu naho
endaetangwe Mwana wa Muungu
ekuwaye uko uwanga wa vyose.
Zumbe Muungu endaamwekhe
kigoda cha useuta cha Daudi tati
yake.
33 Endaawe seuta wa kolwa da
Yakobo kwa misi yose kwesiho kisi-
ikizi, naho useuta wakwe khau-
nauwe na kisiikizi.”
34 Malia akamtambaisa yuda
mndima wa uko uwanga kwa
Muungu, “Yadahika viivihi, mbui iyo
mana miye nina kiwaa?”
35 Mndima wa uko uwanga kwa
Muungu akamtambaisa, “Muye wa
Muungu wendaukwezee, na udaho
wa Muungu ekuwaye mkuu wa
vintu vyose wendaukugubike inga
kizui. Kwaajii iyo mwana en-
daeavyaigwe endaawe Mng'azi naye
endaetangwe Mwana wa Muungu.
36 Naho umanye Elizabeti nduguyo
nae kenua ifu etiho ni mdaa, na
isasa ni muongo mtandatu kwakwe,
yee ambae wantu wammanya kuwa
khadaha kuvyaa,
37 kwaviya khahana mbui
yesayokudahika kwa Muungu.”
38 Naho Malia akagombeka, “Miye
ni mndima wa Zumbe, igosoke
mbui inga wekugombekavyo.” Yuda
mndima wa uko uwanga kwa
Muungu akaita.

Malia amvuiya Elizabeti

39 Mwe kisingi kiya Malia aka-
funga ntambo kuita kwa kinyionyio
mwe mzi umwe weuko mwe miima
ya Yudea.
40 Aho akengia mwe nyumba ya
Zakalia akamuugusa Elizabeti.
41 Ahoaho Elizabeti ekusikiaho uu-
gusi wa Malia mwana mwekuwa
mwe ifu dakwe Elizabeti akehitu-
ahitua. Naho udaho wa Muye wa
Muungu ukamwezea Elizabeti.
42 Naho akagombeka kwa mgutio
mkuu, “Wee kujaiwa kusima wavyee
wose, na mwana wendayeumvyae
kajaiwa.
43 Miye nndai hata mmaa wa
Zumbe yangu abue hangu?
44 Nakwamba, vuupu nekutegeezaho
uugusi wako mwana mwe ifu dangu
akawa nanyemi na kwehituahitua.
45 Kujaiwa wee mwekuzumiiya
kuwa yendayawe kwei yada Zumbe
ekugombekayo.”

Wiya wa ntogoo wa Malia

46 Malia akamba.
“Muye wangu wamtogoa Zumbe,
47 Muye wangu unanyemi kwaajii ya
Muungu Mwohozi yangu,
48 Kwaajii kanikumbuka, miye
mndima wakwe mdodo!
Ivyo kuvokea isasa wantu wose,
wendawanetange mwenye
kujaiwa,
49 Kwaviya Muungu mwenye udaho,
kanigosoeya mbui khuu.
Zina dakwe ni ng'azi.
50 Mbazi zakwe kwa wantu
wamvikiao,
Kwekaa kwa vyekuvyaigwavyo na
vyekuvyaigwavyo,
51 Kagosoa mbui khuu kwa mkono
wakwe,
Kawasambaatisha wenao vibui
umamakhanyi ya mioyo yao.
52 Akawaseeza maseuta wakuu
kulawa he vigoda vyao vya
useuta,
Kawenua wekuwao wadodo.
53 Wenaosaa endaaweguse vintu vi-
tana,
Na wenye vintu vingi endaawause
mikono yebue.
54 Kamwambiza Isilaeli, mndima
yakwe,
Akakumbuka kuwafiiya mbazi.
55 Inga ekuwaikiavyo kiaga baba
zetu, Ibulahimu
Na vyekuvyaigwavyo vyakwe misi
yose kwesiho kisiikizi!”

56 Malia akekaa na nduguye Elizabeti kwa kisingi kibuacho miongo mitatu, naho akauya kaya kwakwe.

Kuvyaigwa kwa Yohana Mbatiiza

57 Kisingi cha kwefungua kwakwe Elizabeti kikabua, akefungua mwana kigosi.
58 Wantu wa hehi yakwe na wanduguze wekumanyaho mbui inu ati Zumbe kamfiiya mbazi muno, wakawa na kinyemi hamwe naye.
59 Mwana ekubuwaho msi wanane wakeza kumgwisa. Wakakunda kumwetanga Zakalia zina da tati yakwe.
60 Akini mami yakwe akamba, "Khivyo! Zina dakwe endaetangwe Yohana."
61 Wakamwamba, "Khahana yoyose mwe kolwa dako mwe zina inga ido?"
62 Naho wakamwamba kwa ntangio ya mikono tati yakwe, wamanye mwana endaekigwe zina dani.
63 Zakalia akaombeza kibao cha kuandikiya, akaandika ivi, "Zina dakwe ni Yohana." Wose wakahondomaa!
64 Ahoaho Zakalia akadaha kutamwiiya vituhu, naho akavoka kumtogoa Muungu.
65 Wantu wahehi yakwe wose wakaogoha muno, na mbui iyo ikaambazika kiya hantu mwe miima ya si ya Yudea.
66 Na wose wekusikiaho mbui iyo, wakamamakhanya mwe mioyo yao na kweuza, "Mwana uyu endaawe mntu yevii vihi?" Kwaajii udaho wa Zumbe neuwa hamwe naye.

Uwoni wa Zakalia

67 Zakalia tati yakwe da Yohana, akezewa na udaho wa Muye wa Muungu, naye akatamwiiya uwoni unu.
68 "Atogolwe Zumbe Muungu wa Isilaeli!
Kwaajii kawezea na kuwaohowa wantu wakwe.
69 Katekha mwohozi mwenye udaho,
Uvyaigwa wa Daudi mndima wakwe.
70 Katiikia kiaga aho kae, kwa sia ya waoni wang'azi,
71 Kamba endaatiohowe kulawa kwa wamasa wetu.
Na kulawa kwa wada wose wesaokutikunda.
72 Akagombeka endaawaonee mbazi wadaa wetu
Na kukumbuka diyagane dakwe ng'azi.
73 Kiaga ekumwekhacho Ibulahimu baba yetu.
74 Tioholwe mwe mikono ya wamasa wetu,
Tidahe kumgosoeya ndima kwesaho kuogoha.
75 Ili tiwe wazumizi kwa Muungu, na kuwa wantu wategeezao miagiiyo yakwe.
Misi yose ya ugima wetu.
76 Nawe mwanangu, wendawetangwe Muoni wa Muungu ekuwaye uko uwanga wa vintu vyose,
Wendaumuongwee Zumbe ukamuikie
Vitana sia yakwe.
77 Wendauwabiikie wantu kuwa wendawaoholwe
Kwa kuekewa mavigaviga yao.
78 Ukundiso wa Muungu na mbazi zakwe zating'azia inga zua diawiado kulawa uwanga.
79 Kwetu swie he kiza na kizui cha ufe, na ung'azi unu wendautumwikie na kutuongweeya mwe sia ya uivanisa."
80 Yuda mwana neakuwa kimo na udaho wa muye. Akekaa he kiwawe adi ekweaviizavyo kwa wantu wa Isilaeli.

2

Kuvyaigwa kwa Yesu
Matayo 1:18-25

1 Kisingi kiya Kaisali Agusto, Seuta mkuu wa Walumi kaagiiya wantu wose wa inusi wa useuta wa Lumi wataaziwe.
2 Kutaaziwa uko nekuwa kwa bosi, aho Kileniyo ekuwaho mkuu wa mzi wa Siliya.

3 Wantu wose wakaita kutaaziwa, kiya mntu mwe mzi wakwe ekuvyaigwaho.

4 Yusufu naye akahauka kulawa mwe mzi wa Nazaleti si ya Galilaya, kwaviya nekawa wa uvyaigwa wa Daudi akaita Betilehemu mwe mzi wa Yudea ekuvyaigwaho Seuta Daudi.

5 Akaita kwe kutaaziwa hamwe na Malia ekuwaye kamuomba, na Malia mwenye nee anaifu.

6 Wekuwaho uko Betilehemu, msi wakwe Malia wa kuvyaa neibua.

7 Nee avyaa mwanawe wa bosi, mwana kigosi akamvika nguo za kiteke, akamgoneza mwe dewa da kudiiya ng'ombe kwaajii khawekupata phasi mwe nyumba zakugona wageni.

Waisi na wandima wa uko uwanga wa Muungu

8 Mwe si ida neekuwa na waisi wekuwao wacheeza, wakainda matintimo ya ngoto na kiyo.
9 Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akalawiiya ahoaho na ukuu wa Zumbe ukawang'azia phande zose, naho wakaogoha muno.

10 Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akagombeka, “Msekuogoha, khiwaetea mbui yedi yendayoiwatamize wantu wose.

11 Ivyeo mwe mzi wa Daudi kavyaigwa mwohozi kwaajii yenu, yee nee Zumbe Klistu.”

12 Inu ne yendayoiwe utangio kwenu, mwendamumbwiiye mwana mteke kazengetezwa magunya na kagonezwa mwe dewa da kudiiya ng'ombe.

13 Ahoaho zumwezumwe kuu da wandima wa uko uwanga kwa Muungu, wakamtogoa Muungu na kugombeka,

14 “Tunyo kwa Muungu uko uwanga
kwa Muungu,
Na uivanisa mwe inusi kwa wantu
awakundao.”

15 Wandima wa uko uwanga kwa Muungu wakahauka na kuuya uwanga kwa Muungu, wada waisi wakagombekana mbui, “Titeni mwe mzi wa Betilehemu tikakauwe ido dekulawiado, Zumbe ekutigombekado.”

16 Naho wakaita kinyio, wakambwiiya Malia na Yusufu hamwe na yuda mwana mteke kagonezwa mwe dewa da kudiiya ng'ombe.

17 Waisi awo wekumuonaho uyo mwana wakagombeka wavyazi wakwe mbui zose wekwembiwazo na wandima wa uwanga wa Muungu kuusu uyo mwana.

18 Wose wekusikiaho ayo nee wahondomaa uwanga ya mbui izo wekugombekwazo na waisi.

19 Malia akaika mbui izo mwe moyo wakwe na kumamaakhanya muno.

20 Wada waisi wakauya, wakamtunya na kumtogoa Muungu kwa yose wekutegeezayo na kuona, kwaviya yose neyawa inga wekuwavyo wembigwa na mndima wa uko uwanga kwa Muungu.

Mwana ekhigwa zina

21 Yekubuwaho msi wa nane, kisingi cha kumgwisa mwana chekubuwaho, wakamwekha zina da Yesu, zina ambado kekhigwa na mndima wa uko uwanga kwa Muungu kisingi Malia khazati kwenuwa ifu.

Yesu egalwa he Nyumba ya Muungu

22 Misi yekubuwaho kwa Yusufu na Malia kusuntwa inga wekukundigwavyo na miagiiyo ya Musa ekwekhigwazo ni Zumbe, wavyazi awo wakamdoa mwana, wakaita naye Yelusalemu na kumwiika hemeso ya Zumbe.

23 Inga viya yekuandikwavyo mwe miagiiyo ya Zumbe, “Kiya mvyaigwa wa bosi wa kigosi endaawe wa Zumbe.”

24 Naho viyaviya wakaita wakalavya ntambiko, inga yekugombekwavyo mwe miagiiyo ya Zumbe, “Suwa waidi hambu makinda maidi ya njiwa.”

25 Kisingi kiya uko Yelusalemu nehawa na mntu yumwe zina

dakwe Simoni naye nee ni mntu
yedi hemeso ya Muungu. Yee nee
akakauwiiya kwa hovu uohozi wa
Isilaeli na Muye wa Muungu nee
uhamwe naye.
26 Muye wa Muungu nee
kamwekha kiaga khana auye na
nyuma adi endahoamwone Zumbe
Klistu ekusagulwaye ni Muungu.
27 Na wavyazi wakwe Yesu
wekumweetaho he Nyumba ya
Muungu mwana yao wamgosweeya
inga yekukundigwavyo na miagiiyo
ya Musa. Aho, Muye wa Muungu
ukamwoongweeya Simoni akengia
he Nyumba ya Muungu.
28 Simoni akamhokea mwana
mwe mikono yakwe, uku akamtogoa
Muungu akamba.

29 “Isasa Zumbe, kuiganiza kiaga chako,
Umwekee mndima yako aite kwa uivanisa.
30 Kwaajii kwa meso yangu khimuona muohozi,
31 Ambae kumsagua kuwa muohozi wa wantu wa si zose.
32 Uyu endaawe ung'azi kwa kuwagubuiya wantu wesaokuwa Wayahudi wammanye Muungu,
Na kwaajii ya ukuu kwa wantu wako wa Isilaeli.”

33 Wavyazi wakwe da Yesu
nee wahondomaa kwa mbui ekugombekazo
Simoni kwaajii ya
mwana.
34 Simoni akawajaiya na kumwamba
Malia mami yakwe da Yesu, “Mwana
uyu endaawe vokeo da kugwa kwa
wantu wangi na watuhu kuoholwa
wa si ya Isilaeli, naye endaawe
utangio kulawa kwa Muungu na
wantu wangi wenda waiemee.”
35 Na ivyo umamakhanyo wa
wantu wangi yendayaoneke pwii.
Nawe mwenye usungu wekuwao
inga paange kai wenda uwoke moyo
wako.
36 Nee kuwa na Muoni mvyee
aketwanga Ana, biti Fanueli, wa
mbai wa Asheli mvyee uyo nee ni
mdaa muno. Nee kekaa na mgosi
yakwe kwa myaka mfungate kuvokea
ekutegulwaho.
37 Naho mvyee uyo ekufiiwaho ni
mgosi akasigaa ikedu adi kisingi icho
ekuwaho mdaa wa myaka makumi
mane na nne. Kisingi icho chose
nee akekaa he Nyumba ya Muungu,
ehiniza kuda na kuvika kiyo na
musi.
38 Naho akabua saa idaida,
akavoka kumtogoa Muungu naye
akagombeka mbui za mwana
uyo kwa wantu wose wekuwao
wamgoja kuona ni viivihii Muungu
endavyo awaohoe wantu wa mzi wa
Yelusalemu.

Kuuya Nazaleti

39 Yusufu na Malia wekubindao
kugosoa yose yekukundigwayo na
miagiiyo ya Zumbe, wakauya Nazaleti,
mwe mzi wa Galilaya.
40 Yuda mwana neakuwa, akaendeeya
kuwa na udaho, na akamema
umanyi, na wedi wa Muungu ukawa
hamwe naye.

Yesu he Nyumba ya Muungu

41 Wavyazi wakwe Yesu nee wawa
na mazweeya ya kuita Yelusalemu
kiya mwaka kisingi cha sikukhuu ya
Pasaka.
42 Yesu ekuwaho na myaka kumi
dimwe na mbii, wose wakaita
kwe sikukhuu iyo inga yekuwavyo
mazweeya.
43 Aho sikukhuu yekusiaho, wakavoka
ntambo ya kuuya kwao, yuda
mwana Yesu akasigaa Yelusalemu
kwesiho wavyazi wakwe kumanya.
44 Wakamanya kuwa yuumo
mwe zumwezumwe da wantambo,
wakaita kutwa ngima, nee wavoka
kumwondeza mwe wanduguze na
wambuya wao.
45 Kwaviya khawekumwona,
wakauya Yelusalemu kumwondeza
46 Msi wa ntatu, wakambwiiya he
Nyumba ya Muungu, kekaa gatigati
ya wahinyi, awategeeza na kuwauza
mbui.
47 Wose wekutegeezaho mbui zakwe
wakaondomaa kwaajii ya akii

yakwe na ntambaisi zakwe nizaumanyi.
48 Wavyazi wakwe wekumuonaho wakahondomaa. Mami yakwe akamuuza, “Mwanangu, kwa mbwai kutigosweeya ivyo? Miye na Tati yako nee tikakoondeza kwa usungu.”
49 Yesu akawatambaisa, “Kwambwai mwaniondeza? Khamwekumanya nakundigwa nekae mwe nyumba ya Tate yangu?”
50 Akini wavyazi wakwe khawekumanya mana ya mbui ekuwagombekayo.
51 Aho Yesu nee auya hamwe na wavyazi wakwe Nazaleti, akawa awategeeza. Mami yakwe akaika mbui iyo mwe moyo wakwe.
52 Naye Yesu akaendeeya kuwa na umanyi na kimo, na akaendeea kukundiswa ni Muungu na wantu.

3

Yohana mbatiiza abiikia wantu
Matayo 3:1-12; Maliko 1:1-8; Yohana 1:19-28

1 Mwaka wa kumi dimwe na
shano wa uongweezi wa seuta mkuu Kaisali Tibelio, Pontio Pilato ne kawa mkuu wa si ya Yudea, na Helode ne kawa seuta wa Galilaya na nduguye Filipo nekawa seuta wa hantu ha Ituleya hamwe na Tilakoniti, na Lusania nekawa seuta wa Abilene,
2 Anasi na Kayafa newawa Waviki Wakuu wa Muungu. Kisingi icho nei mbui ya Muungu yekumwezeaho Yohana mwana wa Zakalia kwe kiwawe.
3 Naho Yohana akaita hantu he mizi yekuhakanayo na zigizigi da mazi Yolodani akabiikia, “Hitukani mkaeke mavigaviga yenu na kubatiizwa, na Muungu endaawaekee mavigaviga yenu.”
4 Nee ivyo yekuandikwavyo mwe kitabu cha Isaya Muoni wa Muungu,
“Mgutio wa mntu wetanga mwenyika
‘Mgosoeyani Zumbe sia yakwe Nyooshani myemboko yakwe.’
5 Kiya koongo dendadimemeezwe,
Kiya kiima na muima vindavisambazwe,
Hekuhotokaho hendahanyooshwe na
Sia zesazo kutama zindazigosolwe
6 Wantu wose wendawauwone uohozi aetao Muungu.”
7 Aho Yohana neawamba diya zumwezumwe da wantu wose wekubuao wabatiizwe, “Nywinywi uvyazi wa mdudu! Nndai mwekuwahaza mguuke sugusa yezayo?
8 Oneshani mbui zenu kuwa mhituka na kubada mavigaviga yenu. Msekuvoka isasa kwegombekea, ‘Iblahimu ni tati yetu.’ Nawambeni kwei, Muungu adaha kuyagosoa maiwe aya yawe wana wa Ibulahimu.
9 Na hoya diikwa kae mwe mazindo ya miti, ivyo kiya mti wesaokuvyaa matunda matana wendausengwe na kwasigwa mwe moto.”
10 Zumwezumwe da wantu dikamuuza, “Titende mbwai?”
11 Yohana akawatambaisa, “Mwenye magwanda maidi amwekhe yuda mwesaekuwa na gwanda, mwenye khande atende ivyoivyo.”
12 Watoza kodi nao wakeza wabatiizwe wakamuuza, “Mhinyi na swiswi titende mbwai?”
13 Yee akawamba, “Msekutoza kodi inga mwekuagiiwayo.”
14 Nawo maasikali wakamuuza, “Swie nasi titende mbwai?”
Akawatambaisa, “Msekudoa vintu vya mntu yoyose kwa kumhoka kwesaho kumwahiiya masa kwa uhokho, naho toshekani kwa maiho yenu.”
15 Wantu wose wekuwao wakauwiya chendachokilawiie, newavoka kweuza mwe mioyo yao kuhusu Yohana, kuwa yee ati nee Klistu ekusagulwaye ni Muungu.
16 Aho Yohana akawamba wose, “Miye nawabatiiza kwa mazi, akini eza mwenye udaho kusima, miye uyo khifaa katu kuchopoa sigi za sabana zakwe, uyo enda awabatiize kwa Muye wa Muungu na kwa moto.

17 Ana kiheo cha kuhetea khande mwe mikono yakwe, endaakusanye khande yakwe na kuiika mwe taa, na mahehe ayoke moto wesaokukomeka."

18 Kulawana na mahinyo matuhu mangi, Yohana akawahembeeza na kuwabiikia wantu Mbui Yedi.

19 Yohana akamwakia seuta Helode kwaviya nekamdoa Helodia mvyee wa nduguye na kumtenda mkaziwe na kwajii ya mavigaviga yose ekuwayo agosoa.

20 Naho Helode akaendeeya na ufyaimi wakwe kwa kumgea Yohana mwe kifungo.

Yesu abatiizwa
Matayo 3:13-17; Maliko 1:9-11

21 Wantu wose wekubindiizwaho kubatiizwa, na Yesu akabatiizwa, ekuwaho akavika, uwanga kwa Muungu kukavuguka,

22 na Muye wa Muungu ukamwezea nekawa na mwii inga sua. Mgutio ukategeezeka kulawa uwanga kwa Muungu, "Wee nee mwanangu nikukundisae, nitamiiwae naye."

Uvyaigwa wa Yesu
Matayo 1:1-17

23 Yesu ekuvokaho ndima yakwe nekawa na myaka makumi matatu, na wantu wammamakhanya yee ni mwana wa Yusufu, Yusufu mwana wa Heli.

24 Eli mwekuwa mwana wa Masati, na Masati mwekuwa mwana wa Lawi, na Lawi mwekuwa mwana wa Meleki, na Meleki mwekuwa mwana wa Yanai, na Yanai mwekuwa mwana wa Yusufu,

25 na Yusufu mwe kuwa mwana Matasia, na Matasia mwekuwa mwana wa Amosi, na Amosi mwekuwa mwana wa Nahumu, na Nahumu mwekuwa mwana wa Hesili, na Hesili mwekuwa mwana wa Nagai,

26 na Hagai mwekuwa mwana wa Maati, na Maati mwekuwa mwana wa Matasia, na Matasia mwekuwa mwana wa Semei, na Semei mwekuwa mwana wa Yoseki, na Yoseki mwekuwa mwana wa Yoda,

27 na Yuda mwekuwa mwana wa Yohanani, na Yohanani mwekuwa mwana wa Lesa, na Lesa mwekuwa mwana wa Zelubabeli, na Zelubabeli mwekuwa mwana wa Shealitieli, na Shealitieli mwekuwa mwana wa Neli,

28 na Neli mwekuwa mwana wa Meliki, na Meliki mwekuwa mwana wa Adi, na Adi mwekuwa mwana wa Kosamu, na Kosamu mwekuwa mwana wa Elimadamu, Elimadamu mwekuwa mwana wa Eli,

29 na Eli mwekuwa mwana wa Yoshua, na Yoshua mwekuwa mwana wa Eliezeli, na Eliezeli mwekuwa mwana wa Yotimu, na Yotimu mwekuwa mwana wa Masati, na Masati mwekuwa mwana wa Lawi,

30 na Lawi mwekuwa mwana wa Simoni, na Simoni mwekuwa mwana wa Yuda, na Yuda mwekuwa mwana wa Yusufu, na Yusufu mwekuwa mwana wa Yonamu, na Yonamu mwekuwa mwana wa Eliakimu,

31 na Eliakimu mwekuwa mwana wa Melea, na Melea mwekuwa mwana wa Mena, na Mena mwekuwa mwana wa Matasa, na Matasa mwekuwa mwana wa Nasani, na Nasani mwekuwa mwana wa Daudi,

32 na Daudi mwekuwa mwana wa Yese, na Yese mwekuwa mwana wa Obedi, na Obedi mwekuwa mwana wa Boazi, na Boazi mwekuwa mwana wa Salimoni, na Salimoni mwekuwa mwana wa Nashoni,

33 na Nashoni mwekuwa mwana wa Aminadabu, na Aminadabu mwekuwa mwana wa Adimini, na Adimini mwekuwa mwana wa Alini, na Alini mwekuwa mwana wa Hesiloni, na Hesiloni mwekuwa mwana wa Pelesi, na Pelesi mwekuwa mwana wa Yuda,

34 na Yuda mwekuwa mwana wa Yakobo, na Yakobo mwekuwa mwana wa Isaka, na Isaka mwekuwa mwana wa Ibulahimu, na Iblahimu mwekuwa mwana wa Tela, na Tela mwekuwa mwana wa Naholi,

35 na Naholi mwekuwa mwana wa
Selugi, na Selugi mwekuwa mwana
wa Leu, na Leu mwekuwa mwana
wa Pelegi, na Pelegi mwekuwa
mwana wa Ebeli, na Ebeli mwekuwa
mwana wa Sala,
36 na Sala mwekuwa mwana wa
Kainamu, na Kainamu mwekuwa
mwana wa Alifakisadi, na Alifak-
isadi mwekuwa mwana wa Shemu,
na Shemu mwekuwa mwana wa
Nuhu, na Nuhu mwekuwa mwana
wa Lameki,
37 na Lameki mwekuwa mwana
wa Mesusela, na Mesusela
mwekuwa mwana wa Henoki,
na Henoki mwekuwa mwana
wa Yaledi, na Yaledi mwekuwa
mwana wa Mahalaleli, na Mahalaleli
mwekuwa mwana wa Kainani,
38 na Kainani mwekuwa mwana
wa Enoshi, na Enoshi mwekuwa
mwana wa Seti, na Seti mwekuwa
mwana wa Adamu, na Adamu
mwekuwa wa Muungu.

4

Kugeezwa kwa Yesu
Matayo 4:1-11; Maliko 1:12-13

1 Yesu ekulawaho mwe zigizigi da
mazi da Yolodani uku kamema Muye
wa Muungu, akaongoewa na Muye
wa Muungu adi he kiwawe.
2 Uko nee ageezwa na ibiisi kwa
kisingi cha misi makumi mane.
Kisingi chose khekuda chochose na
bada ya misi iyo akaumwa nsaa.
3 Ibiisi akamwamba, “Ati wee ni
Mwana wa Muungu gombekea iwe
idi dihituke diwe bumunda.”
4 Yesu akamtambaisa, “Iyandikwa,
‘Mntu khanaekae kwa kuda bu-
munda du.’ ”
5 Naho ibiisi akamdoa akamwe-
gaa hantu hauwanga akamwoonye-
sha Useuta wose wa inusi.
6 Ibiisi akamwamba, “Nenda
nikwekhe udaho uwanga ya Useuta
wose na vintu vyose, kwaviya vyose
nchekhigwa, nadaha kumwekha
yoyose nimkundae.
7 Ukanikintia mavindi na cheni
chako kikadonta asi, ivi vyose vyen-
daviwe mai yako.”
8 Yesu akamtambaisa, “Iyandikwa,
‘Wendaumvike na kumkintia
mavindi Zumbe Muungu yako na
kumgosoeya yee ikedu.’ ”
9 Ibiisi akamdoa adi Yelusalemu he
mnaa wa Nyumba khuu ya Muungu,
akamwamba, “Ati wee ni Mwana wa
Muungu, etambike asi.”
10 Kwaviya Iyandikwa, en-
daawaagiiye Wandima wa uko
uwanga kwa Muungu wakuinde,
11 vituhu, “Wendawakudoe mwe
mikono yao, usekweza kwekungwaa
muundi mwe iwe.”
12 Akini Yesu akamtambaisa,
“Iyandikwa, ‘Usekumgeeza Zumbe
Muungu yako.’ ”
13 Ibiisi ekubindaho kumgeeza
kwa kiya sia, akambada kwa kisingi.

Yesu avoka ndima yakwe uko Galilaya
Matayo 4:12-17; Maliko 1:14-15

14 Aho Yesu akauya Galilaya,
kamema udaho wa Muye wa
Muungu, na mbui zakwe zikaam-
bazika kiya hantu hehi ya mzi uda.
15 Naye nee akawahinya wantu
mwe Nyumba za kukintania
Wayahudi, na kiya yumwe akamto-
goa.

Yesu aemewa uko Nazaleti
Matayo 13:53-58; Maliko 6:1-6

16 Viyaviya, Yesu akaita Naza-
leti hantu ekueewaho, na Msi
wa Kuhumwiza akengiya mwe
Nyumba ya kukintania Wayahudi
inga yekuwavyo mazweeya yakwe.
Akagooka asome Maandiko ya
Muungu kwa mgutio.
17 Akahokea kitabu cha Muoni
Isaya, akakigubua na akabwiiya
hantu hekuandikwaho,
18 “Muye wa Zumbe uhamwe nami,
Kwaviya kanisagua niwabikiiye,
wakiwa Mbui Yedi.
Kaniagiiya niwabiikiye wada weku-
fungwao, mbui ya kuvugwi-
iwa kwao,
Na wada mantuntu wadahe
kukauwa vituhu
Na kaniagiiya niwaohoe wasu-
umizwao,
19 Na kubiikiya kisingi kibua,

Zumbe eza kuwaohoa wantu wakwe.”

20 Naho akakigubika kiya kitabu, akamwekha mndima, naho akekaa. Wantu wose wekuwao mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi nee wamfwiiya meso.

21 Naho akavoka kuwamba, “Maandiko ya Muungu aya mwekutegeezayo yaigania ivyeo.”

22 Wose wakatamiwa naye, wakahondomaa kwa mbui ntana ekugombekazo. Wakauzana, “Huyu khio mwana wa Yusufu?”

23 Naye akawamba, haika mwendamnigombeke mtamwiiyo unu, “Mganga ehonye mwenye. Vituhu mwendamgombeke, ‘Yose tekuyategeezayo kuyagosoa kuda Kapelinaumu, yagosoe hanuhanu mwe mzi wako.’ ”

24 Akaendeea kutamwiiya, “Nawamba kwei, khahana Muoni mzumiiwa mwe mzi wakwe.”

25 Akini tegeezani! Kwei, kuwa na wavyee wangi wekufiiwao ni wagosi mwe si ya Isilaeli kisingi cha Eliya. Uwanga kwekufungwaho, kisingi icho fua iyeka kunya kwa kisingi cha myaka mitatu na miongo mtandatu, nekuwa na saa khai mwe si yose.

26 Ivyo Eliya khekuagiiwa kwa mntu yoyose wa Isilaeli, iya kwa mvyee yumwe ekufiiwaye ni mgosi wa Salepta mwe si ya Sidoni.

27 Naho, mwe si ya Isilaeli kisingi cha Muoni Elisha nekuwa na wenye utamu wa nyoka wangi, akini khahana yoyose ekusuntwaye iya Naamani mwenyezi wa si ya Shamu.

28 Wose wekuwao mwe ida Nyumba ya kukintania Wayahudi wekusikiaho ayo nee wakimwa muno.

29 Wakagooka wakamlavya chongoi ya mzi wao wekuzengwao uwanga ya muima, wakamwegaa hadi mwe kisiikizi cha muima wamwase asi.

30 Akini Yesu akemboka ahoaho gatigati ya zumwezumwe da wantu akaita.

Mntu mwenye zaiko
Maliko 1:21-28

31 Naho Yesu akaseeya Kapelinaumu, mwe mzi wa Galilaya, nee akahinya wantu Msi wa Kuhumwiza.

32 Wakahondomaa muno kwa mahinyo yakwe, kwaviya nee akahinya kwa udaho.

33 Na mwe ida nyumba ya kukintania Wayahudi nekuwa na mntu ekuwaye mwekukwewa na zaiko fyaimi, akatoa vuzo kuu.

34 “Una mbwai na swie, wee Yesu wa Nazaleti? Kweza kutidagamiza? Nakumanya undai. Weye ni Mng'azi wa Muungu.”

35 Yesu akadiwakiya ido zaiko fyaimi akadigombeka, “Nyamaa na umlawe mntu uyu!” Yuda zaiko akamgwisa yuda mntu asi hemeso yao wose, akamlawa kwesao kuumiza hantu.

36 Wantu wose wakahondomaa, nee waambizana, “Inu ni mbui yevivihi, kwaviya kwa udaho na nguvu agombeka mazaiko walawe, nao walawa!”

37 Mbui zakwe Yesu zikavoka kuambazika kiya hantu mwe si ida.

Yesu awahonya wantu wangi
Matayo 8:14-17; Maliko 1:29-34

38 Yesu nealawa mwe ida Nyumba ya kukintania Wayahudi akaita kaya kwa Simoni. Mvyee yumwe, mkwewe da Simoni nekawa na bombom khai, wakamwombeza amhonye

39 Yesu akeza akagooka hehi naye akawakia diya bombom, nado dikamwekea. Yuda mvyee akenuka ahoaho, kuwembikia khande.

40 Zuwa dekuswaho, wose wekuwao na watamu wao mbaimbai nee wegalwa kwakwe, naye akawadonta kwa mikono yakwe, akawahonya.

41 Mazaiko nee yawalawa wantu wangi wakatoa vuzo wakagombeka, “Wee ni Mwana wa Muungu!” Akini Yesu akawawakia, naho khekukunda wagombeke, kwa viya wammanya yee nee Klistu.

Yesu abiikia uko Uyahudi
Maliko 1:35-39

42 Kioi dakwe keo, Yesu akahauka
akaita hantu heikedu. Wantu
wawa wakamwondeza. Awo wantu
wekubuaho hantu ekuwaho, wak-
ageeza kumuemeza asekuhauka
kwao.
43 Akini yee akawamba, "Nakundigwa
kubiikia Mbui Yedi za Useuta wa
Muungu mwe mizi mituhu, kwaviya
khiagiiwa kwaajii iyo."
44 Nekawa abiikia mwe Nyumba
za kukintania Wayahudi mwe mzi
wa Yudea.

5

Yesu awetanga wahinyi wa bosi
Matayo 4:18-22; Maliko 1:16-20

1 Msi umwe, Yesu ekuwaho
kagooka khandakhanda ya ton-
doo da mazi ya Genesaleti, na
wantu wangi newamzunguuka uku
wakefintafinta, wategeeza mbui ya
Muungu.
2 Akoona ngaawa mbii khan-
dakhanda ya tondoo da mazi.
Walowa wa samaki newalawa,
wasunta nyavu zao.
3 Yesu akengia mwe ngaawa
mwenga yekuwayo ya Simoni, nee
amuombeza Simoni aisogeze mwe
tondoo da mazi kulawa mpwani,
Yesu akahinya zumwezumwe da
wantu uku kekaa mwe ngaawa.
4 Ekubindaho kuhinya, akamwamba
Simoni, "Yegae ngaawa adi mweki-
indi, mkazitambike nyavu mdahe
kulowa samaki."
5 Simoni akamtambaisa, "Zumbe
titenda ivyo kio kigima kha-
tokuambua kintu, akini kwaviya
kugombeka, nenda nizitambike
nyavu."
6 Ekubindaho kugosoa ivyo,
wakalowa samaki wangi, ivyo nyavu
zao zikavoka kudumuka.
7 Wakawetanga wezwao wekuwao
mwe ngaawa ntuhu weze kuwaam-
biza. Wakeza, wakamemeeza
ngaawa zose mbii samaki, zikawa
hehi na kuzama.
8 Simoni Petulo ekuonaho ayo,
akakinta mavindi hemeso ya Yesu
akamba, "Hauke he meso yangu ee
Zumbe, kwaviya mie ni mwenye
mavigaviga!"
9 Simoni hamwe na weziwe wose
wakahondomaa kwa ugenyezi wa
samaki wangi viya.
10 Viyaviya Yakobo na Yohana,
wana wa Zebedayo wekuwao
walowa wa samaki weziwe Simoni,
Yesu akamwamba Simoni, "Usekuo-
goha kuvokea isasa wendauwe
mlowa wa wantu."
11 Naho, bada ya kuzieta zia
ngaawa mpwani, wakabada vyose
wakamtongea.

Yesu amhonya mntu mwenye utamu nyoka
Matayo 8:1-4; Maliko 1:40-45

12 Aho Yesu ekuwaho mwe mzi
umwewao, mntu yumwe mwenye
utamu wa nyoka mwii mgima
Yesu akamwona. Naho, mntu
uyo akagonea ifu akamwombeza
Yesu, "Zumbe, ukakunda wadaha
kuning'aza!"
13 Yesu akenua mkono, akamdonta
na kugombeka, "Nakunda, ng'azika!"
Ahoaho akahona utamu wa nyoka.
14 Yesu akamwagiiya akamwamba,
"Usekumwamba mntu yoyose mbui
izi, iya hita mwenga kwa mwenga
kwa Mviki, ukalavye lavyo kwa
Mviki inga Musa ekuagiiavyo na
kuwa uvuhuzi kwa wantu wose
kuwa kusuntwa."
15 Akini mbui za Yesu zikaen-
deeya kuambazika kiya hantu.
Mazumwezumwe mangi ya wantu
wakakintana kumtegeeza na kuho-
nywa matamu yao.
16 Akini yee akaita hantu hesa-
hokuwa na wantu uko akavika.

Yesu amhonya mntu mwekuhoowa
Matayo 9:1-8; Maliko 2:1-12

17 Msi umwe, Yesu nekawa
akahinya. Mafalisayo na Wahinya
wa Miagiiyo kulawa mwe kiya
mzi wa Galilaya na Yudea na
Yelusalemu, newekaa aho. Udaho

wa Zumbe ne uwa hamwe naye
kwaajii ya kuhonya watamu.
18 Ahoaho wantu wakeza,
wamwenua mntu yumwe mwekuhoowa
mwii, kagona mwe usazi wakageeza
kumwengiza ndani, wamwiike
hemeso ya Yesu.
19 Kwaajii ya zumwezumwe da
wantu dekumemado, khawokudaha
kubua hehi na Yesu. Ivyo wak-
abovoa hantu ha chusi yekuwayo
uwanga ya hantu ekuwaho Yesu, nee
waseeza javi da yuda mwekuhoowa.
20 Yesu ekuonaho wekuwavyo na
uzumizi mkuu, akamwamba mntu
uyo, "Mmbuya kuekewa mavigaviga
yako."
21 Wahinya wa Miagiiyo na Mafal-
isayo wakavoka kweuza wenye,
"Nindai uyu atamwiaye mbui zaku-
fuu? Khahana mntu adahae kuekea
mavigaviga iya Muungu ikedu!"
22 Yesu akawamanya ma-
makhanyo zao, akawauza, "Mwama-
makhanya mbwai mwe mioyo yenu?
23 Ni dihi dekuhuhado muno
Kugombeka, 'Kuekewa mavigaviga,'
hambu kugombeka, 'Gooka, uite?'
24 Naho nakunda mmanye
kwaviya Mwana wa Mntu ana
udaho wa kuekea wantu mavigaviga
mwe inusi." Aho akamwamba uyo
mwekuhoowa, "Gooka, doa javi
dako, uite kaya."
25 Ahoaho uyo mntu mwekuhoowa
akagooka hemeso ya wose, akadoa
usazi wakwe akaita kaya kwake uku
amtogoa Muungu.
26 Wose wakatozwa na umako na
kwengiwa ni maatu, nee wamtogoa
Muungu wakagombeka, "Ivyeo tiona
ntangio."

Yesu amwetanga Lawi
Matayo 9:9-13; Maliko 2:13-17

27 Yekwembokaho ayo, Yesu
akalawa chongoi akamwona mtoza
kodi yumwe etangwaye Lawi, kekaa
hantu hakwe hakudoea kodi. Yesu
akamwamba, "Nitongea"
28 Naye akavibada vyose akam-
tongea.
29 Naho Lawi akamgosoeya Yesu
ntafuno mwe nyumba yakwe, na
zumwezumwe kuu dawatoza kodi
na wantu wangi wawa wekaa
hamwe nae.
30 Akini Mafalisayo na Wahinyi wa
miagiiyo wakawa wawang'ung'uzikia
wahina wakwe na kuwamba, "Kwa
mbwai mwada na kudomea na wa-
tozao kodi na wenao mavigaviga?"
31 Yesu akawatambaisa, "Wenye
mii mitana khawakunda mganga,
wamkundao ni wada wekuwao
watamu.
32 Nchekweza kuwetanga wantu
wedi, iya wenye mavigaviga,
wadahe kuhituka."

Mbui ya kwehiniza kuda
Matayo 9:14-17; Maliko 2:18-22

33 Wantu watuhu wakamwamba,
"Wandima wa Yohana mbatiiza we-
hiniza kuda kiya maa na kuvika,
na wandima wa Mafalisayo wagosoa
ivyoivyo. Akini wahina wako wada
na kudomea."
34 Yesu akawatambaisa, "Wada
wagonekwao mwe ndoza khawakundigwa
kwehiniza kuda kwaviya Zumbe wa
ndoza yu hamwe nao?"
35 Akini kisingi chendakibue
ambaho Zumbe wa ndoza* enda
ausigwe gatigati yao, kisingi icho nee
wendaho wehinize kuda.
36 Yesu akawamba msimo unu,
"Khahana mntu asengae kilaka
mwe gwanda dihya na kuika mwe
gwanda dekusakaado, inga aka-
tenda ivyo endaawe kasenga ido
dihya, na kida kilaka cha gwanda
dihya khakina chendane na ido
gwanda dekusakaado.
37 Naho wantu khawageya di-
vai mphya mwe mikwiji ya babu
yekusakaayo, inga akatenda ivyo iyo
divai mphya yendaitatue iyo mikwiji
ya babu na divai yendayetike na
mikwiji iyo yendaibanike.
38 Divai mphya yagewa mwe mik-
wiji ya babu mihya.

* **5:35 5:35** Zumbe wa ndoza yaonyesha ni Yesu

[39] Khahana mntu atamiwaye kudomea divai mphya bada ya kudomea divai ya kae kwa kugombeka 'Ida ya kae ni ntana muno.' "

6

Yesu nee Zumbe wa Msi wa Kuhumuiza
Matayo 12:1-8; Maliko 2:23-28

[1] Msi umwe wa kuhumwiza, Yesu nekawa akemboka mwe minda ya uhemba, na wahina wakwe wakavoka kusenga masuke ya uhemba na kuyahugusua mwe mikono yao na kuda.
[2] Wamwe wa Mafalisayo wakawauza wahina, "Kwa mbwai mwagosoa yesayokukundigwa Msi wa Kuhumwiza?"
[3] Yesu akawatambaisa, "Khamkusoma viya ekugosoavyo Daudi hamwe na wenziwe wekuwaho na saa?
[4] Daudi nee engiya mwe Nyumba ya Muungu, akadoa yada mabumunda yekuikwayo hemeso ya Muungu akada na kuwekha wenziwe. Na khayokukundigwa mntu yoyose kuda mabumunda ayo, iya Waviki wowodu."
[5] Yesu akawamba, "Miye mwana wa Mntu nee Zumbe wa Msi wa Kuhumwiza."

Yesu ahonya mntu mwekuhoowa mkono
Matayo 12:9-14; Maliko 3:1-6

[6] Msi mtuhu wa Kuhumwiza, Yesu neengia mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi, nee awahinya. Mwe nyumba iyo, nekuwa na mntu ambae mkono wakwe wa kuume neuwa uhooa.
[7] Wahinya wa miagiiyo ya Muungu na Mafalisayo nee wakoondeza kumkoeya masa Yesu, ivyo wakamkauwa kwa hehi ati endaahonye Msi wa Kuhumwiza.
[8] Akini Yesu akamanya mamakhanyi zao, akamwamba yuda mwe mkono wekuhoao, "Enuka, gooka gatigati yao." Yuda mntu akagooka gatigati yao.
[9] Naho Yesu akawamba wada Wahinyi wa miagiiyo na Mafalisayo akagombeka, "Nawauza nywie, kulawana na miagiiyo yetu ni dihi tana kugosoa msi wa kuhumwiza, kugosoa mbui ntana hambu kugosoa mbui ya ufyaimi? Kuohoa ugima hambu kuyadagamiza?"
[10] Akawafuiya meso phande zose, akamwamba yuda mntu, "Enua mkono wako." Akawenua mkono wakwe ukawa mgima vituhu.
[11] Wada wakuu wakakimwa muno, wakeambizana wowo kwa wowo, ni viivihi wendacho wamgoswee Yesu.

Yesu asagua Wagiiwa kumi dimwe na waidi
Matayo 10:1-4; Maliko 3:13-19

[12] Msi umwe Yesu akaita kwe muima kuvika, akacheeza uko kiyo kigima akamvikia Muungu.
[13] Kwekuchaho akawetanga wahina wakwe, nae akasagua kumi dimwe na waidi nee awetanga wagiiwa,
[14] Simoni, yuda Yesu ekumwekhaye zina da Petulo na Andulea nduguye na Yakobo na Yohana na Fiipo na Batolomayo,
[15] Matayo na Tomaso na Yakobo wana wa Alifayo na Simoni ekwetangwaye Zelote mntu mwekuwa mvunizi wa si yakwe,
[16] Yuda mwana Yakobo na Yuda Isikalioti yuda mwe kumhituka Yesu.

Yesu ahinya na kuwahonya wantu
Matayo 4:23-25

[17] Yesu ekuseeaho kwe muima hamwe na waagiiwa wakwe, Yesu akagooka hantu ekuwaho tambalale. Aho nekuwa na zumwezumwe kuu da wahina wakwe na zumwezumwe da wantu wekulawao phande zose za si ya Yudea na mzi wa Yelusalemu na mpwani ya mizi ya Tilo na Sidoni,
[18] Wose wakabua kumtegeeza Yesu na kuhonywa matamu yao. Nee awahonya wose wekuwao na mazaiko.
[19] Wantu wose newakunda kumdonta, kwajii ya udaho wekulawao kwakwe na kuwahonya wose.

Kinyemi na usungu
Matayo 5:1-12

20 Yesu akawahitukia wahina wakwe, akamba,
“Mjaiwa nywie wakiwa, kwaviya
Useuta wa Muungu ni wenu!
21 Mjaiwa nywie mwenao saa isasa,
Kwa viya msi weza mwendamweguswe,
Mjaiwa nywie mwiiyao isasa,
Kwaviya misi yezayo mwendamseke kwa kinyemi.
22 “Mjaiwa nywie wantu wendahowawakimwe, na kuwabahuwa, wendawawadumue, na kuwabanangia zina kwaajii ya Mwana wa Mntu.
23 Aho kae wadaa wenu wagosoa ivyoivyo kwa waoni wa Muungu ivyo yendahoyalawiie kuwani na nyemi na kuvina kwaviya funge yenu ni khuu huko uwanga kwa Muungu.
24 Akini mmbwii yenu nywie mwenao vintu vingi.
Kwaviya mbinda kwekhigwa kae nyemi yenu.
25 Mmbwii yenu nywie mwegutao isasa,
Kwaviya misi yeza mwendamuwe nasaa.
Mmbwii yenu nywie msekao kwa kinyemi isasa,
Kwaviya misi yeza mwendamuomboleze na kuiya.
26 “Mmbwii yenu nywie hada wantu wose wanitogoao, kwaviya wadaa wao wawagosweeya waoni wa uwokho ivyoivyo.

Kuwakunda wamasa
Matayo 5:38-48; 7:12

27 “Akini nawagombekea nywie mnitegeezao, wakundiseni wamasa wenu, wagosweeni vyedi wada wamikimao.
28 Wajaiyeni wada wawabadiao lazi, na wavikieni wada wamigosweeyao ufyaimi.
29 Mntu akakutoa funda dimwe mhituiye dakaidi. Mntu akakuhoka gwanda dako mbadie na shati dako viyaviya.
30 Mntu akakuombeza kintu mwekhe, na mntu akakuhoka vintu vyako vyose usekukunda akuvuzie.
31 Mkundavyo wantu wawagoswee nywie, wagosweeni ivyoivyo.
32 “Na mkawa mwawakundisa wada wawakundao nywie, ivi, mwenda mpate funge dani? Kwaviya hata wenye mavigaviga wawakunda wada wawakundao wowo.
33 Naho, inga mkawagosweeya mbui ntana, wada du wawagosweeyao matana, mwenda mpate funge dani kwaviya wenao mavigaviga wagosoa ivyoivyo.
34 Naho inga mkawekha wada du mkauwiyao wendawamiihe, ivi mwenda mpate funge dani? Hata wenao mavigaviga wawekha wenye mavigaviga wezwao ili wawavuzie kihimo kiyakiya.
35 Iya nywie wakundiseni wamasa wenu na kuwagosoea mbui ntana, wekheni msekukauwiya kuvuziwa. Naho funge yenu yendaiwe khuu, nanywi mwenda muwe wana wa Muungu mwe uko uwanga kwa Muungu. Kwaviya yee ni mng'azi kwa wada wesao ntogoo na wafyaimu.
36 Kuwani na mbazi inga Tate yenu ekuwavyo na mbazi.

Kuwekha sugusa watuhu
Matayo 7:1-5

37 “Msekuwekha sugusa watuhu, na nywie mwenda mwekhigwe sugusa, msekuwalaumu watuhu, na nywie khamna mlaumiwe, waekeni watuhu, nanyi mwenda muekewe.
38 Wekheni watuhu vintu, nanyi mwendamwekhigwe. Eehe, mwendamhokee he mikono yenu kihimo chekumemacho, na kuomoewa na kwetika etika. Kwaviya kihimo kiyakiya muhimiacho kwa watuhu nee endachoahimie Muungu kwenu.”
39 Yesu akawamba msimo unu akawauza, “Ivi tuntu adaha kumuongweeya tuntu mweziwe?.

Eehe wose waidi wenda wengie
mwe tubwi”
40 Mhina khamwemboka mhinyi
wakwe, akini kiya mhina akabinda
kuhinywa awa inga mhinyi wakwe.
41 “Kwa mbwai waona kibasi mwe
ziso danduguyo na ahoaho khuona
basi mwe sizo dako?
42 Wadaha viivihi kumwamba
nduguyo, ‘Ndugu, goja nikuuse
kibasi mwe ziso dako,’ na uku
khuona basi mwe ziso dako
mwenye? Mbakha weye! Voka
kulavya basi deumo mwe ziso
dako, na aho nendiho wendaho
uwone vitana na kudaha kuusa basi
dekuwado mwe ziso da nduguyo.”

Mti na matunda yakwe
Matayo 7:16-20; 12:33-35

43 “Mti mtana khauvyaa matunda
yesayo kutama, naho mti wesao ku-
tama khauvyaa matunda yatamayo,
44 kiya mti wamanyika kwa
matunda yakwe. Kwaviya wantu
khawatunda tini mwe misongoma
wala zabibu mwe miwa.”
45 Mntu mtana alavya matana
kulawa mwe moyo wakwe na
mntu mfyaimi hulavya yesayo
kutama mwe moyo wakwe, kwaviya
mntu ugombeka kulawana na yada
yekumemayo mwe moyo wakwe.

Wazengi waidi
Matayo 7:24-27

46 “Kwambwai mwanetanga,
‘Zumbe, Zumbe’, na uku khamgosoa
yada nigombekayo?
47 Nendaniwaonyeshe ni viivihi
eivyo mntu yuda ezae kwangu na
kutegeeza mbui zangu na kuzigosoa.
48 Uyo aigana na mntu azengaye
nyumba, mwekufuka asi na kuika
msingi wakwe uwanga ya iwe na
yakalawiiya mafuiko ya zigizigi da
mazi, mfeeji wa mazi ukaitoa ida
nyumba, iya khaidaha kusingisika,
kwaajii nee iwa izengwa vyedi.
49 Akini yoyose ategeezaye mbui
zangu na akesekugosoa chochose,
uyo aigana na mntu ekuzengaye
nyumba uwanga ya msanga kwe-
siho kuika msingi. Mafuiko ya zi-
gizigi da mazi neyalawiiya, mfeeji
wa mazi ukaitoa nyumba ida, ik-
agwa na kubanika na kubondek-
abondeka.”

7

Yesu amhonya mndima wa mkuu wa Lumi
Matayo 8:5-13

1 Yesu ekubindaho kugombeka
mbui yedi kwa wantu, akengia mzi
wa Kapelinaumu.
2 Uko nekuwa na mkuu yumwe
wa asikai wa Kilumi neekawa na
mndima wakwe, neakamkundisa
muno. Uyu mndima nekawa mtamu
hehi na kuuya na nyuma. 3 Mkuu
wa asikai wa Lumi ekusikiaho
mbui za Yesu, neawaagiiya wadaa
wa Kiyahudi, wakamwombeze eze
amhonye mndima uyo wa mkuu wa
Lumi.
4 Wekubuwaho kwa Yesu, ne
wamhembeeza muno, wakamba,
“Mntu huyu afaa kuambizwa,
5 kwaajii yee aikundisa si yetu, na
nee mwekutizengea ida Nyumba ya
kukintania Wayahudi.”
6 Naho, Yesu akaita hamwe
nao. Ekuwaho hehi na kubua
kwe nyumba ya yuda mkuu wa
maasikai, yuda mkuu wa masikai
wa Lumi akawaagiiya wambuya
wakwe wamwambe Yesu, “Zumbe,
usekwepisha muno, kwaviya miye
khifaa weye wengie mwe nyumba
yangu.
7 Naho miye nchekweona inga
nafaa kweza kwako. Akini gombeka
mbui du, na mndima yangu enda
ahone.
8 Kwamana hata miye uwanga
yangu kuna wagookezi, na nenao
asikai asi yangu. Nikamwamba
yumwe ‘Hita,’ naye aita, nikamwamba
mtuhu ‘Soo,’ naye eza. Nikamwamba
mndima yangu,, ‘Gosoa idi’ nae
agosoa.”
9 Yesu ekusikiaho mbui iyo aka-
hondomaa, naho akahitukia diya
zumwezumwe da wantu wekuwao

wamuondeza akamba, “Nchekuona mwenye uzumizi inga unu mwe wantu wose wa Isilaeli.”

10 Naho wada wantu wekuwao waagiiwa kwa Yesu wekuuyaho kaya nee wambwiiya yuda mndima kahona.

Yesu amyuyusa mwana wa mvyee ekufiiwaye ni mgosi

11 Kisingi kwemboka, Yesu akaita mwe mzi umwe wetangwao Naini. Na wahina wakwe na zumwezumwe kuu da wantu wakaita hamwe naye.

12 Naho, ekuwaho yu hehi na uvi mkuu wa mzi, wakalawiiya wantu wenua kiimba cha mwana kigosi yumwe, mwana wa ikedu wa mvyee mwekufiiwa ni mgosi. Wantu wangi wa mzi uda neswawa hamwe na uyo mvyee.

13 Zumbe Yesu ekumwonaho mvyee uyo akamfiiya mbazi, akamwamba, “Usekuiiya.”

14 Naho akatimia hehi akadidonta diya tusi, na wada wekuwao wadenua wakagooka. Yesu akamba, “Mbwanga, nakwamba enuka.”

15 Yuda Mbwanga ekuyae na nyuma akenuka na kwekaa, akavoka kutamwiiya. Na Yesu akamwegaa yuda mwana kwa mami yakwe.

16 Wantu wose wakaogoha muno na kumtogoa Muungu na kugombeka, “Muoni wa Muungu mkuu kalawiiya gatigati yetu. Muungu keza kuwaohowa wantu wakwe.”

17 Mbui izo ekuzigosoazo Yesu zikaambazika kose mwe si ya Yudea na mizi yose ya hehi.

Wahina kulawa kwa Yohana Mbatiiza

Matayo 11:2-19

18 Wahina wa Yohana Mbatiiza wakamwamba Yohana mbui izo zose ekugosoazo Yesu. Nee Yohana awetanga wahina wakwe waidi,

19 nee awagiiya kwa Zumbe Yesu wamuuze, “Wee nee yuda tekuwaye tikamkauwia, hambu tigoje mtuhu?”

20 Wada wahina wekumbwiiyaho Yesu wakamwamba, “Yohana mbatiiza katiagiiya kwako tikuuze, ‘Wee nee yuda mwekuwa tikamkauwia, hambu tigoje mtuhu?’ ”

21 Kisingi ichoicho, Yesu nee ahonya wantu wangi wekuwao wasumizwa ni matamu na wekukwewao na mazaiko na matuntu wangi wakadaha kuona.

22 Ivyo Yesu akawatambaisa, “Hitani mkamwambe Yohana yada yose mwekuyaonayo na kuyategeeza, matuntu waona, wekuviao miundi wenda, wenye utamu wa nyoka wang'azika, viziba wasikiya, wekuuyao na nyuma wayuyuswa, na wakiwa wabiikiwa Mbui Yedi.”

23 Kajaiwa mntu yuda ambae khana matumatu nami.

24 Wahina wa Yohana Mbatiiza wekuhaukaho, Yesu akavoka kugombeka na diya zumwezumwe da wantu mbui za Yohana Mbatiiza, “Mwekuitaho kwe kiwawe mwona mbwai? Nee ni inde dikasingiswa nkhusi?

25 Hambu mwita kukauwa mbwai? Nee mwita kumkauwa mntu mwe kuvaa gwanda ntana? Manyeni kuwa wavaao magwanda ya hea nyingi na kwekaa wekazi wa ntunyo na makwasukwasu wekaa mwe mazumba ya maseuta.

26 Naho nambiani, mwita koona mbwai? Nee mwita kumwona Muoni wa Muungu? Eehe, nkwei akini yee mwekumuonaye kembokesa Muoni.

27 Mwe Maandiko matana Muungu atamwiiya uwanga ya Yohana akamwamba, ‘Yesu kuwa namuagiiya mndima yangu Yohana akuongwee na kukuikia vitana sia yako.’ ”

28 Yesu akabiindizia kwa kugombeka, “Nawamba, mwe wantu wekwekaisao mwe inusi khahana ekuwaye mkuu kusima Yohana Mbatiiza. Na ivyo, yuda ekuwaye mdodo mwe Useuta wa Muungu ni mkuu kusima yee.”

29 Wantu wose wekusikiaho ayo na watoza kodi nee watogoa wedi wa Muungu, aho nee wada wekuwao wauhokea ubatiizo wa Yohana.

30 Akini Mafalisayo na wahinyi wa miagiiyo newaemea nteganyi ya

Muungu yekukundigwayo wakae-
mea kubatiizwa ni Yohana.
31 Yesu akaendeea kugombeka,
“Naho, nendaniwaiganize wantu wa
kivyazi iki na kintu chani? Ni wantu
wa namna yani?
32 Ni inga wabwanga wek-
wekao gwiiyo na kwambizana,
kizumwezumwe kimwe na ki-
tuhu, ‘Tiwatoea fiimbi wala
khamwekuvina, titoa wiya wa
bwaimbwo wala kamwekuiya’
33 Kwaviya Yohana mbatiiza keza,
akehiniza kuda na khekudomea di-
vai, nanywi mkamba, ‘Kakwewa ni
mazaiko!’
34 Mwana wa Mntu keza, ada
na kudomea, nanywi mwamba,
‘Mkauweni uyu ni mmeo na mkozi,
ni mmbuya wa watoza kodi na
wenye mavigaviga!’
35 Na ivyo, umanyi wa Muungu ya-
manyika kuwa ni ntana kwa wantu
wose waizumiiyao.”

Yesu mwe nyumba ya Simoni Mfalisayo

36 Mfalisayo yumwe nee kam-
goneka Yesu kuda khande mwe
nyumba yakwe. Na Yesu akengia
mwe nyumba ya uyo Mfalisayo, na
akekaa kuda khande.
37 Naho mwe mzi uda nekuwa na
mvyee yumwe mwekuwa na mavi-
gaviga. Ekusikiaho Yesu yuuko mwe
nyumba ya uyo Mfalisayo, akadoa
nchupa yekugosolwayo na iwe de-
tegwado alabasta yekumemezwayo
mavuta matana ya hea nyingi.
38 Akeza, akagooka hehi ya mi-
undi ya Yesu, akaiya na mesozi
yakwe yakamwetikiya Yesu mwe
miundi. Uyo mvyee akaihangusa
miundi ya Yesu kwa fii zakwe.
Naho akaiyumbatia na kuihaka yada
mavuta matana.
39 Mfalisayo yuda ekumgonekae
Yesu ekuonaho ayo, akama-
maakhanya mwe moyo wakwe,
“Inga mntu uyu nee ni muoni wa
Muungu wa kwei nee kamanya
mvyee uyu niwa viivihi, ni mwenye
mavigaviga.”
40 Yesu akamwamba uyo Mfal-
isayo, “Simoni, nna mbui ya kuku-
gombeka.”
Naye Simoni akamwamba, “Eehe!
Mhinyi, nigombeka.”
41 “Wantu waidi newawa
wamkopa mntu hea. Yumwe nee
kamwekha vintii vya madini ya feza
mia shano, na mtuhu vintii vya
madini vya feza elufu shano.
42 Wekuvotwaho kuiha madeni
yao. Uyo mntu wakaekewas wose
waidi. Isasa ni yuhi gati ya aho waidi
enda amkundise muno zumbe?”
43 Simoni akamtambaisa, “Ni kwei
yuda ekuekeewaye deni kuu en-
daamkundise yuda zumbe.”
Yesu akamwamba, “Ni kwei.”
44 Naho akamhitukia yuda mvyee
na kumwamba Simoni, “Wamwona
mvyee uyu? Aho miye nek-
wengiaho hanu he nyumba yako
khwekunekha mazi ya kusunta
miundi yangu, akini mvyee uyu
kanisunta miundi yangu kwa mesozi
yakwe na kunihangusa kwa fii
zakwe.
45 Wee khwekuniugusa kwa kuni-
umbatia, akini mvyee uyu kuvokea
nekwengiaho hanu kawa akaumba-
tia miundi yangu.
46 Wee khwekunionyesha untana
wako kwa kunihaka mavuta ya mza-
ituni mwe mtwi, akini uyu mvyee
katenda ivyo kwa kunihaka mavuta
matana mwe miundi yangu.
47 Kwa iyo nakwamba kaekewa
mavigaviga yakwe kwaviya kaone-
sha ukundiso mkuu. Mwenye
kuekewa vidodo mavigaviga,
kakundisa vidodo.”
48 Aho, Yesu akamwamba yuda
mvyee, “Kuekewa mavigaviga yako.”
49 Naho wada wekuwaaho wekaa
hamwe wakauzana, “Ni ndai uyu
adahaye kuekea mavigaviga?”
50 Naye Yesu akamwamba yuda
mvyee, “Uzumizi wako ukuohowa,
hita kwa uivanisa.”

8

Wavyee wekutongeanao na Yesu

1 Yekwembokaho ayo, Yesu nee kemboka mwe mizi na mizi akabiikia Mbui Yedi za Useuta wa Muungu. Wada wahina kumi dimwe na waidi wakatongeana naye.

2 Hamwe na wavyee watuhu Yesu ekuwalavyao mazaiko na kuwahonya matamu, wakatongeana naye. Awo nee wakina Malia mwekwetangwae Magidalene, mwe kuavigwa mazaiko mfungate,

3 Yoana na mkaza Kuza, mndima mkuu wa Helode na Susana na wavyee watuhu. Awo wavyee nee wakamgosweeya ndima kwa vintu vyao vyose Yesu hamwe na wahina wakwe.

Msimo wa mntu mhanda mbeyu
Matayo 13:1-9; Maliko 4:1-9

4 Kisingi kimwe zumwezumwe kuu da wantu nediwa dakintana, na wantu nee wamwezea Yesu kulawa kwe kiya mzi. Na Yesu akawamba msimo unu.

5 “Mhasi kenda kuhanda mbeyu zakwe. Ekuwaho aketia mbeyu ntuhu zikagwa mwe sia, na wemboka sia wakazijata na wadege wa uwanga wakazida.

6 Ntuhu zikagwa mwe uongo wekuwao na maiwe, na zekuhotao zikanyaa kwaajii ya kwesekuwa na uwisiuwisi.

7 Mbeyu ntuhu zikagwa kwe miti ya misongoma, na ida miti ya miwa yekuhotaho hamwe nazo nakuzifintafinta iyo mitengea ikanyaa.

8 Ntuhu nezigwa mwe sanga wenye khande, zikahota na kuvyaa vitana.”

Ekubindaho kugombeka ayo, Yesu akalavya mgutio, akamba, “Mwenye magutwi na ategeeze!”

Niya ya kuhinya kwa misimo
Matayo 13:10-17; Maliko 4:10-12

9 Wahina wakwe Yesu wakamuuza mana ya msimo uwo.

10 Naye akawatambaisa, “Nywinywi mwekhigwa umanyi wa kumanya ukwei wa Useuta wa Muungu ambao aho kae khawekumanyika akini isasa uikwa pwii, akini awo watuhu wendawembigwe kwa misimo, wakakauwa wasekudaha kuona, na wakategeeza wasekumanya.”

Yesu asosoa msimo wa mhasi
Matayo 13:18-23; Maliko 4:13-20

11 Mana ya msimo unu ni inu, Mbeyu ni mbui ya Muungu.

12 Ziya zekugwazo mwe sia zaonyesha wantu wada wategeezao ida mbui, ikaukaaho ibiisi akeza na kudihusa mwe mioyo yao wasekweza kumzumiia na kuoholwa.

13 Ziya zekugwazo mwe maiwe zaonyesha wada wantu wategeezaho ida mbui wakaihokea kwa kinyemi. Akini inga ziya mbeyu, wantu awo khawana mazindo na mbui iyo khayekaa mwe mioyo yao kwaviya wazumiiya kwa kisingi du, na kisingi wageezwaho kubadana na mbui iyo.

14 Ziya mbeyu zekugwazo mwe miti ya miwa ni wantu wada wategeezao ida mbui, akini kisingi si kisingi, wahaukao wafintwafintwa na maatu, na vintu vyao vyose, na wekazi wa kiya msi nao khawakua mwe mbui ya Muungu.

15 Na ziya zekugwazo mwe sanga ntana nee wada wategeezao ida mbui wakaizumiiya kwa moyo mtana na wa kutegeeza. Awo kuzizimiza na kuendeea kugosoa mbui zimkundisazo Muungu.

Taa yekugubikwayo kwa nyungu
Maliko 4:21-25

16 Wantu khawawasha taa na kuigubika kwa nyungu hambu kuiika mzungui. Akini waika uwanga ya kiango ili wantu wengiaho gati wadahe kuona ung'azi.

17 “Ivyoivyo chochose chekufiswacho chenda kigubulwe, na sii yoyose yesayokumanyika na yendaimanyike pwii.

18 “Kwa iyo, muwe meso mtegeezavyo. Kwaajii yoyose mwenacho endaekigwe na ngeeko, akini yuda mwesena, hata kiya afikiicho anacho, chendakidoigwe.”

Ndugu wa kwei wa Yesu
Matayo 12:46-50; Maliko 3:31-35

19 Aho mami yakwe da Yesu na wanduguze wakamwezea, akini khawokudaha kumwezea hehi kwaajii ya zumwezumwe da wantu.

20 Mntu yumwe akamwamba Yesu, “Mami yako na wanduguzo wagooka chongoi, wakunda wakuone.”

21 Akini Yesu akawamba wantu wose, “Mmaa yangu na wandugu zangu ni wada wategeezao mbui ya Muungu na kuditoza.”

Yesu atwiiza khusi
Matayo 8:23-27; Maliko 4:35-41

22 Msi umwe, Yesu nekakwea ngaawa hamwe na wahina wakwe, akawamba, “Tidumuwe ntondoo da mazi tiite adi phande ya kaidi.” Naho, wakavoka ntambo.

23 Ekuwaho wakatamba kwa ngaawa iyo, Yesu akagona. Ahoaho khusi khai ikavoka kuvuma, mazi yakavoka kwengia mwe ngaawa, newawa hehi na kudagamia.

24 Wada wahina wakamtimia Yesu, wakamwenua wakamwamba, “Zumbe, Zumbe! Tadagamia!”

Yesu akenuka akaiwakia ida khusi na mkubwaniso wa mazi, navyo vikatwiiya, nee kwatuiiya.

25 Naho akawamba, “Uzumizi wenu u hahi?”

Akini wowo wakatozwa ni umako na kuogoha uku wakagombekana, “Uyu ni ndai, ata agiiya khusi na mkubwaniso wa mazi, navyo vyamtegeeza?”

Yesu amhonya mntu mwekukwewa ni mazaiko
Matayo 8:28-34; Maliko 5:1-20

26 Waendeeya na ntambo, wakabua mpwani ya si ya Wagelasi zekuhakanazo na ntondoo da mazi da Galilaya.

27 Ekuwaho aseeya mpwani, mntu yumwe ekuwaye kakwewa na mazaiko akamwezea kulawa he mzi uda. Kwa misi mingi mntu uyo kheekuwa akavaa magwanda, wala khekuwa akekaa mwe nyumba iya mwe mambiya.

28 Ekumuonaho Yesu, aketambika ahosi hemeso yakwe na kugombeka kwa mgutio mkuu, “Wee Yesu Mwana wa Muungu ekuwaye uko uwanga, una mbui yani na miye? Nakuhembeeza usekunisumiiza!”

29 Nee kamba ivyo kwaviya Yesu nekamwamba uyo zaiko amlawe mntu uyo. Zaiko ido ne dikamkwea mntu uyo maa kwa maa, na etiho wantu wamuika ndani na kumzengeteza kwa minyololo na mphingu, akini kiya maa akazidumua mphingu izo, akegalwa na zaiko ido adi he kiwawe.

30 Naho, Yesu akamuuza, “Zina dako ni ndai?” Yee akamtambaisa.

“Zina dangu ni ‘Hindoo’ ” kwaajii mazaiko mangi nee yammema.

31 Ayo mazaiko wakamhembeeza Yesu asekuwegaa tubwi dilehado desado kuwa na kisiikizi.

32 Hantu aho nekuwa na tintimo kuu da nguuwe wakaiswa mwe mpolomoko wa muima. Naho ayo mazaiko wakamhembeeza awabade wawengie wada nguuwe. Naye Yesu akawabada wawengie.

33 Kwa iyo mazaiko ayo yakamlawa yuda mntu, yakengia kwa wada nguuwe na wakaseeya kwa kinyionyio mwe uda mpolomoko mkai, wakengia mwe ntondoo da mazi, wakafa.

34 Wada waisi wekuonaho yose yekuawiiayo wakaguuka, wakaita kuwekha wantu mbui mwe mzi na mwe minda.

35 Wantu wakeza kukauwa yekulawiiayo. Wakamtimia Yesu, wakamwona yuda mntu mwe kulavigwa mazaiko kekaa hehi na Yesu kavaa magwanda, na akii zakwe zimuuiya, wakaogoha.

36 Wada wantu wekuonaho ida mbui wakawagombekea wada wantu wekwezaho hada viya yuda mntu mwekuwae na mazaiko ekuoholwavyo.

37 Wantu wa si ya Gelasi wakaogoha muno. Ivyo wakamuombeza Yesu ahauke. Ivyo Yesu akakwea vituhu ngaawa ahauke.

38 Yuda mntu mwe kuavigwa yada mazaiko akamhembeeza aite hamwe naye.

Yesu akamwemeza, na akamwamba,
39 “Uya kaya ukawambe yose Muungu ekukugosweyavyo.”

Aho, yuda mntu akaita akabiikia kiya hantu mwe mzi uda mbui zose Yesu ekumgosweyavyo.

Yesu amhonya mvyee na kumyuyusa mndee

Matayo 9:18-26; Maliko 5:21-43

40 Yesu ekuuyaho phande ya kaidi ya ntondoo da mazi, zumwezumwe da wantu dikamhokea, kwaviya wose nee wakamgoja.

41 Aho akeza mntu yumwe zina dake Yailo, muongoezi wa Nyumba ya kukintania Wayahudi, nee etambika he meso ya Yesu, akamhembeeza aite kaya kwakwe.

42 Kwaajii ni mwana waikedu wa kivyee, mwenye myaka kumi dimwe na mbii, nekawa yu hehi na kuuya na nyuma.

Yesu ekuwaho akaita wantu ne wamfintafinta kiya phande.

43 Kuwa na mvyee yumwe gatigati ya diya zumwezumwe da wantu, nekawa akalawa phome kwaviya nekawa na utamu wa mtuo kwa kisingi cha myaka kumi dimwe na mbii. Naho nekabinda vintu vyakwe vyose kwa waganga, khahana ekudahae kumhonya.

44 Uyo mvyee ne amtongea Yesu nyuma, akadonta msao wa gwanda dakwe. Ahoaho, akahonywa utamu wakwe wakulawa phome.

45 Yesu akauza, “Nndai mwekunidonta?”

Wose wakaemea wakamba khahana mntu ekukudontae. Naye Petulo akamba, “Zumbe, zumwezumwe da wantu wakuikia bunga na kukufintafinta!”

46 Akini Yesu akamba, “Kuna mntu kanidonta, mana khimanya kihinya mntu kwa udaho wangu.”

47 Yuda mvyee ekuonaho khadaha kwefisa, akeaviiza huku akakama kwa kuogoha aketambika hemeso ya Yesu. Aho akawamba wantu wose chekumwekacho kumdonta Yesu na kwaviya ekuhonywavyo vuu puu.

48 Yesu akamwamba, yuda mwana kivyee, “Hita kwa uivanisa, kuzumiiya kwako kukuhonya.”

49 Ekuwaho aendeeya kugombeka, Yailo yuda muongoezi wa nyumba ya kukuntania Wayahudi akaetewa mbui kulawa kaya, “Mwana yako wakivyee kauya kaye na nyuma, usekumpisha Mhinyi.”

50 Yesu ekusikiaho ayo akamwamba Yailo, “Usekuogoha zumiiya du, naye endaahone.”

51 Ekubuwaho nyumbani kwa Yailo khawekumbada mntu kwengia ndani hamwe naye, iya Petulo, na Yohana, na Yakobo na wavyazi wa mndee uyo.

52 Wantu wose nee wakiiya na kuomboeza kwaajii ya uyo mndee ekuyae na nyuma. Aho Yesu akawamba, “Msekuiiya, kwaajii mwana khekuuya na nyuma, kagona du!”

53 Nawo wakamseka Yesu kwaajii nee wamanya kauya kae na nyuma.

54 Akini Yesu akamtoza mkono akamba, “Mwana enuka!”

55 Muye wakwe ukamuuwiya, vuu puu akenuka, Yesu akawamba wamwekhe khande.

56 Wavyazi wakwe nee wahondomaa, aho Yesu akawaemeza wasekumwamba mntu yeyose aya yekugosokayo.

9

Yesu awagiiya wada wahina kumi dimwe na mbii

Matayo 10:5-15; Maliko 6:7-13

1 Yesu nee awetanga wada wahina kumi dimwe na mbii, akawekha udaho wa kuguusa mazaiko yose, na udaho wa kuhonya matamu.

2 Naho akawagiiya waite kubiikia wantu mbui za Useuta wa Muungu na kuhonya wantu matamu.

3 Akawamba, “Mwendahomtambe msekudoa chochose, msekudoa ngoda wala jumu, wala khande, wala hea hata gwanda tuhu.”

4 Nyumba yoyose mwendayo mwengie na kuhokewa, ekaani umo hadi mwendaho mhauke mwe mzi uwo.
5 Wantu wendaho wawaemee kuwahokea, lawani mwe mzi uwo, nanywi mlawaho kung'untani sanga mwe miundi yenu, ili kuwa uvuhuzi kwao.
6 Naho wahina awo wakavoka kutamba, wakemboka mwe mizi wabiikia wantu Mbui Yedi na kuhonya watamu kiya hantu.

Seuta Helode engiwa na maatu
Matayo 14:1-2; Maliko 6:14-29

7 Naye, seuta Helode mgookezi wa si ya Galilaya ekutegeezaho mbui ya yose yekulawiiayo, neawa ni maatu kwaajii wantu watuhu ne wakagombeka kuwa Yohana Mbatiiza kayuyuka.
8 Watuhu ne watamwiiya Eliya mwekuwa muoni wa Muungu kalawiiya, na watuhu wakatamwiiya kwamba yumwe wa waoni wa kae kayuyuka.
9 Helode akamba, "Uyo Yohana nekhimsenga mtwi, isasa nndai uyu nitegeezaye mbui zakwe?" Ne awa na hovu ya kumkauwa.

Yesu awekha khande wantu elufu shano
Matayo 14:13-21; Maliko 6:30-44; Yohana 6:1-14

10 Wada wagiiwa wekuuyaho, wakamgombeka Yesu yose wekuyagosoayo. Yesu akawadoa, wahina wakwe wakaita hikedu mwe mzi wa Betisaida.
11 Akini wada wantu wekumanyaho ekuitaho, wakamtongea. Yesu akawahokea ne atamwiiya nao kuusu mbui ya Useuta wa Muungu na akawahonya wada wekukundao kuhonywa.
12 Zua dekuswaho, wada wahina kumi dimwe na mbii wakamwiitia na kumwamba, "Wabade wantu waite mwe mizi na mwe minda ya hehi wakaondeze khande na hantu hakugona, kwaviya aha teiho ni mwe nyika."
13 Yesu akawamba, "Wekheni nywinywi khande."

Wakamtambaisa, "Khatina chochose iya mabumunda mashano na samaki waidi. Wakunda swie tikawagwiiye khande wantu wose hawa?"
14 Wekuwaho hada nee ni wagosidu elufu shano.

Naho, Yesu akawamba wahina wakwe, "Wagombekeni wantu wekae kwe mazumwezumwe ya wantu makumi mashano."
15 Wahina wakagosoa inga wekugombekwavyo, wambeni wantu wose wekae.
16 Naho Yesu akayadoa yada mabumunda mashano na wada samaki waidi, akakauwa uwanga kwa Muungu na kumtogoa Muungu, akavijaiya, akabendua, akawekha wahina wakwe wawekhe wantu.
17 Wantu wose wakada na kweguta. Wahina wakadodoa phuguntio za khande, wakamemeeza ngahu kumi dimwe na mbii.

Petulo agombeka kwei Yesu kuwa ni Klistu
Matayo 16:13-19; Maliko 8:27-29

18 Msi umwe, Yesu ekuwaho avika ikedu, na wahina wakwe ne wawa hehi naye. Naho akawauza, "Wantu wamba miye ni ndai?"
19 Nao wahina wakamtambaisa, "Watuhu wamba kuwa wewe ni Yohana mbatiiza, watuhu wamba ni Eliya muoni wa Muungu, na watuhu wamba ni yumwe wa waoni wa kae ambae kayuyuka."
20 Aho akawauza, "Na nywinywi, mwamba miye ni ndai?"

Petulo akamtambaisa, "Wee nee Klistu ekusagulwaye ni Muungu."

Yesu agombeka usuumizi wakwe na ufe wakwe
Matayo 16:20-28; Maliko 8:3; 9:1

21 Yesu akawawakia wasekumwamba mntu yoyose mbui iyo.
22 Yesu nee aendeea kugombeka kuwa nlazima Mwana wa Mntu* endaasuumizwe na kuemewa na wadaa na waviki wakuu na wahinyi

* **9:22 9:22** Mwana wa mntu inamuwakilisha Yesu

wa miko na kukomwa, akini mwe
msi wa ntatu endaayuyuke.
23 Naho akawamba wantu wose,
“Mntu yoyose akundaye kunibasa
nlazima eemee mwenye, adoe
mhamba wakwe kia msi na anibase.
24 Kwaviya, mntu akundaye kuo-
howa ugima wakwe mwenye, enda
awaze, akini awazae ugima wakwe
kwaajii yangu, enda auohoe.
25 Mntu endaekhingwe myengizo
yani ati akekhigwa vintu vyose
vya mwe inusi, akini akawaza
ugima wakwe mwenye hambu
kwedagamiza mwenye?
26 Mntu akanionea soni miye na
mahinyo yangu, Mwana wa Mntu
endaamwonee soni mntu uyo kisingi
endachoeze mwe Ukuu wakwe na
wa Tate na wandima wa uko uwanga
kwa Muungu wang'azi.
27 Nawamba kwei, kuna wamwe
wenu aha khawana wauye na
nyuma adi aho wendao wauwone
Useuta wa Muungu.”

Yesu ahituka cheni
Matayo 17:1-8; Maliko 9:2-8

28 Yekubuwaho msi wa nane bada
ya kutamwiiya ayo. Yesu ne awadoa
Petulo, na Yohana na Yakobo, akaita
nao mwe muima kuvika.
29 Ekuwaho avika, cheni chakwe
kikahituka, na magwanda yakwe ne
yakang'ang'azika pee.
30 Ahoaho wantu waidi wakaawi-
iya wakatamwiiya nae, nao ne wawa
Musa na Eliya,
31 ambao walawiiya wakawa
wenye ukuu, wakatamwiiya nae
kuusu kulawa kwakwe endavyo
aiganye uko Yelusalemu.
32 Petulo na wenziwe ne wag-
ona fofofo, wekwenukaho, wakoona
Ukuu wakwe, na wada waidi weku-
gokao hamwe nae.
33 Naho wantu awo waidi
wekuwaho wakahauka, Petulo
akamwamba Yesu, “Zumbe ni
vyedi swiswi tiaha. Naho tizenge
makumbi matatu, dimwe dako, na
dimwe da Musa na dimwe da Eliya.”
Kwa kwei khekumanya agombeka
mbwai.
34 Petulo ekuwaho agombeka
ayo, vuu puu zunde dikaawiia
na kuwagubika na zunde ido
dekuwezeaho wada wahina wakao-
goha muno.
35 Mgutio ukategeezeka ku-
lawa mwe ido zunde, “Uyu
nee Mwanangu nekumsaguaye,
mtegeezeni.”
36 Wekwembokaho uwo mgutio
kutegeezeka, Yesu nekaoneka yu
ikedu. Wahina wakanyamaa myee
khawokuiyandua mbui iyo, na
kisingi kiya khawokumgombekea
mntu yoyose mbui izo wekuonazo.

Yesu amhonya mbwanga mwenye zaiko
Matayo 17:14-18; Maliko 9:14-27

37 Kioi dakwe Yesu hamwe na
wahina wakwe watatu wekuwaho
waseeya kuda kwe muima,
zumwezumwe kuu da wantu dikak-
intana na Yesu.
38 Aho, mntu yumwe mwe
diya zumwezumwe akatoa mgutio,
akamba, “Mhinyi! Nakuhembeeza
umhonye mwanangu wa ikedu.
39 Maa kwa maa zaiko damkweya,
na kumtenda atoe vuzo, naho damg-
wisa na kumgea ugwa mtwi na ku-
lawa fuo mwe kanwa. Uyo zaiko am-
sumiiza muno na khadimbada kwa
kinyio.
40 Khiwaombeza wahina wako
wadiguuse akini khawokudaha.”
41 Yesu akamba, “Enyi uvyazi we-
saho na uzumizi, na chenye mavi-
gaviga nndanekae nanyi na kuwaz-
izimiza adi ini?” Aho akamwamba
uyo mntu, “Mwete uyo mwanao
hanu.”
42 Kisingi uyo mwana ekuwaho
amwezea Yesu, yuda zaiko neamg-
wisa asi na kumgea ugwa mtwi.
Akini Yesu akamwakia yuda zaiko,
na akamhonya yuda mwana na
kumwegaa mwana kwa tati yakwe.
43 Wantu wose wakahondomaa
kwa udaho mkuu wa Muungu.

Yesu atamwiiya vituhu ufe wakwe
Matayo 17:22-23; Maliko 9:30-32

Wada wantu wekuaho watozwa ni
umako kwa mbui zose ekugosoazo,
Yesu akawamba wahina wakwe.
44 “Tegezani vitana aya niyagombekayo
isasa, Mwana wa Mntu endaahi-
tukwe na kugewa mwe mikono ya
wantu.”
45 Akini wowo khawekumanya
mana ya chekutamwiwacho. Mbui
iyo iwa ifiswa kwao wasekumanya,
nao wakaogoha kumuuza kuusu
chekugombekwacho iko.

Mkuu nndai?
Matayo 18:1-5; Maliko 9:33-37

46 Naho wahina wa Yesu wakavoka
kuuzana kugombeka ni ndai mkuu
gatigati yao.
47 Yesu akamanya mamakhanyi
zekuwazo mwe mioyo yao, nee am-
doa mwana akamuika hehi naye.
48 Akawamba, “Yoyose amhokeaye
mwana uyu mdodo kwa zina dangu
kwaajii anihokeya miye. Na yoyose
anihokeaye miye, amhokea yuda
mwekuniagiiya. Kwaajii yuda
ekuwaye mdodo gatigati yenu, yee
ni mkuu kusima wose.”

Mwesekuhigana nanywi yu hamwe nanyi
Maliko 9:38-40

49 Yohana akagombeka, “Zumbe
timwoona mntu yumwe alavya
mazaiko kwa wantu kwa zina
dako ne tamwemeza kwaviya yeye
khayuho hamwe naswi.”
50 Akini Yesu akamwamba,
“Msekumwemeza, kwaviya yoyose
mwesekuhigana nanywi yu hamwe
nanywi.”

Wantu wa mzi umwe wa Samalia waemea kumhokea Yesu

51 Kisingi chekubuaho hehi
Yesu kudoigwa kuita uwanga kwa
Muungu, akoona avoke ntambo ya
kuita Yelusalemu.
52 Naho akawagiiya wagiiwa
wamuongoee, nao wakaita wak-
engia mwe mzi umwe wa wantu
Wasamalia wamgoswee kia kintu.
53 Akini wenyezi wa mzi uda
ne waemea kumhokea kwaviya
nekawa akaita Yelusalemu.
54 Wahina wakwe, Yohana na
Yakobo wekuonaho ayo wakamba,
“Zumbe wakunda tiuwagiiye moto
kulawa uwanga kwa Muungu
uwadagamize?”
55 Akini Yesu neawahitukia, na
kuwakia.
56 Wakalawa, wakaita mwe mzi
mtuhu.

Wakundao kumbasa Yesu
Matayo 8:19-22

57 Wekuwaho watamba mwe sia,
mntu yumwe akamwamba Yesu,
“Nendanikubase hohose uitako.”
58 Yesu akamba, “Mbweha wana
phanga na wadege wa uwanga kwa
Muungu wana masasa, akini Mwana
wa Mntu khana hantu ha kugona.”
59 Naho akamwamba mntu mtuhu,
“Nitongea.”
Mntu uyo akamba, “Zumbe, nieka
nivoke kuita kwe uzisi wa tate.”
60 Yesu akamwamba, “Wabade
wantu wekuwao wauya na nyuma
mwe mioyo yao wazike wekuyao
na nyuma wezwao, iya wee hita
ukabiiikie Useuta wa Muungu.”
61 Na mntu mtuhu akamwamba,
“Zumbe nendanikubase, akini eka
nkaage wada wekuwao mwe kaya
yangu.”
62 Yesu akamwamba, “Mntu
yoyose atozaye gembe na yutayali
kuima na uku akauwa nyuma,
khafaa kwa Useuta wa Muungu.”

10

Yesu awagiiya wandima makumi mfungate na mbii

1 Yekwembokaho ayo Zumbe
akasagua watuhu makumi mfungate
na mbii, akawagiiya wandima
waidiwaidi wamuongwee mwe
kiya mzi ambao yee mwenye ne
akakunda kuita.
2 Akawamba, “Ubosi ni mwingi
akini wabondaji ni wacheche, kwa
iyo mwoombezeni Zumbe wa ubosi
agiiye wantu wakabonde.”
3 Isasa hitani, manyeni kuwa
nawagiiya nywinywi inga ngoto
waitao gatigati ya makui ya mzitui.

4 Msekudoa kifuko cha hea, jumu wala sabana, msekumuugusa mntu yoyose mwe sia.
5 Mkengia mwe kaya yoyose mvoke kuwaugusa ivi, “Uivanisa uwe mwe nyumba inu.”
6 Akawaaho mntu akundaye uivanisa, ugusi wenu wa uivanisa wenda usigae, ama khivyo uugusi uwo wa utuivu undauwauwie.
7 Ekaani mwe nyumba iyo mkada na kudomea wendavyo wawekhe, kwaviya mndima afaigwa kwekhigwa kima chake. Msekusama nyumba inu na nyumba ida.
8 Ati mkabua mzi wowose na wantu wakawahokea, daani wendavyo waviete hemeso yenu.
9 Honyani watamu wekuwao uko, wagombekeni wantu, “Useuta wa Muungu u hehi.”
10 Akini mkengia mwe mzi wowose, wakesekumihokea, lawani, nanyi mwembokaho mwe sia zao gombekani,
11 Hata sanga za mzi wenu yekutozanananayo, na miundi yetu tayakung'uta iwe tangio ya mavigaviga yenu. Akini manyani kuwa, “Useuta wa Muungu uhehi.”
12 Kwei nawamba, msi wa kuamuiwa mzi uwo wendawekhigwe sugusa khuu kusima yada mavigaviga ya wantu wa mzi wa Sodoma.

Wantu wa mizi yesayo kuzumiiya
Matayo 11:20-24

13 Mmbui yenu wantu wa Kolazini! Mmbwii yenu wantu wa Betisaida, inga vihii vyekugosokazo kwako ati ne vigosoka kuda Tilo na Sidoni, nee wawa wavaa kae magunia na kwesisa mazeu na ili koonyesha kuhituka na kubada mavigaviga yao.
14 Hata ivyo, msi wakuamuiwa nywinywi mwenda mwekhigwe sugusa khuu kusima ida ya wantu wa Tilo na Sidoni.
15 Nywie wantu wa Kapelinaumu, “Mweona mwenda mwekhigwe ntogoo adi uwanga kwa Muungu? Eehe, mwendamseezwe adi asi kwe si ya wantu wekuuyao na nyuma.”
16 Yesu akawamba wahina wakwe, “Endaeawategeeze nywinywi, anitegeeza miye, na endayeawaemee kuwahokea nywinywi, aemeya kunihokea miye. Na yoyose aemeaye kunihokea, aemea kumhokea yuda ekuniagiiaye ambae ni Muungu.”

Kuuya kwa wada wahina kumi mfungate na mbii

17 Naho wada makumi mfungate na mbii newauya wamema kinyemi, wakagombeka, “Zumbe hata mazaiko yatutegeeza tekuyawakiaho kwa zina dako.”
18 Yee akawatambaisa, “Khimwona ibiisi ekuwavyo akagwa inga umweko wa umbauwa kulawa uwanga kwa Muungu.
19 Kauwa khiwekha udaho wa kujata nyoka na visuse, na udaho wose wakumvota yuda mmasa, wala khahana kintu chochose chendachokimizuu.
20 Naho msekuwa na kinyemi kwaajii mazaiko wamitegeeza, iya kuwani nanyemi kwaajii mazina yenu yaandikwa uwanga kwa Muungu muwe wantu wa Muungu.”

Yesu awa na nyemi
Matayo 11:25-27; 13:16-17

21 Saa idaida, Yesu nekawa na nyemi kwa udaho wa Muye wa Muungu, akamba, “Nakutogoa ee Tate, Zumbe wa uwanga kwa Muungu na inusi, kwaajii mbui izi wekuwafisazo wenye akii na umanyi, ukawamanyisa wadodo. Eehe Tate, ne vyekukutamiavyo.”
22 Ne agombeka, “Tati yangu kanekha vintu vyose. Khahana ammanyaye Mwana iya Tate, wala ammanyaye Tate iya Mwana, na yoyose yuda ambae Mwana endaakunde kumgubuiya.”
23 Naho akawabasa wahina wakwe akawamba he ikedu, “Wajaiwa wada wakauwao mbui izi mkauazo nywinywi!
24 Kwei nawamba, waoni na maseuta watamiwa kukauwa yada muyakauwayo nywinywi akini

khawekuyaona na kuyategeeza yada
mtegeezayo akini khawadaha."

Msamalia yedi

25 Aho mhinyi wa miagiiyo yumwe
akagooka, akamuza Yesu, akakunda
kumgeeza, "Mhinyi, nigosoe mbwai
nidahe kwekaa misi yose kwesaho
kisiikizi?"
26 Yesu akamtambaisa, "Yamba
mbwai mwe miagiiyo? Mwama-
makhanya viivihi?"
27 Yuda mntu akamtambaisa
Yesu, "Mkundise Zumbe Muungu
yako kwa moyo wako wose, kwa
muye wako wose, kwa udaho wako
wose na kwa akii zako zose. Na
mkunde mntu wa hehi nawe inga
wekundavyo wee mwenye."
28 Yesu akamwamba, "Kutambaisa
vyedi! Gosoa ayo, nawe wendauwe
na ugima wa misi yose kwesaho kisi-
ikizi."
29 Akini yuda Mhinyi wa miagiiyo
neakakunda kweonyesha kuwa ni
mtana akamuuza Yesu, "Na mntu wa
hehi yangu ni ndai?"
30 Yesu akamtambaisa, "Mntu
yumwe kawa akaseeya kulawa
Yelusalemu kuita Yeliko. Ekuwaho
mwe sia, neafuntiwa ni mabagaa,
na kumhoka vintu vyake vyose na
kumtoa na kumbada kagona hada
hehi na kuuya na nyuma."
31 Ahoaho mviki yumwe nekawa
akemboka mwe sia idaida, eku-
muonaho akemboka khandani.
32 Nee eza Mlawi yumwe,
ekubuwaho hada hantu akamwona,
naye akemboka khandani.
33 Akini Msamalia yumwe nekawa
akatamba, neabuwa hada kwa yuda
mntu ekufintwae ekuwaho, naye
ekumuonaho akamfiiya mbazi.
34 Akambasa, akamfunga vionda
vyakwe kwa vibwende na kumsisa
mavuta ya mzaituni na divai,
akamkweza uwanga ya phunda
wakwe, akamwegaa mwe nyumba
ya kuhumuizia wageni akamhu-
miza.
35 Kioi yakwe akalavya ntii mbii
vya madini ya feza akamwekha
yuda mwenye nyumba akamwamba,
"Mhumize mntu uyu na chochose
wendachoutumie, nendanikuihe
nendahoniuye."
36 Naho Yesu akauza, "Gatigati ya
awo watatu, ni yuhi mwekweonye-
sha kuwa mntu wa hehi yakwe yuda
ekufuntiwaye na mabagaa?"
37 Yuda mhinyi wa miko akamtam-
baisa, "Ni yuda ekumfiiaye mbazi."
Yesu akamwamba, "Hita ukagosoe
ivyoivyo."

Yesu awavuia Malita na Malia

38 Yesu na wahina wakwe
wekuwaho watamba kuita Yelusalemu,
wakengia mwe mzi umwe na mvyee
zina dakwe Malita, akamhokea kaya
kwakwe.
39 Malita ne kawa na dadiye etang-
waye Malia uyu ne kekaa hehi na
Zumbe akategeeza mahinyo yakwe.
40 Akini Malita nekawa akagosoa
ndima za zikoi na mbui nyingi,
nee akamwiitia Yesu akamwamba,
"Zumbe ivi khupatiiza kwambwai
dada yangu kanibada nagosoa
ndima za zikoi ikedu? Umgombeke
aniambiize."
41 Akini Zumbe akamtambaisa,
"Malita, Malita kwambwai wepisha
kwa ndima nyingi."
42 Akini kuna mbui mwenga
ntana kusima yose, mbui iyo ni
kunitegeeza. Malia nee ekusaguado
na khahana mntu yoyose adahae
kumhoka.

11

Yesu ahinya kuvika
Matayo 6:9-13; 7:7-11

1 Msi umwe, Yesu kawa hantu
akavika. Ekubindaho kumvika
Muungu, yumwe wa wahina wakwe
akamwamba, "Zumbe, takunda uti-
hinye kuvika inga Yohana mbatiiza
ekuwahinyavyo wahina wakwe."
2 Yesu akawamba, "Mkavika
Muungu, gombekani ivi,
'Tate yetu weuko uwanga kwa
Muungu
Zina dako ditogolwe,
Useuta wako weze.
3 Utekhe khande yetu kiya msi.
4 Utiekee mavigaviga yetu,

Kwaajii swie tiwaekeavyo wose
wekutikoseao,
Wala wesekutingiza mwe mageezo.'
"

5 Naho Yesu akawamba wahina
wakwe, "Nndai gatigati yenu
mwenye mmbuya wakwe akamwezea
na kio kikuu akamwamba, 'Mmbuya
nekha mabumunda matatu.
6 Kwaajii mmbuya wangu kanezea
alawa ntambo, namiye khina
khande ya kumwekha.'
7 Naho yuda mwe kuwa gati akam-
tambaisa, 'Usekunipisha uvi uvu-
galwa kae, miye na wanangu tigona
kae, khidaha kwenuka na kukwekha
ukundacho.'
8 Kwei nawagombeka inga uyo
mntu khana enuke na kumwekha
ayo mabumunda kwaajii ni mm-
buya wakwe, akini kwaajii ya uyo
mntu kwesekuona soni kuendeea
kwakwe kumwetanga enda enuke
na kumwekha kia ekukikundacho.
9 "Ivyo nawagombakeni, ombezani
nanywi mwondamwekhigwe, on-
dezani na nywie mndampate, kon-
tani uvi nanywi mwenda mvuguiwe.
10 Kwaviya kia aombezaye
ekhigwa, na kia aondezaye en-
daekhigwe na kia akontaye uvi
avugwiiwa.
11 Hambu kuna yoyose gatigati
mwenu, mwana yakwe akam-
wombeza samaki, enda amwekhe
nyoka na khiyo samaki?
12 Hambu mwana akamwomba
tagi, endaamwekhe kisuse?
13 Naho nywinywi wenye mav-
igaviga mwadaha kuwekha wana
wenu vintu vyedi, kwei tati yenu wa
uwanga kwa Muungu endaagosoe
muno, endaawekhe Muye wa
Muungu wada wamuombezao!"

Yesu na Belizebuli
Matayo 12:22-30; Maliko 3:20-27

14 Naho Yesu ekuwaho amlavya
zaiko mwe kuwa kwa mntu ekuwaye
khadaha kutamwiiya. Yuda zaiko
ekumlawaho yuda mntu mwekuwa
khadaha kutamwiiya, nee avoka
kutamwiiya na zumwezumwe da
wantu dikahondomaa.
15 Akini wamwe wa wantu awo
wakagombeka, "Aguusa mazaiko
kwakwekhigwa udaho wa Belize-
buli, yuda muongoezi wa Mazaiko."
16 Wantu watuhu wakamgeeza,
wakaonda awaonyeshe utangio ku-
lawa uwanga kwa Muungu.
17 Akini yee, akamanya ma-
makhanyi zao, akawamba, "Useuta
wowose wekuiganyikao vizumwezumwe
vihiganavyo khaudaha kwekaisa,
naho wandugu wowose wenao
khumbizi wadagamia."
18 Inga Ibiisi akahigana yee
mwenye, useuta wakwe wenda-
gooke viivihi? Isasa mwadaha
viivihi kugombeka ati nalavya
mazaiko kwa udaho wa Belizebuli?
19 Naho, inga miye nkawaguusa
mazaiko kwa udaho Belizebuli, hata
wahina wenu pia wawaguusa kwa
udaho wakwe, kwaajii iyo wahina
wenu nee wendaowawamuiye ny-
winywi.
20 Akini ikawa naguusa mazaiko
kwa udaho wa Muungu, manyeni
kuwa useuta wa Muungu ubuakae
kwenu.
21 "Mntu mwenye muku aindaho
nyumba yakwe kwa guha na uta,
vintu vyakwe vyose vyendaviwe
mwe uivanisa.
22 Akini akeza mwenye muku
muno, akamfuntia na kumvota,
mntu uyo endaadoe vitoanavyo
vyakwe ekutegemeavyo na kudoa
vintu vyakwe vyose."
23 "Yoyose mwesekwevana nami
ahigana nami, na mntu yoyose mwe-
sekuika hamwe nami, endaamwa-
ganise."

Kuuya kwa zaiko
Matayo 12:43-45

24 "Zaiko dimlawaho mntu daan-
gadika hantu kwesiho na mazi na
kuondeza hantu ha kuhumwiiza.
Akesekuhapata egombekeya ninda-
niuuwiye ida nyumba yangu nekul-
awayo."
25 Auyaho aibwiiya ida nyumba
ihagiwa na vintu viikwa vitana.
26 Naho aita na kuwadoa mazaiko
watuhu mfungate wafyaimi muno

kusima yee, wose waita wakamwen-
gia mntu uyo. Ivyo ugima wa mntu
uyo undautendese kuwa wa ufyaimi
muno kusima aho bosi.

Kinyemi cha kwei

27 Yesu ekuwaho akatamwiiya
ayo, mvyee yumwe gatigati ya
diya zumwezumwe da wantu,
akagombeka kwa mgutio mkuu,
“Kajaiwa mvyee ekukuvyaae na
kukuonkesa.”
28 Yesu akamtambaisa, “Akini wa-
jaiwa muno wada wategeezao mbui
ya Muungu na kuizumiiya.”

Wantu wakunda utangio
Matayo 12:38-42

29 Zumwezumwe da wantu weku-
tendesaho kugenyea, Yesu akaen-
deea kuhinya akagombeka, “Iki
ni kivyazi chenye mavigaviga.
Chaondeza utangio, akini khaki-
nachekigwe utangio wowose iya
utangio wa Yona.
30 Inga viya Yona ekuwavyo utan-
gio kwa wantu wa Ninawi, nee vyen-
davyo viwe kwa Mwana wa Mntu
kwa kivyazi iki.
31 Seuta wa kivyee wa Sheba
endaalawiiye kisingi kivyazi iki
chendavyo kiamuiwe na Muungu,
nae endaatamwiiye kivyazi iki
kina mavigaviga. Kwaviya yee
nee katamba kulawa hae mwe
inusi, akeza kutegeeza umanyi wa
Seemani na niaha nekuwae mkuu
kusima Seemeni.”

Ung'azi wa mwii
Matayo 5:15; 6:22; 23

32 “Wantu wa Ninawi wen-
dawalawiiye kisingi cha kuamuiwa,
nao wenda waonyeshe kivyazi iki
kina mavigaviga. Kwaviya wantu
wa Ninawi newahituka kwa kubada
mavigaviga yao kwaajii ya ubiikizi
wa Yona, niaha nekuwae mkuu
kusima Yona.”

Ung'azi wa Mwii
Matayo 5:15; 6:22-23

33 “Khahana mntu awashae taa na
kuigubika kwa nyungu, iya aiika
uwanga ya kiango wantu wengiao
mda gati wadahe kuona ung'azi.
34 Taa ya mwii wako ni sizo. Inga
meso yako yendayakauwe vitana he
ung'azi mwii wako wose wenda uwe
vitana, na inga meso yako khayana
yakauwe vitana aho mwii wako
wenda uwe na kiza.
35 Naho ukauwe, ung'azi weumo
mwe mwii wako usekweza kuwa
kiza.
36 Naho inga mwii wako wose
ukawa na ung'azi, na kwesekuwa
na hantu hohose he kiza, mwii
uwo wenda ung'ae vyedi muno inga
viya taa ikumwiikavyo kwa ung'azi
wakwe.”

Yesu awagombeka Mafalisayo na wahinyi wa miko.
Matayo 23:1-36; Maliko 12:38-40

37 Yesu ekuwaho atamwiiya, mntu
yumwe Mfalisayo neamgoneka
akade khande kaya kwakwe. Yesu
nee aita, akekaa kuda khande.
38 Uyo Mfalisayo ne ahondomaa
kuona Yesu ada khande kwesao
kusunta mikono inga yekuwavyo
wagosoa kia msi.
39 Zumbe akamwamba, “Ny-
winywi Mafalisayo mwasunta via
vya kudiiya khande kwa chongoi,
akini ndani mmema uhokaji na
mavigaviga.
40 Nywie wahezi! Khammanya
kuwa Muungu yee nee mwekugosoa
chongoi nee uyo mwe kugosoa na
ndani?
41 Wekheni wakiwa vintu
mwekuwavyo navyo, na kiya kintu
mgosoacho kindakiwe vyedi kwenu.
42 “Akini mmbwii yenu Mafalisayo,
kwaviya mwamwekha Mungu hantu
ha kumi dimwe mnanaa na bwache
na kiya mbai za mboga za mani,
akini mwajaa haki na ukundiso wa
Muungu. Naho iwakunda kulavya
malavyo ayo, wala msekujaa ku-
gosoa matuhu.
43 “Mmbwii yenu nywinywi Mafal-
isayo, kwaajii nywie mwakunda
kwekaa mwe vigoda he meso ya
wantu mwe Nyumba za kukintania
Wayahudi na kuuguswa kwa ishima
mwe maguiyo.

44 Mmbwii yenu Mafalisayo kwaajii nywinywi inga mambiya yekwagayo, wantu wayajata kwesiho kumanya.”

45 Yumwe wa wahinyi wa miagiiyo akamwamba, “Mhinyi, mbui zako zatidumuwa na swie.”

46 Yesu akamtambaisa, “Na nywinywi wahinyi wa miagiiyo, mmbwii yenu, kwaviya mwawatwika wantu fuushi zesazokwenukika, uku nywinywi khamnyoosha hata chaa kuwaambiza.
47 Mmbwii yenu, kwaviya mwazenga mambiya ya waoni wa Muungu wada ambao wadaa wenu nee wawakoma.
48 Nanywi wenye wavuhuzi na kwevana na mbui ya wadaa wenu, kwaviya wao nee wawakoma waoni wa Muungu, na nywinywi mwazenga mambia yao.
49 Kwa iyo Muungu nee kagombeka kwa umanyi wakwe, ‘Nendaniwegaiye waoni wa Muungu na wagiiwa, akini wamwe wao wendawawakome, na kuwasuumiza watuhu.’
50 Kivyazi iki chendachekhigwe sugusa kwaajii ya phome ya waoni yekuyetikayo tangia kuvokea inusi yekugosokaho,
51 tangia phome ya Abeli adi phome ya Zakalia mwe kukomwa gatigati ya ingo na hantu ha Muungu. Eehe, kwei kivyazi chendachekigwe sugusa kwa mbui zakwe.

52 “Mmbwii yenu nywinywi wahinyi wa miagiiyo, kwaajii muufisa uda ufunguo wa uvi wa kummanya Muungu nywie wenye khamokwengia na muwakindia wekuwaho wengia wasekwengia.”

53 Yesu ekuwaho alawa hada, wada Mafalisayo na wahinyi wa miko ne wavoka kuhigana nae vikai muno na kumsongeeza kwa kumuuza mbui nyingi,
54 wakambengea wategeeze mbui ilawayo kwe miomo yakwe.

12

Yesu aemeza ubakha
Matayo 10:26-27

1 Kisingi icho zumwezumwe khuu muno da wantu wekuwao wakintana hata wakawa wajatana, Yesu akavoka kutamwiiya na wahina wakwe akawamba, “Ekauweni na ugwadu wa Mafalisayo yani ubakha wao.
2 Chochose chekugubikwacho chendakigubulwe, na chochose chekufiswacho chendakimanyike.”
3 Kwa iyo kia mwekugombedo mwe kiza, wantu wendawasikie mwe mweenje, na kia mwekupokosado mwe magutwi yenu mkawa mwe vyumba vya khandani, yenda ibiikiwe uwanga ya chusi.

Mfaa kuogohwa
Matayo 10:28-31

4 Nawagombekeni nywinywi wambuya wangu, mwese kuwaogoha wada waukomao mwii, na khawadaha kugosoa kintu kituhu.
5 Naho nendaniwambie nndai wa kuogohwa. Muogoheni yuda ambae akabinda kuukoma mwii ana udaho wa kuuwasa mwe moto da tubwi diwakado moto wesao kukomeka. Eehe, nawamba muogoeni uyo.
6 Mwamanya kuwa machole washano watagwa kwa senti mbii? Akini hemeso ya Muungu khajaika ata yumwe.
7 Naho ata fii za mitwi yenu zitaaziwa zose. Msekuogoha, kwaviya nywinywi mwafaa muno kusima machole wangi.

Kumzumiiya hambu kumhituka Klistu
Matayo 10:32-33; 12:32; 10:19-20

8 Nami nawamba yoyose anizumiaye hemeso ya wantu Mwana wa Mntu naye endaamzumiiye he meso ya wandima wa uko uwanga kwa Muungu.
9 Na mntu yoyose aniemeaye he meso ya wantu, naye Mwana wa mntu endaamuemee hemeso ya wandima wa uko uwanga kwa Muungu.

10 “Mntu yoyose agombekaye mbui
ya kumuemea Mwana wa Mntu
Muungu endaamuekee, akini en-
dayeaudumuwe Muye wa Muungu
khana uyo Muungu khanaamuekee
mavigaviga.”
11 “Hada wendaho wawaguiye na
kumyengiza nywinywi hemeso ya
Nyumba ya kukintania Wayahudi na
hemeso ya wenye udaho na wag-
ookezi, msekuwa na maatumaatu
uwanga ya mwondavyo kwevunia
hambu mwondavyo mtamwiiye.
12 Kwaviya Muye wa Muungu
endaawahinye kiya mkundigwacho
kugombeka.”

Msimo wa mntu mwenye vintu vingi mhezi

13 Naho mntu yumwe mwe
diya zumwezumwe da wantu
akamwamba, “Mhinyi, mgombeke
ndugu yangu tipangane upazi
ekutibadiao tate.”
14 Yesu akamtambaisa, “Mmbuya,
nndai ekuniikaye miye kuwa mua-
muia na mpangi gatigati yenu?”
15 Naho Yesu akawamba wose,
“Ekauweni na kia mbai ya khwiina
ya vintu vingi kwa mana ugima wa
mntu khaukauwia wingi wa vintu
ekuwavyo navyo.”
16 Naho akawamba msimo unu,
“Nekuwa na mntu yumwe mwenye
vitu vingi ambae mnda wakwe
uvyaa ubosi mwingi.
17 Mntu uyo mwenye vintu
vingi akamamakhanya mwe moyo
wakwe, ‘Nami khina hantu ha kuika
ubosi wangu, nndanitende viihii?
18 Ekegombekea, nndanigosoe
ivi, nndaniditue idi taa dangu
nakuzenga tuhu kuu muno, namiye
nndaniike umo khande zangu
hamwe na vintu vyangu vyose.
19 Aho nee nendaho nidahe na
kuwamba muye wangu, isasa una
vintu vingi wendavyo uvitumie kwa
myaka mingi. Humwiiza, na daa
khande, na domeea na uwe na
nyemi.’
20 Akini Muungu akamwamba,
‘Wee mhezi! Ivyeo na kiyo muye
wako wendaudoigwe. Na vintu viya
vyose wekuviikavyo vindaviwe vya
ndai?’ ”
21 Yesu akabinda kwa kugombeka,
“Nee vyeivyo kwa mntu yoyose
ememezeae vintu kwaajii yakwe,
akini khio mntu mwenye vintu vingi
hemeso ya Muungu.”

Mzumiiye Muungu
Matayo 6:25-34

22 Naho Yesu akawamba wahina
wakwe, “Msekuwa na maatumatu
uwanga ya khande mwiikundayo ili
mwe na ugima, wala uwanga ya
magwanda myakundayo kwaajii ya
mii yenu.
23 Kwaajii ugima ni yedi kusima
khande, na mwii ni wedi kusima
magwanda.
24 Wamamakhanyeni kun-
guu wowo khawahanda wala
kawabonda na khawana taa, wala
hohose hakuika khande zao akini
Muungu awekha khande. Akini
nywinywi ni wedi kusima wadege.
25 Nndai yumwe wenu ambae kwa
kwepisha adaha kweongezea ugima
wakwe hata kwa saa dimwe?
26 Naho inga khamdaha kugosoa
mbui ndodo inga iyo, kwa mbwai
kuwa na maatumatu uwanga ya
yada matuhu?
27 Kauwani mauwa yasukhavyo
khayagosoa ndima wala khayasuka.
Akini nawamba, hata seuta Seemani
he vintu vyakwe vyose khekuwahi
kuvaa magwanda matana inga uwa
dimwe aho.
28 Inga Muungu ayavika ivi mani
ya mwe minda ambayo ivyeo yaaho
kioi yasigwa mwe moto, ivi ny-
winywi khana awavike vyedi muno
enyi wenye uzumizi mdodo?”
29 “Wala msekwepisha mwe mioyo
yenu mwenda mde mbwai hambu
mwenda mdomee mbwai msekuwa
na maatumatu kuusu mbui iyo.
30 Wantu wesaokuwa Wayahudi
wa inusi waangadikia vintu ivyo.
Akini Tati yenu wa uwanga kwa
Muungu amanya kuwa mwakunda
vintu ivyo.

31 Isasa uwangadikieni Useuta wa Muungu, na vintu ivyo vyose navyo mwenda mwekhigwe."

Utajii wa uwanga kwa Muungu
Matayo 6:19-21

32 Msekuogoha, nywinywi zumwezumwe dodo, kwaviya Tati yenu katamiwa kuwekha Useuta.

33 Tageni vintu vyenu mkawekhe wakiwa izo hea. Mwegosoee vifuko vya hea vyesayokusakaa, na uko nee kuika kiikizo uwanga kwa Muungu ambaho taa dakwe khadihungua, uko wabavi khawabua na wala mswa khawabananga.

34 Hada enaho kiikizo chako, nee endaho uwe aho moyo wako.

Wandima wedi

35 "Ekaani tayali kwa kunigosoeya na taa zenu ziwe zaka.

36 Inga wandima wamgojao zumbe yao auye kulawa kwe ntafuno ya ndoza. Na ezaho na kukonta uvi wadahe kumvuguiya maa mwenga.

37 Wajaiwa wada wandima ambao zumbe yao endaawabwiiye wameso endahoeze. Kwei, nawamba endaeike tayali na kuwetanga mwe ude na kuwegosoeya ndima.

38 Wajaiwa kwa wandima awo mkuu yao endahoeze na kuwabwiiya wacheeza hata akeza kio kikuu, hambu hehi na kucha.

39 Manyeni kuwa inga mwenye nyumba ati nee kamanya saa ambayo mbavi endaeze, nee kawa meso ili amkindie mbavi, na khekuwa aibadie nyumba yakwe itulwe.

40 Nywie nanywi mwakundigwa mwekae tayali saa zose, kwaviya Mwana wa Mntu enda eze saa ambayo khamuimanya."

Mndima yedi na mwesekuwa yedi
Matayo 24:45-51

41 Petulo akamwamba, "Zumbe, msimo uwo watambia swiswi, hambu wawamba wantu wose?"

42 Zumbe akamtambaisa, "Nindai, mndima mzumiiwa na mwenye umanyi, ambae Zumbe wakwe endaamwiike uwanga ya wandima wakwe awekhe khande kisingi kifaacho.

43 Kajaiwa mndima uyo, hada zumbe wakwe endaho auye nakumbwiiya atenda ivyo.

44 Nawamba kwei kuwa endaamwekhe ugookezi wa vintu vyakwe vyose.

45 Akini inga mndima uyo akegombeka mwenye mwe moyo wakwe zumbe yangu kawa kacheewa muno kuuya, naho akavoka kuwatoa wandima wa wakivyee hambu wakigosi wada wenziwe, viyaviya endaade na kudomeea na kukolwa,

46 zumbe wakwe yuda mndima endaauye msi esao kukauwia na mda esao kuumanya. Endaamwekhe sugusa mndima uyo ya ufyaimi na kumwiika hamwe na wantu wesaokuzumiiya."

47 "Yuda mndima amanyaye vitana akundacho zumbe wakwe, akini khayuho tayali wala kugosoa yakundigwayo mkuu wakwe endaatoigwe muno.

48 Akini mndima yuda mwesekumanya mkuu yakwe akunda mbwai akagosoa ya ufyaimi, uyo endaatoigwe kidodo. Yoyose yuda mwekhekigwa kugosoa ndima khuu, endaakundigwe kulavya vingi muno."

Umasa kwaajii ya uzumizi
Matayo 10:34-36

49 "Ncheza kueta moto mwe inusi, natamiwa inga uwe tayali ugimbwa!"

50 Akini nenao ubatiizo ambao nlazima nibatiizwe, suuba yangu ni khuu hadi ubatiizo uwiganie.

51 Mwamamakhanya ncheza kueta uivanisa mwe inusi? Nawamba khivyo, ncheza kueta mabadano.

52 Kuvokea isasa, kundakuwe na wantu wa kaya mwenga washano, watatu kwa waidi na waidi kwa watatu.

53 Tate khanaevane na wanawe wa kigosi, na wana wa kigosi khawanawevane na tati yao, na mmaa khanaevane na wanawe wa

kivyee, wana wa kivyee khawanaw-
evane na mami yao, naye mame
vyaa khanaevane na mkaza mwana,
nae mkaza mwana khanaevane na
mami yakwe vyaa.

Kumanya msimu
Matayo 16:2-3

54 Yesu akagombeka vituhu mwe
dia zumwezumwe da wantu, "Muon-
aho mazunde yakalawiiya phande
ya engiiyo da zuwa, aho mwag-
ombeka, fua indainye na kwei
yanya."
55 Muonaho pheho ya khusi
yavuma, mwagombeka, "Kunda
kuwe na zuguto, na vyawa ivyo.
56 Enywi wabakha! Mwamanya
koona msimu kwa kukauwa inusi na
uwanga kwa Muungu vyeivyo. Kwa
mbwai, khamdaha kusosoa mana ya
mbui zigosokazo isasa?

Evana na wamasa wako
Matayo 5:25-26

57 "Na kwambwai khamdaha
kweamuiya wenye mbui yedi za
kugosoa?
58 Kwaviya inga mmasa wako
akakwegaa he mkonga, yedi wevane
nae mkesiai ili asekweza kukwe-
gaa hemeso ya mntu muamuwa, na
uyo muamuwa akakwekhiiza kwa
asikai, nawo wakakugea mwe ki-
fungo.
59 Nakwamba Kwei khunaulawe
umo, hadi wendaho ubindiize kui-
haa senti ya kisiikizi."

13

Ekani mavigaviga kwaviya mwonda muuye na nyuma

1 Kisingi icho wantu watuhu ne
weza, wakamwamba Yesu kuusu
mbui ya wantu wa Galilaya am-
bao Pilato akawakoma na phome
ya wantu awo ikahanganyikana na
phome ya ntambiko izo wekuavyo
walavya.
2 Yesu akawamba, "Mwama-
makhanya Wagalilaya awo weku-
gosoewa ivyo neewawa wagosoa
mavigaviga muno kusima Wa-
galilaya watuhu?
3 Nawamba kwei khivyo ivyo,
akini nanywi mwesaho kuhituka
na kubada mavigaviga mwen-
damdagamie inga wowo.
4 Mwamamakhanya wada kumi
dimwe na nane wekugwiwao na
mnaa kuda Siloamu wakauya
na nyuma, ivi mwamamakhanya
wao neewawa na makwasukwasu
kusima watuhu wose wekaao
Yelusalemu?
5 Nawamba khivyo ivyo akini
nanywi mkese kuhituka na kubada
mavigaviga na kumuuiya Muungu,
mwenda mdagamie inga wowo."

Msimo wa mti wesaokuvyaa matunda

6 Aho Yesu akawamba msimo
unu, "Mntu yumwe nekawa na
mti wetangwao mtini mwe mnda
wakwe wa mizabibu, mntu uyo
akaita kutunda matunda yakwe,
akini nee aubwiiya khauzati kuvyaa
hata tunda dimwe.
7 Naho akamwamba mndima
wakwe, 'Kwa myaka mitatu nee
nikeza nitunde matunda ya mtini
unu, iya chekumbwiia chochose.
Usenge! Kwaviya wabananga sanga
bue.'
8 Akini yee akamtambaisa,
'Zumbe, tiubade vituhu mwaka unu,
nenda nindaniutifuie uhongo na
kuugea mboleya.
9 Inga wendauvyae matunda
mwaka wezao nivitana, hambu
ukesekuvyaa tadaha kuusenga.' "

Yesu amuhonya mmaa yumwe Msi wa Kuhumwiiza.

10 Msi umwe wa Kuhumwiza Yesu
ne kawa akahinya mwe Nyumba ya
kukintania Wayahudi.
11 Na aho ne awa na mvyee yumwe
ekuwaye mtamu kwa myaka kumi
dimwe na minane, nekawa na zaiko
dilimtenda mwii wakwe ne wenama
muno hata asekudaha kugooka vi-
tana.
12 Yesu ekumuonaho, akamwe-
tanga akamwamba, "Mmaa, kuho-
nywa utamu wako!"

13 Nee amuikia mkono na aho akagooka vituhu, akawa amtogoa Muungu.

14 Akini muongoezi wa nyumba ya kukintania Wayahudi akakimwa kwaajii Yesu kamhonya uyo mmaa msi wa kuhumwiza. Ivyo mkuu uyo akawamba wada wantu wekuwao hada, “Mna misi mtandatu za kugosoa ndima. Buwani misi iyo mkahonywe matamu yenu, akini msekweza Msi wa Kuhumuiiza!”

15 Aho Zumbe akamtambaisa, “Enywi wabakha! Nndai gatigati yenu khamfungua ng'ombe wakwe hambu phunda wakwe kulawa mwe dewa amwegaye kwe kunywa mazi, hata inga msi uwo ni wa kuhumuiza.

16 Isasa yuaho mwana wa uvyaigwa wa Ibulahimu ambaye ibiisi kamgosoa avie kwa kisingi cha myaka kumi dimwe na minane, khayokuwa vitana kuvuguiwa kulawa kifungo iko msi wa kuhumuiza?”

17 Yesu ekubindaho kutamwiiya ayo, wada wahiganae naye wakengiwa nsoni, akini wantu wose wakamema nyemi kwaajii ya mbui yose yekugosokanayo.

Msimo wa mbeyu ndodo yetagwayo Haladali
Matayo 13:31-32; Maliko 4:30-32

18 Naho Yesu akauza, “Useuta wa Muungu waigana na mbwai? Nendaniuwiganize na mbwai?

19 Waigana na mbeyu ya haladali ambayo ni ndodo muno, ambayo mntu akaidoa na kuihanda mwe mnda wakwe. Naho ikahota na kukua na kuwa mti na wadege wa uwanga wakazenga masasa yao mwe matambi yakwe.”

Msimo wa Hamila
Matayo 13:33

20 Yesu akawauza vituhu, “Nndaniuwiganize Useuta wa Muungu na mbwai?

21 Waigana na hamila ambayo mvyee ne kaidoa na kuihanganya mwe madebe matatu ya unga ne wose ukawa uumuka.”

Uvi msisii
Matayo 7:13-14,21-23

22 Yesu akemboka mwe mzi na mizi midodo akahinya ekuwaho mwe ntambo yakwe yakuita Yelusalemu.

23 Mntu yumwe akamuuza, “Ivi Zumbe, wendaowaoholwe ni wantu wachechedu?”

24 Yesu akawamba, “Jiimeni kwengia kwa kwembokea uvi msisii, kwaviya nawagombekani, wangi wendawageeze kwengia, akini khawana wadahe.

25 Kisingi cheza ambao mwenye kaya enda enuke na kuvugaa uvi nywinywi mwenda mgooke chongoi na kukonta uvi na kugombeka, ‘Zumbe, tivuguiye uvi!’ Akini yee enda awatambaise, ‘Khiwamanya mwaawako!’

26 Nanywi mwenda mvoke kumwamba, ‘Swiswi nee wada tekudao na kudomeea hamwe nawe na wee kutihinya mwe mizi yetu!’

27 Akini yee atawatambaisa, ‘Khiwamanya nywinywi mwaawako. Haukeni hemeso yangu nywinywi nyose mkugosoao mavigaviga!’

28 Aho nee wendaho muiye muno na kuuma meno, kisingi mwendaho muwaone Ibulahimu na Isaka na Yakobo na Waoni wose wa Muungu waaho mwe Useuta wa Muungu, akini nywinywi wenye mwasigwa chongoi.

29 Wantu wendaweze kulawa phande zose za inusi, awio da zua na engiiyo da zua na kasikazini na kusini, na kwekaa kwe ntafuno mwe Useuta wa Muungu.

30 *Kauwa wada wa kisiikizi wenda wawe wa bosi, nawo wa bosi wenda wawe wa kisiikizi.”

Yesu awaiiya wantu wa mzi Yelusalemu
Matayo 23:37-39

31 Kisingi ichoicho wamwe wa Mafalisayo wakamwiitia Yesu na

* **13:30 13:30** Wabosi hanu walilengwa Wayahudi akini wangi wao wamuemea Yesu na watuhu aha ne khio Wayahudi ambao wangemzumiiya Yesu

kumwamba, “Hauke hanu uite hantu hatuhu kwaviya Helode aondeza kukukoma.”
32 Yesu akawatambaisa, “Hitani mkamwambe yuda mbweha, ‘Nndaniwaguuse mazaiko na kuhonya watamu ivyeeo na kioi, nami msi wa tatu nndanibindiize ndima yangu.’
33 Hata ivyo ivyeeo na kioi na kisinda kioi, nlazima niendeee na ntambo yangu kwaajii khiyo vitana muoni wa Muungu akomwe chongoi ya mzi wa Yelusalemu.”
34 “Ewe wantu wa Yelusalemu, wantu wa Yelusalemu, wee uwakomaye waoni wa Muungu na kuwatoa maiwe wada wekuagiiwao na Muungu kwako! ‘Maa nyingahi khitamiwa kuwaika wanao hamwe inga mdege aikavyo vifaanga vyakwe ili awainde asi ya mawawa yakwe akini wee khwekukunda!
35 Kauwa Nyumba yenu ya Muungu ya badwa, nawagombeka khamna mnione vituhu hadi kisingi kia mwendaho mgombeke, kajaiwa yee mwekuagiiwa na kwekhigwa udaho kwa zina da Zumbe.’ ”

14

Yesu amhonya mntu yumwe

1 Msi umwe wa kuhumwiiza, Yesu nee kaita kuda khande nyumbai kwa muongoezi yumwe wa Mafalisayo na wantu wekuwao aho wakawa wamsunguumanya.
2 Hemeso ya Yesu nee hawa na mntu yumwe mwekuwa na utamu wa kumema mwii.
3 Yesu akawauza wahinyi wa miagiiyo na Mafalisayo, “Ivi miagiiyo ya Musa yawakunda kuhonya wantu msi wa Kuhumuiza hambu khivyo?”
4 Akini wowo wakanyamaa. Yesu akamtoza uyo mtamu, akamhonya, akambada aite.
5 Naho Yesu akawamba, “Nndai gatigati yetu ambae mwanawe hambu ng'ombe wakwe akengia mwe tubwi, khana amuavye kwaviya ni Msi wa Kuhumwiiza?”
6 Na wantu awo khawokudaha kumtambaisa mbui iyo.

Kuemea ukuu na kuhokeya wageni

7 Yesu akakauwa wada wantu wekugonekwao wekuavyo wesaguiya viti vya hemeso hantu ha ishima, akawamba msimo unu,
8 “Inga mntu akakugoneka mwe ndoza, usekwekaa viti vya hemeso hantu ha ishima, isikweza kukawa kagonekwa mntu mtuhu wa ishima kusima wee,
9 akeza yuda mwekuwagoneka nywinywi waidi na kukugombeka, ‘Mhakanye uyu.’ Ndiho wendaho uvoke kwa soni kuita kwekaa nyuma.
10 Naho ukagonekwa kwe ntafuno, ekaa hantu ha nyuma, na mwenyezi yako endaho eze akwambe, ‘Mmbuya, soo hanu hemeso, hantu hatana muno.’ Aho wendauwe wa kutunywa hemeso ya wantu wose wekwekaao hamwe nawe.
11 Kwaviya mntu yoyose etendae mkuu enda atendwe mdogo na atendae mdogo enda atendwe mkuu.”
12 Yesu akamwamba yuda ekumgonekaye, “Inga ukawaikia wantu ntafuno ya musi hambu guoni, usekuwagoneka wambuya wako hambu nduguzo hambu wantu wa hehi yako wekuwao wenye vintu vingi. Wasekweza nao wakakugoneka, nawe ukawa kuihwa kia wekuwagosoeacho.
13 Naho ugosoaho ntafuno, wagoneke wakiwa na wantu wekuviao na wekuviawo miundi na matuntu,
14 nawe wenda ujaiwe kwaajii awo khawadaha kukuiha, Muungu enda akuihe funge kisingi cha uyuyuko cha wantu wedi.”

Msimo wa khande
Matayo 22:1-10

15 Yumwe wa wada wekuwao wekaa hamwe na Yesu akamba, “Kajaiwa mntu yuda endae ade khande mwe Useuta wa Muungu!”
16 Yesu akamtambaisa, “Mntu yumwe kagosoa ntafuno khuu, akawagoneka wantu wangi
17 Kisingi cha khande chekubuwaho akamwagiiya mndima wakwe,

akawambe wada wekugonekwao,
‘Sooni kwaviya kia kintu kitayali!’
18 Akini wose kia yumwe aka-
voka kuomba lazi, wa bosi akamba
‘khigua kae mnda nlazima niite
nikaukauwe khina neze.’
19 Mntu mtuhu akamwamba,
‘Khigua ng'ombe mbai shano
wa kuima, isasa ni siai nenda
kuwageeza ivyo nakuombeza uni-
uusu.’
20 Na mtuhu akamwamba, ‘Isasa
khitegua kwa iyo khidaha kweza.’
21 Mndima uyo ekuuyaho
akamwamba mkuu yakwe mbui iyo.
Mkuu nee akimwa, akamwamba
mndima wakwe, ‘Hita kinyionyio
mwe baabaa na sia za mizi,
ukawaete hanu gati wakiwa, na
wekuviao miundi, na matuntu na
wekuviao.’
22 Badae mndima uyo akamba,
‘Zumbe, mbui zigosoka inga wekuni-
agiiavyo, akini ikeaho phasi.’
23 Yuda zumbe akamwamba
mndima uyo, ‘Hita mwe baabaa na
sia za mizi uwahembeeze wantu
wengie mwe nyumba yangu imeme.
24 Kwaviya nawamba, khahana
hata yumwe wa wada wekugonek-
wao mwenda aonje khande yangu.’
”

Mbui zikundigwazo kuwa mhina wa Yesu
Matayo 10:7-38

25 Aho mazumwezumwe mangi
nee yawa yaita hamwe na
Yesu, naho akawahitukia wantu
akawamba,
26 “Mntu yoyose akeza kwangu,
khana adae kuwa mhina wangu
akese kunikunda mie muno kusima
tati yakwe na mami yakwe na
mkaziwe na wanawe, na nduguze
na dadize na ata ugima wakwe yee
mwenye.
27 Mntu yoyose mwesekuudoa
mhamba wakwe na kunibasa
khadaha kuwa mhina wangu.
28 Goja nisosoe vitana, nndai
gatigati yenu akakunda kuzenga
mnaa khana avoke kwekaa ahime
galama zakwe amanye anakima cha
kugenyea na cha kubindiizia?
29 Inga akesekugosoa ivyo, en-
daadahe kugosoa msingi na ku-
votwa kubinda mnaa uwo, aho
wantu wendawamseke.
30 Wakagombeka, ‘Mntu uyu nee
kavoka kuzenga, akini khana udaho
kubindiizia.’
31 Hambu ni seuta yuhi mkunda
kuita kutoana na seuta mtuhu,
khana avoke kwekaa na kuma-
maakhanya inga enda adahe ku-
toana na mwenye asikai elufu ishiini
na yee ana asikai elufu kumi dimwe?
32 Inga akoona khana adahe ku-
toana nae, endaawaagiiye wandima
wakwe kuwaomba wawe na mwe-
vano wa uivanisa, kisingi seuta uyo
mtuhu yuke hae.
33 Ivyoivyo, khahana hata yumwe
gatigati yenu endaye awe mhina
wangu inga akese kueka kia kintu
ekuwacho nacho.”

Munyu wekubanikao
Matayo 5:13; Maliko 9:50

34 “Munyu ni kintu kitana, akini
ukabanika, khaidaika kugosoa cho-
chose kuwa munyu vituhu?
35 Khaifaa kintu wala kwa msanga
wala kwa mboleya. Wantu wayasa
hae, mwenye magutwi ya kutegeeza
na ategeeze!”

15

Msimo wa ngoto ekwagaye
Matayo 18:12-14

1 Msi umwe, watoza kodi na
wenye mavigaviga wangi nee waita
kumtegeeza Yesu.
2 Mafalisayo na wahinyi wa miko
wakavoka kupokosana, “Mkauweni
mntu huyu awahokea wenao mavi-
gaviga, naho ada nao!”
3 Ndiho Yesu akawatambaisa kwa
msimo unu.
4 “Inga, yumwe yenu akawa na
ngoto makumi kumi, akamanya
kuwa yumwe yao kaga, enda agosoe
mbwai? Enda awabade wada
makumi kenda na kenda uisi na
kuita kumuondeza yuda ekwagaye
hadi amuwone.”

5 Naye akabinda kumuwona, enda amwenue kwa nyemi mwe mawega yakwe.

6 Endaoabue kaya, enda awetange wambuya na wantu wa hehi yakwe na kuwamba, “Muwe na nyemi hamwe na mie kwaajii khimuwona yuda ngoto yangu ekwagaye.”

7 Nawambeni ivyoivyo, kundakuwe na nyemi muno uko uwanga kwa Muungu kwaajii ya mwenye mavigaviga yumwe kuhituka, kusima kwa wada wedi makumi kenda na kenda ambao khawakunda kubada mavigaviga.

Senti yakwagayo

8 Yesu akawamba msimo mtuhu akamba, “Tambe mvyee yumwe ana senti kumi dimwe, akaza mwenga, enda atende mbwai? Enda awashe taa, enda aihagie ida nyumba phahoephahoe hadi aiyone.

9 Akaipata, enda awetange wambuya na wantu wa hehi yakwe na kuwamba, ‘Kuwani na nyemi hamwe nami, kwaajii khiipata ida senti yangu yekuwayo yaga.’

10 Nawambeni, Nee wendavyo wawe na nyemi wandima wa uko uwanga kwa Muungu kwaajii ya mwenye mavigaviga yumwe haitukae na kumuuiya Muungu.”

Msimo wa mwana ekwagaye

11 Yesu akaendeea kugombeka, “Kuwa na mntu yumwe mwekuwa na wana waidi wa kigosi.

12 Yuda mdodo akamwamba tati yakwe, ‘Tate nekha hantu hangu ha upazi.’ Naye akamwekha hantu hakwe.

13 Bada ya misi micheche, yuda mdodo akataga vintu vyake, akatamba na hea ekupatazo akaita si ya hae na hea zose akazibananga kwa wekazi wa mavigaviga.

14 Ekubindaho kutumia kia kintu kukalawiiya saa khai mwe si ida, naye akavoka kuangadika.

15 Akaombeza ndima kwa mntu yumwe wa si ida, nae akamwegaa mwe mnda wakwe awaise nguuwe.

16 Mbwanga yuda nee ana nsaa muno, akatamiwa kuda makoa wekudayo wada nguuwe, iya khahana mntu ekumwekhaye khande.

17 Badae akamamakhanya mwe moyo wakwe, ‘Kaya kuna wandima wangi wa tate yangu wadao khande na kubada phugutio, na miye nafa na saa?’

18 Nenda niuye kwa tate yangu na kumwamba, ‘Tate, khimgosoea mavigaviga Muungu ekuwaye uwanga na khikukoa masa na weye.

19 Khifaa hata kwetangwa mwanao, nigosoe inga yumwe wa wandima wako.’

20 Ndiho akavoka kutamba kuuya kwa tati yakwe.”

“Ekuwaho yuke hae, tati yakwe ekumuonaho, na kwa moyo wa mbazi akamguukia, na kumuumbatia kwa ukundiso.

21 Mwanawe akamwamba, ‘Tate, khimgosoea mavigaviga Muungu ekuwae uwanga, na khikukoa masa na wee, khifaa kwetangwa mwanao.’

22 Akini tati yakwe akawetanga wandima wakwe akawamba, ‘Etani gwanda tana mkamvike kinyio! Mvikeni phete mwe chaa chakwe na sabana mwe miundi yakwe.

23 Mdumueni singo ng'ombe mwe kunona, tide na kuwa na nyemi!

24 Kwaajii uyu mwanangu inga nee kauya na nyuma na isasa yu mgima, nee kaga, akini isasa khaoneka’ wakavoka kuwa na nyemi.”

25 “Kisingi icho kakiye neyuke tanga. Ekuwaho auya na kubua hehi na nyumbani, akategeeza migutio ya wantu wakitoa vigeegee na ngoma.

26 Akamwetanga mndima yumwe, na kumuuza, ‘Kuna mbwai hanu?’

27 Uyo mndima akamtambaisa, ‘Nduguyo kauya kaya na tati yako kamdumuiya ng'ombe mwe kunona kwaviya kampata yuke mgima.’

28 Uyo mwana mkuu akakimwa muno akaemea kwengia gati, ndiho tati yakwe akaawa chongoi na kumhembeeza engiye gati.

29 Akini yee akamtambaisa tati yakwe, 'Kauwa myaka yose inu nee nikakugosoea ndima na hata msi umwe shekubada kukutegeeza mwiko, akini khuzati kunekha hata mbuzi nitamiwe na wambuya wangu.
30 Akini mwanao uyu mwekutumia vintu vyako hamwe na wakianga, ekwezaho du kumdumuiya singo ng'ombe mwe kunona.'
31 Tati yakwe akamtambaisa, 'Mwanangu, wee uhamwe nami misi yose, na kia nenacho ni chako.
32 Ifaigwa kugosoa nyemi khuu muno kwaajii uyu nduguyo nee inga kauya na nyuma, na kumbe yuke mgima, nee kaga, akini isasa timuona.' "

16

Mgookezi mnyanyi

1 Yesu akawamba wahina wakwe, "Nee kuwa na mwenye vintu vingi yumwe nee kawa na mgookezi yakwe mwekuwa mgookezi wa vintu vyake, uyo mwenye vintu vingi akagombekwa mgookezi wakwe anatumia kwa ufyaimi vintu vyakwe,
2 yuda mwenye vintu vingi akamwetanga na kumuuza, 'Ni mbui zani izi nekuzisikiazo kuusu weye? Avya taazia za vintu vyangu kwaviya khauna udahe kuendeea kuwa mgookezi.'
3 Yuda mgookezi akemamakhanya, 'Zumbe yangu kaniguusa ndima yangu. Nndanitende mbwai? Ati ni kuima khina nguvu za kuima. Naho naona soni kuombezaombeza.
4 Isasa, namanya nendado nigosoe, ili nendaho niguuswe ndima ya ugookezi, wantu wadahe kunihokea mwe nyumba zao.'
5 Naho yuda mgookezi akawetanga wada wose wekuwaho wakadaiwa na zumbe yakwe, akamuuza wa bosi, 'Una daiwa kima chani na mkuu yangu?'
6 Yee akamtambaisa, 'Mapipa makumi kumi ya mavuta ya mzaituni,' yuda mgookezi akamwamba, 'Doa maandiko yako ya deni, ekaa asi, gonda makumi mashano.'
7 Naho akamuuza mdaiwa mtuhu, 'Wee wadaiwa kima chani?' Yee akamtambaisa, 'Magunia mia mwenga ya ngano.' Yuda mgookezi akamwamba, doa kaatasi yako ya deni gonda semanini."
8 "Naho yuda zumbe akamtogoa yuda mgookezi mfyaimi, kwaviya nee katumia unyanyi kwaajii wantu ambao khawazumiiya Muungu wa inusi wana akii muno na mbui zao kusima wantu wa Muungu."
9 Naye Yesu akaendeea kutamwiiya, "Nami nawamba, waambizeni wambuya wenu kwa mai za mavigaviga ili zendaho zisie muhokewe mwe chekao cha misi yose kwesaho kisiikizi.
10 Mntu yoyose azumiwae mwe mbui ndodo enda azumiiwe mwe mbui khuu na yoyose mwesekuzumiika mwe mbui ndodo khadaha kuzumiiwa kwe mbui khuu.
11 Inga mkese kuzumiika kwa mai za inusi, nndai endae wazumiie mwe mai za kwei?
12 Nanywi inga khamokuwa wazumiika wa mai ya mntu mtuhu, nndai endae awekhe yekuwayo yenu wenye?
13 "Khahana mndima adahaye kuwagosoeya ndima mazumbe waidi, kwaviya endaamkime yumwe na kumkundisa mtuhu, hambu endaatozane na yumwe na kumbea mtuhu. Khamdaha kumgosoeya Muungu hamwe na mai."

Mitamwiiyo mituhu ya Yesu

Matayo 11:12,13; 5:31,32; Maliko 10:11,12

14 Mafalisayo wekusikiaho ayo, kwaviya neewawa wakunda hea muno nee wambeya Yesu.
15 Yesu akawamba, "Nywie mwegosoa wedi hemeso ya wantu. Akini Muungu aimanya mioyo yenu

kwaviya kia kionekacho ni chedi
hemeso ya wantu, Muungu ayakima.
16 “Miagiiyo ya Musa na magondo
ya waoni wa Muungu nee
yakawaongoeya hadi kisingi cha
Yohana mbatiiza. Kuvokea kisingi
icho, Mbui Yedi ya Useuta wa
Muungu yabiikiwa na wantu wose
washuutizwa wengie he Useuta wa
Muungu.
17 Akini ni vihufu muno uwanga
kwa Muungu na inusi kwaga,
kusima hata helufi mwenga ya
miagiiyo ya Musa kuusigwa.
18 “Mntu yoyose amwekhaye
mkaziwe talaka na kutegua
mtuhu, agosoa ukianga na yoyose
amteguaye mvyee mwekwekhig-
waye talaka, agosoa ukianga.”

Mwenye vintu vingi na Lazalo

19 Yesu akaendeea kugombeka,
“Nee kuwa na mntu yumwe mwenye
vintu vingi, ambae neakavaa mag-
wanda ya hea nyigi muno ya langi ya
zambalau na gwanda dekung'aado
na kugosoa sikukhuu ya ntafuno kia
msi.
20 Aho he uvi wa mwenye vintu
vingi nee kuwa na mkiwa yumwe,
mwekuwa akaetwa aho zina dakwe
Lazalo, ambae nee kamema vionda
mwe mwii mgima.
21 Lazalo nee akakauwiya kuda
phuguntio zekugwazo kulawa he
meza ya uyo mwenye vintu vingi, na
makui nee yakeza kumsona vionda
vyakwe.
22 “Naho, uyo mkiwa akauya
na nyuma, nao wandima wa uko
uwanga kwa Muungu wakamdoa,
wakamwiika hehi na Ibulahimu.
Na yuda mwenye vintu vingi naye
akauya na nyuma, akagewa mwe
mbia.
23 Uyo mwenye vintu vingi akawa
na usumiizi mkai uko mwe si ya
wantu wekuuyao na nyuma, akenua
meso yakwe, akamwona Ibulahimu
kwa hae na Lazalo hehi yakwe.
24 Naho aketanga kwa mgutio,
‘Tate Ibulahimu nifiiye mbazi,
umuagiiye Lazalo aginte ncha ya
chaa chakwe mwe mazi, kutamiza
ulimi wangu, kwaviya nasimiizwa
muno mwe moto unu.’
25 Akini Ibulahimu akamtambaisa,
‘Kumbuka mwanangu nee kuvoka
kupata matana wekuwaho ukekaisa,
nae Lazalo nee ahokea ufyaimi.
Akini isasa yee ana nyemi, nawe
wekhigwa usuumizo.
26 Ukaekeya ayo, gatigati mwetu
na nywinywi kuikwa tubwi khuu,
ili wakundaho kweza kwenu kulawa
uku wasekudaha, na wakundaho ku-
lawa kwenu kweza kwetu waseku-
daha.’
27 Uyo ekuwaye mwenye
vintu vingi naho akamba, ‘Tate,
nakuombeza umuagiiye mntu aite
kwe nyumba ya tati yangu,
28 kwaviya ninao wandugu
washano awahaze, wasekweza uku
kwe kusumiizwa.’
29 Akini Ibulahimu akamwamba,
‘Wandugu zako wana Magondo ya
Musa na waoni wa Muungu waeke
wawategeeze wowo.’
30 Akini mwenye vintu vingi
akamba, ‘Khivyo Tate Ibulahimu,
inga mntu enda ayuyuke kulawa
he si ya wekuuyao na nyuma na
kuwaitia, wenda wabade mavigav-
iga na kumhitukia Muungu.’
31 Naye Ibulahimu akamba, ‘Inga
khawanawawategeeze Musa na
waoni wa Muungu khanawapatiize
hata inga mntu ayuyuke kulawa kwe
si ya wekuuyao na nyuma.’ ”

17

Yesu ahaza mbui ya mavigaviga
Matayo 18:6-7; 21:22; Maliko 9:42

1 Yesu akawamba wahina wakwe,
“Mbui ziekazo wantu watende mav-
igaviga ziaho misi zose. Akini mmb-
wii yakwe mntu aetae mbui izo.
2 Nee ni ebae mntu uyo ati nee
kazongomezwa iwe kuu da kubun-
dugia mwe singo na kutambikwa
kwe mazimshindo, kusima kum-
gosoea yumwe wa wantu wani-
tongeao atende mavigaviga.
3 Ekauweni!”

“Inga nduguyo akagosoa mavi-
gaviga, muwakie, inga akamhitukia
Muungu, mwekee.
4 Inga endaho akugosooe mavigav-
iga maa mfungate kwa msi umwe
na maa mfungate akeza kwako
akamba, ‘Nahituka.’ Muwekee.”

Yesu ahinya mbui ya kuzumiiya

5 Wagiiwa wakamwamba Zumbe,
“Utiomee kuzumiiya muno.”
6 Naye Zumbe akawatambaisa,
“Inga kuzumiiya kwenu nee kuwa
kudodo inga mbeyu ndodo ya hal-
adali, nee mdaha kuugombeka mti
unu wa mkuyu, ng'oka uketwiize
mwe mazimshindo nao nee uzumi-
iya.”

Vihendo vya wandima

7 “Tambe yumwe yenu ana
mndima aima tanga hambu aisa
ngoto. Ivi auyaho kulawa tanga,
enda amwambe uyo mndima, Soo
ude khande kinyio?
8 Khivyo! Enda amwambe, ‘Ni-
ikia khande, uvae magwanda yako
yakundigwayo unigosoee ndima na
weze ugooke hanu hadi nendaho
nibinde kuda na kudomea, ndiho
nawe ude na kudomeea.’
9 Ivi mntu uyo endaamwekhe nto-
goo uyo mndima kwaajii kayagosoa
yada ekwembigwayo ayagosoe?
10 Ivyoivyo na nywinywi mbindi-
izaho kugosoa yose mwekwem-
bigwavyo kugosoa, tamwiiyani
ivi, ‘Swiswi ni wandima tesao
kuwa na maiho, tigenyeza yadadu
tekukundigwayo kuyagosoa.’ ”

Yesu awahonya wantu kumi dimwe wenye utamu wa nyoka

11 Yesu nee atamba kuita mwe mzi
wa Yelusalemu hadi kwe mhaka wa
gatigati ya Samalia na Galilaya.
12 Ekuwaho engia mwe mzi umwe
wantu kumi dimwe wenye utamu
wa nyoka nee wakintana naye, wak-
agooka kwa hae.
13 Nee wakakema na kugombeka,
“Yesu mhinyi, tifiiye mbazi!.”
14 Ekuwaonaho akawamba, “Hi-
tani mkeonyeshe kwa waviki.”
Naho wekuwaho waita, wakang'azika.
15 Yumwe wao ekuonaho kaho-
nywa, nee auya kwa Yesu uku amto-
goa Muungu kwa mgutio mkuu.
16 Nee etambika asi hemeso ya mi-
undi ya Yesu uku amtogoa Muungu.
Na mntu uyo nee ni Msamalia.
17 Aho Yesu akauza, “Khiyo wantu
kumi dimwe wekung'azwao? Wada
kenda wa hahi?
18 Ivi khekuoneka mntu mtuhu
ekuuyae kumwekha ntunyo
Muungu iya uyu mgeni ikedu?”
19 Yesu akamwamba uyo mntu,
“Gooka uite, kuzumiiya kwako
kukuhonya.”

Kweza kwa Useuta wa Muungu
Matayo 24:23-28; Matayo 24:37-41

20 Kisingi kimwe, Mafalisayo
wakamuuza Yesu, “Useuta wa
Muungu wenda weze ini?” Naye
akawatambaisa, “Useuta wa
Muungu khaweza inga kintu cha
kusungumanya kwa meso.
21 Khahana mntu adahae ku-
gombeka, ‘Uuku’, hambu ‘Uhada,’
kwaajii Useuta wa Muungu uuko
gatigati yenu.”
22 Yesu nee awamba wahina
wakwe, “Misi yeza ambayo mwen-
damkunde kuona msi umwe gati msi
wa Mwana wa Mntu, akini khamna
muiyone.
23 Na wantu wenda wawambe,
‘Kauwani, yu hada!’ Hambu
‘Kauweni yu aho!’ Akini nywinywi
msekulawa na kuwabasa.
24 Mmanye kuwa Mwana wa Mntu
endaoauye, endaeze inga umbauwa
umuikavyo vuupu na kumuiika
phande zose za uwanga.
25 Akini kabla ya ayo, enda asumi-
izwe muno na kuemewa na wantu
wa misi izi.
26 Inga yekuwavyo kisingi cha
Nuhu, nee vyeivyo vyendavyo viwe
mwe msi wa kuuya kwa Mwana wa
Mntu.
27 Misi za Nuhu wantu nee waen-
deea kuda na kudomea, kutegua na
kutegulwa hadi kisingi kia cha Nuhu
ekweingiaho mwe Safina, mafuiko

makuu yakeza yakaimemeeza mazi inusi na kudagamiza wose.

28 Indaiwe inga yekulawiavyo kisingi cha Lutu wantu nee waendeea kuda na kudomea, kugua na kutaga, kuhanda mbeyu na kuzenga.

29 Akini msi uda Lutu ekuhaukaho Sodoma, moto mkai nee useeya kulawa uwanga inga fua na kuwadagamiza wantu wose.

30 Nee ivyo vyendavyoviwe msi uda Mwana wa Mntu endaho agubulwe."

31 "Misi iyo, mntu yoyose endae awe uwanga ya chusi asekuseea kuita nyumbani kudoa vintu vyakwe. Ivyo, nae mwendae awe tanga asekuuya kaya kudoa chochose.

32 Mkumbukani yada yekumpatayo mkaza Lutu.

33 Mntu yoyose endae akunde kuuohowa ugima wakwe, endaawaze na mntu yoyose awazaye ugima wakwe enda auohowe.

34 Nawamba, kio cha msi uwo wantu waidi wendawawe wagona hamwe mwe usazi, yumwe endaadoigwe na yuda mtuhu endaabadwe.

35 Wavyee waidi wenda wawe wabunduga, yumwe enda adoigwe na mtuhu enda abadwe.

36 Wantu waidi wenda wawe mwe mnda waima, yumwe enda adoigwe na mtuhu enda abadwe."

37 Wahina wakwe wakamuuza, "Zumbe, ayo wekugombekayo yendayalawiiye hahi?"

Naye Yesu akawatambaisa kwa msimo akagombeka, "Henaho mwii wekuuyo na nyuma, aho ndiho mbizi wendaowakintane."

18

Mvyee mwekufiiwa na mgosi na muamuwa

1 Yesu akawamba wahina wakwe msimo ili awahinye kuwa wakundigwa kuvika kia maa na wasekufa maya.

2 Nee amba, "Mwe mzi umwe kuwa na muamuwa ambae nee khamvika Muungu wala kupatiiza mntu yoyose.

3 Mwe mzi wouwo nee kuwa na mvyee yumwe mwekufiiwa nimgosi ekuwaye kambasa uyo muamuwa maa nyingi, akoonda amfiiye mbazi ekhigwe vintu vyakwe kulawa kwa mmasa wakwe.

4 Kwa kisingi kilehacho uyo muamuwa nee khakukunda kumfiiya mbazi uyo mwekufiiwa na mgosi, akini kisiikizi akamba, 'Etiho mie khimuogoha Muungu wala khipatiiza mntu,

5 akini kwaviya uyu mvyee mwekufiiwa ni mgosi anipisha, nendanigosoe dodose adi ekhigwe vintu vyakwe, ama khivyo endaaendee kubua hanu, na kisiikizi endaanisokeze muno!' "

6 Naho Zumbe nee aendeea kutamwiiya, "Tegeezani ekugombekavyo uyo muamuwa mfyaimi.

7 Ivi Muungu khana awagosoee vitana wantu wakwe ekuwasaguwao wada ambao wamwiiya kio na musi? Ivi enda acheewe kuwaambiza?

8 Nawamba endaawaambize kinyio. Akini ivi Mwana wa Mntu endaho auye mwe inusi endaawaone wantu wamzumiao?"

Msimo wa Mfalisayo na Mtoza ushuu

9 Yesu akawamba msimo unu kwa wada weonao ni wedi na kuwabeya watuhu.

10 "Wantu waidi nee waita he Nyumba ya Muungu kuvika, yumwe ne kawa Mfalisayo na mtuhu mtoza kodi.

11 Uyo Mfalisayo nee agooka, akavika mwe moyo wakwe, 'Ee Muungu, nakutogoa kwaviya mie khiyo inga wantu watuhu, Wameo, watiizi na wakianga. Nakutogoa mie khio inga mntu uyu mtoza kodi.

12 Mie nehiniza kuda maa mbii kwa kia juma, nalavya malavyo hantu ha kumi dimwe ya myengizo yangu yose.'

13 Akini yuda mtoza kodi, akawa kagooka kwa hae uku aogoha hata kwenua meso yakwe uwanga kwa

Muungu, yee akenamia kwa huzuni
na kutoza kifua chakwe nee amba,
'Ee Muungu, unifiiye mbazi mie
mwenye mavigaviga.'
14 Nawamba, uyo mtoza ushuu
akauya nyumbai akawa kafiiwa
mbazi. Akini yuda mtuhu, khivyo.
Yuda etendae kuwa mkuu enda
atendwe mdogo, na kia etendae
mdodo enda atendwe kuwa mkuu."

Yesu awajaiya wana wadodo
Matayo 19:13-15; Maliko 10:13-16

15 Msi umwe wantu wakamwetea
Yesu wana wadodo awaikie mikono
yakwe ili awajaie. Wahina wakwe
wekuwaonaho, wakamuwakia.
16 Akini Yesu akawetanga hakwe
akamba, "Wabadeni awa wana
weze kwangu, wala msekuwaemeza,
kwaviya Useuta wa Muungu ni
kwaajii ya wantu inga awa.
17 Nawamba kwei, mntu yoyose
esaekuuhokea Useuta wa Muungu
inga mwana mdodo, khana engie
mwe Useuta uwo."

Mwenye vintu vingi yumwe
Matayo 19:16-30; Maliko 10:17-31

18 Mkuu yumwe Myahudi nee
amuuza Yesu, "Mhinyi yedi, nigosoe
mbwai nidahe kuupata ugima wa
misi yose kwesaho kisiikizi?"
19 Yesu akamtambaisa, "Mbona
wanetanga yedi? Khahana ekuwaye
yedi iya Muungu ikedu.
20 Wazimanya mwiko za Musa,
'Usekuwa mkianga, usekukoma,
usekubawa, usekumkoea mntu
masa kwa uhokho, watunye tati
yako na mami yako.' "
21 Yee akamba, "Ayo yose khiya-
toza kuvokea udodo wangu."
22 Yesu ekutegeezaho ayo,
akamwamba, "Wakundigwa ku-
gosoa mbui mwenga. Taga kia kintu
wenacho, uwapangie wakiwa iyo
hea, nawe wendauwe na kiikizo
uko uwanga kwa Muungu na khiyo
vintu inga vya inusi ukabinda soo
unibase."
23 Akini uyo mntu ekutegeezaho
ayo, ne akaona usungu muno kwaa-
jii nee kawa mntu mwenye vintu
vingi muno.
24 Yesu ekumuonaho anausungu,
ivyo akamba "Mntu mwenye vintu
vingi khadaha kwengia kihufu kwe
Useuta wa Muungu!
25 Nivihufu muno kwa ngamia
kwemboka mwe poota da singano
kusima, mwenye vintu vingi kwen-
gia mwe Useuta wa Muungu."
26 Wada wantu wekutegeezaho
ayo, wakamuuza Yesu, "Nndai naho
adahae kuoholwa?"
27 Yesu akawatambaisa, "Yesayoku-
dahika kwa wantu, kwa Muungu
yadahikana."
28 Naye Petulo akamuuza, "Kauwa,
tibada vyose tekuwavyo navyo
tikakubasa!"
29 Yesu akamwamba, "Kwei
nawagombeka khahana hata
yumwe ekubadae nyumba yakwe
na mkaziwe hambu wanduguze
hambu wavyazi wakwe hambu
wana wakwe kwaajii ya Useuta wa
Muungu,
30 endaahokee vingi muno mwe
inusi inu na ugima wa misi yose
kwesaho kisiikizi mwe Useuta wa
Muungu."

Yesu amba maa ya ntatu kuuya na nyuma kwakwe
Matayo 20:17-19; Maliko 10:32-34

31 Yesu ne awadoa khandai wada
wahina wakwe kumi dimwe na
waidi, akawamba, "Nitegeezani!
Taita Yelusalemu na uko kia kintu
chekundikwacho na Waoni wa
Muungu kuusu Mwana wa Mntu
kindakigosolwe.
32 Naye wendawamwegae na
kuguiwa na wantu wesaokuwa
Wayahudi, nao wendawambee,
wenda wamdumuwe na kusuiwa
ovu.
33 Wenda wamtoe makoto na
kumkoma. Akini msi wa ntatu
endaayuyuke."
34 Iya wahina wakwe khaweku-
manya mana yakwe mbui izi,
kwaviya nee ifiswa kwao, nao

khawokummanya Yesu nee ak-
agombeka mbwai.

Yesu amhonya tuntu
Matayo 20:29-30; Maliko 10:46-52

35 Kisingi Yesu ekuwabuwaho hehi
na mzi wa Yeliko, neekuwa na mntu
yumwe tuntu kekaa khandai ya sia
aombeza.
36 Yuda mntu tuntu ekusikiaho
mgutio wa zumwezumwe da wantu
dikemboka akauza, “Kunani?”
37 Wakamwamba, “Yesu kulawa
Nazaleti emboka.”
38 Nee alavya mgutio akamba,
“Yesu, Mwana wa Daudi, nifiiye
mbazi!”
39 Wada wantu wekuwao waon-
goa hemeso wakamuwakia anya-
mae. Akini yee akaendeea kulavya
mgutio muno, “Mwana wa Daudi,
nifiiye mbazi!”
40 Yesu akagooka, akawagiiya
wada wantu wamwegae hemeso
yakwe. Yuda tuntu ekubuwaho
hehi, Yesu akamuuza,
41 “Wakunda nikugoswee mbwai?”
Naye akatambaisa, “Zumbe,
nakunda kukauwa.”
42 Yesu akamwamba, “Kauwa!
Kuzumiiya kwako kukuhonya.”
43 Ahoaho uyo mntu tuntu
akadaha kukauwa, akambasa Yesu
akamtogoa Muungu. Wantu wose
wekuonaho ayo, wakamtogoa
Muungu.

19

Yesu na Zakayo

1 Yesu akengia mwe mzi wa Yeliko,
nae nekawa akemboka gatigati ya
sia ya mzi uwo.
2 Mwe mzi uwo neekuwa na mntu
yumwe zina dakwe Zakayo. Mntu
huyo neekawa mwenye vintu vingi
na nekawa mkuu wa watoza kodi.
3 Yee nee akakunda kumkauwa
Yesu kuwa ni mntu wa namna yani.
Akini kwaajii ya zumwezumwe kuu
da wantu khekudaha kumkauwa
kwaviya nee ni mjihi.
4 Ivyo akaongoa hemeso ya
zumwezumwe da wantu, akafida
uwanga ya mkuyu adahe kumwona
Yesu, kwaajii enda embokee sia ida.
5 Naho Yesu ekubuwaho hantu
hada, akakauwa uwanga akamwamba,
“Zakayo, seeya kinyio kwaajii ivyeeo
nlazima nisinde kaya hako.”
6 Zakayo ne aseeya kinyio,
akamhokea Yesu mwe nyumba
yakwe kwa kinyemi kikuu.
7 Wantu wose wekuonaho
ayo, wakavoka kung'ung'uzika
wakamba, “Kaita kuwa mgeni kwa
mntu mwenye mavigaviga.”
8 Akini Zakayo akagooka,
akamwamba Yesu, “Tegeezani,
Zumbe! Miye nendaniwekhe
wakiwa ntii ya vintu vyangu, na
inga khimhoka mntu yoyose kintu,
nendanimvuzie maa kane.”
9 Yesu akamwamba, “Ivyeo uohozi
ubua mwe nyumba inu, kwaviya
uyu ni uvyaigwa wa Ibulahimu.”
10 Kwamana Mwana wa Mntu keza
kuondeza na kuohowa wantu wek-
wagao.

Msimo wa wandima kumi dimwe
Matayo 25:14-30

11 Wantu wekuwaho wakategeeza
Yesu, nee Yesu akawamba msimo
uwo. Aho nekawa hehi na kubuwa
mzi wa Yelusalemu, na wantu wada
nee wamamakhanya kuwa Useuta
wa Muungu weza saa iyo iyo.
12 Ivyo akawamba, “Nee kuwa na
mntu yumwe mtunywa muno aka-
funga ntambo ya kuita si ya hae
asimikwe kutendwa Seuta, akabinda
auye mwe si yakwe.
13 Ivyo ekuwaho khazati kuhauka,
akawetanga wandima wakwe kumi
dimwe, akawekha fungu da hea
kwakiya yumwe na kuwamba,
‘Mzigoswee biashaa izi hea hadi
nendaho niuye.’
14 Akini wantu wa si yakwe
mwenye, nee wakamkima ivyo
wakawagiiya wantu nyuma yakwe
wakambe, ‘Khatimkunda uyu awe
Seuta wetu.’ ”
15 “Hata ivyo ekuuyaho mwe
si yakwe kawakae Seuta, ahoaho
akawetanga wada wandima wakwe
wekuwao kawabadai hea, amanye

myengizo niya kima chani kwakiya
yumwe ekupatacho.
16 Mndima ya bosi akaawiiya
akamba, ‘Zumbe fungu dako dieta
maa kumi dimwe.’
17 Nae akamwamba, ‘Ni vyedi, wee
ni mndima yedi kwaviya umzumi-
iwa mwe mbui ndodo, na wendauwe
mgookezi mwe mizi kumi dimwe.’
18 Mndima wa kaidi akeza
akamba, ‘Zumbe fungu dako
wekunekhado dieta mafungu
mashano.’
19 Nae akamwamba, ‘Nawe wen-
dauwe mgookezi mwe mizi mis-
hano.’
20 Mndima wa ntatu nae akeza
nakumwamba, ‘Zumbe doa fungu
dako, kwaviya ne khidiika he mkwiji
desekwaga.’
21 Kwajii nee khiogoha kwaviya
wee ni mntu mkai. Wadoa wesacho
kuika kintu na wabonda hantu we-
saho kuhanda kintu.
22 Nae akamwamba, ‘Wee mndima
mfyaimi! Nenda nikuamuiye
kulawana na mbui zako weku-
gombekazo, nee ukamanya kuwa
mie ni mntu mkai, nadoa vintu
vyesavyokuwa vyangu na kubonda
kwesiho kuhanda.
23 Ni vyedi, akini kwa mbwai
khwekuika hea zangu kwa wada
walavyao nyongeza, nami ne khi-
idoa hamwe na mwengizo aho nen-
daho niuye kwangu?’
24 Aho akawamba wada wekuwao
hada, ‘Mhokeni ido fungu da hea,
mkamwekhe yuda mwekuwa na ma-
fungu kumi dimwe.’
25 Naho wakamwamba, ‘Akini
Zumbe, tayali ana mafungu kumi
dimwe.’
26 Nae akawatambaisa, ‘Kia
ekuwaye na kintu endaekhigwe
na kumemeezewa. Akini yuda
mwesena, hata kia ekuwacho nacho
chenda kidoigwe,
27 akini wada wamasa wangu we-
sao kukunda mie niwe Seuta wao,
waeteni hanu mkawakome hemeso
yangu.’ ”

Yesu engia Yelusalemu kwa nyemi khuu.

Matayo 21:1-11; Maliko 11:1-11; Yohana 12:12-19

28 Yesu ekubindaho kugombeka
ayo, akawaongweeya kuita Yelusalemu.
29 Ekuwaho hehi kubua mzi wa
Betifage na mzi wa Besaniya hehi
na muima wa Mizaituni, akawagiiya
wahina wakwe waidi,
30 akawamba, “Hitani mwe mzi
uda weiho hemeso yenu, mwendaho
mwengia mwe mzi, mwenda mub-
wiie mwana phunda kazengetezwa
sigi khazati kumwenua mntu.
Mchopoeni mmwete hanu.
31 Mntu
akawauza kwambwai mwamchopoa
mmwambe, ‘Zumbe amkunda.’ ”
32 Naho wakaita, wakabwiia kia
kintu inga Yesu ekuwambavyo.
33 Wekuwaho wamchopoa
yuda mwana phunda, mwenye
wakawauza, “Kwa mbwai mwam-
chopoa mwana phunda uyu?”
34 Wahina wakwe wakawatam-
baisa, “Zumbe amkunda.”
35 Nee wamwegaiya Yesu yuda
mwana phunda, wakatandika
magwanda yao uwanga yakwe,
Yesu akakwea uwanga ya mwana
phunda.
36 Yesu akaendeea na ntambo, na
wantu wakatandaza magwanda yao
mwe sia.
37 Ekuwaho hehi na mzi wa
Yelusalemu, mwe mpolomoko wa
muima wa Mizaituni, zumwezumwe
kuu da wantu na wahina wakwe
wakavoka kutoa kheegee na kuwa
nyemi na kumtogoa Muungu kwa
mgutio mkuu, kwaajii ya mbui khuu
wekuonayo,
38 uku wagombeka, “Ajaiwe Seuta
ezae kwa udaho wa zina da Zumbe.
Uivanisa uwanga kwa Muungu, na
Ukuu kwa Muungu!”
39 Aho wamwe wa Mafal-
isayo wekuwaaho mwe diya
zumwezumwe da wantu wakamwamba
Yesu, “Mhinyi, wawakie wahina
wako wanyamae!”
40 Yesu akawatambaisa, “Nawamba
inga awa wakanyamaa, maiwe
yenda yatoe vuzo.”

Yesu awaiiya wantu wa mzi wa Yelusalemu

41 Yesu ekuwaho hehi na mzi wa Yelusalemu, na ekuonaho uwo mzi Yesu akauiiya,
42 akagombeka kuusu wantu wa mzi uwo, “Nee nikakunda hata ivyeo ii mmanye mbui zietazo uivanisa. Akini isasa yafiswa na khamdaha kuiona uwo utuivu.
43 Kwaviya misi yeza ambaho wamasa wako wendawazenge ukanto mntintimavu kuika buha mzi wose, na aho wendawakutoe kulawa phande zose.
44 Wenda wakuhondehonde wee hamwe na wana wako ndani ya viambaza vyako, nao khawana wakuekee hata iwe dimwe uwanga ya tuhu, kwaajii kwekumanya kisingi Muungu ekwezaho kukuohoa.”

Yesu awaguusa wata biashaa

Matayo 21:12-17; Maliko 11:15-19; Yohana 2:13-22

45 Naho, Yesu akengia he buha da Nyumba ya Muungu, akavoka kuwalavya chongoi wata biashaa,
46 Muungu agombeka, “Iyandikwa, ‘Nyumba yangu indaiwe nyumba ya kuvika.’ Akini nywinywi muigosoa hantu ha kufisa wahokaji.”
47 Kia msi Yesu neekawa he Nyumba ya Muungu. Waviki wakuu na wahinyi wa miko na waongoezi wa wantu ne wakakunda kumkoma,
48 akini ne khawakuwa na dakugosoa, kwaviya wantu wose wawa wamtegeeza kwa vitana muno.

20

Udaho wa Yesu walawiiya kuhi

Matayo 21:23-27; Maliko 11:27-33

1 Msi umwe, Yesu ekuwaho awahinya wantu he Nyumba ya Muungu na kuwabiikia Mbui yedi, Waviki Wakuu na Wahinyi wa miko hamwe na wadaa wakabua,
2 Wakamba, “Tigombekee! Wagosoa mbui izi kwa udaho wa ndai? Ni ndai mwekukwekha udaho unu?”
3 Yesu akawauza, “Na mie nendaniwauze mbui. Nambiani,
4 udaho wa Yohana wa kubatiiza uwanga kwa Muungu hambu kwa wantu?”
5 Akini wowo wakauzana ivi, “Inga tikamba, ‘Ulawa uwanga kwa Muungu,’ yee enda atiuze, ‘Mbona khamwekumzumiiya?’
6 Akini tikamba, ‘Yaawa kwa wantu,’ wantu wose wendawatitoe kwa maiwe kwaajii wazumiiya kuwa Yohana ne kawa muoni wa Muungu.”
7 Nao wakamtambaisa, “Khatimanya udaho uwo wekuawako.”
8 Yesu akawamba, “Hata mie khina niwambe nagosoa mbui izi kwa udaho wa ndai.”

Msimo wa mnda wa Mizabibu na waimi

Matayo 21:33-46; Maliko 12:1-12

9 Yesu akaendeea kugombeka na wantu msimo unu, “Mntu yumwe nee kaima mnda wa mizabibu, akadikodisha kwa waimi, naho akatamba kwa kisingi kileacho.
10 Kisingi cha kubonda, mntu uyo nee akamuagiiya mndima wakwe kwa wada waimi, akadoe fungu dakwe da ubosi wa mnda wa mizabibu. Akini wada waimi wakamtoa mndima uyo, wakamguusa kwesaho kumwekha kintu.
11 Yuda mwenye mnda akamuagiiya vituhu mndima mtuhu, akini wowo wakamtoa uyo viyaviya na kumgosoea ufyaimi, wakamguusa kwesaho kumwekha kintu.
12 Akamuagiiya mndima wa ntatu vituhu, uyo naye wakamsuumiza, wakamguusa kwesaho kintu.
13 Yuda zumbe mwenye mnda wa mizabibu akamamakhanya, ‘Nendanigosoe mbwai? Nendanimuagiiye mwanangu nimkundisae, inga wendawamtunye.’
14 Wada waimi wekumuonahodu, wakamba, ‘Uyu ne mpazi. Ivyo timkome upazi wakwe utende wetu.’
15 Ndiho wakamlavya chongoi mwe uda mnda wa mizabibu, wakamkoma.”
Yesu akawauza, “Yuda zumbe mwenye mnda endaawatende mbwai awo waimi?

16 Endaeze kuwakoma waimi awo, na kuwekha waimi watuhu uwo mnda wa mizabibu." Wantu wekusikiaho mbui ziya.

Wakamba, "Khivyo! Yasekulawiiya katu!"

17 Akini Yesu akawafuiya meso akawamba, "Maandiko aya Muungu yana mana yani?

'Iwe wekuemeado wazengi,

Isasa diwa iwe kuu da msingi'

18 Mntu yoyose akagwa uwanga ya iwe ido, endaabondeke bondeke, dikamguiya mntu yoyose, dendadimbonde nyang'anyang'a."

Wantu wamuuza Yesu kuiha ushuu

Matayo 22:15-22; Maliko 12:13-17

19 Wahinyi wa miko na waviki wakuu wekumanyaho kuwa msimo uwo neuwa wawausu, ivyo wakakunda kumgwiiya hadahada, akini wakawaogoha wantu.

20 Kwaivyo wakuu awo wakawa wanambengea Yesu wamgwiie. Aho wakawekha wantu mlungula, na kuwagiiya waite kumuuza mbui, wantu awo waketenda kuwa ni wedi, kumbe nee wakaondeza sia ya kumgwiiya Yesu kwa mbui zakwe ili waite kumuahiiya masa kwa wagookezi wa Kilumi.

21 Aho wantu wekuagiiwao wakamwamba, "Mhinyi, tamanya kuwa wee wagombeka na kuhinya mbui za kwei, tamanya kuwa wee khuna ubahuzi, wahinya kwei wantu wakundigwavyo kwekaa inga akundavyo Muungu.

22 Naho, tambie kulawana na miagiiyo yetu ivi yakundigwa kuiha kodi kwa Kaisali, hambu khivyo?"

23 Akini Yesu ne abukhua unyanyi wao, akawamba,

24 Nioneshani iyo senti.

Cheni na zina idi ni da ndai? Nawo wakamtambaisa, "Ni ya Mkuu wa Lumi."

25 Yesu akawamba, "Yekuwayo ya Kaisali mwekheni kaisali, na yekuwayo ya Muungu mwekheni Muungu."

26 Naho wantu wada khawekudaha kumgwiiya kwa yada ekuwayo kagombeka hemeso ya wantu. Nao wakahondomaa muno na mitambaiso yakwe, wakanyamaa myee.

Mbui kuusu uyuyuko

Matayo 22:23-33; Maliko 12:18-27

27 Naho wamwe wa Masadukayo, ambao wagombeka kuwa wekuuyao na nyuma khawayuyuka, wakamwezea Yesu na kumuuza,

28 "Mhinyi, Musa katiandikia kuwa inga ndugu ya mntu yumwe akauya na nyuma na kumbada mvyee yakwe kwesaho wana, yakundigwa kakie ampae uyo mvyee, na amvyaie nduguye wana.

29 Nekuwa na ndugu mfungate, yuda wa bosi ne kategua na kisingi kwemboka akauya na nyuma kwesaho kubada mwana.

30 Yuda ndugu wakaidi akampaa yuda mvyee mwekufiiwa ni mgosi, kisingi kwemboka akauya na nyuma kwesiho kubada mwana,

31 na ndugu wa ntatu akampaa yuda mvyee kisingi kwemboka akauya na nyuma. Na mbui zikawa ziyaziya kwa wose mfungate ne wauya na nyuma kwesaho kubada wana.

32 Kisiikizi yuda mvyee akauya na nyuma.

33 Ivi msi wantu kuyuyuswa, mmaa uyo endaawe mvyee wa ndai? Kwaviya wose mfungate nee wamtegua."

34 Yesu akawamba, "Wantu wekaisao mwe inusi isasa wategua na kutegulwa,

35 akini wada wantu ambao Mungu anaona kuwa wafaa kwepata hantu mwe inusi kuyuyuswa, khawategua wala kutegulwa.

36 Awa khawadaha kuuya na nyuma vituhu, kwaajii wendawawe inga wandima wa uwanga kwa Muungu. Wao ni wana Muungu kwaviya wayuyuswa.

37 Akini mbui inu ya kuyuyuka kulawa kwa wekufao, hata Musa kagombeka kuwa wantu wekuuyao na nyuma wenda wayuyuswe,

kagombeka ayo mwe Maandiko ya
Muungu. Hada yekugombekayo
uwanga ya mbui za kisaka chekuwa-
cho chaka moto, nee kagombeka
kuwa yee nee Zumbe 'Muungu wa
Ibulahimu na Muungu wa Isaka na
Muungu wa Yakobo.'
38 Yee Muungu khio Muungu
wa wekuuyao na nyuma iya kwa
wekuwao na ugima, kwaajii wose
ambao ni wagima."
39 Wamwe wa wada Wahinyi wa
miko wakamba, "Mhinyi, kutamwi-
iya vyedi muno."
40 Wakamba ivyo kwaajii
khawekuandua kumuuza vituhu
mbui ntuhu.

Mbui kuusu Klistu
Matayo 22:41-46; Maliko 12:35-37

41 Yesu akawauza, "Yadahika vi-
ivihi wantu wambe kuwa Klistu ni
mwana wa Daudi?
42 Daudi mwenye nee kaandika
mwe kitabu cha Zabui,
'Zumbe Muungu nekamwamba
Zumbe wangu, ekaa phande
yangu ya kuume,
43 Adi nikugosoe uwavote wamasa
wako na kuwagookea wawe
asi yako.'
44 Ikawa Daudi amwetanga Klistu,
'Zumbe,' naho yendaiwe viivihi awe
mwanawe?"

Yesu anawanyafuisa wahinyi wa Miko
Matayo 23:1-36; Maliko 12:38-40

45 Wantu wose wekuwaho
wakamtegeeza, Yesu akawamba
wahina wakwe,
46 "Ekaeni hae na wahinyi wa miko
ambao wakunda kwenda wevaiya
khazu zilehazo, wakunda kuuguswa
na wantu kwa kutunywa kwe mag-
wiiyo. Kwekaa hantu ha kutun-
ywa mwe Nyumba ya kukintania
Wayahudi na kudoa hantu hakutun-
ywa mwe ntafuno,
47 wao uda nyumba za wekufiiwao
ni wagosi, ili waoneke kuwa ni wedi
kwa kuvika mda uleaho. Awo wenda
wekhigwe sugusa khai muno!"

21

Mviko wa mmaa mwe kufiiwa na mgosi
Matayo 12:41-44

1 Naho Yesu akakauwa phande
zose, akawaona wenye vintu vingi
wekuwavyo wagea malavyo yao
kwe ntezu za kiikizo he Nyumba ya
Muungu.
2 Akamwona pia mvyee yumwe
mwekufiiwa ni mgosi akagea umo
sensi mbii ndodo.
3 Naho, akamba, "Nawamba
ukwei, mvyee uyu mwekufiiwa ni
mgosi na mkiwa kagea mwe ntezu
kima kikuu kusima wekulavyao
wose.
4 Kwa viya, watuhu wose walavya
malavyo kidodo mwe vintu vyao
vingi, akini uyu mvyee mwekufiiwa
ni mgosi etiho ni mkiwa kalavya
vyose ekuwavyo navyo, ekutege-
meavyo kwa kwekaa kwakwe."

Yesu afiiza kubanangwa kwa Nyumba ya Muungu
Matayo 24:1-2; Maliko 13:1-2

5 Wamwe wa wahina wakwe nee
wamwonyesha Nyumba ya Muungu
yekuhambavyo vitana kwa maiwe
na kwa vintu vyekulavigwavyo
kuwa malavyo kwa Muungu. Akini
Yesu akawamba,
6 "Aya yose muonayo misi yenda
yeze ambaho khahana hata iwe
dimwe dindado disigae uwanga
ya ntuhu, kiya kintu chenda kibo-
molwe."

Suuba na masumiizo
Matayo 24:3-14; Maliko 13:3-13

7 Naho, wahina awo wakamuuza,
"Mhinyi, mbui izi zendazilawiiye
ini? Ni utangio wani wendao
uwonyeshe ati mbui izo zihehi ku-
lawiiya?"
8 Yesu akawatambaisa, "Ekaani
hae, msekweza mkatiiwa. Kwaviya
wangi wendawalawiiye he zina
dangu, kiya yumwe enda etenda
kuwa yee ni miye nee Klistu, vituhu
wenda watamwiiye kisiikizi cha
inusi kihehi. Akini nywinywi
msekuwabasa.

9 Naho mwendaho msikie mbui za khondo na misuumizo msekuogoha, kwaviya nlazima ayo yavoke kulawiiya, akini kisiikizi cha inusi khauzati.”

10 Nee aendeea kugombeka, “Si mwenga yendaitowane na si ntuhu, na useuta umwe wendautoane na useuta mtuhu.

11 Kia hantu hendahawe na mizingizo mikuu ya mweinusi, saa khai na matamu mafyaini muno. Wantu wenda waone vintu vya kutisa inga utangio kulawa uwanga.

12 Akini kisingi khayazati kulawiiya ayo, wenda wawagwie, wenda wawasumiize na kuwegaa mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi na kuwagea kwe kifungo, mwendamwegalwe hemeso ya maseuta na wagookezi kwaajii ya zina dangu,

13 inu indaiwe phasi yenu kuvuhuzia.

14 Akini msekuwa na matumatu mwe mioyo yenu kuwa mwendamtamwiiye mbwai uko

15 Kwaviya nendaniwekhe mbui za kutamwiiya na umanyi ambaho khahana mmasa wenu yumwe endaeadahe kuhigana nayo wala kuyaemea.

16 Wavyazi wenu na ndugu na wambuya wenu wendawawahituke nywinywi, na wamwe wenu wenda wakomwe.

17 Wantu wose wendawawakime kwaajii ya zina dangu.

18 Akini, hata fii mwenga ya mtwi wenu khaunawage.

19 Kwa kuzizimiza kwenu, mwendamuohoe ugima wenu.

Yesu afiiza kubanangwa kwa mzi wa Yelusalemu
Matayo 24:15-21; Maliko 13:14-19

20 “Mwendaho muone mzi wa Yelusalemu uikwa bunga na maasikai, manyeni kuwa kisingi kibua ambaho mzi uwo undaubanangwe.

21 Aho, wekuwako mwe mzi wa Yudea waguukie miimani, wada weaho mwe mzi nlazima walawe, na wada weaho mwe minda wasekuuya mwe mzi.

22 Kwaviya misi iyo ni misi za sugusa, ili yose yekugondwayo yaiganie.

23 Mmbwii yao wekwenua ndaa na waokhesao misi iyo! Kwaviya kundakuwe na masuumizo makuu mwe inusi, na sugusa ya Muungu indaisee kwa wantu awa.

24 Watuhu wenda wawakomwe kwa paange, na watuhu wenda wegalwe wandima mwe si ntuhu. Nao mzi wa Yelusalemu wendaujatwe na wantu wesaokuwa Wayahudi wenda waugookea mzi uwo kwa nguvu, na kuwasuumiza wantu wakwe.

Kweza kwakwe Mwana wa Mntu
Matayo 24:29-31; Maliko 13:24-27

25 “Kundakuwe na utangio mwe zua na mweenge na ntoondo. Na aha mwe inusi na si wantu wenda wawe na suuba na maatu kulawana na mkubwaniso mkuu muno wa mazimshindo.

26 Wantu wendawazumiiye kwaajii ya kuogoha, wakimamakhanya ni kihi chendachokilawiie mwe inusi, kwaviya udaho wa vintu vya uwanga kwa Muungu vyendavisingisike.

27 Naho wendawamwone Mwana wa Mntu akeza mwe zunde, mwenye udaho na Ukuu mwingi.

28 Kisingi mbui izo yendaho yavoke kulawiiya, gookeni na kwenua mitwi yenu uwanga, kwaviya uohozi wenu uhehi.”

Msimo wa mti wetangwao mtini
Matayo 24:32-35; Maliko 13:28-31

29 Naho akawamba msimo unu, “Kauwani mtini na miti mituhu yose.”

30 Mwendaho muone kuwa ivoka kuhota mani, mwamanya kuwa miongo ya kubonda ihehi.

31 Ivyoivyo, mwendaho muone mbui izo zagosoka, mwenda mmanye kuwa Useuta wa Muungu uhehi.

32 Kwei nawamba wantu wa kivyazi iki cha isasa khakina chemboke adi ya ayo yose kugosoka.

33 Uwanga kwa Muungu na inusi zenda zemboke akini mbui zangu khazina zemboke.

Nlazima kuwa Meso

34 “Muwe meso, mioyo yenu isek-
weza ikatozwa na mbui za makwa-
sukwasu, ukozi na ndima za ugima.
Ama khivyo, msi uda undauwezee
vuupu.
35 Kwaviya undaumyezee inga
mtego wantu wose wekaao mwe
inusi yose.
36 Muwe meso kisingi chose, na
vikani misi yose ili Mungu awaam-
bize kuvuka yose yendayoyalawiiye
mdahe kuwa na udaho wa kwem-
boka kwesio suuba mwe mbui izi
zose yendayoyalawiiye, na kugooka
hemeso ya Mwana wa Mntu.”
37 Kia msi wa musi Yesu ne kawa
akahinya wantu he Nyumba ya
Muungu, akini kio ne kawa akaita he
muima wa Mizaituni na kwekaa uko.
38 Wantu wose ne waita he
Nyumba ya Muungu keo da mtun-
gaihu wadahe kumtegeeza Yesu.

22

Nteganyi ya kumkoma Yesu

Matayo 26:1-5; Maliko 14:1-2; Yohana 11:45-53

1 Sikukhuu ya mabumunda
yesayo kugewa hamila, yetangwayo
sikukhuu ya Pasaka, nee iwa ihehi.
2 Waviki wakuu na wahinyi wa
miko nee wawa waondeza sia ya
kumkoma Yesu, akini nee wakawao-
goha wantu.

Yuda Isikalioti azumiiya kumhituka Yesu

Matayo 26:14-16; Maliko 14:10-11

3 Naho, ibiisi nee amwengiiya
Yuda etangwaye Isikalioti, yumwe
wa wada wahina kumi dimwe na
waidi.
4 Yuda Isikalioti akaita, ak-
agombeka na waviki wakuu na
wagoja wa Nyumba ya Muungu
akatamwiiya nao namna wendavyo
wamgwiye Yesu.
5 Nao nee wawa na kinyemi na
kwevana naye kumuiha hea.
6 Yuda Isikalioti akazumiiya,
nee ahaondeza hantu hatana
hakumwekhiiza Yesu kwesaho
wantu kumanya.

Yesu eandaa kuda khande ya Pasaka

Matayo 26:17-25; Maliko 14:12-21; Yohana 13:21-30

7 Naho, msi wa mabumunda
yesayo kugewa hamila ikabua. Iyo
nee msi ambaho Mwanangoto wa
Pasaka alavigwa ntambiko.
8 Ivyo Yesu akawagiiya Petulo na
Yohana, akawamba, “Hitani mkati-
ikie khande tidahe kuda Pasaka.”
9 Naho wakamuuza, “Wakunda
tikuikie hahi?”
10 Akawamba, “Tegeezani! Mwen-
daho muwe mwaita mwe uwo mzi,
mwenda mkintane na mgosi kenua
biga da mazi. Mtongeeni hadi mwe
nyumba endayo engie.
11 Mmwambe mwenye nyumba,
‘Mhinyi akuuza, ki hahi kiya chumba
ambaho nendanide Pasaka hamwe
na wahina wangu?’
12 Naye enda awaonyeshe chumba
kikuu kwe goofa ambacho kiikwa
tayali, ikani umo”.
13 Naho wakaita, wakabwiiya kia
kintu nsawa inga Yesu ekuwavyo
kawamba, waika ntafuno ya Pasaka.

Ntafuno ya Zumbe

Matayo 26:26-30; Maliko 14:22-26; 1 Wakolintо 11:23-25

14 Mda wekubuwaho, Yesu akekaa
ade khande hamwe na wagiiwa
wakwe.
15 Akawamba, “Nee khitamiwa
muno kuda Pasaka inu hamwe
nanywi kabla ya kusumiizwa
kwangu.
16 Isasa nawamba, khina niide
vituhu ntafuno ya Pasaka adi hada
yendahoiiganie mwe useuta wa
Muungu.”
17 Naho akakidoa kikombe cha
divai, akatogoa, akavika, “Hokeani,
mpangane.
18 Kwa viya nawamba, khina
nidomee vituhu divai ya mzabibu
hadi Useuta wa Muungu wendaho
weze”.
19 Akadoa bumunda, akatogoa
Muungu, akaubendua, akawekha
akamba, “Unu nee mwii wangu

ulavigwao kwaajii yenu. Gosoani ivi kwa khumbuso yangu."
20 Akagosoa ivyoivyo na kikombe cha divai ekubindaho kuda akagombeka, "Kikombe iki cha divai nee Diyagane dihya dionyeshwado kuwa ni kwei ni phome yangu yetikayo kwaajii yenu.
21 "Akini, kauwani! Yuda Isikalioti endaye anihituke yu hamwe nami hanu he khande.
22 Kwei Mwana wa Mntu aita kukomwa inga yekupangwavyo, akini mmbwii yakwe mntu yuda amhitukae."
23 Aho wakavoka kuuzana wenye kwa wenye ni ndai gati yao endaye agosoe mbui iyo.

Kuhigana kuusu ukuu

24 Kukalawiiya mahigano gati ya awo wagiiwa kuusu ni ndai gati yao amamakhanywae kuwa mkuu kusima watuhu.
25 Yesu akawamba, "Maseuta wa si ntuhu wawagookea wantu wesaokuwa Wayahudi kwa nguvu, akini kisingi ichoicho wetanga wambuya wa wantu.
26 Akini isekuwa ivyo gati yenu, naye yuda mkuu gati yenu nlazima awe mdodo wa wose, na ekuwaye muongoezi nlazima awe inga mndima awagosoaye watuhu.
27 Kwa viya, ni ndai mkuu gati ya yuda ekaaye he meza kuda khande, ama yuda aetae khande? Inga miye neivyo hanu ni mndima gatigati yenu.
28 "Nywinywi nee mwekusigaao nami kisingi chose cha kugeezwa kwangu,
29 na inga viya Tate yangu ekunekhavyo Useuta, ivyoivyo nami nawekha nywinywi Useuta.
30 Kusudi mdahe kuda na kudomea hamwe nami mwe Useuta wangu na kwekaa he vigoda vya Useuta na kuwaamuia mbai kumi dimwe na waidi ya wantu wa Isilaeli.

Yesu afiiza kuwa Petulo endavyo amuemee

Matayo 26:31-35; Maliko 14:27-31; Yohana 13:36-38

31 "Simoni, Simoni! Tegeeza, ibiisi kamwomba Muungu uhusa adahe kuwabahuwa inga mntu mheta ngano.
32 Akini mimi nakuombeza wee Simoni ili uzumizi wako usekuhungua. Nawe wendaho uniuwiye, wagee moyo wanduguzo."
33 Naye Petulo akamtambaisa, "Zumbe, miye ntayali kuita hamwe nawe mwe kifungo, na hata kuuya na nyuma hamwe nawe."
34 Yesu akamtambaisa, "Nakwamba wee Petulo, kabla zogoo khadizati kukema ivyeeo wenda uniemee maa ntatu."

Kisingi cha hatai

35 Naho Yesu akawauza wahina wakwe, "Kisingi nekuwaagiaho kwesaho kifuko cha hea wala jumu wala sabana, ne mhungukiwa na chochose?" Wakatambaisa, "Khivyo."
36 Naye Yesu akawamba, "Akini isasa, yuda mwe kuwa na kifuko cha hea audoe, na mwe kuwa na jumu naye adidoe. Na yoyose mwesekuwa na paange, atage gwanda dakwe ague dimwe.
37 Kwaviya iyandikwa mwe Maandiko ya Muungu, 'Kataaziwa hamwe na mabagaa,' mbui izi ziandikwa kwaajii yangu nawamba nlazima mbui izi zigosoke."
38 Naho wakamba, "Zumbe, kauwa, hanu kuna mapaange maidi." Naye akamba, "Eka!"

Yesu avika kwe muimu wa mizaituni

Matayo 26:36-46; Maliko 14:32-42

39 Yesu akalawa, na inga yekuwavyo mazweeya yakwe, akaita he muima wa Mizaituni, wahina wakwe wakambasa.
40 Ekubuwaho uko akawamba, "Vikani, msekweza kwengia mwe mageezo."
41 Naho akawabada, akaita uhae wa mntu kudaha kutambika iwe, akakinta mavindi, akavika kwa Muungu
42 "Tate, inga ikadahika uuse kwangu kikombe iki cha usumiizi,

hata ivyo ukundavyo wee na viwe,
akini khio nikundavyo mie."
43 Aho mndima wa uko uwanga
kwa Muungu akamlawiiya kumwekha
udaho.
44 Akawa mwe usungu mkuu,
akavika, na kizuguto kikamlawa
inga madodwe ya mphome, na kuju-
uzika kubua asi.
45 Ekubindaho kuvika, akawauiya
wahina wakwe, akawabwiiya wag-
ona, ne awamba kwa usungu,
46 Akawamba "Kwa mbwai mwag-
ona? Enukani mvike, msekweza
kwengia mwe mageezo."

Kugwiwa kwa Yesu
Matayo 26:47-56; Maliko 14:43-50; Yohana 18:3-11

47 Ekuwaho atamwiiya, zumwezumwe
da wantu dikeza diongoewa na
Yuda, yumwe wa wada wahina
kumi dimwe na waidi. Yuda akaita
kumuugusa Yesu kwa kumuumbatia
kwa ukundiso?
48 Akini Yesu akamwamba, "Yuda!
Wamhituka Mwana wa Mntu kwa
kumuumbatia?"
49 Wada wahina wakwe wekuon-
aho ayo wakamba, "Zumbe, tiwasen-
gesenge na mapaange yetu?"
50 Na yumwe wada wahina akam-
senga paange mndima wa mviki
mkuu, gutwi dakwe da kuume.
51 Aho, Yesu akamba, "Eka!" Akadi-
donta diya gutwi da yuda mntu uyo,
akamhonya.
52 Naho Yesu akamwamba waviki
wakuu, na wakuu wa wagoja wa
Nyumba ya Muungu na wagookezi
watuhu wa Isilaeli hamwe na wadaa
wekwezao kumgwiiya, "Mweza na
mapaange na malungu kunigwiiya
inga miye ni mbavi.
53 Nekuwaho hamwe nanywi
kia misi he Nyumba ya Muungu
khamwekugeeza kunigwiiya. Akini,
unu nee kisingi chenu, ndicho
kisingi cha ugookezi wa kiza."

Petulo amuemea Yesu
Matayo 26:57-58,69-75; Maliko 14:53-54,66-72; Yohana 18:12-18; Yohana 18:25-27

54 Naho wakamgwiiya Yesu,
wakamdoa na kuita naye he nyumba
ya mviki mkuu. Petulo ne kawa
ambasa nyuma kwa hae.
55 Wantu wada wekubuwaho kwe
nyumba ya mviki mkuu wakagimba
moto gatigati buha, petulo akasogea
akekaa hamwe nao.
56 Mndima yumwe wa kivyee
ekumuonaho Petulo kekaa hehi na
moto, akamfuiya meso, akamba.
"Mntu uyu nee kawa hamwe na
Yesu."
57 Akini Petulo akaemea akamba,
"Wee! Khimmanya."
58 Wekwembokaho mda mcheche,
mntu mtuhu akamwona Petulo,
akamba, "Wee ni yumwe yao." Akini
Petulo akamtambaisa, "Wee mntu,
mie khie."
59 Yekwembokaho saa dimwe,
mntu mtuhu akagombeka vituhu,
"Kwei uyu ne kawa hamwe naye
Yesu, kwaviya kalawa Galilaya."
60 Akini Petulo akamba, "Zumbe
wee, khimanya hata ugombekacho."
Na ahoaho, ekuwaho agombeka,
zogoo dikakema.
61 Zumbe akahituka na kumkauwa
Petulo naye Petulo ne akumbuka
yada ekwegombekwayo ni Zumbe,
"Ivyee zogoo khadizati kukema,
wenda uniemee maa ntatu."
62 Aho Petulo akalawa chongoi,
akavoka kuiya muno.

Yesu abewa na kutoigwa
Matayo 26:67-68; Maliko 14:65

63 Wada wantu wekuwaho wa-
muinda Yesu, wakavoka kumbea na
kumtoa,
64 wakamfunga buye hemeso,
wakawa wamuuza, "Lavya uwoni!
Tigombeke nndai ekukutoaye."
65 Wakagombeka mbui nyingi za
kumdumuwa.

Yesu hemeso ya mkonga
Matayo 26:59-66; Maliko 14:55-64; Yohana 18:19-24

66 Kwekuchaho, chekao cha wadaa
wa wagookezi wa wantu wa Isi-
laeli kikagosoka, waviki wakuu na
wahinyi wa miagiiyo newabua. Yesu
akaetigwa hemeso ya mkonga.

67 Naho wakamwamba, “Tigombeke!
Wee nee Klistu?”
Akini Yesu akawamba, “Hata inga
nikawagombeka, khamna mnizu-
miie,
68 na hata inga nikiwauzani mbui,
khamna mnitambaise.
69 Akini kuvokea isasa, Mwana wa
Mntu endaekae phande ya kuume ya
Muungu mwenye udaho.”
70 Aho wose wakamuuza, “Wenda
ugombeke wee ni Mwana wa
Muungu?”
Naye akamba, “Nywinywi mwag-
ombeka kwaviya mie ndie.”
71 Naho wakamba, “Ivi, takunda
uvuhuzi mtuhu? Swiswi wose
wenye timtegeeza ekugombekacho.”

23

Yesu egalwa kwa Pilato
Matayo 27:1-2; 11:14; Maliko 15:1-5; Yohana 18:28-38

1 Naho wantu wose wakagooka,
wakamwegaa Yesu hemeso ya Pilato.
2 Wakavoka kumuhaiya masa
wakagombeka, “Timbwiiya akitiiya
wantu na kuwaemeza wasekuiha
kodi kwa mkuu wa kilumi na
kwetanga ati yee ni Klistu, Seuta.”
3 Pilato akamuuza Yesu, “Wee nee
Seuta wa Wayahudi?”
Yesu akamtambaisa, “Wee wag-
ombeka.”
4 Pilato akawamba waviki wakuu
na zumwezumwe da wantu,
“Nchekuona masa yoyose kwa mntu
huyu.”
5 Akini wowo wakahembeeza na
kugombeka, “Awachonchea wantu
kwa mahinyo yakwe mwe si yose ya
Uyahudi, kavoka Galilaya na isasa
yu hanu.”

Yesu egalwa kwa Helode

6 Pilato ekutegeezayo ayo, akauza,
“Ivi mntu huyu ni mwenyezi wa
Galilaya?”
7 Ekumanyaho kuwa Yesu alawa
he hantu ha ugookezi wa Helode,
akamwegaa kwa Helode, kisingi icho
neekawa Yelusalemu.
8 Helode kawa na kinyemi muno
ekumuonaho Yesu. Kwaviya
kabinda kae kutegeeza mbui za-
kwe, na ivyo nekawa akauwiya
kwa kisingi kilehacho kumuona
kwa meso yakwe mwenye. Naho
akakunda kuona ntangio zekugosol-
wazo ni Yesu,
9 Ivyo Helode akamuuza Yesu
mbui nyingi, akini Yesu khekumtam-
baisa.
10 Waviki wakuu na wahinyi
wa miko wakalawiiya hemeso,
wakamlavyia masa kwa ukai muno.
11 Naho Helode hamwe na asikai
wakwe, wakambea Yesu na kum-
gosweeya mahoka, newamvika
gwanda da kiseuta, wakamvuza kwa
Pilato.
12 Kisingi icho Helode na Pilato,
nee ni wambuya akini aho kae nee
ni wamasa.

Yesu aamuiwa kukomwa
Matayo 27:15-26; Maliko 15:6-15; Yohana 18:39; 19:16

13 Naho, Pilato akawetanga
hamwe waviki wakuu, wakuu na
wantu,
14 akawamba, “Mmweeta mntu
huyu kwangu mkagombeka kuwa ne
kawa awasongeeza wantu waemee
ugookezi. Isasa tegeezani! Bada
ya kumuuza mbui iyo hemeso yenu,
nchekupata dodose da ufyaimi ku-
usu masa mwekuyaetayo hangu.
15 Wala khio miye ikedu, iya
hata Helode khekuona mbui ya
ufyaimi yoyose, ivyo akamvuza vi-
tuhu kwetu. Mntu huyu khekugose
mbui yoyose ya ufyaimi ambayo
dendado dimtende akomwe.
16 Ivyo, nendaniwambe atoigwe
makoto, mkabinda nimuwekee.”
17 Kia sikukhuu ya Pasaka Pilato
nee akundigwa kuwavuguiya wantu
mfungwa yumwe.
18 Akini zumwezumwe dose dika-
toa vuzo wakamba, “Mkome uyo,
utivuguiye Balaba!”
19 Balaba nee kagewa mwe ki-
fungo kwaajii ya kugosoa khumbizi
mwe mzi na kwaajii ya kukoma.
20 Pilato nee kakunda kumuekea
Yesu, Ivyo akamba vituhu, na
zumwezumwe da wantu.

[21] Akini wowo wakatoa vuzo, “Mgong'ondee he mhamba! Mgong'ondee he mhamba!”
[22] Pilato akawamba maa ya ntatu, “Kagosoa masa yani yakumtenda akomwe? Khiona ufyaimi wowose kwakwe akundigwao akomwe, kwa iyo nenda nimbade mumtoe makoto, mkabinda mwamuekea.”
[23] Akini wowo wakatendesa kutoa vuzo kwa mgutio mkuu, kuwa Yesu nlazima agong'ondewe he mhamba. Kisiikizi, wakavota.
[24] Naho, Pilato akaamua kiya wantu wekukundacho.
[25] Akamvuguiya yuda mntu wekumkundaye kulawa mwe kifungo, ambaye nee kagewa mwe kifungo kwaajii ya kuemea ugookezi wa seekai ya kilumi, na akamwekhiiza Yesu kwao, wamgoswee viya wekukundavyo.

Yesu agong'ondewa he mhamba

Matayo 27:32-44; Maliko 15:21-32; Yohana 19:17-27

[26] Wekuwaho wamwegaa, nee wakintana na mntu yumwe etagwaye Simoni wa Kulene, ekuwaye alawa chongoi ya mzi. Naho wakamgwiiya, wakamtwika uda mhamba audoe nyuma ya Yesu.
[27] Zumwezumwe kuu da wantu wakamtongea, gati yao awa neekuwa na wavyee wekuwao wakamwiiya na kutoa mbwaimbo.
[28] Yesu akawahitukia, akamba, “Nywie wavyee wa Yelusalemu! Msekuniiya mie, akini iyani kwaajii yenu wenye na kwaajii ya wana wenu.”
[29] Kwaviya, kwei misi zendazeze ambaho wenda wagombeke, “Wajaiwa wavyee wesaho kuwa na wana na wesao kuvyaa na kuokhesa wana!”
[30] Kisingi icho, ndiho wantu wenda wavoke kugombeka miima mikuu, “Tiguieni! Na viima vidodo, ‘Tigubikeni!’ ”
[31] Kwaviya wantu waugosweeya mti muisi namna inu, indaiwe viivihi kwa mti wekunyaao?
[32] Masikai wakawadoa wantu watuhu waidi mabagaa, wakomwe hamwe naye.
[33] Wekubuwaho hantu hetwangwao, “Fufu da Mtwi,” naho wakamgong'ondea Yesu he mhamba. Wada mabagaa waidi wakagong'endewa kia yumwe he mhamba wakwe, yumwe phande ya kuume na mtuhu phande ya kumoso.
[34] Yesu akamba, “Tate, waekee kwa viya khawamanya wagosoado.”

Naho wakapangana magwanda yakwe kwa kuyatoeya kula.

[35] Wantu ne wawa wagooka hada wakakauwa. Nawo waongoezi wa Kiyahudi wakambeya na kumsizigia wakagombeka, “Kawaohowa watuhu, isasa na eohoe mwenye, inga yee ne Klistu, mwekusagulwa ni Muungu!”
[36] Asikai nao nee wambea, wakamtimia wakamwekha divai yekusasayo
[37] naho wakamba, “Inga kwei wee nee Seuta wa Wayahudi eohoe mwenye.”
[38] Nee waika kibao chekundikwacho, “Uyu nee Seuta wa Wayahudi.”
[39] Yumwe wa wada mabagaa wekugong'ondwae he mhamba, akamdumuwa akamba, “Ati wee nee Klistu? Eohoe mwenye, utuohoe na swiswi.”
[40] Akini yuda bagaa mtuhu akamwakia mweziwe akagombeka, “Wee khumuogoha Muungu? Wee kwekhigwa sugusa iyoiyo?
[41] Wee na miye niamuiwa kwa haki, kwaviya haya ni maiho ya yada tekugosoayo. Akini mntu uyu khekugosoa dodose da ufyaimu.”
[42] Naho akagombeka, “Ee Yesu! Unikumbuke kisingi wendaho wengie mwe Useuta wako.”
[43] Yesu akamtambaisa, “Nakwamba kwa kwei, ivyeoo wendauwe hamwe hantu ha Muungu.”

Yesu auya na nyuma he mhamba

Matayo 27:45-56; Maliko 15:33-41; Yohana 19:28-30

44 Nee yapata saa mtandatu wa musi, zua dikabada kumwiika, kiza kikagubika si wose yose hadi saa kenda,
45 na pazia dekuwado dikepanga sehemu mbii he Nyumba ya Muungu dikatatuka kuvoka uwanga hadi asi.
46 Yesu akaiya kwa mgutio mkuu, "Tate, he mikono yako naika muye wangu." Ekubindaho kutamwiiya ayo, akauya na nyuma.

47 Aho, yuda mkuu wa maasikai ekuonaho yekulawiiayo akamtogoa Muungu akamba, "Kwei uyu ne kawa mntu yedi."

48 Wantu wada wose wekuitaho kwaajii ya mbui iyo, wekuonaho ayo yekulawiiayo wakauya mwe nyumba zao waketoa vifua kwa usungu.
49 Wantu wose wekummnyao vitana hamwe na wada wavyee wekutongeana naye kulawa Galilaya, ne wakagooka kwa hae kukauwa mbui iyo.

Yesu agewa mwe mbia

Matayo 27:57-61; Maliko 15:42-47; Yohana 19:38-42

50 Naho kuwa na mntu yumwe zina dakwe Yusufu, mwenyezi wa mzi umwe wa Wayahudi wetagwao Alimataya. Nee kawa mntu yedi atunywae.
51 Nee kawa akakauwiiya kweza kwa Useuta wa Muungu. Etiho nekawa mwenyezi wa Alimataya, yumwe wa wagookezi wakuu wa mkonga wa Wayahudi, nee khayekumtamia ida mbui yao ya kumkoma Yesu.
52 Naho yee Yusufu akaita kwa Pilato akaombeza ekhigwe mwii wa Yesu.
53 Nee auseeza mwii uwo kulawa he mhamba akauzengeteza sanda ntana, akauwika mwe mbiya dekuwado disongolwa mwe iwe, ambado khadizati kugewa mntu yoyose.
54 Msi uwo nee maandaio ya Msi wa Kuhumuiza nee iwa yavoka.

55 Wada wavyee wekutongeana na Yesu kulawa Galilaya wakambasa Yusufu wakoona diya mbiya na mwii wakwe Yesu wekuikwavyo.
56 Nee wauya kaya, wakayagosoa manukato na mavuta matana ya malashi kwaajii ya kuusisa mwii wa Yesu.
Msi wa Kuhumuiza wakahumuiza inga miko ya Musa yekugombekavyo.

24

Kuyuyuka kwa Yesu

Matayo 28:1-10; Maliko 16:1-8; Yohana 20:1-10

1 Msi wa bosi wa juma, keo da mtungaihu, wada wavyee nee waita kwe mbiya wakayadoa yada manukato wekuyagosoayo.
2 Wakabwiiya diya iwe dekuwado dikubika mbiya diusigwa hae na
mbia. 3 Wekweingiaho mda ndani,
khawokuona mwii wa Zumbe Yesu.
4 Wekuwaho wahondomaa kuusu ida mbui iyo, ahoaho wantu waidi wekuvaao magwanda yang'aayo pee, wakagooka hehi nao.
5 Awo wavyee wakengiwa ni matumatu, wakenama asi. Naho wada wantu wakawamba, "Kwa mbwai mwamuondeza ekuwaye mgima gatigati ya wekuyao na nyuma?
6 Khayuho hanu, kayuyuka. Kumbukani ekuwagombekavyo ekuwaho kuda Galilaya,
7 'Nlazima Mwana wa Mntu alavigwe kwa wantu wenao mavigaviga, nao wenda wamgong'onde he mhamba na msi wa ntatu enda ayuyuke.' "
8 Aho awo wavyee nee wakumbuka mbui izo wekugombekwazo ni Yesu,
9 wakauya kulawa mwe mbiya, wakawamba wada wagiiwa kumi dimwe na mwenga na wandima watuhu mbui izo zose.
10 Wavyee wekutamwiao mbui izo kwa waagiiwa ne ni Malia Magidalene, Yoana na Malia mami yakwe da

Yakobo, hamwe na wavyee watuhu wekutongeana nao.

11 Akini wada waagiiwa wa Yesu wekutegeezaho mbui izo khawokuzumiiya.

12 Petulo akalawa, akaita kinyio hadi mwe mbiya. Ekusungiaho mda ndani, akoona ida sanda du. Akauya kaya uku akawa kahondomaa kuusu ayo yekulawiiayo.

Ntambo kuita Emau
Maliko 16:12-13

13 Msi wouwo, wantu waidi gati ya wahina wakwe Yesu newawa wakaita mwe mzi umwe wetangwao Emau, uhae wakwe nee ntambo ya masaa maidi kulawa Yelusalemu.

14 Nee wakagombeka kuusu ayo yose yekulawiiayo.

15 Wekuwaho siai wakatamwiiya, Yesu mwenye akalawiiya hehi yao, na akaita hamwe nawo.

16 Wamuona kwa meso yao, akini khawokummanya.

17 Yesu Akawauza, "Mwagombeka mbwai uku mkenda?" Wakagooka uku wakawa na usungu.

18 Yumwe etangwaye Kileopa, akamtambaisa, "Ivi wee nee mgeni ikedu aha Yelusalemu wesae kumanya mbui zose zekulawiiazo misi micheche yekwembokayo?"

19 Naye akawatambaisa, "Mmbui zani?" Wowo wakamtambaisa.

"Mbui zekumpatazo Yesu wa Nazaleti. Yee ne kawa muoni wa Muungu mwenye udaho wa kuhonya wantu na kuhinya hemeso ya Muungu na hemeso ya wantu wose.

20 Waviki wakuu na wagookezi wetu newamlavya aamuiwe ufe, na wakamgong'ondea he mhamba.

21 Akini swie ne tikauwiya kuwa yee neendae awaohowe wantu wa Isilaeli. Isasa ivyeo ni msi wa ntatu kuvokea mbui izo zekugosokaho.

22 Naho wavyee watuhu wa kwetu nee wativitua. Wowo nee waita mwe mbiya keo da mtungaihu,

23 nao khawokumbwiiya mwii wakwe. Wakauya wakamba kuwa walawiiwa na wandima wa uko uwanga kwa Muungu wekuwaambiao kuwa Yesu ni mgima.

24 Watuhu wetu nee waita mwe mbiya wakaona yada yekugombekwayo na wada wavyee, iya yee khawokumuona."

25 Yesu akawamba, "Nywie mahezi kiasi icho na mioyo yenu itoga ivyo kuzumiiya yose yekutamwiiwayo na waoni wa Muungu!

26 Ivi khaikudaika Klistu kusumiizwa inga viya, na engie mwe Ukuu wakwe?"

27 Naho yesu akawamba mbui zose zekuandikwazo kwaajii yakwe mwenye mwe Maandiko ya Muungu kuvokea kitabu cha Musa hadi mwe Magondo ya waoni wose wa Muungu.

28 Wekuwaho hehi na uda mzi wekuwao wakauitia, Yesu akagosoa inga aendeea na ntambo.

29 Akini wowo wakamhembeza wakagombeka, "Ekaa hamwe naswi, kwaviya zua diswa, na kio kihehi." Naho akengia mwe mzi, akekaa hamwe nawo.

30 Ekwekaaho kuda khande hamwe nao, akadoa bumunda, akamtogoa Muungu, akabendua akawekha.

31 Ahoaho meso yao yakagumbulwa wakammanya kuwa yee ni Yesu, akini yee akaga gatigati yao.

32 Naho, wakagombeka, "Mioyo yetu khayokuwa yaka moto kisingi ekuwaho akatamwiiya naswi siai na kugombeka Maandiko ya Muungu."

33 Wakahauka kisingi kiyakiya, wakauya Yelusalemu, nee wawabwiiya wada wagiiwa kumi dimwe na mwenga na wada watuhu wekuwaho hamwe nao wakintana

34 wakawamba wahina wada waidi wakagombeka, "Kwei Zumbe kayuyuka kamlawiiya Simoni."

35 Naho, awo wahina waidi wakawamanyisa yada yekuwapatayo wekuwaho siai na wekummanyavyo ekubenduaho bumunda.

Yesu awaawiiya wahina wakwe
Matayo 28:16-20; Maliko 16:14-18; Yohana 20:19-23; Ntendwa 1:6-8

36 Wekuwaho wakawamba ayo,
Yesu mwenye akagooka gati yao,
akawamba, “Uivanisa uwe naywi.”

37 Wakahondomaa na kutozwa ni
matumatu wakamanya waona mz-
imu.
38 Akini yee akawamba, “Kwamb-
wai mwaogoha mwe mioyo yenu.
Kwambwai khamnizumiiya?
39 Kauweni mikono yangu na
miundi yangu, ni mii mwenye.
Nitozani mwe mwii wangu wose,
kwaviya mzimu khauna mwii na
mavuha inga mnikauavyo.”

40 Ekubindaho kugombeka ayo,
akawaonesha mikono na miundi
yakwe.
41 Wakavotwa kwezumiiya kwaa-
jii ya nyemi muno uku wahon-
domaa mpaka ikawatenda kuma-
makhanya inga khio kwei, uku wa-
hondomaa, akawauza, “Mna khande
yoyose hanu?”
42 Wakamwekha ntii ya samaki
yekubanikwayo.
43 Nee akakidoa, akada, hemeso
yao.

44 Ekubindaho akawamba, “Inu
nee mana ya mbui nekugombekayo
nekuwaho hamwe nanywi, kuwa
mbui zose zekuandikwazo kuusu
mie mwe miagiiyo ya Musa na mwe
Maandiko ya Muungu ya waoni na
mwe kitabu cha zabui yaiganizwe.”

45 Naho akavugua akii zao wadahe
kumanya Maandiko ya Muungu.
46 Akawamba, “Nee ivyo yeku-
gondwavyo kuwa Klistu enda asumi-
izwe na msi wa ntatu enda ayuyuke
kulawa mwe wekufao,
47 naho kwa udaho wa Yesu, wantu
wa si zose kuvokea Yelusalemu
wenda wabiikiwe kuwa wahituke na
kuekewa mavigaviga.
48 Nywie wose nee wavuhuzi wa
mbui izi.
49 Mie nenda nimwagiie kwenu
Muye wa Muungu ambaye Tate nee
kaika kiaga kuwekha, akini nlaz-
ima mgoje mwe mzi hadi udaho ku-
lawa uwanga kwa Muungu wendaho
umyezee.”

Yesu aita uwanga kwa Muungu
Maliko 16:19-20; Ntendwa 1:9-11

50 Naho akawaongoeya wahina
wakwe kuita chongoi ya mzi hadi Be-
saniya, uko akenua mikono yakwe
uwanga, na kuwajaiya.
51 Ekuwaho awajaiya, akawabada,
akadoigwa uwanga kwa Muungu.
52 Wowo wakakinta mavindi
na kumvikia, naho wakauya
Yelusalemu wakawa na kinyemi
kikuu.
53 Wakekaa kisingi chose he
Nyumba ya Muungu na wakamtogoa
Muungu.

Mbui Yedi inga yekuandikwavyo ni Yohana

Uwoongoezi

Mbui Yedi inga yekuandikwavyo ni Yohana ni mwenga ya vitabu vine he agane dihya ambado datamwiiza wekazi wa Yesu Klistu. Kiya kimwe gatigati ya vitabu ivyo vyetangwa Injili mana yakwe, Mbui Yedi, viandikwa ni Matayo, na Maliko, Luka, na Yohana bada ya ufe wa Yesu. Mbui Yedi yekuandikwayo ni Yohana yadahika kiandikwa ni mwagiiwa Yohana, mwe myaka makumi kenda bada ya ufe wa Klistu. Etiho kitabu khakigombeka inga Yohana nee mwekuandika, akini viya chekuandikwavyo chaigana na bauwa ya bosi ya Yohana, bauwa ya kaidi ya Yohana, na bauwa ya ntatu ya Yohana, yamwe ya maandiko yagombeka kuwa Yohana nee akekaa mzi wa Efeso he kisingi icho, kwa ivyo yadahika kitabu kiandikwa uko Efeso.

Yohana kaika pwii kuwa nia ya kitabu ni kuwaambiza wantu kuzumiia kuwa Yesu nee Klistu na Mwana wa Muungu mwenye ugima 20:31. Kwa kuzumiia ivi tinao ugima kwembokea zina dakwe. Kitabu iki nee kiandikwa ili kisomwe na Wayahudi wose na wesao kuwa Wayahudi. Mbui Yedi ya Yohana kwasia ntuhu iandikwa khaigana na vitabu vituhu vitatu vya Mbui Yedi, Yohana katamwiizia muno vihii vyekugosolwavyo ni Yesu, akini khekuandika misimo mingi ekugosoayo Yesu. Mbui khuu ntuhu za Yesu inga viya ubatiizo wa Yesu na kugeezwa kwa Yesu he kiwawe navyo khavyekuandikwa mwe Mbui Yedi inu.

Yeumondani

Yohana avoka kuandika Mbui Yedi, mwe chando cha 1:1-18.

Naho aandika vihii ekugosoavyo Yesu, mwe chando cha 1:19, 12:50.

Akatongea kutamwiiza yekulawiiayo mangi yahusuyo wekazi wa Yesu adi ufe wakwe na kuyuyuka kwakwe, mwe chando cha 13:1, 20:31.

Yohana abindiizia kuandika kitabu cha Mbui Yedi inu mwe chando cha 21 atamwiiza he kisingi ambaho Yesu eaviiza kwa wantu bada ya kuyuyuka kwakwe naho atamwiiya nia yakwe ya kuandika kitabu iki.

Mbui ya ugima

1 Aho bosi inusi khaizati kuubwa, nee kuwa na Mbui, naye Mbui nee akawa kwa Muungu, naye Mbui ni Muungu.
2 Kuvokea aho bosi uyo Mbui nee kawa hamwe na Muungu.
3 Kwembokea yee vintu vyose viumbwa, khahana ata kintu kimwe chekugosokacho kwesiho yee.
4 Na Mbui nekawa vokeo da ugima na ugima unu ueta ung'azi kwa wantu.
5 Ung'azi uwo waangaza mwe kiza, naho kiza khachekudaha kuuvota.
6 Muungu akamwaagiiya mntu yumwe etangwaye Yohana.
7 Uyo keza kuwavuhuzia wantu kuusu uwo ung'azi kuwa kia mtu adahe kutegeeza mbui iyo na kuzumiia.
8 Yohana khekuwa uwo ung'azi, iya keza kuwavuhuzia wantu kuusu uwo ung'azi.
9 Unu nee ung'azi wa kwei, ung'azi wezao mwe inusi na kuwaangaza wantu wose.
10 Naho iyo Mbui ekuwaho mwe inusi, kwembokea yee inusi igosolwa, akini wantu wa inusi khawekummanya.
11 Yee keza he si yakwe mwenye, akini wantu wekuawo wa kwakwe khawekumhokea.
12 Akini wada wekumhokeao, na kumzumiia, akawekha udaho wa kuwa wana wa Muungu.

13 Awa nee wekuvyaigwao khio kwa phome nawala kwa mwii hambu akundavyo mntu iya kwaakundavyo Muungu.

14 Naye uyo Mbui kawa mntu akekaa hamwe na swie, swie tiona ukuu wakwe, ukuu ekuuhokeao inga mwana wa ikedu, ekulawaye kwa Tate kamema wedi na ukwei.

15 Yohana kawavuhuzia wantu mbui zakwe, akagombeka kwa mgutio, "Uyu nee yuda nekumtamwiiaye mbui zakwe nikigombeka, 'Yee ezae hemgongo wangu ni mkuu kusima mie, kwaviya kawa aho kisingi khizati kuvyaigwa.' "

16 Kulawana na wingi wa wedi wakwe swie wose, tihokea majaiwa uwanga ya majaiwa.

17 Muungu katekha miagiiyo kwembokea Musa, akini wedi na kwei vitezea kwembokea kwa Yesu Klistu.

18 Khahana mntu mwekumuona Muungu katu iya Mwana ikedu mwekuigana na Muungu, yee ekuwae hehi na Tate, nee mwe kutigubuiya mbui za Muungu.

Mbui ya Yohana Mbatiiza

Matayo 3:1-12; Maliko 1:1-8; Luka 3:1-18

19 Ivi nee ekuvuhuziavyo Yohana kisingi waongoezi wa Kiyahudi kuda Yelusalemu wekuwagiiyaho waviki, na Walawi, wamuuze Yohana Wee u ndai?

20 Yohana khekuemea kutambaisa mbui iyo, akini akatamwiiya pwii akamba, "Miye khio Klistu mwekusagulwaye ni Muungu."

21 Wakamuuza, "Wee u ndai? Wee ni Eliya?"

Yee akawatambaisa, "Aaha miye khiye."

Wakamuuza vituhu, "Wee ni yuda muoni?"

Yohana akawatambaisa, aaha miye khiye.

22 Nawo wakamwamba, asa wee u ndai? Takundigwa tivuze ntambaisi kwa wada wekutiagiiyao, isasa tambie wee u ndai?

23 Yohana akawatambaisa miye ni yuda ambae Muoni Isaya kagombeka mbui zakwe.

"Mgutio wa mntu wetanga mwenyika
'Mgosoeyani Zumbe sia yakwe Nyooshani myemboko yakwe.' "

24 Awo wantu nee waagiiwa ni Mafalisayo,

25 naho wakamuuza Yohana, "Ati wee khiwe Klistu, wala khiyo Eliya, wala khiyo yumwe wa muoni, kwa mbwai wabatiiza?"

26 Yohana akawatambaisa, "Miye nabatiiza kwa mazi, akini gatigati yenu hana yumwe mwesae kummanya.

27 Miye khiongoa iya endaye eze miye khifaa katu kumchopoa sigi za sabana yakwe."

28 Vintu ivi vyose vigosoka uko Besaniya he phande za awiyo da zua he zigizigi da mazi ya Yolodani aho ekuwaho Yohana nee abatiizaho.

Mwanangoto wa Muungu

29 Kioi yakwe Yohana kamuona Yesu akimwezea akagombeka, "Kauwani, uyu nee mwanangoto wa Muungu, adoaye mavigaviga ya wantu wa mweinusi.

30 Uyu ni yuda nekumtamwiiaye nekugombekaho, 'Kuna mntu mwezae he mgongo wangu, akini ni mkuu kusima miye kwaviya kawa aho kisingi miye khizati kuvyaigwa.'

31 Miye ncheekummanya eivyo, akini ncheza kubatiiza kwa mazi ili wantu wa Isilaeli wadahe kummanya."

32 Naho Yohana akawekha uvuhuzi na kugombeka, "Kimwona Muye ukaseeya inga sua kulawa uwanga kwa Muungu na kwekaa uwanga yakwe."

33 Miye ncheekummanya kuwa ni yee, akini Muungu ekuniagiiyae kubatiiza wantu kwa mazi nekanamba, "Mntu yuda wendaeumwone Muye wa Muungu akaseeya kulawa uwanga kwa Muungu na kwekaa

uwanga yakwe uyo nee endae-abatize kwa Muye wangu miye Muungu."

34 Yohana akaendeea kugombeka, "Miye khivuhuzia na nawamba kwei uyu ni Mwana wa Muungu."

Wahina wa bosi wa Yesu

35 Kioi dakwe, Yohana kagooka hada vituhu hamwe na wahina wakwe waidi.

36 Ekumuonaho Yesu emboka akamba, "Kauwani! Uyu ni Mwanangoto wa Muungu."

37 Wada wahina waidi wekutegezaho akigombeka ayo wakambasa Yesu.

38 Yesu ekuhitukaho, na kuwaona wada wahina wambasa, akawauza, "Mwaondeza mbwai?"

Wakamtambaisa, "Labbi" mana yakwe Mhinyi, wekaa kuhi.

39 Nee iwa inga saa kumi guoni Yesu akawamba "Sooni mkauwe." Aho wahina wakambasa, wakoona hantu ekuwaho akekaa wakasinda naye msi uwo wose.

40 Yumwe yao nee kawa Andulea nduguye Simoni Petulo, nee kawa wao wa wada waidi wekumtegeezao Yohana akagombeka ivyo na wakamtongea Yesu.

41 Ahoaho Andulea akaita kumwamba nduguye Simoni, "Timuona Masiya mana yakwe Yesu Klistu."

42 Naye akamwegaa Simoni kwa Yesu.

Yesu akamkauwa Simoni akamwamba, "Wee zina dako ni Simoni mwana wa Yohana. Isasa wendawetangwe Kefa" Kigiiki ni Petulo mana yakwe "Iwe."

Yesu awetanga Fiipo na Nasanaeli

43 Msi wekutongeao Yesu akaamua kuita si ya Galilaya, akamwona Fiipo na akamwamba "Nitongee."

44 Fiipo nee akawa akalawa Beti-saida, mzi wekuwao wakekaa Andulea na Petulo.

45 Na Fiipo akambwiiya Nasanaeli akamwamba, Timuona mntu ambae Musa kaandika mbui zakwe mwe kitabu cha miagiiyo, na ambae waoni waandika mbui zakwe. Yee ni Yesu Mwana wa Yusufu kulawa mzi wa Nazaleti.

46 Nasanaeli akauza, "Yadahika vi-ivihi vihi kintu chedi kilawe mzi wa Nazaleti?"

Fiipo akatambaisa, "Soo na ukauwe".

47 Yesu ekumuonaho Nasanaeli amwezeya akamba, "Kauwani uyo ni Muisilaeli wa kwei khana dosali umo mwakwe."

48 Nasanaeli akamuuza kudaha vivihi kunimanya?

Yesu akatambaisa khikuona wekuwaho asi ya mti wetagwaho mtini, kisingi Fiipo khazati kukwe-tanga.

49 Nasanaeli akamtambaisa, "Labbi wee nee Mwana wa Muungu, wee nee Seuta wa Isilaeli."

50 Yesu akamwamba, "Kuzumiiya kwa kuwa kikwamba khikuona asi ya mtini? Wendauone mbui khuu kusima izi."

51 Yesu akawamba, "Nawamba uk-wei mwendamuone uwanga kwa Muungu kuvuguka na wandima wa uwanga kwa Muungu wakakwea na kuseeya heuwanga ya Mwana wa Mntu."

2

Wiya mwe mzi wa Kana

1 Msi wa ntatu hawa na wiya mwe mzi wa Kana, uko Galilaya, mami yakwe da Yesu naye kawa aho.

2 Yesu hamwe na wahina wakwe wagonekwa mwe wiya uwo.

3 Divai yekusiaho, mami yakwe da Yesu akamwamba, "Khawana divai."

4 Yesu akamtambaisa, "Mmaa usekunamba nigosoe chochose, kisingi changu khakizati kubua."

5 Mami yakwe da Yesu akawamba wandima, "Dodose endadoawambe gosoani."

6 Aho hawa na mabiga mtandatu yekugosolwayo kwa maiwe, kia dimwe didahado kwengia ndoo shano za mazi. Nee yaikwa aho kutongeana na mazweeya ya Wayahudi ya kwezingua.

7 Yesu akawamba wada wandima,
memeezani ayo mabiga mazi, nao
wakayamemeeza adi uwanga.
8 Naho akawamba, “Isasa tekani
mazi mwe ayo mabiga mmwegaiye
Mkuu wa wiya.” Wakadoa yada mazi
na kumwegaiya.
9 Mkuu wa wiya ekusonaho ayo
mazi, kumbe nee yahituka kae
kutenda divai. Yee khekumanya
yekulawiiako, akini wada wandima
wekutekao mazi nee wakamanya.
Mkuu wa wiya akamwetanga zumbe
wa wiya,
10 na akamwamba, “Kia mntu
avoka kuika divai ntana wantu
wakabinda kutosheka nee awekha
yesayokuwa ntana muno, akini wee
kuiika divai ntana adi isasa!”
11 Unu ni utangio wa bosi wa
Yesu ekugosoao uko Kana mzi wa
Galilaya, na kugubua Ukuu wakwe,
na wahina wakwe wakamzumiiya.
12 Yekwembokaho ayo Yesu
na mami yakwe, hamwe na
wanduguze, na wahina wakwe
wakaseeya mwe mzi wa Kapelin-
aumu na wakekaa uko misi
micheche.

Yesu aita he Nyumba ya Muungu

Matayo 21:12-13; Maliko 11:15-17; Luka 19:45-46

13 Sikukhuu ya Wayahudi yetang-
wayo Pasaka yekuwaho hehi, Yesu
akaita Yelusalemu.
14 He ida Nyumba ya Muungu
akawabwiiya wantu wataga
ng'ombe, na ngoto, na sua na
watuhu wekuwao wekaa na kuvunja
hea. 15 Ivyo akagosoa mkoto wa
uzigi, na kuwaguusa wanyama
chongoi he ida Nyumba ya Muungu.
Wanyama wose ngoto, na ng'ombe
na kuzigwisa meza za wavunja hea
na kuzigwisa hea zao.
16 Akawamba wada wekuawo
wakataga sua, “Usani vintu ivi aha,
ekani kugosoa Nyumba ya Tate
yangu inga gwiiyo.”
17 Wahina wakwe wakayakum-
buka yada Maandiko yagombekayo
“Ukundiso wangu kwa nyumba
yako, Ee Muungu yangu yanoka inga
moto.”
18 Waongoezi wa Kiyahudi waka-
muuza, “Utangio wani wendao uu-
gosoe kutionyesha ati una udaho
wani wakugosoa ivi?”
19 Yesu akawamba, “Bomoani inu
Nyumba ya Muungu, nami nen-
danizenge kwa misi mitatu.”
20 Wada Wayahudi wakamuuza,
“Nyumba inu ya Muungu izengwa
kwa kisingi cha myaka magana
mane na mtandatu, nawe wamba
wenda uzenge kwa misi mitatu?”
21 Akini, Nyumba ya Muungu
ekuayo akatamwiiya Yesu ni mwii
wakwe.
22 Kisingi Yesu ekuyuyukaho,
wahina wakwe nee wakumbuka ida
Mbui ekutamwiiayo, wakayazumi-
iya Maandiko ya Muungu, na mbui
zose ekugombekazo Yesu.

Yesu amanya mioyo ya wantu wose

23 Akini Yesu ekuaho mwe mzi wa
Yelusalemu kwe sikukhuu ya Pasaka
wantu wangi wakazumiiya wekuon-
aho utangio ekugosoao.
24 Akini Yesu khekuwa na uzu-
mizi nao, kwaajii kamanya mbui
zekuwazo mwe mioyo yao.
25 Khekukunda kuvuhuzia mbui
yoyose uwanga ya wantu, kwa viya
azimanya mbui zose zeumo ndani ya
mioyo yao.

3

Yesu na Nikodemo

1 Hawa na muongoezi yumwe
wa Kiyahudi zina dakwe Nikodemo,
mwekuwa yumwe wamkonga da
Mafalisayo.
2 Kio kimwe Nikodemo akaita
kwa Yesu na kumwamba, “Labbi,
tamanya ati wee ni mhinyi
mwekuagiiwa ni Muungu, khahana
mntu mdaha kugosoa ntangio
uvigosoavyo kwesahokuwa Muungu
yu hamwe nae.”
3 Yesu akamtambaisa, “Naku-
gombeka kwei, khahana mwenda
adahe kwengia mwe useuta wa

Muungu, akese kuvyaigwa maa ya kaidi.”

4 Nikodemo akamuuza, “Mntu mgima adaha viivihi kuvyaigwa vituhu? Ivi adaha kwengia mwe ifu da mamiakwe na kuvyaigwa maa ya kaidi?”

5 Yesu akatambaisa, “Nawamba kwei, khahana mntu endae engie mwe Useuta wa Muungu kwesaho kuvyaigwa kwa mazi na kwa Muye wa Muungu.”

6 Mntu avyaigwa kimwii kwa tate na mmaa, akini ugosolwa kuwa Mwana wa Muungu na Muye wa Muungu.

7 Usekuhondomaa, kwaajii kikwamba kuwa yakundigwa uvyaigwe maa ya kaidi.

8 Khusi yavuma hohose ikundaho, wategeeza mgutio wakwe, akini khumanya yalawiiya kuhi, na kuhi uitako, nee vyeivyo kwa mntu mwekuvyaigwa kwa Muye wa Muungu.

9 Nikodemo akauza, “Mbui izi zadahika viivihi?”

10 Yesu akamtambaisa, “Wee ni mhinyi mkuu mwe si ya Isilaeli, yadahika viivihi khuzimanya Mbui izi?

11 Nakwamba ukwei tatamwiia mbui tizimanyazo na tavuhuzia tekukionacho, akini khahana ata yumwe wenu ambaye azumiiyae kuhokea mahinyo yetu.

12 Inga miye khamkunizumiiya niwagombekaho mbui zigosokazo mwe inusi, ivi mwenda mnizumiie nendaho nigombeke mbui za uwanga kwa Muungu?

13 Khahana mwekubua uko uwanga kwa Muungu, iya Mwana wa mntu nee mwekuseeyae kulawa uwanga kwa Muungu.”

14 Inga viya Musa ekumwenuavyo uwanga nyoka wa shaba he kiwawe, nae Mwana wa Mntu endaenulwe uwanga ivyoivyo.

15 Ili kiya mntu amzumiiaye endaawe na ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.

16 Kwaviya Muungu kaikundisa inusi ata akamlavya mwanawe wa ikedu, ili kia mntu endae amzumiiye asekwaga, iya awe na ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.

17 Kwaviya Muungu khekumwaagiiya Mwanawe mwe inusi ili awaamuiye wantu, iya wantu waoholwe kwembokea yee.

18 Wantu wose wamzumiiao Mwana khawana waamuiiwe, akini wose wesao kumzumiia Mwana, waamuiwa kae, kwaajii khawekumzumiiya Mwana wa ikedu wa Muungu.

19 Na uwamuiyo wenye ni unu, ung'azi weza mwe inusi, akini wantu wakakunda kiza kwesima ung'azi, kwaajii ya ntendwa zao ni za ufyaimi.

20 Wose wagosoao yesayokutama, waemea ung'azi, naho khawakunda kweza he ung'azi, kwaviya khawakunda ntendwa zao za fyaimi zioneke pwii.

21 Akini yoyose mwenye kutoza kwei eza he ung'azi, ili waonyeshe yada wagosoayo kwa kuwa yamtamiza Muungu.

Yesu na Yohana Mbatiiza

22 Bada ya aho Yesu na wahina wakwe wakaita mwe si ya Yudea, na kwekaa uko kwa misi micheche na kubatiiza wantu.

23 Yohana nae nee akabatiiza huko Ainoni, hehi na mzi wa Salimu kwaviya kuwa na mazi mangi, wantu wakamtimia na kuita kubatizwa.

24 Aya yalawiiya kisingi Yohana nee khazati kwengizwa mwe kifungo.

25 Msi umwe wamwe wa wahina wa Yohana wakavoka kuhigana na Myahudi yumwe kwaajii ya kwezingua inga igombekavyo miko kisingi mntu khazati kuvika.

26 Awo wahina wakambasa Yohana na kumwamba, “Labbi wambukhua mntu yuda wekuae naye phande ya awiyo da zua da Yolodani yuda wekutivuhuziae Mbui zakwe? Isasa naye abatiiza na kiya mntu amtongea.”

27 Yohana akawatambaisa, "Khahana mntu yoyose adahae kuhokea kintu chochose kwesiho kulawa uwanga uko kwa Muungu.
28 Nywie nyose ni wavuhuzi wangu kwakuwa kigombeka, 'Miye khie Klistu, akini khiagiiwa nimuongwee.'
29 Mwai ya kivyee nimai ya mteguzi, akini mbuyaye damteguzi, ambae agooka na kumtegeeza uwa na nyemi muno, ategeezaho mgutio wa mteguzi akamba mbui inu, kwaajii inu nyemi yangu yekuiganiayo.
30 Yee akundigwa atende mkuu nami nitende mdodo."

Mbui za yee alawaye uwanga kwa Muungu

31 Mwana wa Muungu kulawa uwanga kwa Muungu ni mkuu wa wose, alawaye mwe inusi ni wa inusi, na utamwiiya mbui za mwe inusi. Akini ezaye kulawa uwanga kwa Muungu yu uwanga wa wose.
32 Yee avuhuzia yada ekuonayo na ekutegeezayo kulawa uwanga uko kwa Muungu, khio wantu wangi wazumiiyao mbui zakwe.
33 Akini yoyose avuhuziae mbui zakwe amanya kuwa agombekayo Muungu ni kwei.
34 Yoyose mwekuagiiwa ni Muungu agombeka mbui za Muungu kwaviya Muungu amwekha Muye wakwe ili amuongoee kwa kia kintu.
35 Tate amkundisa Mwanawe na kamwekha vintu vyose ili avigookee.
36 Yoyose amzumiiaye Mwana ana ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi, yoyose mwesaye kumzumiia Mwana khana awe na ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi, akini endaekhigwe suuba ni Muungu misi yose kwesiho kisiikizi.

4

Yesu na mvyee Msamalia

1 Mafalisayo nee wakategeeza kuwa Yesu abatiiza nakupata wahina wangi kusima Yohana.
2 Akini ukwei ni kuwa Yesu khekumbatiza yoyose iya wahina wakwe nee wekuwao wakabatiiza.
3 Yesu ekutegeezayo ayo, akalawa Uyahudi, akauya mwe si ya Galilaya.
4 Na mwe ntambo iyo, imkunda embokee mwe si ya Samalia.
5 Nee abuwa mwe mzi umwe wa Samalia wetangwao Sikali, hehi ya uda mnda ambaho Yakobo nee kamwekha mwanawe Yusufu.
6 Hantu hada hawa na kisima cha Yakobo, nae Yesu kwa msokeo wa ntambo, akekaa khandakhanda ya kisima, nee iwa musi saa mtandatu.
7 Keza mvyee yumwe kulawa mwe si ya Samalia keza kuteka mazi, Yesu akamwamba, "Nekha mazi nidomee."
8 Kisingi icho wahina wakwe nee waita kwe mzi kugua khande.
9 Akini yuda mvyee akamwamba, weye u Myahudi na miye Msamalia wadaha viivihi kuniombeza mazi? Kwaviya Wayahudi na Wasamalia khawaugusana na khawagosoa chochose kia hamwe.
10 Yesu akamtambaisa, "Ati nee ukamanya kiya ambacho Muungu adaha kukwekha na nndai akwambae, nekha mazi nidomee, wee nee ukamuombeza, naye akakwekha mazi ugima."
11 Yuda mvyee akamba, "Zumbe wee khuna ugata na kisima ni kileha, ayo mazi ambayo yawekha wantu ugima wenda uyapate hahi?"
12 Hambu, wee wetenda mkuu kusima tati yetu Yakobo? Yee mwekutekha swie kisima iki, na yee mwenye, wana wakwe, na mantintimo yakwe, nee wadomea mazi ya kisima iki.
13 Yesu akatambaisa, "Kiya mntu endae adomee mazi aya enda atozwe ni khiu vituhu."
14 Akini mwendae adomee mazi nendayo nimwekhe miye, khana atozwe ni khiu vituhu, mazi nendayo nimwekhe yenda yawe ni soko da mazi ya ugima, na yendayoyamwekhe ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.

15 Yuda mvyee akamwamba,
“Zumbe nekha mazi ayo nisekweza
kutozwa ni khiu vituhu, naho
nisekweza aha vituhu kuteka mazi.”
16 Yesu akamwamba yuda mvyee,
hita ukamwetange muumeo, weze
naye aha.

17 Mvyee yuda akamwamba, miye
khina mgosi.

Yesu akamwamba, “Kugombeka
kwei kuwa khuna mgosi.

18 Kwaviya nee kutegulwa na wag-
osi washano, na uyu wekae naye
isasa khio muumeo, aho kugombeka
kwei.”
19 Yuda mvyee akamwamba,
“Zumbe naona kuwa wee u muoni.”
20 Akaendeea kugombeka, “Baba
zetu nee wakamvikia Muungu
uwanga ya muima unu, akini
nywie Wayahudi mwagombeka
hantu ha kumvikia Muungu ni uko
Yelusalemu.”
21 Yesu akamwamba, “Nizumiiya
wee mvyee, kisingi cheza khamna
mumvikie Tate uwanga mwe muima
unu, hambu kuda Yelusalemu.”
22 Nywie Wasamalia, mwamvikia
yuda mwesae kummanya, akini
swie Wayahudi tamvikia yuda tim-
manyae, kwaviya uohozi walawiiya
kwa Wayahudi
23 Kisingi cheza, naho kibua,
ambao wantu wakundao kumvikia
Muungu mwe ukwei, wen-
dawamvikie Tate inga Muye wakwe
endavyo awaonyeshe, kumvika yee
eivyo kwei. Tate Muungu awakunda
ambao wamvika kwa sia iyo.
24 Muungu ni Muye, na wantu
wamvikiao wakundigwa wamvikie
kwa Muye na kwei.
25 Uyo mvyee akamwamba, “Na-
manya eza Masiya yani Klistu, umo
akeza enda atigubwiiye kia kintu.”
26 Yesu akamwamba, “Miye nita-
mwiiaye nawe ndie.”
27 Aho wahina wakwe wakauya,
wakamaka koona atamwiiya na
mvyee, akini khahana yumwe yao
ekumuuzae yuda mvyee, “Waondeza
mbwai?” Wala khahana ekumuuzae
Yesu, “Kwa mbwai watamwiiya na
mvyee?”
28 Yuda mvyee akabada biga
dakwe hada, akaita mwe mzi na
kuwamba wantu.
29 “Sooni mumkauwe mntu
mwekunamba mbui zangu zose
nigosoazo. Ivi, adahika yee nee
Klistu.”
30 Wantu wakalawa mwe si ya
Samalia wakambasa Yesu.
31 Kisingi icho wahina wakwe
wamuombeza Yesu, “Mhinyi, daa
khande.”
32 Akini Yesu akawamba, “Miye
nina khande mwesayo kuimanya ny-
wie.”
33 Wahina wakwe wakauzana,
“Ivi kuna mntu mwekumweetea
khande?”
34 Yesu akamba, khande yangu ni
kugosoa akundavyo yuda mweku-
niagiiya na kubindiiza ndima
ekunekhayo kuigosoa.
35 Nywie mwagombeka, “Isigaa
miongo minne kisingi cha ubosi
kibua.” Akini miye nawamba,
kauwani minda, khande zidahaa na
zihehi kubondwa.
36 Mbosi ekhigwa maiho yakwe, na
akusanya khande kwaajii ya ugima
wa misi yose kwesiho kisiikizi, ivyo
mhasi na mbosi, wendawawe na
nyemi hamwe.
37 Msimo unu ni kwei, “Yumwe
ahanda mtuhu abonda.”
38 Miye khiwagiiya mkabonde
ubosi mwe minda ambayo
khamwekuiima, watuhu nee wak-
agosoa ndima uko, akini nywinywi
mwapata myengizo kwembokea
ndima yao.
39 Wasamalia wangi wa mzi uda
wakamzumiiya Yesu kwaajii ya
mbui ekugombekazo yuda mvyee
kuwa, “Kanivuhuzia mbui zose
nekuzigosoazo.”
40 Wasamalia wakambasa Yesu
wakamuombeza ekae nawo, akekaa
mwe mzi uwo misi miidi.
41 Wantu wangi wamzumiiya Yesu
kwaajii ya mbui zakwe
42 Wakamwamba yuda mvyee,
“Khatizumiiya du kwaajii ya mbui

zako, akini swie wenye timtegeeza
na timmanya kuwa uyu nee kwei
Mwohozi wa inusi.”

Yesu amhonya mwana wa mgookezi yumwe

43 Yekwembokaho misi miidi, Yesu
akahauka hada akaita mwe si ya
Galilaya.
44 Kwaviya Yesu mwenye
kavuhuzia pwii, “Muoni khana
atunywe mwe mzi wakwe mwenye.”
45 Ekubuaho mwe si ya Galilaya,
wantu wa Wagalilaya wangi
wakamhokea, kwaajii nao nee
waita kwe sikukhuu ya Pasaka
Yelusalemu, nako nee wawa
wayaona yose ambayo Yesu
kayagosoa.
46 Yesu akabua vituhu mzi wa
Kana uko Galilaya, hantu ekuhitu-
aho mazi na kuwa divai. Nee kuwa
na mgookezi yumwe ekuwae na
mwana mtamu uko Kapelinaumu.
47 Muongoezi uyo ekusikiaho Yesu
kalawa Uyahudi na kubua Galilaya
akambasa akamwoombeza aite
akamhonye mwanawe mwekuwa
mtamu wa kukauwiiwa.
48 Yesu akamwamba, “Mke-
sekuona utangio na vihii khamna
mzumiiye.”
49 Uyo Mwoongoezi akamwamba,
“Zumbe chondechonde tite mwanangu
asekweza kuuya na nyuma.”
50 Yesu akamwamba, “Hita
mwanao ni mgima.”
Uyo muongoezi nee azumiiya
mbui za Yesu, akaita zakwe.
51 Ekuaho yu siai, akakintana
na wandima wakwe wakamwamba,
“Yuda Mwana kindee kahona.”
52 Naye akawauza neeiwa saa
nyingahi mwana ekuhoneaho,
wakamwamba, “Zana saa mfungate
wa musi, utamu ukamuweekea”.
53 Uyo tati yakwe akakumbuka
iwa saa idaida Yesu ekumwambaho,
“Mwanao ni mgima.” Aho akazumi-
iya hamwe na nyumba yakwe yose.
54 Unu nee utangio wa kaidi
ekugosoao Yesu ekuaho akaawa
Uyahudi kuita Galilaya.

5

Yesu amhonya mtu uko Betisaza

1 Yekwembokaho ayo, Yesu akaita
Yelusalemu kwe sikukhuu ya
Wayahudi.
2 Uko Yelusalemu, hehi na uvi
wetangwao uvi wa ngoto, nehawa
na tondoo da mazi detangwado kwa
kiebulania Betisaza ambado nee
dizunguukwa na mabaaza mashano.
3 Aho nehawa na watamu wangi
wekaa, matuntu, na wesao kudaha
kwenda, na wekuhooawo. Newawa
wakagoja mazi yatibulwe.
4 Kwaviya mndima wa uwanga
wa Muungu kuna kisingi aseeya na
kuyavuuga mazi mwe tindiziwa ido,
mtamu yoyose avokae kwengia mwe
mazi aho mazi yakatibulwa, ahona
utamu wakwe wowose ekuwao nao.
5 Aho, hana mgosi mwekuwa
mtamu kwa kisingi cha myaka
makumi matatu na minane.
6 Yesu ekumuonaho kagona aho
na kumanya kuwa kawa mtamu
kwa misi mingi, akamwamba, “Ivi,
wakunda kuhona?”
7 Yuda mtamu akamtambaisa,
“Zumbe khina mntu wa kunegaa
mwe tondoo da mazi kisingi yakati-
bulwa, kia nikageeza kwengia mntu
mtuhu aniongweeya.”
8 Yesu akamwamba “Gooka, na doa
javi dako wende.”
9 Vuupuu uyo mntu akahona,
akadoa javi dakwe.
Akavoka kwenda, mbui inu
igosoka Msi wa Kuhumwiiza.
10 Wamwe wa waongoezi wa
Wayahudi wakamwamba yuda
mwe kuhonywa, “Ivyeeo ni Msi
wa Kuhumwiiza kwa miko yetu
khukundigwa wenue javi dako.”
11 Yee akawatambaisa, “Yuda mntu
mwekunihonya nee mwekunamba
udoe javi dako wende.”
12 Nawo wakamuuza, “Uyo mntu
mwekukwamba udoe javi dako
wende ni ndai?”
13 Iya yuda mntu khekummanya
mntu mwekumhonya, Yesu nee ka-
hauka kae hantu hada, kwaajii nee
hana zumwezumwe kuu da wantu.

14 Naho bada ya ayo, Yesu akamb-
wiiya yuda mntu mwekumho-
nya mwe Nyumba ya Muungu
akamwamba, “Isasa kuhona, we-
sekugosoa mavigaviga vituhu, usek-
weza kubwiiwa ni mbui fyaimi
muno.”
15 Yuda mntu akaita, akawamba
wakuu wa Kiyahudi, Yesu nee
mwekunihonya.
16 Kwaviya Yesu ida mbui kaigosoa
Msi wa Kuhumwiiza, Wayahudi
wakavoka kumkefyakefya Yesu.
17 Yesu akawamba, “Tate yangu
agosoa ndima misi yose, na miye
nagosoa ndima kwesiho kueka.”
18 Kwa mbui izi waongoezi
wa Kiyahudi wakoondeza sia ya
kumkoma Yesu, khio kwaviya ka-
bananga miko ya Msi wa Kuhumwi-
iza du, akini kamba Muungu ni
Tati yakwe ivyo ketenda aigana na
Muungu.

Udaho wa Mwana wa Muungu

19 Yesu akawamba, “Kwei
nawamba, Mwana khadaha ku-
gosoa kintu ikedu, adaha kugosoa
kia amuonacho Tate agosoacho,
kwaviya agosoacho Tate, Mwana
nae akigosoa viyaviya.”
20 Kwaviya Tate amkundisa
Mwana, na kumuonyesha kia kintu
agosoacho mwenye. Naho endaa-
muonyeshe mbui khuu kusima izi,
nanywi mwendamhondomae.
21 Inga viya Tate ayuyusavyo
wekuuyao na nyuma, na kuwekha
ugima, ivyoivyo Mwana naye
awekha ugima wada awakundisao.
22 Tate khamuamuiiya mntu
yoyose, iya kamtenda mwana
awaamwiiye wantu wose.
23 Ili wantu wamtegeeze Mwana
inga wamtegeezavyo Tate, yoyose
esaekumtegeeza Mwana khamtegeeza
Tate wekumwaagiiaye Mwana.
24 “Nawamba kwei, wada wa-
tegeezao mbui zangu na kumzumiia
yuda mwekuniagiiya wana ugima
wa misi yose kwesiho kisiikizi,
khana aamuiiwe katu, kwaviya
wavota kae ufe na kwengia mwe
ugima misi yose kwesiho kisiikizi.”
25 Nawamba kwei, kisingi cheza,
naho kibuwa kae, na wada wekuwao
hae na Muungu, wenda wategeeze
mgutio wa Mwana wa Muungu, awo
wenda wahokee ugima wa misi yose
kwesiho kisiikizi.
26 Inga viya Tate awekhavyo
wantu ugima, viyaviya kamtenda
Mwana awekhe wantu ugima wa
misi yose kwesiho kisiikizi.
27 Naho kamwekha Mwana udaho
wa kuamuiiya, kwaviya ni Mwana
wa Mntu.
28 Msekuhondomaa kwaajii ya
mbui inu, kisingi cheza ambacho
wose wekuuyao na nyuma wenda
wategeeze mgutio ambao wose
wekuwao mwe mambiya.
29 Nawo wendawalawe mwe mam-
biya wada wekugosoao matana,
wenda wayuyuke na kwekaa, wada
wekugosoao yesayokutama wenda
wayuyuswe na kuamuiiwa.

Wavuhuzi wa Yesu

30 Yesu akaendeea kugombeka,
“Khidaha kugosoa kintu kwa udaho
wangu mwenye, miye neamuiiya
inga nitegeezavyo kulawa kwa
Tate na uwo wedi wangu ni wa
kwei, kwaviya khigosoa nikundavyo
mwenye, iya akundavyo yuda
mwekuniagiiya.”
31 “Inga nawagombeka nywie
mbui zangu mwenye, naho yada
nigombekayo khamyavuhuzia kuwa
ni ya kwei.
32 Akini hana mntu mtuhu
avuhuziae mbui zangu kwenu, na
namanya agombeka kwei.
33 Nywie nee muagiiya wantu kwa
Yohana wamuuze mbui zangu, nae
akawavuhuzia ni kwei.
34 Khio inga nakauwiiya wantu
wanivuhuzie, akini nayagombeka
aya ili mdahe kuoholwa.
35 Yohana nee kawa inga taa
yekuwayo ikaka na kulavya ung'azi,
nanywi muwa na nyemi na ung'azi
uwo kwa kisingi kijihi.

36 Akini kuna mbui khuu muno iyonyeshayo miye ni ndai kusima yada ekugombekayo Yohana mbatiiza. Mbui yenye ni zia ndima ekunekhazo Tate nizigosoe, ayo yose yanivuhuzia miye ni ndai na yaonyesha Tate nee mwekuniagiiya.
37 Naye tate mwekuniagiiya kanivuhuzia miye ni ndai, akini khamzati kutegeeza mgutio wakwe, naho kumwona yee eivyo,
38 na mbui yakwe khayekwekaa mwe mioyo yenu, kwaviya khamwekumzumiiya yuda mwekumuagiiya.
39 Nywie mwayasunguumanya muno Maandiko ya Muungu kwaviya mwamamaakhanya mwe ayo mwendampate ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi, na Maandiko ayo yanivuhuzia miye!
40 Ata ivyo khamkunda kweza kwangu ili mhokee ugima.

41 "Miye khiondeza kutunywa na wantu.
42 Akini nawamanya nywie ni wantu wa namna yani, na viyaviya khamna ukundiso wa Muungu mwe mioyo yenu.
43 Miye ncheza kwa udaho wa Tate, akini khamnihokea, akini akeza mntu mtuhu kwa udaho wakwe mwenye, mwenda mumhokee.
44 Mwakunda kuhokea ntunyo kulawa kwenu nywie wenye, akini khamkunda kuhokea ntunyo kulawa kwa Muungu mwenye, kwaajii iyo mwadaha viivihi kunizumiiya?
45 Akini wesekufanyanya kuwa miye nenendae niwaahie masa kwa Tate, Musa ambae mwamkauwiya neendae awaahie masa.
46 Ati kwei nee mkamzumiiya Musa, nee mkanizumiiya na miye, kwaviya Musa kaandika mbui zangu.
47 Akini kwaviya khamyazumiiya yada ekuyaandikayo Musa, mwadaha viivihi kuzumiia kiya nigombekacho?"

6

Yesu awekha khande wantu elufu shano

Matayo 14:13-21; Maliko 6:30-44; Luka 9:10-17

1 Yekwembokaho ayo, Yesu akadumua tindiziwa da mazi da Galilaya. Kwa zina tuhu detangwa ziwa da Tibelia.
2 Zumwezumwe kuu da wantu dikatendesa kumbasa kwaajii waona ntangio nyingi na vihii ekugosoazo kwa watamu.
3 Yesu akakwea kwe muima, akekaa hamwe na wahina wakwe.
4 Na Sikukhuu ya Wayahudi yetangwayo Pasaka iwa hehi.
5 Naho Yesu ekukauwaho, na kuona zumwezumwe da wantu dikeza kwakwe, akamwamba Fiipo, "Tendatigue hahi mabumunda, wantu awa wadahe kuda?"
6 Nee kauza mbui iyo kumgeeza Fiipo kwaviya kamanya endachoagosoe.
7 Fiipo akamtambaisa, "Ata inga tikawa na hea dinali mia mbii nee khatokudaha kugua mabumunda ya kuwekha wantu awa."
8 Mhina yakwe yumwe mwetangwa Andulea uyo nee kawa nduguye Simoni Petulo akamwamba Yesu,
9 "Yuhanu mbwanga yumwe ana mabumunda mashano ya shaili na samaki vidodo viidi, akini vyendavitoshe mbwai kwa wantu wangi inga awa?"
10 Yesu akamba, "Waikeni wantu," hantu hada nehawa na ulondo mtana, wantu wakekaa, na wagosi du nee wawa elufu shano.
11 Naho Yesu akadoa yada mabumunda akamtogoa Muungu, akawapangia wantu wekuawo wekaa, akagosoa viyaviya na wada samaki, kia mntu akahokea na akada inga akundavyo kuda.
12 Wantu wekwegutaho Yesu akawamba wahina wakwe, "Dodoani phuguntio zekusigaazo kisekwaga chochose."
13 Wakadodoa phuguntio zia za mabumunda ya shaili vyekusigazwavyo

na wada wantu wekudao, wakamemeeza ngahu kumi dimwe na mbii.
14 Wantu wekuonaho ntangio icho ekugosoacho Yesu wakamba, “Kwei uyu nee muoni tekumkauwiaye endaeze mwe inusi.”
15 Yesu akamanya kuwa wantu waondeza kumdoa wamtende Seuta, akahauka vituhu akaita kwe muima yee ikedu.

Yesu enda uwanga ya mazi
Matayo 14:22-33; Maliko 6:45-52

16 Yekubuaho guoni wahina wakwe Yesu wakaseeya mwe mazimshindo,
17 wakakwea ngaawa ili wemboke waite Kapelinaumu. Kiza nee chengia kae, na Yesu nee khazati kuseeya mwe muima ili awe nawo.
18 Tindiziwa da mazi dikavoka kuvuugika kwaajii khusi khai neiwa yavuma.
19 Wahina wakwe Yesu newawa wakatoa makasia kuita inga uhae wa kilomita shano hambu mtandatu, wakamwona Yesu akenda uwanga ya mazi, akaitimia ngaawa wakaogoha muno.
20 Akini Yesu akawamba, “Ni miye msekuogoha.”
21 Nee wakoondeza kumwegaa Yesu he mpwani ahoaho ngaawa ibuwa mwe si khavu wekuwayo waita.

Wantu wamuondeza Yesu

22 Kioi dakwe zumwezumwe da wantu wada wekuwao wekaa phande ya kaidi ya tindiziwa da mazi nee wakabukhua kuwa hawa na ngaawa mwengadu hantu hada, Yesu khekwengia mwe ida ngaawa hamwe na wahina wakwe, iya wahina awo nee waita kae ikedu.
23 Wantu watuhu kulawa Tibelia wakabuwa na ngaawa, hantu hada wantu wekudaho mabumunda, Zumbe ekumtogoaho Muungu.
24 Naho wantu wekumanyaho ati Yesu na wahina wakwe khawekuwaaho hantu hada, wakakwea mwe ngaawa izo na wakaita Kapelinaumu kumuondeza Yesu.

Yesu nee bumunda da ugima

25 Wada wantu wekumbwiiaho
Yesu phande ya kaidi ya tondoo da mazi wakamuuza, “Mhinyi, kubuwa ini aha?”
26 Yesu akawatambaisa, “Nawamba kwei mwaniondeza khio kwa viya muona ntangio nekugosoavyo, iya kwaajii nee mda yada mabumunda mkeguta.
27 Msekugosoa ndima kwaajii ya kwepata khande ibanikayo, iya gosoani ndima kwaajii ya khande yesayo kubanika vyekaa misi yose kwesiho kisiikizi. Khande izo zendaziwekhe ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi kulawa kwa Muungu. Mwana wa Mntu nee endayeawekhe khande iyo, kwaajii Tate Muungu khamwekha udaho wa kugosoa ivyo.”
28 Wowo wakauza, “Titende mbwai tidahe kugosoa ndima za Muungu?”
29 Yesu akawatambaisa, akawamba, “Ndima ambayo Muungu akunda mwiigosoe nikunizumiiya mie, ambae kiagiiwa nae.”
30 Aho wakamwamba, “Wendaugosoe ntangio yani ili tiikauwe tidahe kukuzumiiya?
31 Mababa zetu wada khande yekwetangwayo mana kuda kwe kiwawe, inga yagombekavyo Maandiko ya Muungu, ‘Kawaisa mabumunda kulawa uwanga.’ ”
32 Yesu akagombeka, “Nawamba kwei, Musa khekuwekha mabumunda kulawa uwanga kwa Muungu, iya Tate yangu nee awekhae nywie bumunda da kwei, kulawa uwanga kwa Muungu.
33 Kwaviya bumunda da Muungu ni yuda ekuseeaye kulawa uwanga kwa Muungu, ili awekhae wantu wa inusi inu ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.”
34 Aho wakamwamba, “Zumbe, kuvoka isasa tekhe bumunda ido misi yose.”
35 Yesu akawamba, “Miye nee bumunda da ugima.” Na mntu yoyose ezae kwangu na kunizumiiya khanaawe na saa wala khiu katu.

36 Akini nawamba kuwa, mniona akini khamnizumiiya.
37 Wose anekhao Tate, wendaweze hangu na mie katu khina nimwase chongoi yoyose mwendaeeze hangu,
38 Kwaviya khiseeya kulawa uwanga kwa Muungu, khio kwaajii ya kugosoa yada niyakundayo mie, iya kugenyeza yada akundayo Muungu mwekuniagiiya.
39 Na yada akundayo Muungu mwekuniagiiya nee aya, nesekumwaza ata yumwe gatigati ya wada ekunekhao, iya niwayuyuse wose msi wa kisikizi.
40 Kwaviya akundavyo Tate, nee iki kia mntu amkauwaye Mwana na kumzumiiya, awe na ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi, naho nenda nimyuyuse msi wa kisiikizi.

41 Aho Wayahudi wakavoka kung'ung'uzika kwaviya kagombeka, “Miye ni bumunda dekuseeyado kulawa uwanga.”
42 Wakamba, “Uyu khi Yesu mwana wa Yusufu? Tammanya tati yakwe na mami yakwe naho, adaha vivihi kugombeka ati kaseeya kulawa uwanga kwa Muungu?”

43 Yesu akawatambaisa, “Ekani kunung'unika nywinywi kwa nywie.
44 Khahana mntu adahae kweza kwangu, inga Tate mwekuniagiiya khekumuongoea kwangu, na miye nendanimyuyuse mntu uyo msi wa kisiikizi.
45 Muoni yumwe wa Muungu nee kaandika mwe kitabu cha Muungu, ‘Wantu wose wenda wahinywe ni Muungu.’ Kia mntu amtegeezaye na kumzumiia Tate, eza kwangu.
46 Inu khaina mana kuwa, yuuko mntu yee ikedu mwekumuona Tate, iya ni yuda ekulawae kwa Muungu, uyo nee mwekumuona Tate.
47 Kwei nawamba, mnizumiiya ana ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.
48 Miye ni bumunda da ugima.
49 Mababa zenu nee wada khande yekwetangwayo mana kuda kwe kiwawe, akini wauya na nyuma.
50 Akini idi ni bumunda diseeyado kulawa uwanga kwa Muungu, mntu yoyose adae khadaha kuuya na nyuma.
51 Miye ni bumunda da ugima wekuseeao kulawa uwanga kwa Muungu, mntu yoyose mwendaye ade bumunda idi endaekae misi yose kwesiho kisiikizi, na bumunda nendado nimwekhe ni mwii wangu naulavya kwa ugima wa inusi.”
52 Aho Wayahudi wakavoka kuhigana wowo wenye wakauzana, “Adaha viivihi kutekha mwii wakwe tiude?”
53 Yesu akawamba, “Nawamba ukwei, mkesekuuda mwii wa Mwana wa Mntu na kudomea phome yakwe khamnamuwe na ugima mwe mii yenu.
54 Adae mwii wangu na kudomea phome yangu anawo ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi, na miye nenda nimyuyuse msi wa kisiikizi.
55 Kwaviya mwii wangu ni khande ya kwei na phome yangu ni kidomewacho cha kwei.
56 Yoyose adae mwii wangu na kudomea phome yangu ekaa umu mwangu na miye nekaa kwakwe.
57 Tate wa ugima kaniagiiya nigosoe ndima na miye nekaa kwaajii yakwe, ivyo anidae miye naye endaekae kwaajii yangu.
58 Naho idi nee bumunda dekuseeyado kulawa uwanga, khio inga bumunda wekudayo mababa zenu, ata ivyo wakauya na nyuma, adae bumunda idi endaawe na ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.”
59 Yesu kagombeka ayo ekuaho akahinya he Nyumba ya kukintania Wayahudi uko Kapelinaumu.

Mbui zietazo ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi

60 Ivyo, wahina wakwe wekutegeezaho mbui inu wakamba, “Mahinyo aya khayava ni ndai adahae kuyahokea?”
61 Yesu akamanya kwesiho kugombekwa ni mntu kuwa wahina wakwe nee wang'ung'uzika kwa

mbui iyo akawauza, “Ivi mbui inu
yawatenda muwe na maatu?
62 Yendaiwe viivihi mwendaho
mmuone Mwana wa Mntu akakwea
na kuita uwanga kwa Muungu kuda
ekulawako?
63 Muye wa Muungu nee ue-
tao ugima, mwii khauna udaho
wakugosoa kintu. Mbui nekuwag-
ombekazo zalawa kwa Muye wa
Muungu na yaeta ugima.
64 Akini, wantu watuhu gati-
gati yenu khawazumiiya.” Yesu
kagombeka ivyo kwaviya kamanya
kuvokea aho bosi, wada ambao
khawana wamzumiye gatigati yao
na yuda ambae enda amhituke.
65 Akatendesa kugombeka, “Kwaa-
jii inu, nee nekuwambavyo kuwa
khahana mntu adahae kweza hangu
kwesiho kuongoewa na Tate yangu.”
66 Kwaajii ya ayo, wahina
wakwe wangi wekumtongeao Yesu,
wakauya mgeeka, wasekutongeana
nae vituhu.
67 Ivyo Yesu akawauza wada kumi
dimwe na mbii, “Nanywi mwakunda
kuhauka?”
68 Simoni Petulo akamtambaisa,
“Zumbe tendatiite kwa ndai? Wee
una mbui za ugima wa misi yose
kwesiho kisiikizi.
69 Swie tazumiiya na kumanya
kuwa wee nee Klistu mwekusagul-
wae kulawa kwa Muungu.”
70 Yesu akawauza, “Ivi ncheekuwasagua
nywie kumi dimwe na mbii? Na
yumwe aongoewa na Ibiisi.”
71 Yesu kagombeka ayo kwaajii ya
Yuda, mwana wa Simoni Isikaliote
kwaviya uyu nee endaeamhituke,
etiho ni yumwe da wada kumi
dimwe na mbii.

7

Yesu na wanduguze

1 Yekwembokaho ayo, Yesu nee
avoka kuzunguka kia hantu mwe
mizi ya Galilaya, khekukunda kuita
si ya Yudea kwaajii waongweezi
wa Kiyahudi nee wakaondeza
kumkoma.
2 Kisingi cha sikukhuu mwenga ya
Wayahudi yetangwayo sikukhuu ya
vikumbi nee iwa hehi.
3 Naho nduguze da Yesu
wakamwamba, “Hauke aho uite si
ya Yudea ili wahina wako wakaone
ndima uzigosoazo.
4 Mntu khagosoa mbui kwa sii inga
akakunda kumanyika kwa wantu,
kwaviya wagosoa mbui izi, naho
eambaze mwe inusi wantu ili waku-
manye.”
5 Naho ata wanduguze wag-
ombeka ivyo kwaviya khawekumzu-
miiya.
6 Yesu akawamba, “Kisingi changu
cha kuita uko Yelusalemu khak-
izati kubuwa, akini nywie mwadaha
kuita kisingi chochose.
7 Wantu wa mwe inusi inu
khawamiemea nywie, akini miye
waniemea kwaajii nawavuhuzia
kuwa wagosoa mafyaimi.
8 Nywie hitani kwe sikukhuu iyo,
miye khina niite kwe sikukhuu iyo,
kwaviya mda wangu ukundigwao
khauzati kubuwa.”
9 Yesu ekubindiizaho kugombeka
ivyo, akasigaa uko Galilaya.

Yesu kwe sikukhuu ya makumbi

10 Wanduguze nee waongowa
kuita kwe sikukhuu Yelusalemu,
Yesu naye akaita, akini kwa sii.
11 Naho Waongoeezi wa Kiyahudi
kisingi waaho mwe sikukhuu na
kuwauza wantu, “Yu hahi mtu uyu?”
12 Hawa na mipokoso mingi mwe
zumwezumwe da wantu, wamwe
wakamba, “Ni mntu yedi.” Watuhu
wakamba, “Khivyo kwaviya awaza
wantu.”
13 Na ivyo khahana mntu
mwekugeeza kugombeka mbui
zakwe hewazo kwa kuogoha waon-
goezi wa Kiyahudi.
14 Sikukhuu iyo yekubuaho gati-
gati, Yesu nee aita he Nyumba ya
Muungu, akavoka kuhinya.
15 Naho Wayahudi wakahondo-
maa na kugombeka, “Mntu uyu
kamanya viivihi mbui izi kwesiho
kuhinywa?”

16 Yesu akawatambaisa, "Mahinyo nihinyayo khio yangu, iya yalawa kwa Muungu mwekuniagiiya.
17 Mntu mkunda kugosoa yada akundayo Muungu, endaamanye mahinyo yangu yalawa kwa Muungu, hambu negombekea ni yamie mwenye.
18 Yee egombekeaye mwenye aondeza Ukuu mwenye, akini aondezae ukuu kwa yuda mwekuniagiiya, uyo agombeka yekuwayo kwei na khagombeka uhokho.
19 Ivi Musa khekuwekha miagiiyo ambayo kekhigwa ni Muungu? Na ivyo khahana katu mntu yumwe mtoza miko kwa mbwai mwaonda kunikoma?"
20 Aho wantu wakamtambaisa, "Wee una zaiko, nindai muondeza kukukoma?"
21 Yesu akawatambaisa, "Kuna mbui mwenga nekugosoayo nanywi yawahondomaza.
22 Musa nee kawaagiiya nywie kugwisa wana wenu wakigosi. Kugombeka kwei mbui iyo ivoka kwa mababa zenu, akini nywie mwawagwisa wana wenu ata Msi wa Kuhumwiiza.
23 Ikawa mntu adaha kugwiswa ata Msi wa Kuhumwiiza ili kuitoza miagiiyo ya Musa, kwambwai mwanikima kwaviya khihonya mntu Msi wa Kuhumwiiza?
24 Mwesekumuamuiya mntu kwa mbui zionekazo kwa chongoi, iya mumuamuiiye mntu kwa wedi na ikundigwavyo."

Yesu nee Klistu Mwohozi?

25 Wamwe wa wantu wa Yelusalemu nee wagombeka, "Ivi, uyu khio yuda mntu ambae waongweezi wakunda kumkoma?
26 Mbona yuaha atamwiiya hemeso ya wantu, naho khahana mntu agombekae mbui yoyose! Ivi yadahika waongoeezi wamanya kwei inga uyu nee Klistu?
27 Endahoeze Klistu Mwohozi, khahana mntu endayeamanye hantu ekulawiako, akini swie tamanya alawiako."
28 Aho Yesu ekuwaho akahinya he Nyumba ya Muungu, akagombeka kwa mgutio mkuu, "Inga mwanimanya, uko nilawiako mwakumanya na ivyo ncheekweza kwa udaho wangu iya ni yuda mwekuniagiiya miye ni wa kwei, nywie khamummanya,
29 akini miye nammanya kwaviya kilawiya kwakwe na yee nee mwekuniagiiya."
30 Naho, wantu nee wakaondeza kumgwiya akini khahana mwekudaha kumgwiya kwaviya mda wakwe nee khauzati kubua.
31 Wantu wangi mwe dia zumwezumwe da wantu nee wamzumiiya na kugombeka, "Ivi, Klistu akeza endaagosoe ntangio vikuu kusima ekugosoazo uyu?"

Wagoji waagiiwa kumgwiya Yesu

32 Mafalisayo wawategeeza wantu wakapokosa mbui izo za Yesu, aho wowo hamwe na waviki wakuu wakawaagiiya wagoji wamgwiye.
33 Yesu akamba, "Nikeaho na nywie kwa kisingi kijihi, nikabinda nendaniuye kwa yuda mwekuniagiiya.
34 Mwenda mniondeze akini khamna mnione na hada nendahoniwe, nywie kwamdaha kubua."
35 Waongoeezi wa Kiyahudi wakauzana wowo kwa wowo, "Mntu uyu enda aite kuhi ambaho khatina tidahe kumuona? Endaaite kwa Wayahudi wekuambazikao gatigati ya Wagiiki na kuwahinya Wagiiki?
36 Ivi akunda kugombeka mbwai agombekaho, mwenda mniondeze akini khamna mnione na hada nendaho niwe nywie khamdaha kubua."

Vizigizigi vya mazi vietavyo ugima

37 Msi wa kisiikizi wa sikukhuu iyo nee ni msi maalum, Yesu akagooka, akagombeka kwa mgutio mkuu, "Mtozwa ni khiu na eze kwangu adomee mazi,
38 inga yagombekavyo Maandiko ya Muungu, 'Mnizumiiya miye, vizigizigi vya mazi ya ugima vyenda

vimwamwaike kulawa mwe moyo wakwe.’ ”

39 Kagombeka ayo kuusu Muye kwa wada wamzumiiao yee wendawamhokee, kisingi icho Muye khazati kweza, kwa ivyo Yesu nee khazati atogolwe.

Kwepanga gati ya wantu mwe mbui ya Yesu

40 Wantu watuhu he dia zumwezumwe wategeeza mbui izo, “Kwei mntu uyu Muoni.”

41 Watuhu wamba, “Uyu nee Klistu.”

Akini watuhu wamba, “Yadahika viivihi Klistu akalawiiya mwe si ya Galilaya!

42 Maandiko ya Muungu yamba kuwa, Klistu endaalawiiye he muango wa Seuta Daudi, na endaavyaigwe Betilehemu mzi ekuwao akekaa Daudi.”

43 Nee kwalawiiya kwepanga kwaajii yakwe he dia zumwezumwe da wantu.

44 Wantu watuhu nee wakoondeza kumgwiya Yesu, akini khahana mntu mwekugeeza kumgwiya.

Waongoezi wa Wayahudi khawazumiiya Yesu

45 Naho wada wagoji wakauya kwa waviki wakuu na Mafalisayo na wakauzwa, “Kwa mbwai khamwekumweeta Yesu?”

46 Wagoji wakawatambaisa, “Khahana mntu ekulawiyae na kugombeka mbui khuu inga mntu uyu!”

47 Mafalisayo wakawauza, “Ivi nywie nanywi mtiiwa?”

48 “Ivi, mwammanya mwoongoezi yoyose, hambu yumwe wa Mafalisayo mwekumzumiiya mntu uyu?

49 Akini zumwezumwe da wantu wamzumiiao, khawamanya miagiiyo ya Musa, kubadiwa lazi na Muungu.”

50 Yumwe yao kawa Nikodemo uyo nee mwekumbasa Yesu na kio, naho nee mwekugombeka.

51 “Miagiiyo tekwekhigwayo na Muungu kwembokea Musa yatiemeza kumuamuiiya mntu kabla ya kumtegeeza na kumanya kia ekugosoacho.”

52 Nawo wakamtambaisa, “Wee nawe kulawa si ya Galilaya? Ni vyedi, kayasunguumanye Maandiko ya Muungu nawe wendauone kuwa Galilaya khakulawa katu muoni.”

53 Naho wose wakahauka, kiya mntu akaita kwakwe.

8

Mvyee mwekutozwa ugoni

1 Akini Yesu akaita he muima wa Mizaituni.

2 Kioi dakwe keokeo, Yesu nee aita vituhu kwe Nyumba ya Muungu, wantu wose wakambasa, nae akekaa akahinya.

3 Naho Wahinya wa miagiiyo na Mafalisayo wakamweeteya mvyee yumwe mwekutozwa heugoni, wakamgoosa gatigati yawo.

4 Nee wamuuza, “Mhinyi!” “Mvyee uyu timbwiiya he ugoni.

5 Mwe miagiiyo yetu Musa katiagiiya mvyee inga uyu atoigwe maiwe adi auye na nyuma, tambe nawe wambaze?”

6 Wowo wagombeka ivyo, ili wapate mbui yendayoiwatende wamuahiye masa. Akini Yesu akenama na kuaandika asi kwa chaa.

7 Wekutendesaho kumuuza, Yesu akenuka akawamba, “Yumwe yenu mwesekuwa na mavigaviga na avoke kumtambikia iwe.”

8 Naho akenama vituhu, na kuandika ahosi kwa chaa chakwe.

9 Wekutegeezaho ayo, wakavoka kuhauka yumweyumwe, wakaongoa wadaa, Yesu akasigaa ikedu kidege na yuda mvyee kagooka hadahada.

10 Yesu ekwenukaho akamuuza yuda mvyee, “Wahahi wada wantu? Ivi khahana katu ata yumwe mwekukuamuiiya?”

11 Uyo mvyee akamtambaisa, “Zumbe khahana ata yumwe!”

Na Yesu akamwamba, “Miye nami khinanikuamuiiye, hita na usekugosoa mavigaviga vituhu.”

Yesu ni ung'azi wa inusi

12 Yesu akatamwiiya nao vituhu, akawamba, “Mie nee ung'azi wa inusi, yoyose anibasae endaawe na ung'azi umuongoeae mwe ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi, naho khanaende mwe kiza katu.”

13 Mafalisayo wakamwamba kwei Yesu, “Mbui zako wegombekea mwenye, ivyo khahana mntu akuvuhuziae mbui zako.”

14 Yesu akawatambaisa, “Ata inga nevuhuzia mwenye, yada nigombekayo ni ya kwei, kwaviya namanya nilawako na niitako, akini nywie khammanya nilawako wala niitako.

15 Nywinywi mwaamuiiya wantu kwakuwakauwa viya wagosoavyo, akini mie khiamuiiya mntu.

16 Etiho nikaamuiiya, uwamuiiyo wangu ni kwei, kwa ivyo miye khio ikedu, Tate mwekuniagiiya yu hamwe na miye.

17 Iyandikwa mwe miagiiyo yenu, kuwa uvuhuzi wa wantu waidi, mbui iyo ni kwei.

18 Miye nevuhuzia mwenye na Tate mwekuniagiiya nae anivuhuzia.”

19 Aho wakamuuza Yesu, “Tati yako yu hahi.”

Yesu akawatambaisa, “Nywie khamnimanya miye naho khamummanya Tate, ati nee mkanimanya nee mkammanya na Tate.”

20 Yesu kagombeka mbui izo mwe chumba cha kiikizo, ekuwaho akahinya kwe Nyumba ya Muungu, naho khahana mntu mwekumgwiya, kwaviya mda wakwe khauzati kubua.

Yesu awagombeka wantu mbui ya ufe wakwe

21 Yesu akawamba vituhu, “Miye naita na nywie mwenda mniondeze, akini mwenda muuye na nyuma kwa mavigaviga yenu, niitako miye, nywie khamdaha kweza.”

22 Waongoeezi wa Kiyahudi wakauzana, “Ivi endaekome mwenye? Kwambwai amba, niitako khamna mbue.”

23 Yesu akawamba, “Nywie mlawa ahaaha asi, miye nalawa uwanga kwa Muungu, nywie ni wa mwe inusi inu, miye khio wa mwe inusi inu.

24 Nee mana nikawamba, ‘mwenda muuye na nyuma he mavigaviga yenu mkesekuzumiiya kuwa miye nee mweaho ambae niaho mwenda muuye na nyuma kwa mavigaviga yenu.’ ”

25 Wowo wakamuuza Yesu, “Wee ni ndai?”

Yesu akawatambaisa, “Miye nee yuda nekuwagombekae aho bosi.

26 Ninayo mangi ya kugombeka na kuwamuiiya uwanga yenu, akini yuda mwekuniagiiya ni kwei nami nawamba wantu wainusi mbui ziyadu nekuzitegeezazo kulawa kwakwe.”

27 Khawekuva ati Yesu kagombeka nawo kuusu Tati yakwe wa uwanga kwa Muungu.

28 Yesu akawamba, “Mwendaho mmwenue Mwana wa Mntu aho ndiho mwendaho mmanye, ‘Mie nee uyo’ na kuwa khigosoa chochose mie kwa udaho wangu akini nagombekadu yada Tate ekunihinyayo.

29 Yuda mwekuniagiiya yuhamwe namiye, yee khekunibada ikedu kwaviya nagosoa yada yamtamiayo misi yose.”

30 Ekubindaho kugombeka ayo wantu wangi wakamzumiia.

Wahina wa kwei

31 Yesu akawamba wada Wayahudi wamzumiiao, “Ati mkayatozeeza mahinyo yangu, mwendamuwe wahina wangu kwei.

32 Naho Mwenda mmanye kwei, kwasia ya ukwei uwo Muungu eza kuwaekea kulawa mwe utumwa.”

33 Wowo wakamuuza, “Swie tiuvyazi wa Ibulahimu na khatizati katu kuwa watumwa wa mntu yawa viivihi ukamba tenda tiekewe?”

34 Yesu akawatambaisa, “Nawamba
kwei kia mntu mgosoa mavigaviga
ni mtumwa wa mavigaviga.
35 Mtumwa khana chekao cha
kwekaa mwe nyumba, akini Mwana
anacho chekao kisingi chose.
36 Inga Mwana akawaekea ku-
lawa mwe utumwa wa mavigaviga,
mwenda muwe muekewa kweikwei.
37 Namanya nywie ni muango
wa Ibulahimu, na ivyo mwaon-
deza kunikoma kwaviya muyaemea
mahinyo yangu.
38 Miye nagombeka ekunionye-
shayo Tate, akini nywie mwagosoa
yada yekugombekwayo na Tati
yenu.”
39 Wowo wakamtambaisa, “Swie
tiwana wa Ibulahimu.”

Yesu akawamba, “Inga nywie ni
wana wa Abulahamu, nee mkagosoa
inga yada ekugosoayo Abulahamu.
40 Nawamba ukwei, neku-
utegeezao kwa Muungu, na ivyo
nywie mwaondeza kunikoma, Ibu-
lahimu khekugosoa ivyo.
41 Nywie mwagosoa mbui ziyaziya
ekugosoazo tati yenu.”

Wowo wakamwamba, “Swie
khio wanahalamu na tinae Tate
yumwedu na nee Muungu yetu!”
42 Yesu akawamba, “Inga Muungu
nee tati yenu nee mkanikundisa,
kwaviya miye nalawa kwa Muungu
isasa niaha, ncheekweza kwa udaho
wangu mwenye, iya yee Muungu
mwekuniagiiya.
43 Kwa mbwai khamva ayo
nigombekayo? Kwaviya muemea
kutegeeza mbui yangu.
44 Nywie ni wana wa tati yenu Ibi-
isi mwaondeza kugosoa mbui akun-
dazo tati yenu. Yee kawa mkomaji
kuvokea aho bosi, wala khekugooka
mwe ukwei, kwaviya kwei khaimo
umo mwakwe. Kia agombekaho
uhokho, agombeka uhokho kwaajii
nee eivyo, kwaviya yee ni mhokho
na tate wa uwo uhokho.
45 Akini mie nagombeka ukwei,
nee kiekacho nywie msekunizumi-
iya.
46 Yuhi gatigati yenu adahae ku-
manya ati mie nina mavigaviga?
Ati nagombeka ukwei kwa mbwai
khamnizumiiya?
47 Mntu wa Muungu ategeeza
mbui za Muungu akini nywie
khamtegeeza, ivyo nywie khio
wantu wa Muungu.”

Yesu na Ibulahimu

48 Wayahudi wakamtambaisa
Yesu, “Uwo khatekugombeka ukwei
ati wee umsamalia naho una zaiko?”
49 Yesu akawatambaisa, “Mie
khina mazaiko, mie namtegeeza
Tate, iya nywie khamnitegeeza mie.
50 Miye khiondeza wantu wani-
tunye akini yuaho akundae wantu
wanitunye na yee nee mwaamua
inga nagosoa ikundigwavyo.
51 Kwei nawamba, mwekutozeeza
mbui zangu khana auye na nyuma
kisingi chose.”
52 Aho Wayahudi wakamba, “Isasa
tamanya kwei kuwa wee una zaiko!
Ibulahimu kauya na nyuma, Waoni
nawo wauya na nyuma, wee wamba
mtozeeza mbui zangu khana auye
na nyuma kisingi chose.
53 Ivi wetenda umkuu kusima
tati yetu Ibulahimu mwe kuuya na
nyuma? Na waoni nawo wauya
na nyuma, asa wee wetenda kuwa
undai?”
54 Yesu akawatambaisa, “Inga nike-
fena mwenye, kwetogoa kwangu
ni bue. Akini tate yangu uyo
mgombekaye nee Muungu yenu, nee
anitogoae.
55 Nywie khamzati kummanya
akini mie nammanya, nikamba
khimmanya nendaniwe mhokho
inga nywinywi, mie nammanya na
natoza mbui yakwe.
56 Baba yenu Ibulahimu kawa na
nyemi muno kumanya kuwa miye
nendaneze. Neekawa inga kaniona,
nee kawa na nyemi muno.”
57 Aho Wayahudi wakamwamba,
“Wee khuzati kubuza myaka
makumi mashano nawe kumwona
kuhi Ibulahimu?”

58 Yesu akawamba, "Kwei
nawamba kisingi Ibulahimu khazati
kuvyaigwa, 'Mie nee Niuko.' "
59 Aho wakadoa maiwe ili
wamtambikie, akini Yesu akefisa
akalawa kwe Nyumba ya Muungu.

9

Yesu amhonya mntu mwekuvyaigwa tuntu

1 Yesu ekuaho akemboka, aka-
muona mntu yumwe mweku-
vyaigwa tuntu.
2 Aho, wahina wakwe waka-
muuza, "Mhinya! Ni yuhi mweku-
gosoa mavigaviga, mntu uyu hambu
wavyazi wakwe ata avyaigwe
tuntu?"
3 Yesu akawatambaisa, "Mbui
inu khayokulawiiya kwaajii ya
mavigaviga yakwe wala mavigaviga
ya wavyazi wakwe, iya kavyaigwa
tuntu ili udaho wa Muungu uoneke
ukagosoa ndima umo mwakwe.
4 Kukawa kuke musi takundigwa
titendese kugosoa ndima za yuda
mwekuniagiiya, mana kio cheza
mntu khadaha kugosoa ndima.
5 Kisingi nike mwe inusi, mie ni
ung'azi wa inusi."
6 Ekubindaho kugombeka ayo,
akaswa ovu ahosi, akagosoa ntope
kwa dia ovu, akamsisa yuda tuntu
he meso.
7 Akamwamba, "Hita ukesunte
cheni he tondoo da mazi da siloamu"
mana ya zina idi ni mwekuagiiwa,
aho yuda tuntu akaita, akesunta
akauya uku aona.
8 Naho wahehi yakwe, na wada
wekuwao wakammanya aho bosi
kawa mkiwa mwekuwa akaombeza,
wakamba, "Ivi, uyu khie yuda mkiwa
mwekuwa akekaa na kuombeza?"
9 Wamwe wao wakamba, "Ndie."
Watuhu wakamba, "Khio iya
waigana nae."

Akini yuda ekuae khaona akamba
"Ni miye."
10 Nae wakamuuza "Isasa meso
yako yadaha vivihi kugubuka?"
11 Naye akawatambaisa, "Yuda
mntu etangwae Yesu, kagosoa ntope
akanisisa mwe meso na kunamba,
hita ukesunte he tondoo da siloamu,
aho nee naita nikesunta nikadaha
kuona."
12 Wakamuuza, "Yee yu hahi?"

Akawatambaisa, "Mie khimanya."

Mafarisayo wamuuza yuda ekuwae tuntu

13 Nee wamwegaa yuda mntu
mwekuwae tuntu kwa mafalisayo.
14 Msi uwo Yesu ekugosoaho ntope
na kumgubua meso mntu uyo iwa
Msi wa Kuhumwiiza.
15 Naho mafalisayo wakamuuza
mntu uyo, "Kudaha viivihi kuona?
Akawamba kanisisa ntope mwe
meso, nami nikesunta, na isasa
naona."
16 Wamwe wa Mafalisayo
wakamba, "Mntu uyu khee kulawa
kwa Muungu mana khatoza miagi-
iyo ya Msi wa Kuhumwiiza."

Akini watuhu wakamba, "Mntu
mwenye mavigaviga adaha kugosoa
viivihi utangio inga unu?" Ivyo
Mafalisayo khawekwevana wowo
wenye.
17 Wakamuuza vituhu yuda
mwekuwa tuntu, "Kwa kuwa
kakugubua meso wambaze uwanga
ya mntu uyo?"

Nae akawamba, "Yee ni Muoni wa
Muungu."
18 Waongoezi wa Kiyahudi
khawekumzumiiya ati mntu uyo
nee kawa tuntu aho bosi, na isasa
aona, adi wekuwetangaho wavyazi
wakwe.
19 Aho, wakawauza, awo wavyazi,
"Uyu ni yuda mwana yenu
mwekugombekae kavyaigwa tuntu?
Kadaha viivihi kuona?"
20 Wavyazi wakwe wakatambaisa,
"Tamanya uyu ni mwana yetu na
kavyaigwa tuntu.
21 Akini kadaha viivihi kuona,
khatimanya, nahodu khatimmanya
yuda mwekumgubwiiya meso,
muuzeni yee mwenye ni mntu
mgima adaha kugombeka yee
mwenye."
22 Wavyazi wakwe wamba ivyo
kwa kuwaogoha waongoeezi wa

Kiyahudi, kwa kuwa waongoeezi awo wevana kae, kuwa mntu yoyose agombeke Yesu nee Klistu, endaaguuswe he Nyumba ya kukintania Wayahudi.
23 Nee mana wavyazi wakwe wakamba, “Yee ni mntu mgima muuzeni.”
24 Naho wakamwetanga vituhu yuda mwekuwa tuntu, wakamwamba, “Gombeka ukwei mwekhe Muungu Ukuu swie tamanya ati mntu uyu ni mwenye mavigaviga.”
25 Yee akatambaisa, “Ati ni mwenye mavigaviga miye khimanya, akini kintu kimwe nakimanya, cheekuwa nikaona, na isasa naona!”
26 Aho wakamuuza, “Kakugosweea mbwai? Ayo meso yako kayagubua viivihi?”
27 Uyo mntu akawatambaisa, “Khiwamba kae na nywie khamwekunitegeeza, kwa mbwai mwakunda kutegeeza vituhu? Ivi, mwakunda na nywie mtende wahina wakwe?”
28 Akini wowo waongoezi wa Wayahudi wakamdumua, wakamba, “Wee nawe ni mhina wakwe, akini swie ni wahina wa Musa.
29 Swie tamanya kuwa Muungu kagombeka na Musa, akini mntu uyu khatimmanya kalawiiya kuhi.”
30 Naye akatambaisa, “Inu ni mbui ya kuhondomaza! Nywie khammanya kalawiiya kuhi, akini kanigubua meso yangu!
31 Tamanya kuwa Muungu khawategeeza wantu wenye mavigaviga, iya amtegeeza yoyose, mwenye hofu ya kumwogoha Muungu na kugosoa viya akundayo.
32 Kuvokea aho bosi wa inusi, khatizati kutegeeza kuwa mntu kamhonya yoyose ekuwae tuntu.
33 Inga mntu uyu kheekulawa kwa Muungu kheekuwa adahe kugosoa chochose.”
34 Wowo wakamtambaisa, “Wee kuvyaigwa na kweewa he mavigaviga wadaha viivihi kutihinya swie?”
Aho wakamguusa he Nyumba ya kukintania Wayahudi.

Waongoezi wa Wayahudi khawammanya Klistu

35 Yesu ekusikiaho kuwa wamguusa mntu uyo he Nyumba ya kukintania Wayahudi, akaita kumuondeza. Kisingi ekumbwiiaho akamuuza, akamba “Ivi wee wamzumiiya Mwana wa Mntu?”
36 Uyo mntu akamtambaisa, “Mkuu nambiya ni ndai, nidahe kumzumiiya.”
37 Yesu akamwamba, “Kumwona kae na nee agombekae nawe isasa.”
38 Aho uyo mntu akamba, “Zumbe, Nazumiiya” akamkintia mavindi na kumvikia.
39 Yesu akamba, “Miye ncheza mwe inusi kwaajii ya kuwekha susugusa wantu, ili wantu wada wesaokuona wadahe kuona na wamamaakhanyao waona, wesekudaha kuona.”
40 Wamwe wa Mafalisayo wekuwao hamwe nae, nee wasikia mbui izo wakamuuza, “Tambe swie ni matuntu?”
41 Yesu akawatambaisa, “Ati nee nimatuntu, neekhamwekuwa na mavigaviga, akini isasa nywie mwamba, ‘Swie taona,’ na iyo yaonyesha ati mke na masa.”

10

Msimo wa muisi yedi

1 Yesu akawamba, “Nawamba ukwei, yoyose yuda mwesaekwengia mwe dewa da ngoto kwa kwembokea he uvi, iya ahenya na kwengia sia ntuhu, uyo ni mbavi na mhokaji.
2 Akini mwengia kwa kwembokea he uvi wa dewa, uyo nee muisi wa ngoto.
3 Mgoji wa dewa amvugwiiya, na ngoto ava mgutio wakwe, na awetanga ngoto zakwe kia yumwe kwa zina dakwe, na kuwalavya chongoi.
4 Akabinda kuwalavya chongoi, aziongweeya na awo ngoto wamtongea, kwaviya waumanya mgutio wakwe.

5 Ngoto izo khazidaha kutongea
muisi mgeni, iya wendawamguuke
kwaviya khawamanya mgutio
wakwe."
6 Yesu akawamba msimo uwo
akini wowo khawekumanya
ekukundavyo kuwamba.

Yesu muisi yedi

7 Yesu akagombeka vituhu, "Kwei
nawamba, miye ni uvi wa ngoto.
8 Wada watuhu wose wekuniong-
weeao miye ni wabavi na wahokaji,
akini ngoto khawekuwategeeza.
9 Miye ni inga uvi, mntu yoyose
mwengia kwembokea kwangu en-
daaoholwe, endaengiye na kulawa
chongoi na endaapate kia akunda-
cho.
10 Mbavi eza kwa kuondeza
kubawa na kukoma, na kubananga.
Miye ncheza ili muwe na ugima,
naho wawe nao mwingi.
11 "Miye ni muisi yedi. Muisi yedi
ni yuda azumiiyae kuulavya ugima
wakwe kwaajii ya ngoto zakwe.
12 Mntu agosoae ndima ya
kibauwa cha kuisa ngoto ili ekhigwe
hea naho ngoto khio mai yakwe,
aonaho kui da mzituni dikeza, abada
ngoto na kuguuka, naho kui da
mzituni dawagwiya na kuwamwa-
ganisa.
13 Yee khapatiiza kintu kuusu
ngoto, kwaviya yee ni mkibauwa
apatiiza kuihwa hea.
14 Miye ni muisi yedi wada wak-
wangu nawamanya, na wakwangu
wanimanya.
15 Inga Tate animanyavyo, ivy-
oivyo na miye nammanya Tate,
miye nazumiiya ata kuulavya ugima
wangu ili ngoto wasekwaga.
16 Naho ninao ngoto watuhu, awo
khawamo mwe dewa dangu, awo
nakundigwa kuwaeta, naho wenda
wategeeze mgutio wangu, kwenda
kuwe na tintimo dimwe na muisi
yumwe.
17 "Tate anikundisa kwaviya miye
mwenye naulavya ugima wangu, ili
nidahe kuwa na ugima vituhu.
18 Khahana mntu mnihoka ugima
wangu, miye naulavya kwa kukunda
kwangu mwenye. Ninao udaho
wa kuulavya na udaho wa kuudoa
vituhu, mwiko unu nee Tate eku-
nigombekavyo nigosoe."
19 Wekusikiaho mbui izo kukalawi-
iya kwepanga vituhu gatigati ya
Wayahudi.
20 Wangi wao wakamba, "Ana
zaiko uyu, naho ni mkiau! Kwa
mbwai kumtegeeza?"
21 Wantu watuhu wakamba, "Izi
khizo mbui za mntu mwenye zaiko,
kwaani zaiko dadaha kugubua meso
ya matuntu?"

Yesu aemewa na Wayahudi

22 Uko Yelusalemu nee kuwa na
sikukhuu ya kuvugua Nyumba ya
Muungu, kisingi icho kiwa cha
pheho.
23 Yesu nae kawa akenda he
Nyumba ya Muungu he ukumbi wa
Selemani.
24 Wayahudi wakamuikia bunga
wakamuuza, "Watibada mwema-
maakhanyi adi ini? Ati wee ni Klistu
isasa tambie ukwei."
25 Yesu akawatambaisa, "Khiwag-
ombeka kae akini khamwekuzumi-
iya, ndima nizigosoazo ni kwa udaho
wa zina da Tate yangu zanivuhuzia.
26 Akini nywie khamzumiiya,
kwaivyo nywie khio ngoto zangu.
27 Ngoto zangu zategeeza mgutio
wangu, miye nawamanya, nawo
wanitongea.
28 Miye nawekha ugima wa
misi yose kwesiho kisiikizi, naho
khawana wage kisingi chose, wala
khahana mntu mdaha kuwadoa
kulawa hangu.
29 Tate yangu nee mwekunekha
awo, ni mkuu kusima wose, naho
khahana mntu mdaha kuwadoa he
mikono ya Tate.
30 Miye na Tate ni kintu kimwe."
31 Wayahudi wakadoa maiwe
wamtambikie ili wamkome.
32 Yesu akawamba, "Khiwaonye-
sha ndima nyingi zilawazo kwa
Tate, ni kihi icho kimiekacho mnitoe
maiwe?"

33 Wayahudi wakamtambaisa,
“Khatikutoa maiwe kwaajii ya
ndima ntana, iya ni kwa kumkufuu
Muungu! Kwaviya wetenda u
Muungu ikawa wee ni mntu du inga
wantu watuhu.”
34 Yesu akawatambaisa, “Iyandikwa
mwe miagiiyo yenu kuwa, Muungu
kagombeka, ‘Nywie ni miuungu.’
35 Muungu kawetanga *miuungu
wada wekwekhigwao mbui za-
kwe, tamanya kuwa Maandiko ya
Muungu yagombeka ukwei misi
yose.
36 Ivi, mwadaha viivihi kumwamba
yuda ambae Tate akamuika kwaajii
ya ndima yakwe na kumwagi-
iya mwe inusi adumuwa? Ivi
ni kwaviya khigombeka miye ni
Mwana wa Muungu?
37 Inga khigosoa ndima za Tate
yangu, msekunizumiiya.
38 Akini ati nazigosoa ndima za
Tate yangu, ata inga khamnizumi-
iya, naho zizumiieni ndima izo,
ili mdahe kummanya kuwa Tate
yuumu mwangu na miye niumo
mwakwe.”
39 Wakageeza vituhu kumgwiya,
akini akahauka gatigati yao.
40 Yesu akaita khandakhanda ya
zigizigi da mazi ya Yolodani, hantu
Yohana ekubatiizaho, akekaa uko.
41 Wantu wangi wakambasa
wakamba, “Yohana kheekugosoa
ntangio yoyose, akini mbui zose
za Yesu zia ekugombekazo Yohana
neziwa za kwei.”
42 Wantu wangi wekuwaho hantu
hada, wakamzumiia Yesu.

11

Ufe wa Lazalo

1 Mntu yumwe etangwae Lazalo,
mwenyezi wa Besania, nekawa
mtamu. Mntu uyo neakekaa mwe
phaamo ya Besania ekuwayo akekaa
Maliamu na umbude da Yesu.
2 Maliamu nee yuda mwekumsisa
Zumbe mavuta ya mzingo mtana na
kumhangusa kwa fii zakwe, Lazalo,
kakie nee mwekua mtamu.
3 Ivyo awo waumbude Lazalo,
Malia na Masa wakaagiiya mbui
inu kwa Yesu “Zumbe, mbuyayo
umkundisae ni mtamu.”
4 Yesu ekusikiaho ivyo akamba,
“Utamu unu khio wa ufe iya
wendauwatende wantu wamtogoe
Muungu na kwa sia iyo, Mwana wa
Muungu viyaviya endaatogolwe.”
5 Yesu kawakundisa muno Masa
na Malia maumbude da na Lazalo.
6 Yesu ekwembigwaho Lazalo ni
mtamu, Yesu akaendeea kwekaa
hantu aho ekuaho kwa misi miidi.
7 Naho akawamba wahina wakwe,
“Titeni vituhu mwe si ya Yudea.”
8 Wahina wakwe wakamwamba,
“Mhinyi! Kisingi kijihi chekwem-
bokacho tangia Wayahudi wekukun-
daho kukukoma kwa maiwe, nawe
waonda ukuite uko vituhu?”
9 Yesu akawamba, “Ivi saa za
musi khio kumi dimwe na mbii?
Naho mntu akenda musi khadaha
kwekungwaa kwaviya aona ung'azi
wa zua mwe inusi.
10 Akini mntu akenda na kio,
ekungwaa kwaviya ung'azi khaumo
umo mwakwe.”
11 Yesu ekubindaho kugombeka
mbui izo, akawamba, “Mmbuya
wetu Lazalo kagona akini miye naita
nikamwenue.”
12 Wahina wakwe wakamwamba,
“Zumbe, inga kagona usisiza, en-
daenuke.”
13 Wowo wamamakhanya kuwa
kagona usisiza, akini Yesu kamanya
kae ati Lazalo kauya na nyuma.
14 Yesu akawamba pwii, “Lazalo
kauya na nyuma,
15 akini natamiwa kwaviya
nchekuwa uko ekuuyaho na nyuma
Lazalo, ili mdahe kunizumiiya, aya
titeni kwakwe.”
16 Tomaso yuda mwetangwa phasa
akawamba wahina weziwe “Titeni
na swie tiuye na nyuma hamwe
nae!”

Yesu nee ayuyusaye wantu na kuwekha ugima

* **10:35 10:35** Miuungu hanu ina mana wantu wose wa Isilaeli

17 Yesu ekubuaho uko, akabwiiya Lazalo kagewa kae mwe mbiya kwa misi mine.
18 Phaamo ya Besania neiwa hehi, na Yelusalemu uhae ubuwao kilomita ntatu.
19 Wayahudi wangi waita kwa Masa na Malia kuwahongeza kwa ufe wa kaka yao.
20 Naho Masa ekusikiaho Yesu eza, akenda kumhachiiza, akini Malia kasigaa kaya.
21 Masa akamwamba Yesu, “Zumbe ati nekuwa aha, kaka yangu kheekuwa auye na nyuma.
22 Akini namanya isasa chochose wendacho umuombeze Muungu, endaakwekhe.”
23 Yesu akamwamba, “Kakio endaayuyuke na kuwa mgima vituhu.”
24 Masa akatambaisa “Namanya endaayuyuke kisingi wantu wendaho wayuyuswe, msi wa kisiikizi.”
25 Yesu akamwamba, “Miye nee niwayuyusae wantu na kuwekha ugima na mntu yoyose anizumiiyae ata inga kauya na nyuma, endaawe na ugima.
26 Na mntu yoyose ekaae na kunizumiiya kisingi chose khana auye na nyuma katu, ivi wayazumiiya ayo?”
27 Masa akamtambaisa, “Eehe Zumbe miye nazumiiya ati wee nee Klistu Mwana wa Muungu yuda ezae mwe inusi.”

Yesu aiya mesozi

28 Ekugombekayo ayo, Masa akenda kumwetanga Malia umbude, akampokosa he ikedu, “Mhinyi yuaha akwetanga.”
29 Maliamu ekusikiaho ayo, akenuka kinyio akambasa Yesu.
30 Yesu nee khazati kwengia mwe phaamo akini kawa hadahada Masa ekumhokeaho.
31 Aho, Wayahudi wekuwao hamwe na Malia kwa kumhongeza wamwona enuka na kulawa chongoi kinyio wakambasa, wakimamaakhanya kuwa enda kuiya kwe mbiya.
32 Naho Malia ekubuaho hantu Yesu ekuaho nakumuona, akakinta mavindi akamwamba “Zumbe inga nekuwa aha kaka yangu kheekuwa akauya na nyuma.”
33 Yesu ekumuonaho aiya, wada wayahudi wekwezao hamwe naye wose wakaiya, akengiwa ni mbazi na kugwidukwa moyo.
34 Yesu akawauza “Mmwika hahi?”
Wakamtambaisa, “Zumbe soo ukauwe.”
35 Yesu nee aiya.
36 Wayahudi wakamba, “Kauwani ekumkundisavyo Lazalo!”
37 Wantu watuhu wakamba, “Ivi nee yuda mwekumgubua meso yuda tuntu? Isasa khekudaha kumtenda Lazalo asekuuya na nyuma?”

Yesu amyuyusa Lazalo

38 Naho Yesu akawa na usungu vituhu mwe moyo wakwe, akaita he mbiya. Mbiya denye nediwa phanga, nado digubikwa kwa iwe kuu.
39 Yesu akawamba, “Usani ido iwe!”
Masa umbude da uyo mwekuuya na nyuma akamtambaisa Zumbe, “Kwaviya kekaa mwe mbiya misi mine isasa kavoka kae kunukha!”
40 Yesu akawamba, “Ivi ncheekukwamba inga ukanizumiiya wendauuone ukuu wa Muungu?”
41 Wakadiusa dia iwe, Yesu akakauwa uwanga kwa Muungu akamba, “Nakutogoa Tate kwaviya wanitegeeza uviki wangu.
42 Namanya inga wanitegeeza kia msi, akini nagombeka aya kwaajii ya wantu awa weaha wadahe kuzumiia ati wee nee mwekuniagiiya”
43 Ekubindaho kugombeka ayo, aketanga kwa mgutio mkuu “Lazalo, lawa chongoi!”
44 Lazalo akalawa chongoi, uku kazengetezwa sanda mwe mwii wakwe, miundi na mikono ifungwa na cheni chakwe kigubikwa leso, Yesu akamba, “Mchopoeni mmweke aite.”

Nteganyi ya kumkoma Yesu
Matayo 26:1-5; Maliko 14:1-2; Luka 22:1-2

45 Ivyo wayahudi wangi wek-
wezaho kwa Malia yekuonaho mbui
ida ekugosoayo Yesu wakamzumiia.
46 Akini watuhu wakaita kwa
Mafalisayo na kuwagombeka mbui
ida ekugosoayo Yesu.
47 Kwa ivyo, waviki wakuu na
mafalisayo wakawetanga waon-
goezi wakuu wa Wayahudi wa
mkonga na kugombeka "Titende
viivihi? Mntu uyu agosoa ntangio
nyingi.
48 Inga tikamwekea aendeee,
wantu wose wendawamzumi-
iye, na awo Walumi wendaweze
waibanange Nyumba ya Muungu na
kuwakoma wantu wa si yetu!"
49 Yumwe yawo etangwae Kayafa,
yuda mwekuwa Mviki Mkuu kwa
mwaka uda, akawagombeka "Nywie
khammanya kintu!
50 Khammanya ati ni vyedi
kumkoma mntu yumwe kwaajii ya
wantu, kusima wantu wose wa si
ngima wadagamiye?"
51 Kheekugombeka akundavyo
mwenye, kwaviya kawa Mviki Mkuu
kisingi icho, nee kamanya Yesu
endaauye na nyuma kwaajii ya si
yawo,
52 na khio kwaajii ya si iyo ya
Wayahudi iya ni kwaajii ya wantu
wa Muungu wekumwaganikao ili
kuwaeta hamwe na kuwatenda
kuwa kintu kimwe.
53 Nee kuvokea msi uwo,
waongoezi wa Kiyahudi wakaon-
deza kintu chendacho kiwatende
wamkome Yesu.
54 Ivyo Yesu khekuita vituhu
hemeso ya Wayahudi iya akalawa
aho, akaita hehi na kiwawe, he mzi
wetangwao Eflaimu, akekaa uko
hamwe na wahina wakwe.
55 Sikukhuu ya Wayahudi ya
pasaka iwa hehi na wantu
wangi wakaita Yelusalemu wadahe
wezingue hemeso ya Muungu kabla
ya sikukhuu iyo.
56 Wantu nee wakamuondeza
Yesu, nawo wekukintanaho hantu
he Nyumba ya Muungu wakauzana,
"Ivi mntu uyu khanaeze he
sikukhuu?"
57 Waviki wakuu na Mafalisayo
nee walavya miko kuwa mntu aka-
manya hantu Yesu eiho, awatonye
wadahe kumgwiya.

12

Maliamu amwetiiya Yesu mavuta
Matayo 26:6-13; Maliko 14:3-9

1 Misi mtandatu nee khaizati
sikukhuu ya Pasaka, Yesu akaita
Besania ekuwako akekaa Lazalo,
yuda ambae Yesu ekumyuyusaye.
2 Uko wakamuiikia khande ya
guoni, Masa nee mwekuwa akawag-
osweea ndima, na Lazalo kawa
yumwe wa wada wekuwao wekaa
hamwe na Yesu.
3 Aho, Malia akadoa hindi ya
mavuta ya mzingo mtana yekugosol-
wayo na nalido na ya yombe khuu,
akamwetiiya Yesu mwe miundi na
kumhangusa kwa fii zakwe, nyumba
yose ikamema mzingo mtana wa
mavuta.
4 Yuda wa Isikaliote, yumwe wa
wada wahina kumi dimwe na mbii
nauyo nee mwenda amhituke Yesu
akamba,
5 "Kwa mbwai ayo mavuta
yenye mzingo mtana yasekutagwa
kwaviya nee tikadaha kupata hea
za kuiha mtu maiho yakwe ya
mwaka mgima na hea iyo tikawekha
wakiwa?"
6 Kagombeka ivyo, khio kwa
kuwaonea mbazi wakiwa, iya kwaa-
jii yee nekawa na mkwiji wa hea
na nee mbavi. Maa kwa maa nee
akadoa hea na kuzida ikedu.
7 Naho Yesu akagombeka, "Mwe-
sekumpisha mvyee uyu! Kwaviya
kanetiiya mavuta aya kwaajii ya msi
wangu wa kugewa mwe mbiya.
8 Wakiwa mnawo misi yose, akini
miye khamna muwe nami misi
yose."

Nteganyi ya kumkoma Lazalo

9 Wayahudi wangi wasikia Yesu kawa Besania, ivyo wakaita uko khio kwaajii ya Yesu iya kumuona Lazalo yuda ekuyuyuswae na Yesu.

10 Viyaviya waviki wakuu wakagosoa nteganyi ya kumkoma Lazalo,

11 kwaajii ya kuyuyuswa kwa Lazalo, Wayahudi wangi wakawahituka waongoezi wao, wakamzumiia Yesu.

Yesu engia Yelusalemu kwa nyemi khuu

Matayo 21:1-11; Maliko 11:1-11; Luka 19:28-40

12 Kioi dakwe zumwezumwe khuu da wantu wakeza kwe sikukhuu, wasikia Yesu kawa siai eza Yelusalemu.

13 Nee wadoa matambi ya mitende madodo dodo, wakalawa kwa kumhachiiza, wakatoa mgutio wakamba, “Ntunyo! Ajaiwe uyo mweza kwa udaho wa zina da Zumbe, ajaiwe Seuta wa Isilaeli!”

14 Yesu nekapata mwanaphunda akamkwea uwanga inga viya yekuandikwavyo mwe Maandiko ya Muungu,

15 “Mwesekuogoha ee wantu wa mzi wa Sayuni!
Kauwa Seuta wenu eza,
Kakwea mwana phunda.”

16 Kisingi icho wahina wakwe khawekuzimanya mbui izo, akini Yesu ekutogolwaho, nee wakumbuka Maandiko yekuandikwayo uwanga yakwe na wantu wamgosweeya ivyo.

17 Zumwezumwe da wantu wekuwao hamwe na Yesu kisingi ekumwetangaho Lazalo kulawa mwe mbiya, na kamyuyusa kulawa kwa wekufao nee wa mvuhuzia.

18 Kwa ivyo zumwezumwe ido da wantu, wakamhachiiza kwaviya wose wasikia ntangio iyo, kuwa Yesu kamyuyusa Lazalo.

19 Mafalisayo wakaambizana “Mwaona khatidaha kugosoa chochose vituhu! Kauwani inusi ngima wantu wose wamtongea yee!”

Wamwe wa Wagiiki wakunda kumwona Yesu

20 Nekuwa na Wagiiki wekuawo wabua Yelusalemu kuvika kisingi cha sikukhuu ya pasaka.

21 Awo wakamtimia Fiipo mwenyezi wa Betisaida wa mzi wa Galilaya, wakamba, “Mkuu taombeza kumwona Yesu.”

22 Fiipo akaita akamwamba Andulea, aho wose waidi wakaita kumwamba Yesu.

23 Yesu akawamba, “Saa ya kutogolwa muno miye Mwana wa Mntu ibua.

24 Nawamba ukwei, mbeyu ya ngano yasigaa mbeyu ikesekugwa, akini ikagwa ahosi na kufa, ati ikafa, aho yavyaa matunda mangi.

25 Mntu yoyose akundisae ugima wakwe endaawaze, akimae ugima wakwe mwe inusi, endaauike kwaajii ya ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.

26 Mntu akundae kunigosweeya ndima akundigwa anitongee, ili awe na miye kia hantu niitako, viyaviya mntu akanigosoeya ndima, Tate yangu endaamwekhe ntunyo.

Yesu agombeka mbui ya ufe wakwe

27 “Isasa moyo wangu wasuumia muno, nigombeke mbwai? Ivi nigombeke, ‘Tate, nakuombeza unihonye kisingi iki cha masuumizo?’ Khivyo khidaha kugombeka akini ni kwaajii ya ayo nee kiekacho nibwiiye mda unu.

28 Tate, uditogoe zina dako!”

Aho ukalawa mgutio kulawa uwanga kwa Muungu ukamba, “Khiditogoa zina dako na nendaniditogoe vituhu.”

29 Akini zumwezumwe da wantu wekuwao hantu hada wasikia mgutio uwo, nawo wakagombeka, uwo ni mgutio wa tuntumo, na wantu watuhu wakamba, “Mndima wa uwanga kwa Muungu katamwiiya na Yesu!”

30 Yesu akawamba, “Mgutio uwo utegeezeka khio kwaajii yangu,

iya ni kwaajii nywie mumzumiiye Muungu.
31 Isasa ni kisingi cha inusi kuamuiiwa, mkuu wa mwe inusi endaasigwe chongoi.
32 Nendaho nenulwe uwanga kulawa mwe inusi, nendaniwetange kia yumwe eze kwangu."
33 Kwa kugombeka ivyo, Yesu kamanya endaauye na nyuma viivihi.
34 Naho zumwezumwe ido dikamtambaisa, "Swie tisoma mwe Miagiiyo kuwa uyo Klistu endaekae kisingi chose kwesiho kisiikizi, wadaha viivihi kugombeka Mwana wa Mntu akundigwa enulwe? Uyo Mwana wa Mntu ni ndai?"
35 Yesu akawamba, "Un'gazi wendauwe na nywie kwa mda mjihi, endani mke na uwo un'gazi ili kiza kisekuwavota, kwaviya endae na kiza khamanya aitako.
36 Kisingi mke na uwo ung'azi, uzumiiye ili mdahe kuwa wantu wa ung'azi."

Wantu khawazumiiya

Yesu ekugombekaho mbui izo akenda kwefisa hae nawo.
37 Etiho Yesu kagosoa ntangio vyose hemeso yawo, wowo khawekumzumiiya,
38 Inu neiwa ili kuiganiza ida mbui yekugombekwayo na Muoni wa Muungu Isaya,

"Zumbe ni ndai mwekuzumiia mbui zetu?
Naho Zumbe kumgubuiya ndai udaho wakwe?"

39 Ivyo khawekudaha kumzumiia Yesu, kwaviya Muungu kagombeka hantu hatuhu kwembokea muoni yakwe Isaya,

40 "Muungu kawatenda wasekuona,
Kawatenda wasekuva kwa mioyo yao,
Wasekukauwa kwa meso yawo,
Wasekumanya kwa akii zawo,
Naho wasekunihitukia,
Ili nidahe kuwahonya, agombeka Zumbe."

41 Isaya kagombeka mbui izi kwaajii ya ukuu uwo wa Yesu, akamba mbui zakwe.
42 Na ivyo waongoezi wangi wa kiyahudi wamzumiiya Yesu, akini khawekugombeka pwii kuwa wamzumiiya kwa kuogoha kuguuswa mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi.
43 Waongoezi awo wa Wayahudi nee wakakundisa muno kutunywa ni wantu kusima kutunywa na Muungu.

Yesu keza kuohowa wantu wa inusi

44 Naho Yesu akagombeka kwa mgutio mkuu, "Mntu mnizumiiya miye, khanizumiiya miye du, iya amzumiiya viyaviya yuda mwekunigiiya.
45 Mwekuniona miye kamuona yuda mwekuniagiiya.
46 Miye ni ung'azi, nami ncheza mwe inusi, ili wose wamzumiiao wasekusigaa mwe kiza.
47 Mntu yoyose ategeezae mbui zangu akini khazitozeeza, miye khinanimuamwiiye, mana ncheekweza kwaajii ya kuamuiiya inusi iya kuiohoa.
48 Akini wose wekuniemeao miye na kuemea mbui yangu, wendawaamuiwe mwe msi uda wa kisiikizi, kwa mbui ya kwei nekugombekayo.
49 Miye ncheekugombeka kwa mwiko wangu mwenye iya khigombeka yada ekunekhayo Tate.
50 Miye namanya miko yakwe yaeta ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi. Miye nagombeka du yada Tate ekuniagiiyao niyagombeke."

13

Yesu asunta wahina wakwe miundi

1 Neiwa msi nee khaizati kubua sikukhuu ya Pasaka. Yesu akamanya mda wakwe wa kuhauka mwe inusi kuita kwa Tate nee ubua kae. Nee kawakundisa misi yose wantu wakwe wekaao mwe inusi, naho nee kawakundisa muno kwesiho mihaka.
2 Nee Yesu na wahina wakwe wawa wekaa kuda khande ya guoni, Ibiisi kamgeya kae Yuda mwana wa

Simoni Isikaliote moyo wa kumhi-
tuka Yesu.
3 Yesu akamanya kuwa Tate kaika
vintu vyose asi ya udaho wakwe, na
kuwa nee kalawa kwa Muungu na
endaagotoke kwa Muungu.
4 Aho Yesu akagooka, akaika
khandai gwanda dakwe da chongoi,
akadoa ntii kitambaa na kwefunga
mwe kigudi.
5 Naho, akagea mazi mwe wiga,
akavoka kuwasunta wahina wakwe
miundi na kuihangusa kwa kitam-
baa ekwefungacho mwe kigudi.
6 Aho, akamtimia Simoni Petulo,
nae Petulo akamba, "Zumbe wee
wendaunisunte miundi miye?"
7 Yesu akamtambaisa, "Khumanya
nigosoacho isasa, akini wendau-
manye kisingi chezaho."
8 Petulo akamwamba Yesu, "Wee
khunaunisunte miundi katu."
Yesu akamtambaisa, "Nike-
sekukusunta khaunauwe yumwe wa
wantu wangu kisingi chose."
9 Simoni Petulo akamtambaisa,
"Zumbe nisunta, khio miundi du, ata
na mikono yangu na viyaviya mtwi."
10 Yesu akamwamba, "Mwek-
wehaka kae mazi khakundigwa
kwehaka vituhu, iya akundigwa
kusunta miundi du kwaviya kang'aa
mwii wose, nywie mng'aa akini khio
nyose."
11 Yesu akamanya yuda en-
daeamhituke nee mana kagombeka,
"Nywie msuntika, akini khio nyose."
12 Ekubindaho kuwasunta mi-
undi na kwehasika vituhu gwanda
dakwe, akekaa he meza hantu
hakwe, akawauza, "Ivi mniva ivyo
nekuwagosoeacho?"
13 "Nywie mwanetanga Mhinyi na
Zumbe, nanywi mwagombeka vyedi,
kwaajii ni miye.
14 Naho, ikawa miye Zumbe na
mhinyi khimisunta miundi, nywie
nanywi mwakundigwa mgosoeane
ivyo.
15 Khiwekha msimo unu, ili
nanywi mgosoe inga nekuwag-
osweeavyo.
16 Nawagombeka ukwei, mndima
khio mkuu kusima mkuu yakwe,
wala mwagiiwa khio mkuu kusima
yuda mwekumuagiiya.
17 Naho, ikawa mwayamanya ayo,
mwendamjaiwe.
18 "Aya nigombekayo ni kwa nywie
nyose, miye nawamanya wada
nekuwasaguwao. Akini yakundigwa
yaiganie Maandiko ya Muungu
yagombekavyo, 'Yuda mwekuda
khande hamwe na miye kanihituka.'
19 Miye nawamba mbui izi isasa
umo khayazati kulawiiya, ili yalaw-
iaho mdahe kuzumiia kuwa, 'Miye
Nee Uyo.'
20 Nawamba ukwei, amuhokeae
yuda nimuagiiye anihokea miye,
na anihokeae miye amhokea yuda
mwekuniagiiya."

Yesu agombeka mbui ya kuhitukwa kwakwe

Matayo 26:20-25; Maliko 14:17-21; Luka 22:21-23

21 Yesu ekugombekaho ayo, moyo
ukamuuma, akagombeka pwii,
"Nawamba kwei, yumwe yenu
endaanihituke."
22 Wahina wakwe wakakauwana,
kwaviya khawekumanya am-
gombeka ndai.
23 Mhina yumwe yuda Yesu ekuae
amkundisa muno, nee kekaa hehi na
Yesu.
24 Simoni Petulo akamhungia
mkono na kumwonyesha utangio,
na kugombeka, "Muuze amgombeka
ni ndai."
25 Mhina uyo akesogeza hehi na
Yesu akamuuza, "Zumbe ni ndai?"
26 Yesu akamtambaisa, "Yuda
nendaenimwekhe kibendu cha
bumunda, nekukigintacho mwe
wiga, nee uyo." Akadoa kibendu
cha bumunda, akakiginta mwe
wiga, akamwekha Yuda mwana wa
Simoni wa Isikaliote.
27 Yuda wa Isikaliote ekubindaho
kuhokea kia kibendu cha bu-
munda Ibilisi akamwengiya. Aho
Yesu akamwamba, "Ukundacho
kukigosoa kigosoe kinyio."

28 Akini khakuna katu yumwe wa
wada wekwekaao he meza mweku-
manya kwa mbwai kagombeka ivyo.
29 Kwaviya Yuda kawa mwiika
hea, watuhu wakamamakhanya,
Yesu kamwamba ague vyekukundig-
wavyo mwe sikukhuu, hambu
kamwamba alavye chochose kwa
wakiwa.
30 Yuda wa Isikaliote ekuhokeaho
kia kibendu cha bumunda, akalawa
chongoi kinyio, neiwa kiza.

Mwiko mhya

31 Naho Yuda kisingi kalawa
chongoi, Yesu akawamba wahina
wakwe akagombeka, "Isasa ukuu
wangu miye Mwana wa Mntu uhehi
kuoneka pwii. Naho wendauoneke
pwii ukuu wa Muungu kwembokea
mwe ntendwa zangu.
32 Mwana endaawaonyeshe
wantu, Muungu ekuwavyo mkuu,
naho Muungu endaawaonyeshe
wantu viya Mwana ekuwavyo
mkuu.
33 Wanangu nikeaho na nywie kwa
mda mjihi du. Mwendamniondeze
akini isasa nawamba yada nekuwag-
ombekayo waongoezi wa Kiyahudi,
'Niitako nywie khamdaha kuita.'
34 Nawekha mwiko mhya, kundis-
aneni inga viya niwakundisavyo ny-
wie, na nywie kundisaneni.
35 Mkakundisana, wantu wose
wendawamanye nywie ni wahina
wangu."

Yesu atamwiiya kuwa Petulo endaamuemee

Matayo 26:31-35; Maliko 14:27-31; Luka 22:31-34

36 Simoni Petulo akamuuza, "Waita
kuhi?"
Yesu akatambaisa, "Niitako khu-
daha kunitongea isasa, akini wen-
daunitongee kisingi chezacho."
37 Petulo akamwamba, "Kwamb-
wai isasa khidaha kukutongea?
Ntayali kuuya na nyuma kwaajii
yako."
38 Yesu akamtambaisa, "Ivi kwei
wadaha kuuya na nyuma kwaajii
yangu? Nakwamba zogoo khadizati
kukema, wendauniemee maa ntatu."

14

Yesu nee sia ya kuita kwa Tate

1 Yesu akawamba, "Mwesekug-
widukwa mwe mioyo yenu,
mwamzumiiya Muungu, mnizumiie
na miye viyaviya.
2 Kaya mwa Tate yangu mna
vyekao vingi, ati nee khayekuwa
ivyo nee khiwamba kae, isasa naita
kuwaikia hakwekaa.
3 Na nikaita kuwaikia hantu ha
kwekaa, nendaniuye niwadoe na ny-
wie muwe hada neiho.
4 Sia ya kuita uko, nywie
mwaimanya."
5 Tomaso akamuuza, "Zumbe
uitako khatikumanya, tadaha vivihi
kuimanya iyo sia?"
6 Yesu akatambaisa, "Miye ni sia na
kwei na ugima, khahana mntu ada-
hae kuita kwa Tate kwesiho kwem-
bokea kwa miye.
7 Ati nee mwanimanya miye
nee mkammanya na Tate yangu,
kuvokea isasa mwammanya naho
mmuona kae."
8 Filipo akamwamba, "Zumbe
Tionyeshe Tate du, na swie nee
tikundacho!"
9 Yesu akamtambaisa, "Nchekaa na
nywie kisingi chose iki, nawe Filipo
khauzati kunimanya? Mwekuniona
miye kamuona Tate, wadaha viivihi
kugombeka, 'Tionyeshe Tate?' "
10 Ivi, khaunizumiiya ati miye
niumo mwa Tate, nae Tate yuumu
mwangu? Mbui niwagombekeazo
khizigombeka inga nikundavyo
miye, iya Tate mweumo mwangu
agosoa ndima yakwe.
11 Mwakundigwa mnizumiie
nigombekayo miye niumo ndani
ya Tate na Tate yuumu mwangu,
inga khivyo, zumiiyani kwa ndima
nizigosoazo.
12 Nawamba ukwei, anizumiiae
endaagosoe mbui nizigosoazo miye,
naho endaagosoe makuu muno
kwaviya naita kwa Tate.

13 Chochose muombezacho kwa
zina dangu ido nendanigosoe, ili
Tate atogolwe ekuwavyo mkuu
kwembokea Mwanawe.
14 Chochose mniombezacho kwa
udaho wa zina dangu nendan-
imigoswee.

Yesu agombeka endaawaetee Muye wa Muungu

15 “Inga nee mkanikundisa
mwenda mtoze miko yangu.
16 Nendanimuombeze Tate, nae
endaawekhe mwaambiza mtuhu en-
daeekae na nywie kisingi chose.
17 Muye unu endaawagubuie
wantu ukwei. Wantu wa
inusi ambao wamuemea Muungu
khawadaha kumhokea Muye
uyo, kwaajii khawamuona naho
khawammanya, akini nywie
mwammanya Muye wa Muungu,
kwaajii ekaa hamwe na nywie naho
endaawe ndani yenu.”
18 “Khinanimibade nywie ikedu,
nendaneze vituhu kwenu.
19 Hasigaa hadodo wantu wa
mwe inusi khawana wanione vi-
tuhu, akini nywie mwendamnione
kwaviya miye ni mgima, na nywie
nanywi mwendamuwe wagima.”
20 Msi uda wendaho ubue, mwen-
dammanye miye niumo mwa Tate,
na nywie muumo mwangu na miye
viyaviya niumo mwenu.
21 “Yuda ahokeao miko yangu na
kuitongea, yee nee mnikundisa.
Anikundisae miye endaakundwe
ni Tate yangu, na miye nendan-
imkundise na nendanimtende ani-
manye.”
22 Yuda, akini khio Yuda Isikaliote
akamwamba, “Zumbe yendaidahike
viivihi kutitenda swie tikumanye na
khio wantu wa inusi wesaokukuzu-
miiya wee, wakumanye?”
23 Yesu akatambaisa, “Mntu yoyose
anikundisae endaatoze mbui yangu
na Tate yangu endaamkundise,
miye na Tate tendateze kwakwe na
kwekaa nae.
24 Mwesaekunikunda kha-
toza mbui zangu. Na mbui
mwekutegeezayo khio yangu, iya ni
yakwe Tate mwekuniagiiya.”
25 “Nawamba mbui izi, nike
hamwe na nywie.
26 Akini uyo Mwaambizi, nee
Muye wa Muungu ambae Tate
endaamuagiiye kwenu kwa udaho
wa zina dangu, endaawahinye
kia kintu na kuwakumbusa yose
nekugombekayo.”
27 “Nawabadia uivanisi, ni uivanisi
ulawao kwangu, khio uivanisi inga
uda ulawao kwa wantu wa inusi,
ivyo mwesekwepisha mwe mioyo
yenu, naho mwesekuogoha kintu
chochose.
28 Mtegeeza kae, nikawamba,
‘Naita nikaukaaho nagotoka vituhu.’
” Inga nee mkanikundisa, nee
mkatamiwa kwaviya naita kwa Tate
kwaviya yee ni mkuu kusima miye.
29 Nawamba aya isasa khayazati
kulawiiya, aho yendaho yalawiiye,
mdahe kuzumiia.
30 Khinanigombeke na nywie vi-
tuhu, mbui nyingi mana mkuu wa
inusi atimia kwangu, iya khana
udaho kwangu.
31 Akini wantu wa inusi
wakundigwa kumanya inga
namkundisa Tate, nee vyeekavyo
nagosoa kia kintu inga Tate ekuni-
agiiyavyo.
“Gookani tihauke aha.”

15

Yesu nee Mzabibu wa kwei

1 Yesu akagombeka “Miye ni mz-
abibu wa kwei, na Tate yangu nee
muimi.
2 Kia tambi desado kuvyaa
matunda yee adiusa, na kia tambi
divyaado adisengeasengea didahe
kuvyaa vitana.
3 Nywie msuntwa kae na msuntwa
kwaajii ya mzumiiya mbui zangu.
4 Ekaani ndani yangu, nami nekae
ndani yenu inga viya tambi desavyo
kudaha ikedu kuvyaa matunda
dikesekusigaa he mzabibu, ivyoivyo
khamdaha kugosoa yada akundayo
Muungu kwesiho kusigaa umu
mwangu.”

5 “Miye ni mzabibu, na nywie ni matambi, ekaaye umu mwangu, na miye nekaa umo mwake, uyo avyaa matunda mangi, kwaviya kwesiho miye khamdaha kugosoa chochose.

6 Mntu yoyose mwesaekwekaa ndani yangu, atambikwa chongoi inga tambi ditambikwavyo chongoi, adi dinyae. Wantu wadidodoa tambi inga ido na kuditambika mwe moto dihye.

7 Mkekaa umu mwangu na mbui zangu zikekaa mwenu, ombezani chochose mkundacho nanywi mwendamwekhigwe.

8 Wantu wendawammanye Tate yangu endaatogolwe ekuwavyo mkuu inga mkagosoa mbui nyingi akundazo Muungu na mwendamuwe wahina wangu.

9 Inga viya Tate ekunikundisavyo miye, ivyo ndiho miye nekuwakundavyo nywie, ekaeni kwa kuongoewa na ukundiso wangu.

10 Mkatoza miko yangu nendaniendee kuwakundisa, inga viya miye nekutozeezavyo miko ya Tate yangu ambae aendeea kunikundisa.

11 “Nawamba mbui izi, nakunda nywie muwe na nyemi na miye, inga viya miye niwavyo na nyemi na nywie.

12 Inu nee miko yangu, kundisaneni inga nekumikundisavyo miye.

13 Sia khuu muno ya kuonyesha wawakundisa wambuya zako, ni kuuya na nyuma ili wowo wekae.

14 Nywie ni wambuya wangu mkagosoa niwaagiiavyo.

15 Nywie khinaniwetange wandima wangu vituhu, kwaviya mndima khamanya agosoado Zumbe yakwe, akini miye nawetanga nywie wambuya, kwaajii nawamba yose nekutegeezayo kulawa kwa Tate yangu.

16 Nywie khamwekunisagua miye, iya miye khiwasagua na kuwaagiiya muite mkavyae matunda yekaayo, naye Tate adahe kuwekha chochose mkiombezacho kwa zina dangu.

17 Naho nawagiiya kia mntu na amkundise mwezie.

Wantu wa inusi khawawakundisa nywie

18 “Inga wantu wa mwe inusi wakawakima nywie, akini msekujaa idi, wowo wavoka kunikima miye.

19 Inga nemuwa wantu wa inusi, inusi nee ikamikunda nywie inga wantu wakwe, Akini kwaviya nywie khio wa mwe inusi, iya miye khiwasagua kulawa mwe inusi inu, kwaajii inu wantu wa inusi wawakima.

20 Kumbukani nekuwambiavyo, ‘Mtumwa khio mkuu kusima mkuu yakwe.’ Ikawa wanisuumiza miye wenda wamisuumize nywie naywi ati watoza mbui zangu, wendawatoze na da kwenu.

21 Akini ayo yose wenda wamigoswee nywie kwaajii ya kunizumiiya miye, kwaviya khawammanya mwekuniagiiya.

22 Inga nchekweza na kugombeka nawo nee khawekuwa na mavigaviga, akini isasa khawadaha kwevunia inga khawana mavigaviga.

23 Mnikima miye, viyaviya amkima Tate yangu.

24 Wesekuwa na mavigaviga inga nchekugosoa vihii gatigati yao, yada ambayo khahana mntu yoyose adahae kuyagosoa akini wowo waona yada nekuyagosoayo na wakanikima miye hamwe na Tate yangu.

25 Nee mana yada yekuandikwayo mwe miagiiyo yao ni kwei, ‘Wanikima buebue.’

26 “Nendanimwagiiye Muye wa Muungu alawaye kwa Tate, endaeawaonyeshe ukwei. Muye uyo wa Muungu endaawambize na kuwagombeka miye neivyo.

27 Na nywie nanywi mwenda mnigombekee, kwaviya muwa na miye kuvokea aho bosi.

16

1 “Kiwamba ayo kwaviya msekueka kunizumiiya.

2 Wantu wendawamiguuse nywie he nyumba zawo za kukintania Wayahudi. Naho kisingi cheza kia endaeawakome nywie endaamamakhanye kuwa amgosoea ndima Muungu.

3 Wenda wamigoswee mbui izo kwaviya khawekummanya Tate naho khawekunimanya miye.”

4 Akini khiwamba mbui izo ili mda wendahoubue kwa wowo kuwagosoea ayo, mwendamkumbuke kuwa khiwamba.

Ndima za Muye wa Muungu

Nchekuwamba mbui izo, kuvokea aho bosi, kwaviya khiwa hamwe na nywie.

5 Akini isasa naita kwa yuda mwekuniagiiya na khahana katu mntu yumwe aniuzae, waita hahi?

6 Kwaviya khiwamba mbui izo mmema usungu mwe mioyo yenu.

7 Akini nawamba ukwei, ni vyedi kwenu miye nihauke, kwaviya nikesekuita mwambizi khanaeze kwenu, akini nikaita uko nendanimwaagiiye kwenu.

8 Nae endahoeze endaawaonyeshe wantu wa mwe inusi mbui ya mavigaviga, na kwa mbui ziya zimtamiazo Muungu na kwa mbui ya uwamuiiyo wa Muungu.

9 Waga kwa mbui za mavigaviga kwaajii khawanizumiiya miye,

10 Mwe mbui ya kumtamiza Muungu, miye khigosoa yamtamizayo Muungu nee mana naita kwa Tate, nanywi khamna mnione vituhu.

11 Aonyesha pwii kuwa Muungu endaawaamuiye kwaajii kamuamuiya kae Shetani ambae ni muongoezi wa inusi.

12 “Nina mangi ya kuwamba iya kwa isasa khamdaha kuyamanya yose.

13 Akini endaho auye uyo Muye wa kwei endaawatende muimanye kwei yose ya Muungu, naho khana agombeke mbui zakwe mwenye, iya enda agombeke ekuyategeezayo na kugombeka yendayoyeze.

14 Yee endaawatende mnitunye, kwaajii endaawambe yada yose endayo apate kulawa kwangu.

15 Vyose enavyo Tate ni vyangu, nee vyekweekacho khigombeka kuwa Muye endaawambe yada yose yalawayo kwangu.

Usungu na nyemi

16 “Kisingi kidodo khamnamnione, na bada ya kisingi kidodo vituhu mwendamnione.”

17 Aho wamwe wa wahina wakwe wakauzana, “Ambaze? Atambiaho, kusigaa kisingi kidodo khamna mnione na ikemboka kisingi kidodo vituhu mwendamnione? Naho amba, ‘kwaviya naita kwa Tate.’

18 Aho wakaendeea kuuzana, ana mana yani, agombekaho, ‘Kusigaa kisingi kidodo?’ Khatimanya amba mbwai!”

19 Yesu kamanya ati nee wakoondeza kumuuza, aho akawamba, “Ivi mwauzana kwa yada nekugombekayo, ‘Kusigaa kisingi kidodo nywie khamna mnione.’ Na ikemboka kisingi kidodo vituhu mwendamnione?

20 Nawamba ukwei, nywinywi mwendamwiiye na kuwa na bwaimbo, akini wantu wa inusi wendawawe na nyemi, mwendamuone usungu, akini usungu wenu wendauhituke uwe nyemi.

21 Inga mvyee aita kuvyaa mwana, ana usungu kwaajii amanya kisingi chakwe cha maumevu makai kibuwa, akini akabinda kuvyaa mwana, khakumbuka vituhu maumevu ayo, kwaajii ya nyemi ya kuvyaigwa mwana mteke mwe inusi ibua.

22 Nanywi, isasa mna usungu, akini nendaniwezee vituhu, naho mwendammeme nyemi he miyoyo yenu na nyemi iyo khahana mntu mwendae aiyuse kwenu.

23 “Msi uwo khamna mniombeze chochose. Nawamba ukwei, chochose mwendacho mumuombeze Tate, kwa udaho wangu mwendamwekhigwe.

24 Adi isasa khamzati kuombeza chochose kwa udaho wangu. Akini isasa ombezani nanywi mwenda mwekhigwe, ili muwe na nyemi muno.

Yesu kaivota inusi

25 “Khiwamba mbui izo kwa misimo, akini kisingi cheza ambaho khina nigombeke na nywie vituhu kwa misimo iya nendaniwambe pwii mbui za Tate.
26 Msi uwo, mwendamuombeze kwa udaho wangu na khinaniwambe ati nendanimuombeze Tate kwaajii yenu,
27 yee mwenye Tate awakundisa nywie, kwaviya nywie mwanikundisa miye, na kunizumiiya kuwa nalawa kwa Tate.
28 Miye nalawa kwa Tate ncheza mwe inusi, isasa nahauka mwe inusi inu na kuuya kwa Tate.”
29 Aho wahina wakwe wakamwamba, “Isasa wagombeka pwii kwesiho kugea misimo.
30 Isasa tamanya kuwa wee wamanya kiya kintu, khahana haja ya kuuzigwa mbui na mntu yoyose, ivyo tazumiiya ati kulawa kwa Muungu.”
31 Yesu akawatambaisa, “Ivi isasa twazumiia?
32 Kisingi cheza, naho kibua kae, ambaho nywie nyose mwendahomumwaganike kiya mntu kwakwe, namiye nabadwa ikedu, aaha akini miye khiko ikedu, mana Tate yu hamwe na mie.
33 Nawamba mbui izi mdahe kuwa na uivanisi he kuwa hamwe na miye, mwe inusi mwenda mkubwaniswe, akini togwani ni moyo miye khivota inusi.”

17

Yesu awavikia wahina wakwe

1 Yesu ekubindaho kugombeka ayo, akenua meso uwanga kwa Muungu, akamba, “Tate ida saa ibuwa! Mtogoe Mwanao na Mwana nae adahe kukutogoa.
2 Kwaviya kumwekha udaho Mwanao mwa wantu wose, ili awekhe ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi, wose wekumwekhao.
3 Na ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi nee unu, kukumanya wee ikedu Muungu wa kwei na kummanya Yesu Klistu wekumwaagiiaye.
4 Miye kikutogoa mwe inusi nakuwaonyesha wantu ukuu wako, kwembokea ndima wekuniagiiazo nizigosoe.
5 Isasa Tate unitogoe uwaonyeshe wantu nekuwavyo mkuu kwa uda Ukuu nekuwao nao, kabla ya kuumbigwa inusi.

6 “Khikutenda umanyike kwa wantu wekunekhao kulawa mwe inusi, nee wawa wantu wako, nawe ukanekha wawe wangu naho wagosoa yose wekuwaagiiayo,
7 isasa wamanya kuwa kia wekunekhacho kilawa kwako.
8 Kwaajii khiwamba yose wekunigombekayo, nawo wakahokea, wamanya kwei kilawa kwako na wazumiiya wee nee mwekuniagiiya.
9 “Nawaombezea awo, nawala khiwaombezea wantu wa inusi, iya nawaombezea wada wekunekhao kwaviya ni wako.
10 Wantu wose nekuwao nao ni wako naho wantu wose ambao ni wako ni wangu na miye kitogolwa na waoneka mwe wada wekunekhao.
11 Na isasa neza kwako, khimo vituhu mwe inusi, akini wowo wendawaendee kuwa mwe inusi, Tate Muungu! Kwa udaho wa zina dako wekunekhado uwaike pheho wawe kintu kimwe inga swie teivyo hamwe.
12 Nekuaho nawo, miye kiwaika pheho kwa udaho wa zina dako wekunekhado Miye khiwainda naho khahana katu yumwe yawo mwekwaga iya ni yuda mwana mwekwaga, ili Maandiko ya Muungu yaiganie inga yekuandikwavyo.
13 Isasa neza kwako na kigombeka mbui izo mwe inusi, ili wawe na nyemi muno mioyo yao inga ambavyo miye nekuwavyo na nyemi.

14 Miye kiwekha mbui yako, naho
wantu wa inusi wakawakima, akini
wowo wekukuzumiiao khio wantu
wa inusi inu, inga viya mie nesivyo
wa mwe inusi inu.
15 Khiombeza uwalavye mwe inusi
iya naombeza uwainde na yuda
mbanasi.
16 Wowo khiwo wa mwe inusi,
inga viya nesivyo wa mwe inusi.
17 Eee Tate nakuombeza uwazingue
kuwa wantu wako wa kwei, kwa sia
ya ukwei wako, kwaajii mbui yako
nee ukwei.
18 Inga viya wekuniagiiavyo mwe
inusi na miye kiwaagiiya wowo mwe
inusi.
19 Miye mwenye nchezingua kuku-
gosoea ndima kwaajii yawo ili wowo
nawo wezingue kukugosoea ndima
mwe ukwei.
20 "Khiwavikia wowo du, iya
nawavikia wose wendao wakuzumi-
iye kwaawiana na mbui zao.
21 Naombeza ili wose wawe kintu
kimwe, Tate naombeza wawe ndani
yetu inga viya wee weivyo ndani
yangu miye ndani yako, naombeza
wawe kintu kimwe ili wantu wa
inusi wakuzumiiye inga wee nee
mwekuniagiiya.
22 Miye khiwekha ukuu udauda
wekunekhao miye, wawe kintu
kimwe inga viya swie teivyo hamwe.
23 Miye niwe ndani yawo nawe
uwe ndani yangu, naombeza wa-
tendwe wawe kintu kimwe, kwaivyo
wantu wa inusi wamanye wee nee
mwekuniagiiya naho wawakundisa
wowo inga unikundisavyo mie.
24 "Tate naondeza awo wekunekhao
wawe hamwe na miye hada neiho,
waone Ukuu wangu wekunekhao,
kwaviya nee kunikunda, kabla inusi
khaizati kuumbigwa.
25 Tate Yedi! Wantu wa mwe inusi
khawakumanya, akini miye naku-
manya, awa nawo wamanya wee
kuniagiiya.
26 Khikutenda zina dimanyike
kwao, na nendanitendese kugosoa
ivyo, ili ukundiso wenao kwangu
uwe umo mwao na miye umo
mwao."

18

Yesu agwiwa

Matayo 26:47-56; Maliko 14:43-50; Luka 22:47-53

1 Yesu ekubindaho kugombeka
ayo, akaita phande ya kaidi ya ngodi
ya mazi ya Kedloni, hamwe na
wahina wakwe, hantu hada hawa
na kamnda. Nae Yesu akengiya umo
hamwe na wahina wakwe.
2 Yuda, mwekumhituka Yesu, ka-
hamanya hantu hada, kwa viya kia
maa Yesu nee wakakintana hamwe
na wahina wakwe.
3 Yuda akadoa wakhondo wa Ki-
lumi na wagoji kulawa kwa waviki
wakuu na mafalisayo, akeza nawo
he kamnda, uku watoza mienge, na
chemli na vitoanavyo.
4 Yesu, kwaviya kavimanya vyose
vyendavyo vimbwiiye, akalawa
akawauza, "Mwamwondeza ndai?"
5 Nawo wakamtambaisa, "Yesu wa
mzi wa Nazaleti."
Yesu akawamba, "Nee Miye."
Yuda mwe kumhituka kagooka
aho hamwe nawo.
6 Yesu ekuwambaho, "Nee Miye,"
wowo wakauya mgeeka, na wak-
agwa asi.
7 Yesu akawauza vituhu, "Mwamwon-
deza ndai?"
Wowo wakamtambaisa, "Yesu wa
Nazaleti."
8 Yesu akawamba, "Khiwamba kae
kuwa nee miye, naho inga mwanion-
deza miye, waekeni awa waite."
9 Yesu kagombeka ayo, ili yalawi-
iye yada ekugombekayo aho bosi,
"Wada wekunekhao nchekumwaza
ata yumwe."
10 Simoni Petulo kawa na paange,
nee adisoomoa, akamsenga gutwi
da kuume mndima wa Mviki Mkuu.
Mndima uyo nee aketangwa Maliko.
11 Aho Yesu akamwamba Petulo,
"Vuza paange dako mwe safuo dako,
ivi nisekudomeya kikombe cha usu-
umizi ekunekhacho Tate?"

Yesu egalwa kwa Mviki Mkuu

12 Wada wakhondo wa Kilumi
na mgookezi yawo na wagoji wa

Wayahudi nee wamgwiiya Yesu wakamzengeteza sigi,
13 na wakamwegaa kwa Anasi, Anasi ni mkwewe da Kayafa yuda mwekuwa Mviki Mkuu wa kisingi icho.
14 Uyo Kayafa nee mwekuwamba Wayahudi kuwa, yendaiwe vitana mntu yumwe auye na nyuma, kwaajii ya wantu wose.

Petulo amhituka Yesu

Matayo 26:69-70; Maliko 14:66-68; Luka 22:55-57

15 Simoni Petulo hamwe na mhina mtuhu wakamtongea Yesu. Uyo mhina mtuhu nee akamanyika kwa Mviki Mkuu, ivyo akengia na Yesu heukumbi wa Mviki Mkuu.
16 Akini Petulo, nee kagooka chongoi hehi na uvi. Naho uyo mhina mtuhu mwekumanyika kwa Mviki Mkuu akalawa chongoi, na akagombeka na mndima wa kivyee mgoji wauvi akamwengiza Petulo ndani.
17 Mtumwa uyo ya kivyee mgoji wauvi akamuuza Petulo, nawe wee ni yumwe wa wahina wa mntu uyu?

Petulo akamtambaisa, “Khio miye.”

18 Msi uwo nekuwa na pheho na wandima na wagoji nee wagimba moto, naye Petulo akagooka hamwe nawo wakaotea moto.

Mviki Mkuu amuuza Yesu

Matayo 26:59-66; Maliko 14:55-64; Luka 22:66-71

19 Naho Mviki Mkuu akamuuza Yesu mbui ya wahina wakwe na mahinyo yakwe.
20 Yesu akamtambaisa, “Miye khigombeka na inusi pwii, kia maa nahinya he Nyumba ya kukintania Wayahudi, na kwe Nyumba ya Muungu na hantu wakintanaho Wayahudi wose, naho ncheekugombeka dodose kwa sii.
21 Kwa mbwai waniuza miye? Wauze wada wekunitegeezao khiwambaze, wowo wamanya nekuwambiavyo.”
22 Ekubindaho kugombeka ayo, mgoji yumwe mwekua kagooka hada akamtoa Yesu kofi akamba, ivi wee nee umtambaisavyo Mviki Mkuu?
23 Yesu akamtambaisa, ati khigombeka yesayo kutama vuhuzia ivyo vyesavyo kutama, akini ati kigombeka vyedi wanitoeyani?
24 Nee Anasi amwegaa Yesu uku kazengetezwa sigi, kwa Mviki Mkuu Kayafa.

Petulo agombeka khammanya Yesu

Matayo 26:71-75; Maliko 14:69-72; Luka 22:58-62

25 Na Simoni Petulo kawa aho aotea moto, umo wakamuuza, “Ivi, wee ni yumwe wa wahina wakwe?”

Petulo akaemea na kwamba, “Khiyo miye.”

26 Yumwe da wandima wa Mviki Mkuu akamba, ni nduguye da yuda mntu mwe kusengwa gutwi ni Petulo, akamuuza, “Ivi miye nchekukuona he kamnda hamwe naye?”
27 Petulo akaemea vituhu, akagombeka khio miye, vuupu zogoo dikakema.

Yesu egalwa kwa Pilato

Matayo 27:1-2,11-14; Maliko 15:1-5; Luka 23:1-5

28 Keokeo da mtungaihu wakamdoa Yesu kulawa kwa Kayafa, na kumwegaa kwe nyumba khuu ya mkuu wa Walumi, nawo wadahe kuida sikukhuu ya Pasaka, khawe kwengia mwe nyumba ya mkuu wa Walumi, nee waogoha kwaviya wakengia kwendakuwatende wesekuzumiwa kwe kumvikia Muungu, ivyo newavotwa kugosoa sikukhuu ya Pasaka.
29 Ivyo Pilato akawabasa chongoi akawauza, “Ivi mntu uyu kagosoa masa yani adi mumwete kwangu?”
30 Wakamtambaisa, “Inga uyu kheekuwa mkoa masa khatekuwa timwete kwako.”

31 Pilato akawamba, “Hayani, mdoeni nywinywi wenye mkamuamwiiye kutongeana na miagiiyo yenu.”

Wayahudi wakamtambaisa, “Miagiiyo yetu yatiemeza kumkoma mntu yoyose.”
32 Wagombeka ivyo, ili vidahe kuigania mbui ekugombekayo Yesu kumanya enda afe vivihi.

33 Pilato akengia vituhu mwe nyumba ya mkuu wa Walumi akamwetanga Yesu na kumuuza, “Ivi wee nee Seuta wa Wayahudi?”

34 Yesu akamtambaisa, izo ni mbui zako mwenye, hambu wantu watuhu wakwamba mbui zangu?

35 Pilato akamtambaisa, “Ivi miye ni Myahudi? Wantu wa si yako na waviki nee wekukuetao kwangu. Kugosoa masa yani?”

36 Yesu akamtambaisa, “Useuta wangu khio wa mwe inusi, ati useuta wangu nee ni wa mwe inusi, wandima wangu nee wakanivunia nisekweza kugwiwa na Wayahudi, akini isasa useuta wangu khio wa aha.”
37 Aho Pilato akamwamba, “Ivi wee u Seuta?”
Yesu akamtambaisa, “Weye wamba miye ni Seuta, miye khivyaigwa kwaajii iyo, na kwaajii iyo ncheza mwe inusi kuwamba wantu ukwei na kia mntu azumiiyae ukwei, uyo anitegeeza.”

38 Pilato akamuuza Yesu, “Ukwei ni mbwai?”

Yesu aamuiiwa kuuya na nyuma

Matayo 27:15-31; Maliko 15:6-20; Luka 23:13-25

Pilato ekubindaho kugombeka ayo, akawabasa Wayahudi vituhu chongoi akawamba, “Miye khiona masa yoyose kwakwe.”
39 Akini mna mazweeya ya kuniombeza miye kuwavuguiya mfungwa yumwe kisingi cha sikukhuu ya pasaka, Ivi mwakunda niwavugwiiye Seuta wa Wayahudi?

40 Aho wakatoa vuzo, “Aah! Khio mntu uyu iya Balaba!” Na yuda Balaba nee kawa mhokaji.

19

1 Naho Pilato akaagiiya Yesu adoigwe, atoigwe makoto.
2 Na awo maasikali wakagosoa kintu inga khofia ya useuta yekugosolwayo na miwa, wakambadika mwe mtwi, wakamvikia gwanda da langi ya zambalau.
3 Wakeza hemeso yakwe na kugombeka “Togoa, Seuta wa Wayahudi!” Wakamtoa vibao.
4 Pilato akalawa vituhu chongoi, akawamba wada wekukintanao, “Kauwani, namwekhiiza Yesu henu na kuwamanyisha miye khiona masa yoyose ya mntu huyu.”
5 Umo Yesu akalavigwa chongoi kevaiya kiya kintu inga khofia ya useuta yekugosolwayo na miwa, na gwanda da langi ya zambalau, Pilato akawamba, “kauwani mntu mwenye nee uyo.”
6 Waviki wakuu na wagoji wekumuonaho wakakweza mgutio, “Agong'ondewe he mhamba! Agong'ondewe he mhamba.”
Pilato, akawamba, “Mdoeni nywinywi wenye mkamsuumiize, mana miye khiona masa yoyose kwakwe.”
7 Wayahudi wakatambaisa, “Swiye tina Miko, na kutongeana na miko iyo akundigwa auye na nyuma kwaviya ketanga Mwana Muungu.”
8 Pilato ekusikiaho mbui iyo akaogoha.
9 Akengiya mwe nyumba khuu ya kiseuta vituhu akamuuza Yesu, “kulawiiya kuhi?”
Akini Yesu khee kumwaandua mbui yoyose.
10 Pilato akamwamba, “Wee khukunda kutamwiiya na miye? Khumanya kuwa miye ninaudaho wakukuekea naho ninaudaho wa kukugong'ondea he mhamba.”
11 Yesu akatambaisa, “Wee una udaho uwanga yangu, kwaajii du kwekhigwa ni Muungu, ivyo yuda

mwekunekhiiza kwako kagosoa kintu kifyaimi muno."

12 Kuvokeya aho, Pilato akaondeza sia ya kumweekeya, akini wayahudi wakatoa vuzo, "Ukamwekeya mntu uyu, wee khiwe mmbuya wa zumbe mkuu wa Walumi, kiya mntu atendaye kuwa seuta ahigana na seuta wa Wakilumi."

13 Naho Pilato ekutegeezaho mbui izo akamlavya Yesu chongoi akekaa he kigoda cha uamwiiyo hantu hetangwaho "Hantu hekupangwaho maiwe." Kwa kieblania "Gabasa"

14 Yekubuwaho saa mtandatu wa musi, msi wa kweika tayali kwaajii ya Pasaka. Pilato akawamba Wayahudi, "Mkauweni Seuta yenu."

15 Wowo wakakweza mgutio, "Mkome! Mkome! Agong'ondwe he mhamba."

Pilato akawauza, "uwo nimgong'onde he mhamba seuta yenu?"

Waviki wakuu wakatambaisa, "Swie khatina seuta iya seuta mkuu wa kilumi!"

16 Aho pilato akamgeya Yesu mwe mikono yao agong'ondewe he mhamba.

Yesu agong'o ndewa he mhamba

Matayo 27:32-44; Maliko 15:21-32; Luka 23:26-43

Ivyo wakamdoa Yesu.

17 Yesu ekwenuwaho mhamba wakwe, akalawa kuita hantu he kwetangwaho, "Fufu da mtwi" kwa Kieblania ni Goligota.

18 Aho nee agong'ondewa he mhamba, hamwe nae wawagong'ondea he mhamba wantu watuhu waidi, kia yumwe he mhamba wakwe, yumwe phande ya kuume na mtuhu phande yakwe ya kumoso, na Yesu gatigati.

19 Pilato akaandika kibao akakiika uwanga ya mti wa mhamba nee kiandikwa ivi, "Yesu Mnazaleti Seuta wa Wayahudi"

20 Wayahudi wangi wasoma kibao icho, mana hada ekugong'ondewaho Yesu hawa hehi na mzi. Naho kibao icho kiwa kiandikwa kwa Kieblania na Kilatini na Kigiiki.

21 Waviki Wakuu wa Wayahudi wakaemea wakamwamba Pilato, "Usekuandika, 'Seuta wa Wayahudi,' iya andika, mntu huyu nee kamba, 'Miye ni Seuta wa Wayahudi.' "

22 Pilato akawatambaisa, "Nekuandikayo khiyaandika."

23 Maasikai wekubindaho kumgong'ondea Yesu he mhamba, wakadoa magwanda yakwe wakayapanga mafungu mane, fungu dimwe kwa kia asikai, wakadoa viyaviya na gwanda dakwe, gwanda ido diwa difumwa na kuwa kintu kimwe kulawa uwanga adi asi.

24 Awo masikai wakamamakhanya, "Tisekuitatua iya tiitwee kula yendaiwe ya ndai." Mbui iyo igosoka ili Maandiko ya Muungu yaiganie, yagombekayo,

"Wapangana magwanda yangu

Na gwanda dangu wakaditwee kula."

Ivyo nee wekugosoavyo wada maasikai.

25 Hehi ya mti wa mhamba wa Yesu nee wagooka mami yakwe da Yesu, na mami yakwe mdodo da Yesu na Maliamu mkaza Kileopa na Maliamu wa mzi wa Magidala.

26 Yesu ekumuonaho mami yakwe, na hehi naye kagooka yuda mhina ekumkundisae, akamwamba mami yakwe, "Mmaa uyo nee mwanao."

27 Akabinda akamwamba yuda mhina, "Kauwa uyo nee mami yako." Na kuvokeya mda uda mhina akahauka nae kaya kwakwe.

Ufe wa Yesu

Matayo 27:45-56; Maliko 15:33-41; Luka 23:44-49

28 Yesu akamanya kabindiiza ndima yakwe ya uohozi, naho akagombeka ili Maandiko ya Muungu yadahe kuigania, "Naona khiu."

29 Aho nee hana wiga wekumemao divai yekusasayo, akadoa dodoki akadiginta mwe divai yekusasayo, wakaigea uwanga ya lasi, wakamwiikiya mwe muomo.

30 Yesu ekusonaho iyo divai yekusasayo akamba, "Yaigania!"

Naho akenamiza mtwi wakwe, akauya na nyuma.

Yesu atungwa guha mwe ubavu

31 Iwa Ijumaa msi wa mwaandao, kwaivyo mii isekwekaa mwe mti wa mhamba, kwaajii Msi uwo wa Kuhumwiiza iwa msi mkuu kwa Wayahudi, wakamwoombeza Pilato miundi ya awo wekugong'ondewao he mhamba ibondwe na mii yawo iusigwe.

32 Ivyo maasikai wakaita, wakaibonda miundi ya yuda mntu wa bosi na yuda wakaidi wekugong'ondewa he mhamba hamwe na Yesu.

33 Akini wekumbwiiaho Yesu waona kauya kae na nyuma, ivyo khawekumbonda miundi yakwe.

34 Akini asikai yumwe akamtunga ubavu kwa guha na vuupuu ikalawa phome na mazi.

35 Yuda mwekuona mbui iyo, akawamba wantu ili nywie mdahe kuzumiia, na yada ekugombekayo ni kwei naho amanya kuwa agombeka ukwei.

36 Mbui iyo igosoka ili Maandiko ya Muungu yaiganie "Khahana katu vuha dakwe dimwe dendado dibondwe."

37 Naho Maandiko ya Muungu matuhu yamba, "Wendawamkauwe yuda wekumtungae."

Yesu agewa mwe mbia

Matayo 27:57-61; Maliko 15:42-47; Luka 23:50-56

38 Yekusiaho ayo, Yusufu mwenyezi wa mzi wa Alimataya, mwekuwaye mndima wa Yesu etiho kwa sii kwaajii ya kuwaogoha Wayahudi, akaita kwa Pilato na kumuombeza uhusa wa kuudoa mwii wa Yesu, Pilato akamzumiiya, ivyo Yusufu akaita akaudoa mwii wa Yesu.

39 Naho Nikodemo, ambae aho bosi kawa kambasa Yesu na kio, akaita hamwe na Yusufu wakadoa mhanganyo wa manemane na ubani yabua kilo makumi matatu.

40 Wantu waidi awo, wakaudoa uda mwii wa Yesu wakauzengeteza sanda hamwe na yada malashi inga yeivyo mazweeya ya Wayahudi he uzisi.

41 Hada hakugong'ondewa Yesu hawa na kamnda, na mwe kamnda ako hawa na mbia dihya dekusongwado he iwe kuu, ambado khadizati kugewa mntu yoyose.

42 Kwa ngijangija za Wayahudi za mwaandao wa Msi wa Kuhumwiiza, kwaviya mbia ido diwa hehi, wakaika mwii wa Yesu umo.

20

Mbia ibue

Matayo 28:1-8; Maliko 16:1-8; Luka 24:1-12

1 Keokeo da mtungaihu, msi wa bosi wa juma kukekuwa na kakiza, Maliamu wa kulawa Magidala akaita kwe mbia, akadiona dia iwe diusigwa he uvi wa mbia.

2 Aho akaguuka kuita kwa Simoni Petulo na yuda mhina mtuhu Yesu ekuaye kamkundisa muno akawamba, "Wamuusa Zumbe he mbia na aho khatimanya wamwiikia kuhi."

3 Ahoaho, Petulo hamwe na yuda mhina mtuhu wakahauka na kuita kwe mbia.

4 Wose waidi wakaguuka akini yuda mhina mtuhu kaguuka kinyio kusima Petulo, akaongoa kubua he mbia.

5 Ekwenamaho na kusungiia ndani ya mbia akoona sanda, akini kheekwengia ndani.

6 Simoni Petulo akeza akamtimia, akengia he mbia, umo akaona sanda,

7 na kia kitambaa ekuzengetewazo Yesu kwe mtwi. Kitambaa icho khachekuikwa hamwe na sanda, kikunjwa na kuikwa hantu ha ikedu.

8 Naho yuda mhina mtuhu mwekuongoa kubua he mbia, akengia viyaviya ndani akoona na akazumiiya.

9 Nee khawazati kuva Maandiko ya Muungu yekwambayo kuwa, nee yakundigwa ayuyuke kulawa he ufe.

10 Naho awo wahina wakauya kaya.

Yesu amuawiiya Maliamu kulawa Magidala

Matayo 28:9-10; Maliko 16:9-11

11 Maliamu kawa kagooka chongoi
ya mbia aiya, uku akekwiiya nee
enama na kusungiia he mbia,
12 akaona wandima wa uwanga
wa Muungu waidi, wekuvaawo
magwanda yekung'aayo muno,
wekaa hada wekuwaho mwii wa
Yesu ugonezwa yumwe he mtwi, wa
kaidi he miundi.
13 Awo wandima wa uwanga wa
Muungu wakamuuza, "Mmaa kwa
mbwai waiya?"

Nae akawatambaisa, "Wamuusa Zumbe yangu na khimanya wekumwiikako!"
14 Ekugombekaho ayo, akahituka
mgeeka akamuona Yesu kagooka
aho, akini kheekumtanga inga ni
Yesu.
15 Yesu akamuuza, "Mmaa waiya
mbwai? Wamwoondeza ndai?"

Maliamu akamamakhanya uyo nee mgookezi wa kamnda akamwamba, "Mkuu inga ni weye mwekumuusa, nambia wekumwiikako, nami ninda nimdoe."
16 Yesu akamwetanga, "Maliamu!"
Nae Maliamu akamhitukia Yesu
na kumwamba kwa Kiebulania,
"Laboni" mana yakwe, "Mhinyi."
17 Yesu akamwamba, "Usekunitoza
khizati kuita uwanga kwa Tate,
akini uite kwa wandugu zangu
ukawambe, naita uwanga kwa Tate
yangu na Tate yenu, Muungu yangu
na Muungu yenu."
18 Ivyo Maliamu wa mzi wa Magi-
dala akaita kuwamba wada wahina
kuwa kamuona Zumbe na kuwa nee
kamwamba ivyo.

Yesu awalawiiya wahina wakwe

Matayo 28:16-20; Maliko 16:14-18; Luka 24:36-49

19 Nee iwa guoni wa msi uwo
wa bosi wa juma, wahina wa Yesu,
wakakintana hamwe mwe nyumba,
na nyuvi nee zivugalwa kwaajii ya
kuwaogoha waongoezi wa Kiyahudi.
Aho Yesu akeza akagooka gati yawo
akawamba, "Uivanisi uwe kwenu."
20 Ekugombekaho ivyo, akawaonye-
sha mikono yakwe na mbavu zakwe,
aho wahina wakwe wakawa na
nyemi muno kwaviya wamuona
Zumbe.
21 Yesu akawamba vituhu, "Uiv-
anisi uwe hamwe nanywi, inga viya
Tate ekuniagiiavyo miye, na miye
nawaagiiya nywinywi."
22 Ekugombekaho ayo, akawavuziya
muye na kuwamba, "Hokeani Muye
wa Muungu."
23 Inga mwawaekea wantu mavi-
gaviga yao Muungu endaawaekee na
inga mkese kuwaekea wantu mavi-
gaviga yao, Muungu khana awaekee
mavigaviga yao.

Yesu na Tomaso

24 Tomaso, yumwe wa wada kumi
dimwe na waidi etangwae zina tuhu
mpasa kheekuwa hamwe nae kisingi
Yesu ekwezaho.
25 Aho wada wahina watuhu
wakamwamba, "Timwoona Zumbe."

Akini Tomaso akawamba, "Nikesekuona alama za misumai mwe mikono yakwe na kugeya chaa changu he khovu izo na kugeya mkono wangu he ubavu wakwe, khinanizumiiye."
26 Yekwembokaho misi nane,
wahina wakwe wawa hamwe umo
ndani, na Tomaso kawa hamwe
nawo, akeza Yesu akagooka gatigati
yawo, uku nyuvi ziwa zivugalwa
akamba, "Uivanisi uwe nanywi."
27 Naho akamwamba Tomaso, "Ete
chaa chako aha uikauwe mikono
yangu, ete mkono wako wembose he
ubavu wangu usekuwa na maatu iya
zumiiya."
28 Tomaso akamtambaisa, "Weye
ni Zumbe yangu naho weye ni
Muungu yangu!"
29 Yesu akamwamba, "Ivi kuzumiia
kwaajii kuniona? Ebae wada we-
saokuona akini wazumiiya."

Mbui zikundigwazo na kitabu iki

30 Yesu kagosoa hemeso ya
wahina wakwe ntangio ntuhu nyingi
khazekuandikwa mwe kitabu iki.
31 Akini izi ziandikwa mdahe
kuzumiia inga Yesu ni Klistu Mwana

wa Muungu na kwa kuzumiiya mdahe kuwa na ugima wa misi yose kwesiho kisiikizi.

21

Yesu awalawiiya wahina mfungate

1 Yekwembokaho ayo, Yesu akawalawiiya vituhu wahina wakwe, khandakhanda ya tondoo da mazi da Tibelia na idoido nado nee tondondoo da mazi da Galilaya na nee yekuwavyo,

2 Simoni Petulo na Tomaso etangwae phasa na Nasanaeli mwenyezi wa mzi wa Kana ya Galilaya, na wana waidi wa Zebedayo, na wahina watuhu waidi wawa hamwe wose.

3 Simoni Petulo akawamba weziwe, "Naita kwekuloa samaki."

Nawo wakamwamba, "Tenda tiite hamwe nawe." Naho wakalawa, wakengia mwe ngaawa, akini kio icho khawekwaambua chochose.

4 Wekuvokaho kucha, Yesu nee agooka khandakhanda ya tondoo da mazi, akini wahina khawekummanya ati ni yee nee Yesu.

5 Aho Yesu akawauza, "Wambuya wangu, khamzati kupata samaki wowose?"

Wowo wakamtambaisa, "Bue! Khatizati kwaambua kintu."

6 Yesu akawamba, "Tambikani nyavu zenu phande ya kuume ya ngaawa nanywi mwenda mpate samaki." Nee wazitambika nyavu akini isasa khawekudaha kubuuta vituhu kwa wingi wa samaki.

7 Aho yuda mhina mwekuwa akakundiswa ni Yesu akamwamba Petulo, "Uyu ni Zumbe!" Simoni Petulo ekusikiaho ni Zumbe, akevika gwanda da uwanga, mana kheekuwa kadivaa akasooka mwe mazi.

8 Akini wada wahina watuhu watimiya phwani kwa ngaawa uku wabuuta wavu wekumemao samaki, khawekuwa hae na si khavu, iya neeiwa yapata mita mia mwenga kubua khandakhanda ya mazi.

9 Wekubuaho si khavu waona moto wa makaa ugimbwa, uwanga yakwe kuikwa samaki na bumunda.

10 Yesu akawamba, "Eteni aha izo samaki wacheche mwekuloazo."

11 Simoni Petulo akakwea ngaawa na kuubuuta uda wavu adi si khavu. Nee umema samaki wakuu mia mwenga hamsini na ntatu na etiho wawa wangi, akini wavu khawekudumuka.

12 Yesu akawamba, "Sooni mde." Khahana katu yumwe wa wahina mwekugeeza kumuuza wee undai? Kwaviya wammanya ni Zumbe.

13 Yesu akeza, akadoa bumunda akawekha, akagosoa ivyoivyo na wada samaki.

14 Inu nee iwa maa ya ntatu Yesu kuwaawiiya wahina wakwe bada ya kuyuyuka.

Yesu atamwiiya na Petulo

15 Wekubindaho kuda, Yesu akamuuza Simoni Petulo, "Simoni mwana wa Yohana, Ivi wanikundisa kusima awa?"

Naye akatambaisa, "Eehe, Zumbe wamanya ati mie nakukundisa."

Yesu akamwamba, "Wakauwe wanangoto wangu."

16 Naho akamwamba kakaidi, Simoni mwana wa Yohana, "Ivi wanikundisa?"

Petulo akamtambaisa, "Eehe Zumbe wamanya kuwa nakukundisa."

Yesu akamwamba, "Wakauwe ngoto zangu."

17 Akamuuza maa ya ntatu, "Simoni mwana wa Yohana! Ivi wanikundisa?"

Aho Petulo akasuumia mwe moyo wakwe, kwaajii ekumuuzavyo maa ntatu, "Wanikundisa?" Akamwamba, "Zumbe, wee wamanya yose ati miye nakukundisa."

Yesu akamwamba, "Wakauwe ngoto zangu.

18 Nakwamba ukwei, wekuaho mbwanga, kwezoweya kweika mwenye tayali na kuita kokose wekukundako. Akini wendaho uwe mdaa wenda wenue mikono yako na mntu mtuhu endaakufunge na kukwegaa wesakokukunda uite."

19 Kwa kugombeka ivyo, koonyesha Petulo ufe wakwe wendavyouete ukuu kwa Muungu. Naho akamwamba, “Nitongea.”

Yesu na mhina mtuhu

20 Aho Petulo akahituka, akamuona mhina mtuhu yuda ekukundiswae muno na Yesu ambasa, uyu mhina ni yuda kisingi cha khande ya guoni kekaa hehi na Yesu na kumuuza “Zumbe ni yuhi endae akuhituke?”
21 Petulo ekumuonaho yuda mhina akamuuza Yesu, “Zumbe, na uyu vihi?”
22 Yesu akamtambaisa, “Ati nakunda asigae adi nendaho niuye, yakuusu mbwai? Weye yakundigwa unitongee.”
23 Nee mbui iyo ikazagaa gatigati mwa wantu wekumzumiiya Yesu kuwa mhina uyo khana auye na nyuma, akini Yesu kheekumwamba inga mhina uyo khana auye na nyuma, akini kagombeka, “Inga nikakunda asigae adi msi nendaho neze, wakunda mbwai?”
24 Uyo ni yuda mhina mwekuvuhuzia mbui izi na kuziandika, naswi tamanya uvuhuzi wakwe ni kwei.

Kisiikizi

25 Naho kuna mbui nyingi ekugosoazo Yesu, ayo inga nee yaandikwa yose dimwe kutongea ntuhu, namamakhanya mwe inusi yenye khavyekuwa vikaiganiya kuviika vitabu ambavyo nee viandikwa.